

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO FINANCIJA

GODIŠNJE IZVJEŠĆE
MINISTARSTVA FINANCIJA
ZA 2004. GODINU

.....

.....	Riječ ministra financija	5
	Primjena metodologije državnih financija GFS 2001	7
1.	Makroekonomska kretanja u 2004. godini	10
1.1.	Međunarodno okruženje	11
1.2.	Makroekonomska kretanja	13
1.2.1.	Realni sektor	13
1.2.2.	Financijski sektor	18
1.2.3.	Međunarodni sektor	22
2.	Državni proračun u 2004. godini	26
2.1.	Prihodi državnog proračuna	27
2.1.1.	Plan prihoda državnog proračuna	27
2.1.2.	Ostvarenje prihoda državnog proračuna	27
2.1.2.1.	Porezni prihodi	28
2.1.2.2.	Doprinosi za socijalno osiguranje	38
2.1.2.3.	Prihodi od pomoći	39
2.1.2.4.	Prihodi od imovine	39
2.1.2.5.	Prihodi od prodaje roba i usluga	41
2.1.2.6.	Prihodi od naknada, kazni i globa, neobveznih prijenosa i raznih i neprepoznatih prihoda	41
2.2.	Rashodi državnog proračuna	42
2.2.1.	Plan rashoda državnog proračuna	42
2.2.2.	Ostvarenje rashoda državnog proračuna	42
2.2.2.1.	Naknade zaposlenima	44
2.2.2.2.	Korištenje dobara i usluga	45
2.2.2.3.	Kamate	45
2.2.2.4.	Subvencije	46
2.2.2.5.	Pomoći	47
2.2.2.5.	Socijalne naknade	48
2.2.2.6.	Ostali rashodi	51
2.2.3.	Rashodi državnog proračuna prema funkcijskoj klasifikaciji	52
2.3.	Transakcije u nefinancijskoj imovini državnog proračuna	55
2.4.	Transakcije u financijskoj imovini i obvezama državnog proračuna	58
2.5.	Mjere manjka / viška i financiranje državnog proračuna	60
3.	Izvanproračunski fondovi i agencije u 2004. godini	62
3.1.	Prihodi, rashodi i transakcije u nefinancijskoj imovini izvanproračunskih fondova i agencija	63
3.2.	Transakcije u financijskoj imovini i obvezama izvanproračunskih fondova i agencija	64
3.3.	Mjere manjka / viška i financiranje izvanproračunskih fondova i agencija	66
3.4.	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (HZMO)	67
3.5.	Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (HZZO)	70
3.6.	Hrvatski zavod za zapošljavanje (HZZ)	73
3.7.	Hrvatske vode	75
3.8.	Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost	77
3.9.	Hrvatske autoceste d.o.o. (HAC)	78
3.10.	Hrvatske ceste d.o.o. (HC)	80
3.11.	Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka (DAB)	82
3.12.	Hrvatski fond za privatizaciju (HFP)	83
4.	Konsolidirana središnja država u 2004. godini	84
4.1.	Konsolidirana središnja država prema ekonomskoj klasifikaciji	85
4.1.1.	Prihodi konsolidirane središnje države	85
4.1.2.	Rashodi konsolidirane središnje države	87
4.1.3.	Transakcije u nefinancijskoj imovini konsolidirane središnje države	88
4.1.4.	Transakcije u financijskoj imovini i obvezama konsolidirane središnje države	89
4.1.5.	Mjere manjka / viška i financiranje konsolidirane središnje države	90
4.2.	Konsolidirana središnja država prema razinama državne vlasti	91

.....	5.	Financiranje lokalne i područne (regionalne) samouprave u 2004. godini	92
	5.1.	Teritorijalni ustroj i zakonska podloga za financiranje	93
	5.2.	Financiranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	96
	5.3.	Prihodi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	98
	5.3.1.	Porezi	100
	5.3.2.	Pomoći	101
	5.3.3.	Ostali prihodi	101
	5.4.	Rashodi proračuna 53 jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	102
	5.5.	Transakcije u nefinancijskoj imovini	104
	5.6.	Transakcije u financijskoj imovini i obvezama	105
	6.	Konsolidirana opća država u 2004. godini	106
	6.1.	Značajna obilježja fiskalne politike u 2004. godini	107
	6.2.	Konsolidirana opća država prema ekonomskoj klasifikaciji	108
	6.2.1.	Prihodi konsolidirane opće države	108
	6.2.2.	Rashodi konsolidirane opće države	111
	6.2.3.	Transakcije u nefinancijskoj imovini konsolidirane opće države	113
	6.2.4.	Transakcije u financijskoj imovini i obvezama konsolidirane opće države	114
	6.2.5.	Mjere manjka / viška i financiranje konsolidirane opće države	115
	6.3.	Konsolidirana opća država prema razinama državne vlasti	116
	6.4.	Deficit konsolidirane opće države u 2004. godini iskazan prema modificiranom obračunskom načelu	117
	7.	Javni dug Republike Hrvatske u 2004. godini	120
	7.1.	Kreditna sposobnost Republike Hrvatske	122
	7.2.	Unutarnji dug državnog proračuna	123
	7.2.1.	Kategorije unutarnjeg duga	123
	7.2.2.	Trezorski zapisi	127
	7.3.	Vanjski dug Republike Hrvatske	129
	7.3.1.	Međunarodne obveznice Republike Hrvatske	129
	8.	Odnosi Republike Hrvatske s međunarodnim financijskim institucijama	132
	8.1.	Međunarodna banka za obnovu i razvoj (IBRD)	133
	8.2.	Europska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	146
	8.3.	Razvojna banka Vijeća Europe (CEB)	154
	8.4.	Europska investicijska banka (EIB)	161
	9.	Godišnje izvješće o poslovanju društava u većinskom državnom vlasništvu u 2004. godini	168
	9.1.	Osnovne značajke poslovanja	171
	10.	Izvješće o radu Uprave za financiranje programa i projekata pomoći Europske unije	176
	11.	Izvješće o radu Uprave za harmonizaciju unutarnje revizije i financijske kontrole za 2004. godinu	180
	12.	Unutarnje ustrojstvo Ministarstva financija u 2004. godini	186
	12.1.	Unutarnje ustrojstvo Ministarstva financija	187
	12.2.	Djelokrug unutarnjih ustrojstvenih jedinica Ministarstva financija	188
	13.	Prilozi	192

Stupivši na čelo hrvatske države, nova je hrvatska Vlada u 2004. godini jasno odredila prioritete kojima će u svom mandatnom razdoblju voditi politiku jačanja hrvatskoga gospodarstva i hrvatskim državljanima osigurati bolji životni standard. Kao glavni ciljevi postavljeni su ostvarivanje makroekonomskog rasta i stabilnosti uklanjanjem vanjskih neravnoteža te stvaranjem transparentnog fiskalnog sustava koji će, uz provedbu fiskalne prilagodbe, pridonijeti poboljšanju sveukupne slike hrvatskoga gospodarstva. Nedvojbeno je da je za ostvarivanje zadanih ciljeva potrebna sprega ekonomskih politika, pri čemu vodeću ulogu ima upravo fiskalna politika.

Kao najznačajnije dostignuće fiskalne politike u protekloj godini htio bih istaknuti uspješnu fiskalnu prilagodbu koja je rezultirala smanjenjem manjka opće države na 4,9 posto bruto domaćeg proizvoda. Podsjetimo se da je u 2003. godini manjak opće države dosegnuo razinu od 6,3 posto bruto domaćeg proizvoda zbog prekomjerne državne potrošnje i neadekvatnog upravljanja proračunom. Stoga je hrvatska Vlada prionula rješavanju pitanja fiskalne politike, što je rezultiralo smanjenjem manjka opće države i povećanjem prihoda. Tekući prihodi su se u 2004. godini povećali za 7,1 milijardu kuna, što pokazuje povećanu gospodarsku aktivnost i dobar rad porezne administracije. Iako opterećeno svim nastalim i nepodmirenim obvezama iz proteklog razdoblja, provođenje državnog proračuna u 2004. godini obilježila je povećana transparentnost i kontrola državne potrošnje. U tom bih kontekstu htio naglasiti da su u svrhu transparentnosti i boljeg upravljanja u proračun uvršteni i svi rashodi Hrvatskih autocesta, Hrvatskih cesta i Hrvatskih željeznica, koji su u velikoj mjeri bili usmjereni u investicijske projekte. Također, prošlogodišnjim proračunom vraćena su i socijalna prava roditeljima, braniteljima i umirovljenicima, čime je ispunjena i njegova socijalna uloga. Fiskalna je politika dala svoj doprinos i u osiguranju makroekonomske stabilnosti. Naime, u svrhu financiranja proračuna 70,9 posto novog zaduženja bilo je ostvareno na domaćem financijskom tržištu, čime se pridonijelo usporavanju rasta vanjskog duga. Stoga možemo zaključiti kako 2004. godina svjedoči o uspješnosti fiskalne politike. No, potrebno je uložiti daljnje napore kako bi se razriješilo neodgodivo pitanje vanjskih neravnoteža te nastavilo s kretanjem manjka opće države prema 3 posto bruto domaćeg proizvoda, što je jedan od uvjeta za ulazak u ekonomsku i monetarnu uniju.

U ovom kontekstu, potrebno je podsjetiti se i na važnost 2004. godine s obzirom na nedvojbeno opredijeljenost Vlade za pristupanje Europskoj uniji. Naime, kao potvrdu svog napretka i odlučnosti u provođenju programa gospodarskog razvoja, Hrvatska je prošle godine dobila pozitivno mišljenje Europske komisije te postala kandidatkom za ulazak u Europsku uniju. Tim je činom poslan jasan signal i potvrda Hrvatske kao vrijednog aktera na gospodarsko-političkom planu Europe. Dakako, taj je čin postavio i nove izazove prilagodavanja ukupnoga gospodarskog sustava Hrvatske standardima Europske unije. U to je ime potkraj prošle godine Vlada Republike Hrvatske uputila Europskoj komisiji i svoj prvi Pretpristupni ekonomski program za razdoblje 2005.-2007. godine kojim se ocrtavaju glavni ekonomski ciljevi u srednjoročnom razdoblju i program strukturnih reforma koje se planiraju poduzeti radi jačanja tržišnoga gospodarstva. Hrvatska je još jednom dobila potvrdu Europske komisije, koja je pozdravila dokument i napore u fiskalnoj konsolidaciji provedenoj 2004. godine.

Predanost Vlade ostvarivanju gospodarskih ciljeva uočila je i Svjetska banka, čija je suradnja s Hrvatskom ocrтана u sklopu Strategije pomoći Svjetske banke Republici Hrvatskoj od 2005. do 2008. godine. Spomenuti dokument prva je strategija pomoći jedne međunarodne institucije čiju okosnicu čini Programski zajam za prilagodbu odobren u svrhu unapređenja programa gospodarskih reformi. U skladu s osnovnim scenarijem Strategije, Svjetska banka će Hrvatskoj u četiri godine dodijeliti oko milijardu dolara pomoći.

Naposljetku, priznanje hrvatskomu gospodarskom razvoju potkraj prošle godine stiglo je od agencije Standard & Poor's i u obliku povećanog kreditnog rejtinga Hrvatske s BBB- na BBB, čime je Hrvatskoj omogućen lakši pristup i povoljniji uvjeti financiranja na međunarodnome financijskom tržištu.

U svjetlu događaja koji su obilježili hrvatsku gospodarsku scenu protekle godine, izradili smo Godišnje izvješće kojim smo htjeli pružiti iscrpne informacije o provedbi fiskalne politike u 2004. godini, što će, nadam se, biti od koristi i na zadovoljstvo cijenjenom čitateljstvu.

I na kraju, zahvaljujem svim suradnicima i djelatnicima Ministarstva financija na njihovu predanom radu u provođenju i unapređenju fiskalne politike Republike Hrvatske.

Ivan Šuker

ministar financija

Zagreb, rujna 2005. godine

.....

Primjena metodologije za statistiku državnih financija GFS 2001

Godišnje izvješće Ministarstva financija za 2004. godinu prvi se put prikazuje u skladu s metodologijom za statistiku državnih financija GFS 2001 što ju je propisao Međunarodni monetarni fond. Naime, metodologija GFS 2001 je u uporabi u Ministarstvu financija od početka lipnja 2004. godine te se njezinim uvođenjem prestalo s prikazom državnih financija prema dotad korištenoj metodologiji GFS 1986, koja se među ostalim koristila i u godišnjim izvješćima Ministarstva financija u prijašnjim godinama. Općenito, metodologija GFS Međunarodnog monetarnog fonda u prikazu državnih financija primjenjuje se kako bi fiskalne veličine za različite zemlje bile međusobno usporedive. Naime, u različitim zemljama u uporabi su različiti nacionalni računski planovi prema čijim se karakteristikama bilježe fiskalne transakcije. U Republici Hrvatskoj se za prikaz državnih financija koristi Nacionalni računski plan, dok su izvješća u skladu s određenim metodologijama za potrebe međunarodne usporedbe generirana na temelju detaljno uspostavljenih veza između Nacionalnog računskog plana i kategorija konkretne metodologije. S obzirom na specifičnosti različitih metodologija, postoje značajne razlike u prikazu državnih financija u skladu s primjenom neke od napomenutih metodologija te u tom smislu i između GFS 1986 metodologije, koja je služila za opis državnih financija za prethodna godišnja izvješća Ministarstva financija, i metodologije GFS 2001, prema kojoj su iskazane državne financije za potrebe ovog Godišnjeg izvješća.

Razlike GFS 2001 i GFS 1986 metodologije ogledaju se u drukčijem prikazu prihoda, rashoda, nefinancijske i financijske imovine te obveza. Također, razlike postoje i u različitim mjerama manjka/viška u skladu s GFS 2001 i GFS 1986. Opis navedenih kategorija iscrpnije dajemo u nastavku ovog teksta.

Dok su ukupni prihodi i pomoći u sklopu GFS 1986 metodologije, osim tekućih prihoda i pomoći, obuhvaćali još i kapitalne prihode, prema GFS 2001 metodologiji kapitalni se prihodi ne nalaze u sklopu prihoda, već su izdvojeni u transakcijama u nefinancijskoj i financijskoj imovini. To konkretno znači da se prodaja nefinancijske imovine više ne tretira kao prihod, kako je to bilo u skladu s GFS 1986, već su primici od prodaje nefinancijske imovine uključeni u posebnu kategoriju transakcija u nefinancijskoj imovini, gdje su odbitna stavka u neto stjecanju nefinancijske imovine. Također, svi primici ostvareni prodajom dionica i ostalih udjela ne smatraju se приходima u GFS 2001, već su izdvojeni u posebnoj kategoriji transakcija u financijskoj imovini, gdje su prikazani kao odbitna stavka u neto stjecanju dionica i ostalih udjela.

Rashodi, u skladu s GFS 1986, sastojali su se od tekućih rashoda, kapitalnih rashoda i kategorije neto posudbi umanjenih za otplate. Metodologija GFS 2001 u rashode ne ubraja kapitalne rashode ni posudbe umanjene za otplate, kako su bili definirani u sklopu GFS-a 1986. Naime, dio rashoda koji je bio klasificiran kao kapitalni rashodi u GFS 1986 sastojao se od rashoda za nabavu nefinancijske imovine koji je u skladu s GFS 2001 klasificiran u već napomenutu posebnu kategoriju transakcija u nefinancijskoj imovini. Stavka neto posudbi umanjenih za otplate u sklopu GFS 1986 predstavljala je neto vrijednost između izdataka za dane zajmove, primitaka po osnovi povrata danih zajmova te izdataka za dionice i udjele. U skladu s GFS 2001, izdaci za zajmove i izdaci za dionice i ostale udjele te povrati zajmova klasificirani su unutar kategorije transakcija u financijskoj imovini.

Financiranje u sklopu GFS 1986 metodologije obuhvaćalo je ukupna domaća i inozemna zaduživanja, ukupne domaće i inozemne otplate te promjenu u novcu i depozitima. U GFS 2001, ukupna zaduživanja i otplate klasificirane su u kategoriji transakcija u obvezama, dok je promjena u novcu i depozitima dio kategorije transakcija u financijskoj imovini.

Dakle, osim kategorija prihoda i rashoda, GFS 2001 poznaje i kategorije: transakcije u nefinancijskoj imovini, transakcije u financijskoj imovini te transakcije u obvezama.

Transakcije u nefinancijskoj imovini, u skladu s metodologijom GFS 2001, sadrže ukupne izdatke povezane s nabavom nefinancijske imovine te ukupne primitke ostvarene prodajom nefinancijske imovine u određenom razdoblju. Pritom, ukupna neto nefinancijska imovina predstavlja neto rezultat između nabave i prodaje nefinancijske imovine.

Transakcije u financijskoj imovini, u skladu s metodologijom GFS 2001, odnose se na ukupne izdatke za financijsku imovinu, ukupne primitke od financijske imovine te na promjenu novca i depozita. Utoliko je i ukupna neto financijska imovina neto rezultat navedenih kategorija u određenom razdoblju.

Transakcije u obvezama, u skladu s metodologijom GFS 2001, razlika su ukupnog domaćeg i inozemnog zaduživanja, te ukupnih domaćih i inozemnih otplata.

Kako smo već naveli u ovom tekstu, nova metodologija GFS 2001 poznaje i nove različite mjere manjka / viška. Naime, sukladno GFS 1986, ukupni manjak / višak bio je definiran kao razlika ukupnih prihoda i pomoći te ukupnih rashoda i neto posudbi. Tekući manjak / višak predstavljao je razliku tekućih prihoda i rashoda, dok je primarni manjak / višak predstavljao ukupni manjak / višak uvećan za iznos rashoda za kamate.

..... U skladu s novim GFS-om, u daljnjim tekstovima u ovom Godišnjem izvješću prikazujemo sljedeće mjere manjka / viška, definirane GFS 2001 metodologijom:

Neto operativni saldo je razlika između prihoda i rashoda definiranih u skladu s GFS-om 2001. Neto operativni saldo predstavlja mjeru ukupnog troška javnih dobara i usluga. Pozitivni neto operativni saldo povećava neto vrijednost javnog sektora i upućuje na višak sredstava nastalih kao rezultat tekućih operacija koji može biti iskorišten za stjecanje imovine i/ili smanjenje obveza. S druge strane, negativni operativni saldo predstavlja manjak sredstava nastalih kao rezultat tekućih operacija koji smanjuje neto vrijednost javnog sektora i zbog kojeg se povećavaju obveze i/ili prodaje imovina. Stoga je neto operativni saldo pokazatelj održivosti tekućih državnih operacija, ali nije nužno i pokazatelj održivosti budućih državnih operacija.

Primarni operativni saldo predstavlja neto operativni saldo (razlika prihoda i rashoda) uvećan za rashode za kamate, a služi kao pokazatelj tekuće fiskalne politike budući da iz računa salda isključuje rashode za kamate i time isključuje utjecaj prošlih deficita i akumuliranog javnog duga.

Neto pozajmljivanje / zaduživanje predstavlja neto operativni saldo umanjen za neto stjecanje nefinancijske imovine. Neto pozajmljivanje / zaduživanje također je jednako neto financijskoj imovini umanjenoj za neto obveze ili drugim riječima iznos ukupnog neto pozajmljivanja / zaduživanja financira se razlikom ukupnih neto obveza i ukupne neto financijske imovine. Može poslužiti kao pokazatelj financijskog utjecaja državnih operacija na ostatak gospodarstva: pozitivno neto pozajmljivanje / zaduživanje znači da država plasira financijska sredstva domaćim sektorima ili u inozemstvo, dok negativna vrijednost upućuje na zaduživanje države kod domaćih sektora ili u inozemstvu.

Neto vrijednost se definira kao razlika između imovine i obveza i rezultat je transakcija u prihodima, rashodima i nefinancijskoj imovini. Promjene u neto vrijednosti odražavaju doprinos javnog sektora ukupnom ekonomskom bogatstvu Hrvatske.

U Ministarstvu financija retrogradno su obrađeni i podaci za 2002. i 2003. godinu u skladu s metodologijom GFS 2001 radi potrebe međugodišnjih usporedbi, što uz 2004. godinu čini slijed od tri godine iskazane sukladno novoj metodologiji koje međusobno uspoređujemo i prikazujemo u ovom Godišnjem izvješću Ministarstva financija.

Uredništvo

1.1. Međunarodno okruženje

Prema podacima koje je objavila Europska komisija, ekonomska aktivnost u Euro zoni i cijeloj Europskoj uniji usporila se u drugoj polovici prethodne godine te je, potpomognuta rastom svjetske ekonomije i rastom trgovine, na godišnjoj razini u Euro zoni zabilježena međugodišnja stopa rasta od 2,1 posto, a na razini cijele Europske unije 2,4 posto. Predviđanja govore da će se usporavanje gospodarske aktivnosti koje je nastupilo u drugoj polovici prethodne godine zbog visokih cijena nafte i jakog eura dijelom prenijeti i na ovu godinu. Unatoč tomu očekuje se da će se stopa rasta približiti potencijalnom rastu u tijeku tekuće godine te da će doseći 1,3 posto u Euro zoni i 1,5 posto u cijeloj Europskoj uniji.

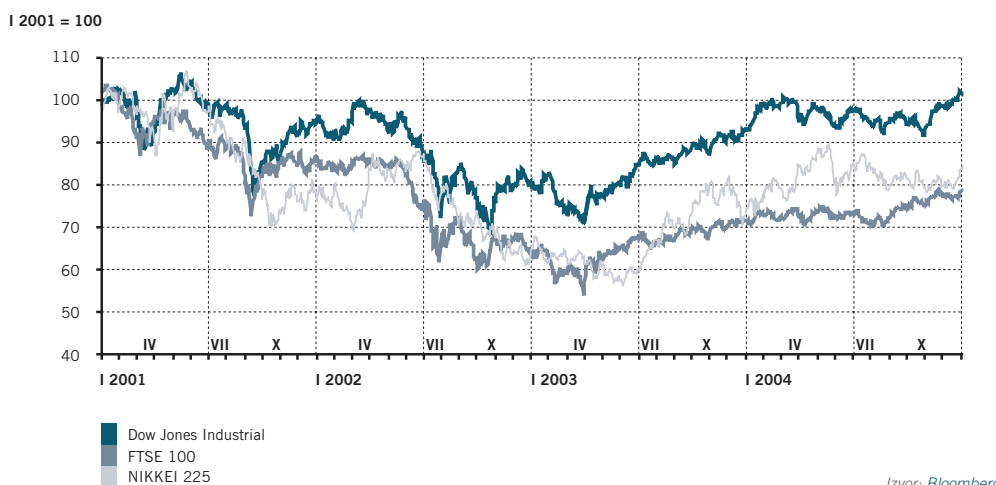
Početak 2004. godine zabilježeno je hirovito kretanje cijena nafte te su one u ožujku izražene u američkim dolarima bile na razini 70 posto višoj nego u istom mjesecu 2003. godine. Ubrzani rast cijena nafte posljedica je visokog rasta potražnje, dok su istodobno proizvodni kapaciteti na niskoj razini. Prema podacima Međunarodne agencije za energiju, dnevna potražnja za naftom u 2004. godini povećala se 3,4 posto, što je u povijesnim okvirima vrlo visok rast. Prema njihovim projekcijama, potražnja za naftom u 2005. godini trebala bi rasti sporije nego prethodne godine, no ipak će ostati na visokoj razini što će prije svega biti potpomognuto potražnjom u europskim zemljama uvoznicama nafte, Sjevernoj Americi te Kini. Kao rezultat takvih kretanja, na naftnom se tržištu predviđa daljnji porast cijena nafte u 2005. godini, dok bi se rast cijena trebao usporiti u 2006. godini.

Grafikon 1.1.: Kretanje cijena nafte

Svjetska financijska tržišta bila su obilježena stabilnim kretanjima tijekom 2004. godine. Kratkoročne su kamatne stope u SAD-u porasle, dok su istodobno dugoročne kamatne stope ostale na niskim razinama. Glavni svjetski burzovni indeksi bili su stabilni te su ostali nepromijenjeni, ili čak nešto ojačali u usporedbi s prethodnom godinom. Na deviznim tržištima zabilježen je veći intenzitet promjena potkraj prethodne godine te je u prosincu 2004. zabilježena povijesno visoka vrijednost eura prema dolaru (1,36 EUR/USD). Daljnje jačanje ili slabljenje dolara bit će u velikoj mjeri određeno smanjivanjem visokog deficita na tekućem računu SAD-a.

Grafikon 1.2.: Najvažniji svjetski burzovni indeksi

..... Prema predviđanjima Međunarodnog monetarnog fonda ("World Economic Outlook - September 2005") i Europske komisije ("Economic Forecasts - Autumn 2005"), u 2005. godini očekuje se daljnji oporavak svjetskoga gospodarstva, ali u nešto sporijem tempu. Nakon visokog rasta od 5 posto u prethodnoj godini, očekuje se da će svjetsko gospodarstvo rasti po stopi nešto višoj od 4 posto u 2005. i 2006. godini. Usporavanje rasta bit će praćeno i sporijom ekspanzijom svjetske trgovine koja će s 10 posto u 2004. godini svoj rast usporiti na 7 posto u 2005. godini.

Unatoč pozitivnoj perspektivi rasta svjetskog gospodarstva postoje i određeni rizici. U prilog tomu govori i usporavanje rasta u drugoj polovici 2004. godine koje bi moglo biti izraženije nego što se prvobitno očekivalo, pogotovo ako se u obzir uzme rast cijena nafte. Kao najveći rizik valja navesti neravnoteže u gospodarstvu SAD-a. Očekivanja su da će njihov deficit tekućeg računa i dalje ostati na visokoj razini. Veće smanjenje tog deficita značilo bi usporavanje rasta američkog gospodarstva što bi kroz financijska tržišta, smanjenje svjetske trgovine te smanjenje pouzdanosti potrošača imalo velik utjecaj i na ostatak svijeta.

1.2. Makroekonomska kretanja

Ekonomsku situaciju u 2004. godini obilježio je rast gospodarske aktivnosti, uz smanjivanje deficita tekućeg računa platne bilance, usporavanje rasta vanjskog duga i zadržavanje stabilnosti cijena. Tečaj kune prema euru bio je stabilan te je fluktuirao unutar uskih margina tijekom cijele godine. Značajna fiskalna prilagodba rezultirala je smanjenjem deficita opće države u usporedbi s prethodnom godinom, a zabilježeno je i usporavanje rasta vanjskog duga. Tijekom 2004. godine zabilježeno je znatno smanjenje u razlici prinosa između hrvatskih euroobveznica i referentnih njemačkih obveznica te povećanja Standard & Poor's kreditnog rejtinga na BBB.

Tablica 1.1.: Osnovni makroekonomski pokazatelji Republike Hrvatske

	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.
Bruto domaći proizvod, % godišnje promjene	2,9	4,4	5,2	4,3	3,8
Industrijska proizvodnja, % godišnja promjena	1,7	6	5,4	4,1	3,7
Indeks potrošačkih cijena, % godišnja promjena	4,6	3,7	1,7	1,8	2,1
Trgovina na malo, % godišnja promjena (realno)	14,4	9,5	12,6	3,7	2,6
Anketna stopa nezaposlenosti, godišnji prosjek	16,0	15,8	14,8	14,3	13,8
Prosječan tečaj EUR/HRK	7,64	7,47	7,41	7,56	7,5
Prosječan tečaj USD/HRK	8,28	8,34	7,87	6,7	6,04
Izvoz roba, % godišnja promjena	19,8	3	1,3	7,6	16,9
Uvoz roba, % godišnja promjena	18	16,6	9,8	13,1	5,4
Saldo tekućeg računa platne bilance, udio u BDP - u	-2,5	-3,7	-8,7	-7,3	-5,2
Vanjski dug, milijuni EUR, kraj razdoblja	12.109	13.458	15.055	19.811	22.675
Vanjski dug, udio u BDP-u (%), kraj razdoblja	60,6	60,7	62,2	77,6	82,1

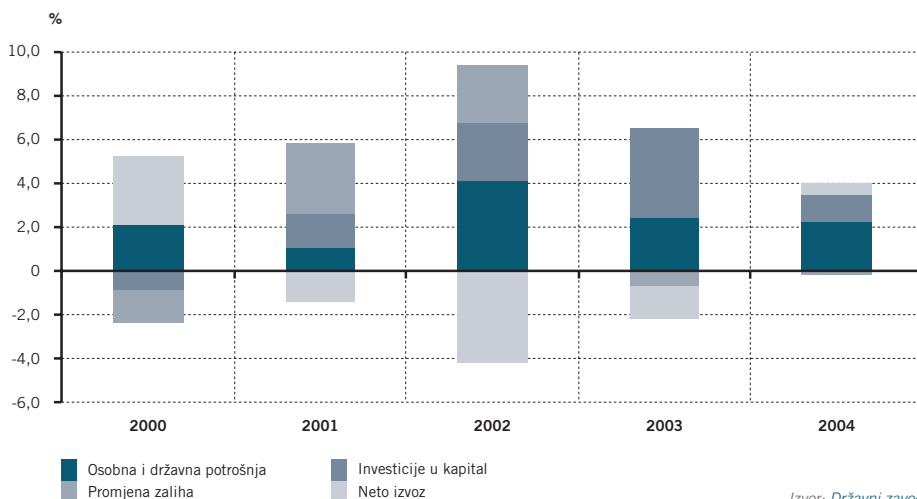
Izvor: Državni zavod za statistiku, Hrvatska narodna banka, Ministarstvo financija

1.2.1. Realni sektor

Bruto domaći proizvod

Realni rast *bruto domaćeg proizvoda* u zadnjem tromjesečju 2004. godine iznosio je 3,6 posto. Gledano na razini cijele godine, rast bruto domaćeg proizvoda usporio se s 4,3 posto u 2003. na 3,8 posto u 2004. godini, ali je zabilježen pozitivan odmak u odnosu na zadnje tromjesečje 2003. godine, kada je BDP porastao za 3,3 posto. Rast ekonomske aktivnosti rezultirao je iz rasta neto izvoza, osobne potrošnje i investicija. Na godišnjoj razini zabilježeno je usporavanje rasta investicija s razine od 16,8 posto u 2003. na 4,4 posto u 2004. godini, što je rezultat visoke baze zabilježene u 2003. godini. *Osobna potrošnja* zabilježila je realni međugodišnji porast od 3,9 posto, dok je državna potrošnja petu godinu zaredom zabilježila realni pad u usporedbi s prethodnom godinom (-0,3 posto). Povoljna kretanja zabilježena su u vanjskom sektoru, gdje je rast *izvoza robe i usluga* (5,4 posto) bio viši od rasta *uvoza* (3,5 posto). Realna stopa rasta uvoza robe i usluga od 3,5 posto najniža je u posljednjih pet godina.

Grafikon 1.3.: Doprinos rastu pojedinih komponenti BDP-a

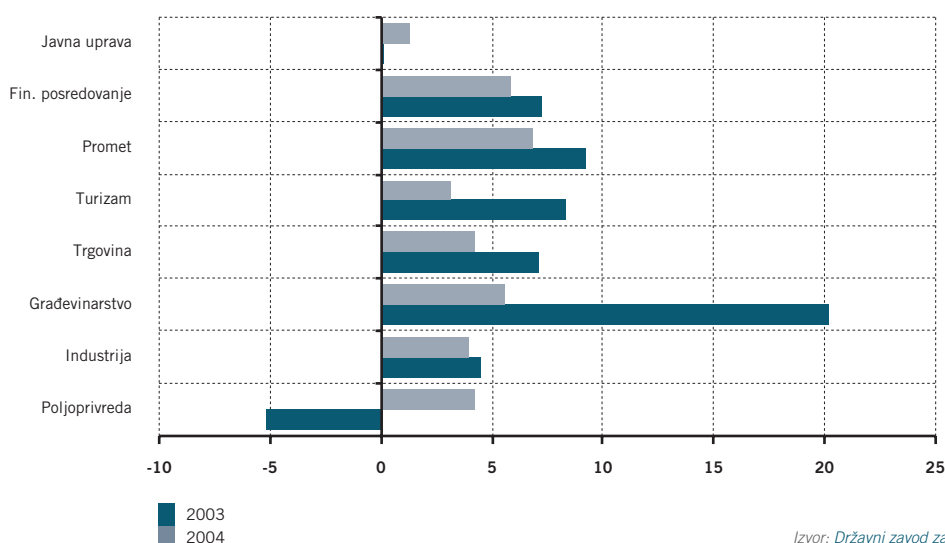

Izvor: Državni zavod za statistiku

U 2004. godini došlo je do znatnih promjena u izvorima rasta bruto domaćeg proizvoda. Najznačajniji pozitivni međugodišnji pomak zabilježen je u *neto izvozu robe i usluga* koji je u 2004. godini realnom rastu bruto domaćeg proizvoda prvi put od 2000. godine dao pozitivan doprinos, i to u iznosu od 0,5 posto. Doprinos *osobne i državne potrošnje* smanjio se za 0,2 postotna poena te je u 2004. godini iznosio 2,3 posto. Promjena je zabilježena i u području *bruto investicija u kapital*, čiji se doprinos rastu smanjio s 4 posto u 2003. na 1,2 posto u 2004. godini.

Grafikon 1.4.: Realni rast bruto dodane vrijednosti

Izvor: Državni zavod za statistiku

Analizirajući pojedine komponente s proizvodne strane bruto domaćeg proizvoda, može se vidjeti pozitivan pomak u sektoru *poljoprivrede* koji je nakon realnog pada u 2003. zabilježio rast od 4,2 posto u 2004. godini. Djelatnost s najvećim udjelom u ukupnoj bruto dodanoj vrijednosti, *industrija*, lagano je usporila rast u usporedbi s 2003. godinom te je u 2004. godini rasla po stopi od 3,9 posto. Nakon stope rasta od 20,2 posto u 2003. godini, koja je bila najviša još od 1998. godine, u 2004. godini došlo je do usporavanja *građevinarstva* te je stopa rasta iznosila 5,6 posto. Bruto dodana vrijednost trgovine porasla je u 2004. godini 4,2 posto, a u *djelatnosti hotela i restorana* 3,1 posto. Najvišu stopu rasta u 2004. godini zabilježila je djelatnost *prijevoza, skladištenja i veza*, čiji je međugodišnji porast bruto dodane vrijednosti u 2004. godini iznosio 6,9 posto. Pozitivne stope rasta u 2004. godini također su zabilježile javna uprava (1,3 posto) i *financijsko posredovanje* (5,9 posto).

Industrija

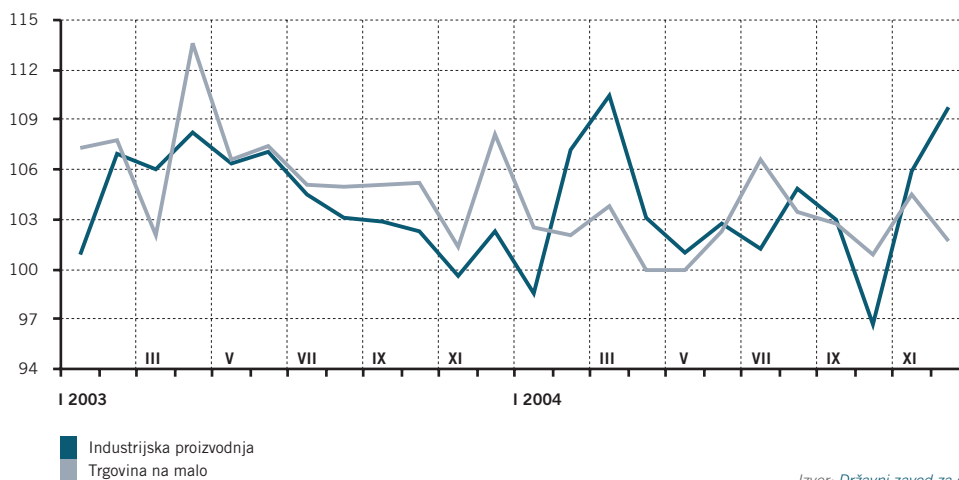
Ukupna je *industrijska proizvodnja* u 2004. godini porasla za 3,7 posto prema 2003. godini. Rezultat je to neujednačenog kretanja aktivnosti tijekom godine. Viši rast proizvodnje iz prvog tromjesečja 2004. godine bio je zaustavljen u travnju, nakon čega je u drugom i trećem tromjesečju došlo do stagnacije. U četvrtom je tromjesečju, točnije u studenome i prosincu, došlo do prilično intenzivnog oporavka.

Prerađivačka industrija, koja u ukupnoj industrijskoj proizvodnji sudjeluje s 82,5 posto, u 2004. godini zabilježila je međugodišnju stopu rasta od 4,1 posto te je dala najveći doprinos rastu ukupne industrijske proizvodnje, dok je *rudarstvo i vađenje* zabilježilo međugodišnji pad od 3,2 posto, a *opskrba električnom energijom, plinom i vodom* rast od 4,2 posto. Najvišu stopu rasta proizvodnje unutar prerađivačke industrije zabilježile su proizvodnja metala (25,5 posto) te proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica (21,3 posto). *Proizvodnja ostalih prometnih sredstava* također je rasla po visokoj stopi od 16,6 posto, a *proizvodnja strojeva i uređaja* 14,1 posto. Potrebno je napomenuti da su dinamičnom rastu industrijske proizvodnje, posebno u posljednjem tromjesečju prošle godine, pridonijela i kretanja u *prehrambenoj, drvnoj i kemijskoj industriji*, na koje otpada oko 40 posto ukupne industrijske proizvodnje. Analizirajući podatke robnog izvoza, zamjećuje se značajan porast u izvozu prije navedenih grana te se može zaključiti da su njihovi proizvodi uglavnom bili namijenjeni inozemnom tržištu. Potrebno je također navesti da je zabilježen i porast u proizvodnji kapitalnih proizvoda (5,8 posto), što je posebno važno jer ti proizvodi nisu namijenjeni potrošnji, već daljnjoj proizvodnji.

Grafikon 1.5.: Međugodišnji porast industrijske proizvodnje i realnog prometa trgovine na malo

Izvor: Državni zavod za statistiku

Trgovina na malo

Nominalni *promet u trgovini na malo* od travnja 2004. godine pokazuje uzlazni trend, ali uz određene oscilacije koje su ponajprije bile uvjetovane kretanjem prodaje motornih vozila. Tako desezonirani podaci pokazuju iznimno visoku razinu aktivnosti u srpnju, te usporeni rast u sljedećim mjesecima. *Promet od trgovine na malo* zabilježio je u 2004. godini nominalni porast od 4,4 posto u usporedbi s godinom dana prije, dok je realni rast u istom razdoblju iznosio 2,6 posto. Najviše nominalne međugodišnje stope rasta zabilježene su u *trgovini na malo motornim gorivima i mazivima* (22 posto), *trgovini na malo knjigama, novinama, papirnatom robom i pisačim priborom* (15,2 posto) te *trgovini na malo hranom, pićima i duhanskim proizvodima* (13,5 posto).

Turizam

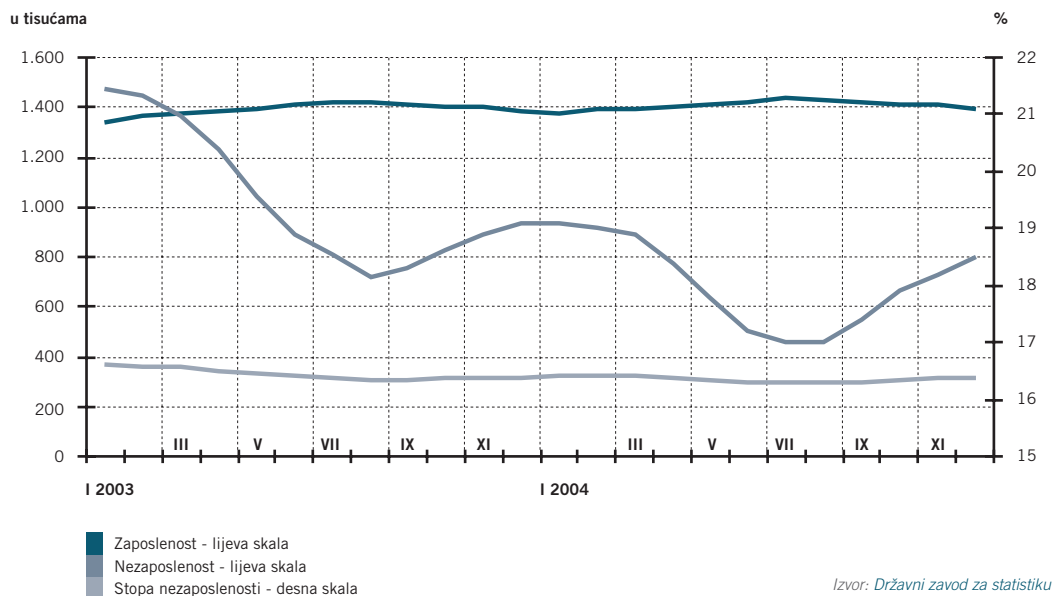
U Hrvatskoj je u razdoblju od siječnja do prosinca 2004. ostvareno 6 posto više *dolazaka* i 2 posto više noćenja nego u istom razdoblju 2003. godine. Dolasci domaćih turista zabilježili su godišnji rast od 2 posto, a dolasci stranih turista rast od 7 posto u promatranom razdoblju, dok su se noćenja domaćih turista smanjila za 1 posto, a noćenja stranih turista zabilježila su međugodišnji porast od 3 posto. U *strukturi noćenja stranih turista* najviše noćenja ostvarili su turisti iz Njemačke (25,6 posto), Italije (12,6 posto) te Slovenije (11,8 posto). Unatoč ovako visokoj koncentraciji ostvarenih noćenja iz spomenutih zemalja, nastavlja se trend diversifikacije strukture gostiju, pri čemu raste udio gostiju koji dolaze iz zemalja manje zastupljenih u ukupnoj strukturi noćenja. Tako je u 2004. godini povećan udio gostiju iz bogatijih zemalja poput Velike Britanije i Nizozemske, što bi uz nastavak takvog trenda moglo imati sve veći utjecaj na *povećanje prihoda od turizma*.

Zaposlenost i plaće

Prema konačnim podacima Državnog zavoda za statistiku, *ukupan broj zaposlenih* iznosio je u prosincu 2004. godine 1.397.416, dok je ukupan broj nezaposlenih bio 317.577. Uzimajući u obzir godišnji prosjek, ukupan broj zaposlenih iznosio je u 2004. godini 1.409.633 i u usporedbi s prethodnom godinom povećao se 1,2 posto, dok je *prosječan broj nezaposlenih* iznosio 309.875, što znači da se prema 2003. godini prosječna nezaposlenost smanjila za 19.924, odnosno 6 posto. *Stopa nezaposlenosti* se, prema Državnom zavodu za statistiku, u 2004. godini smanjila 1,5 postotnih poena ili s 19,5 posto u 2003. na 18,0 posto u 2004. godini.

Grafikon 1.6.: Zaposlenost i nezaposlenost

Prema anketi o radnoj snazi Međunarodne organizacije rada, na temelju koje se dobivaju međunarodno usporedivi pokazatelji, **ukupan broj zaposlenih** osoba iznosio je u drugom polugodištu 2004. godine 1.542.000, dok je **broj nezaposlenih** osoba bio 246.000. Iako se u drugom polugodištu 2004., u usporedbi s prvim polugodištem, smanjio broj zaposlenih, istodobno smanjenje broja nezaposlenih omogućilo je da stopa nezaposlenosti ostane na istoj razini kao u prvom polugodištu, tj. 13,8 posto. Promatrano na razini cijele 2004. godine, ukupan broj zaposlenih povećao se prema 2003. godini za 26.000, ukupan broj nezaposlenih smanjio se za 6.500, dok se **stopa nezaposlenosti** smanjila 0,5 postotnih poena.

Prosječna mjesečna bruto plaća iznosila je u prosincu 2004. godine 6.139 kuna te je prema prosincu 2003. godine bila viša 6 posto, dok je prosječna bruto plaća na razini cijele 2004. godine bila viša za 6,4 posto u usporedbi s godinom dana prije. Prosječna mjesečna neto plaća iznosila je u prosincu 2004. godine 4.312 kuna te je prema prosincu 2003. godine bila viša za 6,6 posto, dok je prosječna neto plaća na razini cijele 2004. godine bila viša 5,9 posto u usporedbi s godinom dana prije. Realni rast prosječnih bruto plaća od 4,2 posto te neto plaća od 3,7 posto pokazuje da je porast plaća pratio rast ukupnog gospodarstva.

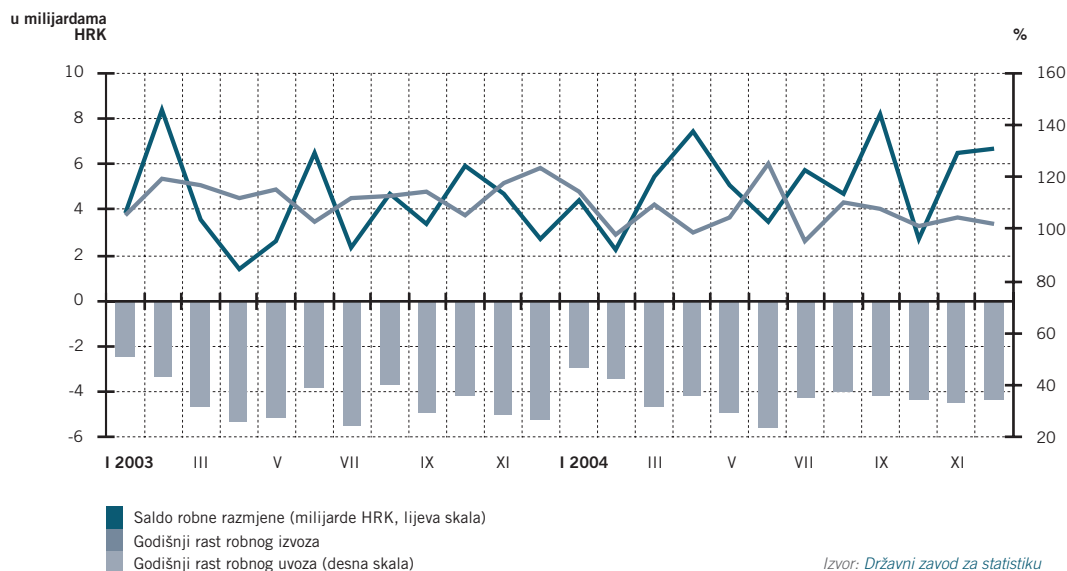
Robna razmjena

U 2004. godini trend rasta uvoza i izvoza obrnut je u usporedbi s prethodnim godinama; izvoz je rastao brže od uvoza, što je utjecalo na znatno usporavanje rasta deficita vanjskotrgovinske bilance. Dakle, u protekloj godini izražen u kunama, izvoz je zabilježio stopu rasta od 16,9 posto, dok se uvoz usporio u odnosu na 2003. godinu pa raste po stopi od samo 5,4 posto. **Pokrivenost uvoza izvozom** u 2004. godini iznosila je 48,4 posto, dok je istodobno 2003. godine iznosila 4,9 postotna poena manje, odnosno 43,5 posto. Rast robnog izvoza dijelom se može objasniti izvozom brodova, no neovisno o izvozu brodova, izvoz je rastao po stopi od oko 15 posto. Od ostalih sektora prerađivačke industrije rast izvoza bio je posebno snažan kod **metala** (62 posto), **radio-televizijskih i komunikacijskih aparata i opreme** (42,8 posto), **kože i proizvoda od kože** (34,6 posto) te **koksa i naftnih derivata** (36,6 posto). **Izražen u američkim dolarima**, zabilježen je još brži međugodišnji tempo rasta robnog izvoza (29,7 posto) i robnog uvoza (16,7 posto). Velike razlike u izražavanju robne razmjene u kunama i američkim dolarima javljaju se zbog slabljenja dolara prema kuni u promatranom razdoblju te činjenice da najveći dio hrvatske robne razmjene otpada na zemlje Europske unije.

Grafikon 1.7.: Robni izvoz, robni uvoz te deficit robne razmjene

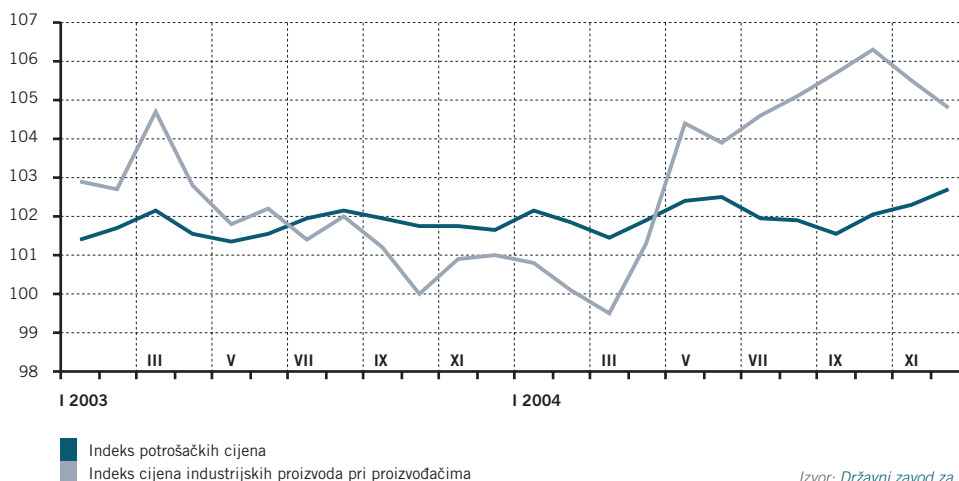
Cijene

Unatoč šokovima na strani ponude koji se tiču rasta cijena sirovina, a posebice rasta cijena sirove nafte na svjetskim tržištima te porasta određenih administrativno reguliranih cijena (plina, vode za kućanstva, cestarina) i povećanja trošarina na duhanske preradevine, *inflacija je u 2004. godini ostala na niskoj razini*. Tako su cijene dobara i usluga koje se koriste za osobnu potrošnju, mjerene indeksom potrošačkih cijena, u 2004. godini ostvarile rast od 2,1 posto u usporedbi s 2003. godinom.

Najveći rast cijena zabilježile su kategorije opskrba vodom i različite komunalne usluge (10,5 posto), alkoholna pića i duhan (5,2 posto), stanovanje, voda, energija, plin i druga goriva (3,9 posto), dok je kategorija prehrane i bezalkoholnih pića s najvećim udjelom u strukturi potrošnje zabilježila međugodišnji rast od 1,4 posto. Nasuprot tomu, zabilježeno je smanjenje cijena odjeće i obuće (0,5 posto), pokućstva, oprema za kuću i redovito održavanje (0,4 posto) te kategoriji komunikacija (0,3 posto). Međugodišnje povećanje cijena usluga iznosilo je 3,3 posto, dok je porast cijena dobara iznosio 1,7 posto, čime je nastavljen višegodišnji trend bržeg rasta cijena usluga.

U 2004. godini zabilježen je nešto viši rast indeksa *cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima*, koji je porastao 3,5 posto. Takav rast cijena industrijskih proizvoda posljedica je ubrzanog rasta cijena nafte tijekom 2004. godine te se on krajem godine počeo prelijevati i na indeks potrošačkih cijena.

Grafikon 1.8.: Indeks potrošačkih cijena i cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima

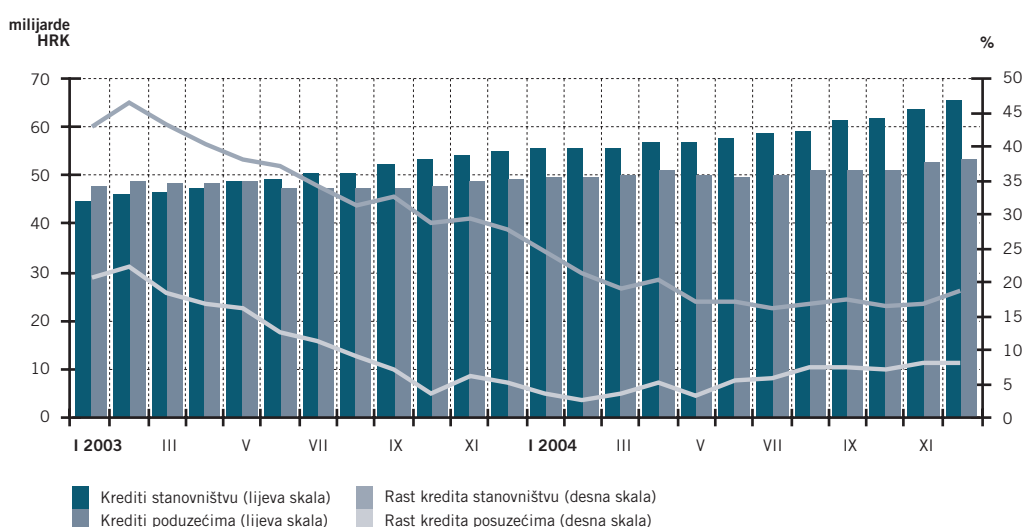
1.2.2. Financijski sektor

U 2004. godini monetarna politika provedena je u uvjetima niske inflacije. *Tečaj kune prema euru bio je stabilan*, čemu su pridonijele devizne intervencije Hrvatske narodne banke koja je otkupom eura na domaćem tržištu ublažavala aprecijacijske pritiske. Intenzitet aprecijacije *realnog efektivnog tečaja* kune bio je neznatno viši od nominalne aprecijacije tečaja. Hrvatska narodna banka također je poduzela *mjere radi usporavanja inozemnog zaduživanja*. Prva vrsta mjera odnosi se na uvođenje novog instrumenta, tj. granične obvezatne pričuve koju poslovne banke izdvajaju na porast svoje inozemne pasive, dok se druga vrsta mjera odnosi na pomoć državi da zamijeni financiranje proračunskog manjka u inozemstvu zaduživanjem na domaćem financijskom tržištu.

Monetarna kretanja

Ukupni krediti banaka potkraj 2004. godine dosegli su razinu od 128,8 milijardi kuna, što čini porast od 13,1 posto u usporedbi s krajem 2003. godine ili 14,9 milijardi kuna gledano u nominalnom iznosu. *Sektor stanovništva je i u 2004. godini apsorbirao najveći dio plasiranih kredita te je potkraj godine dosegnuo razinu od 65,3 milijarde kuna i u usporedbi s krajem 2003. godine porastao 18,7 posto, što je veliko smanjenje prema rastu u 2003. godini od 27,7 posto.* Od ukupnog povećanja kredita stanovništvu koji je u prethodnoj godini iznosio 10,3 milijarde kuna, 4,5 milijardi kuna otpada na *stambene kredite, koji su zabilježili međugodišnju stopu rasta od 26,6 posto.* Krediti banaka *poduzećima ubrzali su svoj rast s 5,1 posto u 2003. na 8 posto u 2004. godini* te su potkraj godine iznosili 53,4 milijarde kuna. Gledano u nominalnom iznosu, *krediti poduzećima* porasli su za 4 milijarde kuna.

Grafikon 1.9.: Krediti banaka stanovništvu i poduzećima

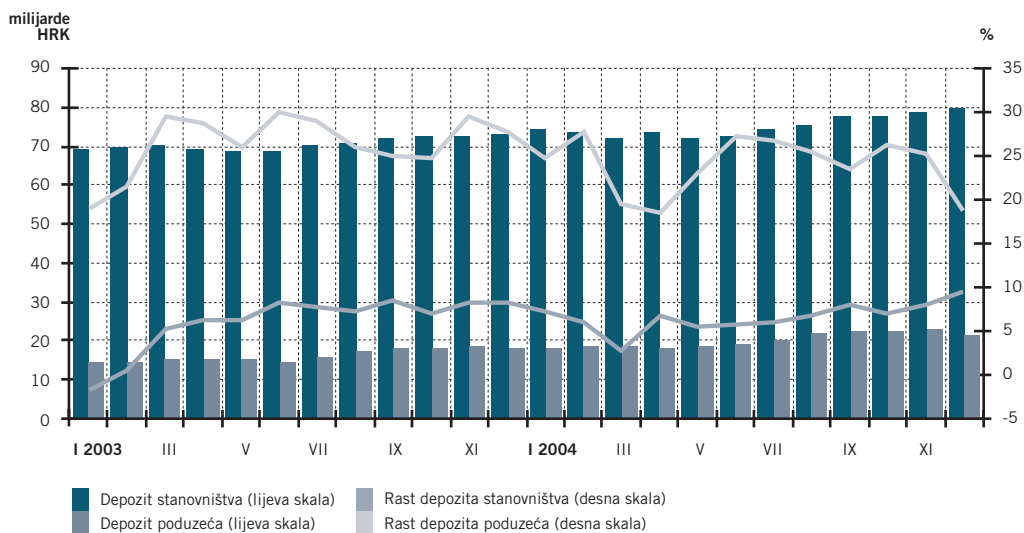

Izvor: Hrvatska narodna banka

Ukupni štedni i oročeni kunski i devizni depoziti kod banaka iznosili su potkraj prosinca 2004. godine 104,2 milijarde kuna, što je u usporedbi s krajem 2003. godine porast od 10,4 posto ili 9,8 milijardi kuna. Najveći doprinos takvom povećanju došao je od *sektora stanovništva*, čiji su se depoziti u promatranom razdoblju povećali za 6,9 milijardi kuna ili 9,4 posto. *Depoziti poduzeća* bili su viši za 3,4 milijarde kuna pokraj 2004. u odnosu na kraj 2003. godine. Iako je stopa rasta depozita poduzeća potkraj godine iznosila 18,7 posto, potrebno je napomenuti da je u tijeku godine taj porast bio viši, a na usporavanje rasta u prosincu utjecaj je imala transakcija dividende T-HT-a, zbog čega su znatno smanjeni kunski oročeni depoziti poduzeća.

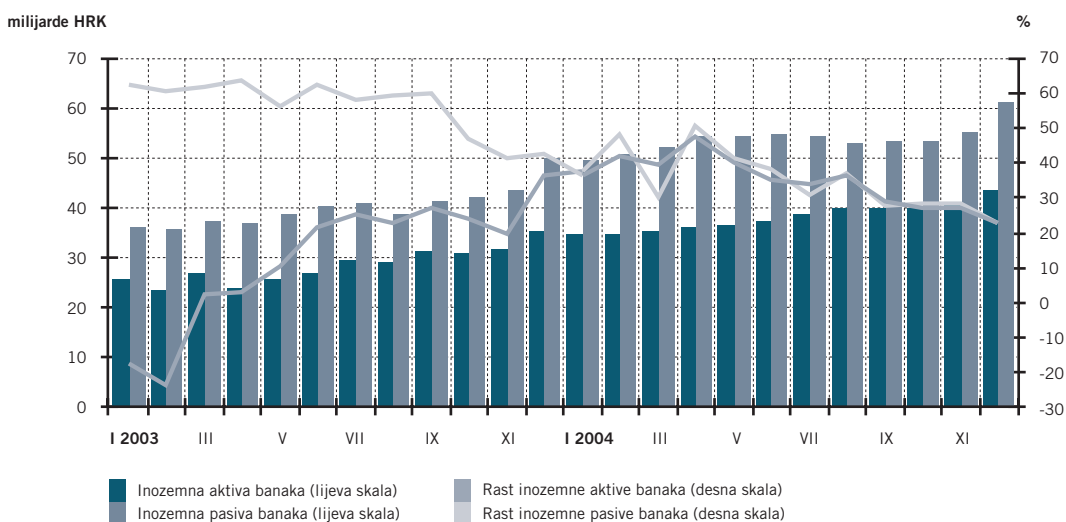
Grafikon 1.10.: Štedni i oročeni kunski i devizni depoziti poduzeća i stanovništva

Izvor: Hrvatska narodna banka

Inozemna aktiva poslovnih banaka porasla je tijekom 2004. godine za 8,2 milijardi kuna ili 23,1 posto te je potkraj 2004. godine dosegla razinu od 43,6 milijardi kuna. *Inozemna pasiva* usporila je svoj rast s 42,6 posto u 2003. na 22,5 posto u 2004. godini, te je zabilježila nominalni porast od 11,2 milijarde kuna. Takva kretanja odredila su i razliku inozemne aktive i pasive koja je krajem 2004. godine iznosila -17,6 milijardi kuna.

Grafikon 1.11.: Inozemna aktiva i pasiva

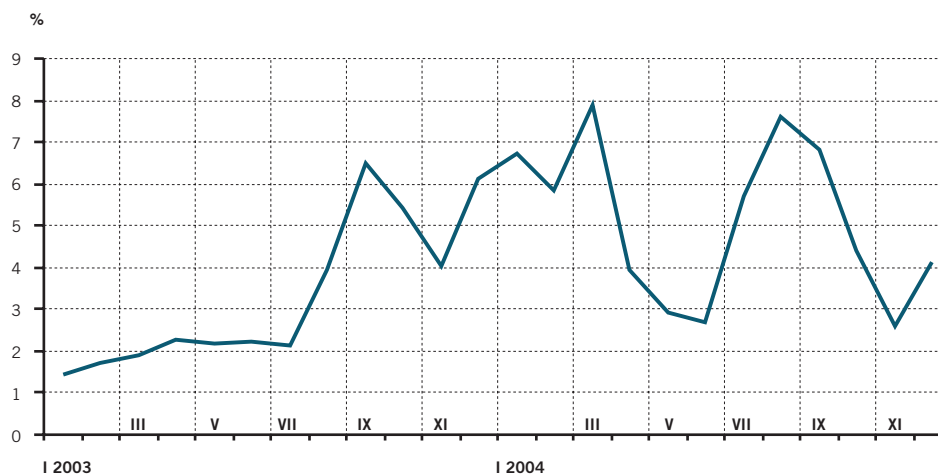
Izvor: Hrvatska narodna banka

Tržište novca

Prema podacima Tržišta novca Zagreb, ukupan promet povećao se s 28,1 milijarde kuna u 2003. na 38,2 milijarde kuna u 2004. godini, dok se istodobno *prosječna kamatna stopa* povećala s 3,32 na 5,11 posto. Početkom prvoga tromjesečja 2004. godine prijavljena potražnja za kreditima smanjila se u usporedbi s visokom razinom na kojoj je bila potkraj 2003. godine, a kamatne su se stope polako počele snižavati. Do preokreta je došlo u veljači kada je zbog povećanog izdvajanja kunske obvezatne pričuve i upisa prve tranše državne obveznice povećana potražnja za kunama, koja je utjecala i na povećanje *kamatne stope*, da bi se one opet snizile potkraj ožujka zahvaljujući četirima deviznim intervencijama Hrvatske narodne banke. Razdoblje dobre likvidnosti nastavilo se i u svibnju te sve do kraja lipnja, kada je na porast potražnje za kunama utjecao početak glavne turističke sezone i izdanje nove obveznice Republike Hrvatske. Zbog produžene turističke sezone te zbog treće tranše državne obveznice izdane početkom rujna, likvidnost bankovnog sustava poboljšala se tek krajem rujna. Iako je potkraj studenoga izdana državna obveznica, to nije utjecalo na visoku likvidnost bankovnog sustava u trećem tromjesečju, koja je bila narušena samo u drugoj polovici prosinca zbog privremenog sezonskog porasta potražnje za gotovim novcem.

Grafikon 1.12.: Prosječne kamatne stope na Tržištu novca Zagreb

Izvor: Tržište novca Zagreb

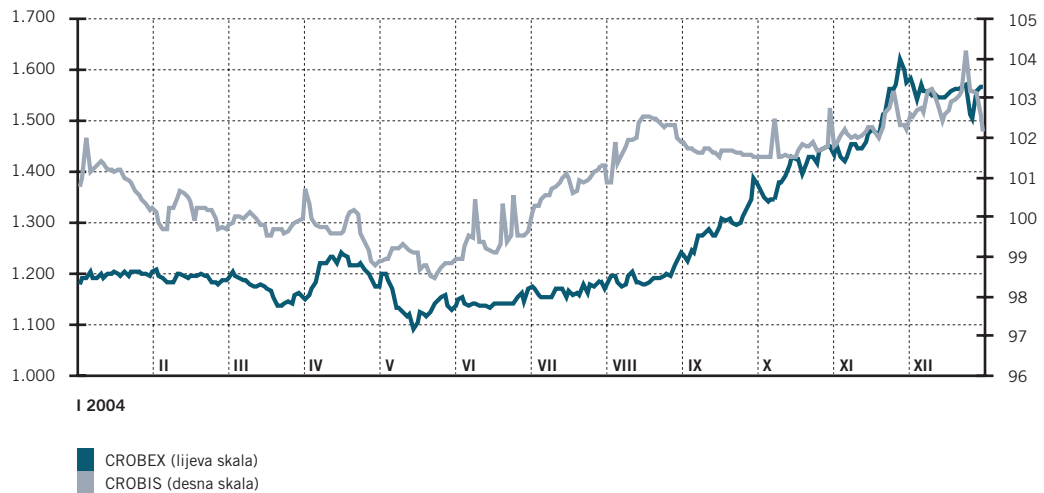
Tržište kapitala

Potkraj prosinca 2004. godine *CROBEX indeks* je bio na 32,1 posto višoj razini nego godinu dana prije, dok je *CROBIS* istodobno zabilježio porast od 1,1 posto. Ukupno ostvareni promet na Zagrebačkoj burzi vrijednosnica zabilježio je u promatranom razdoblju međugodišnji rast od 92 posto. Tržište kapitala u prvom tromjesečju i travnju 2004. godine obilježila su nova izdanja obveznica, jedne državne i jedne korporativne obveznice. Velik promet ostvaren je i u trgovanju dionicama, osobito u travnju. U drugom i početkom trećega tromjesečja izdane su tri korporativne obveznice, jedna državna i jedna obveznica jedinica lokalne samouprave. Unatoč novim izdanjima promet obveznicama bio je nešto niži, dok je u trgovanju dionicama ostvaren visok promet. Tijekom trećeg tromjesečja zabilježen je znatan porast prometa dionica te indeksa Zagrebačke burze, dok je promet obveznica ponovno dosegno visoke razine. U zadnjem tromjesečju zabilježen je značajan porast prometa dionica, što je bilo popraćeno rastom cijena većine dionica te rastom indeksa Zagrebačke burze. Krajem studenoga izdana je nova državna obveznica s najdužim rokom dospjeća do sada (15 godina).

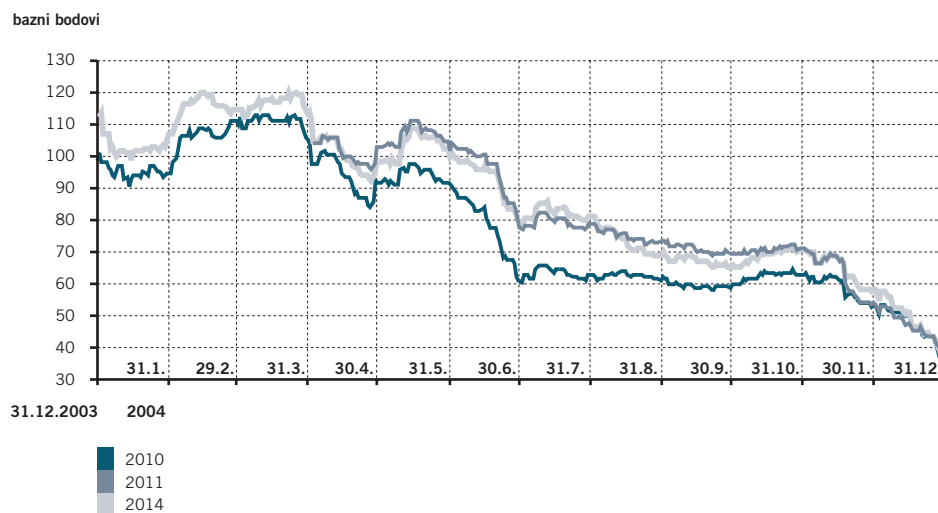
Grafikon 1.13.: Kretanje CROBEX i CROBIS indeksa Zagrebačke burze vrijednosnica

Izvor: Zagrebačka burza

Tijekom 2004. godine zabilježeno je značajno smanjenje u razlici prinosa između hrvatskih euroobveznica i referentnih njemačkih obveznica. Razlika između prinosa hrvatskih euroobveznica te referentnih njemačkih obveznica smanjuje se još od lipnja 2004. godine kad je Hrvatska dobila status kandidata za pridruživanje EU, te se smanjila s oko 100 baznih bodova krajem 2003. na oko 40 baznih bodova krajem 2004. godine. Potrebno je također napomenuti da je u prosincu 2004. godine agencija Standard & Poor's poboljšala kreditni rejting Republike Hrvatske s BBB- na BBB.

Grafikon 1.14.: Razlika prinosa hrvatskih i referentnih njemačkih obveznica

Izvor: Bloomberg

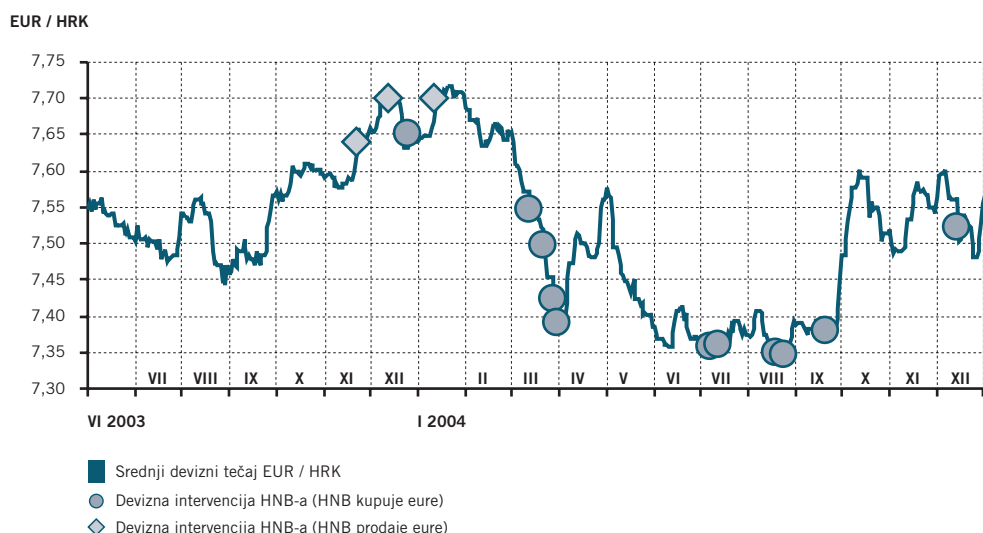

1.2.3. Međunarodni sektor

Devizni tečajevi

Srednji devizni tečajevi kune prema euru Hrvatske narodne banka kretali su se tijekom 2004. godine u uskom rasponu od najjačeg tečaja od 7,34 kune za euro do najslabijeg od 7,72 kune za euro. Prosječni godišnji srednji devizni tečaj kune prema euru iznosio je 7,50 EUR/HRK, što znači da je aprecirao u usporedbi s prethodnom godinom za 0,9 posto, dok je srednji devizni tečaj na kraju 2004. godine iznosio 7,67 EUR / HRK i prema istom razdoblju 2003. godine deprecirao za 0,3 posto. *Američki dolar* je i u 2004. godini nastavio slabiti u odnosu na euro, što se osjetilo i na tečaju kune prema dolaru te je prosječni tečaj kune prema američkom dolaru u 2004. godini aprecirao za 10 posto i iznosio 6,04 USD / HRK, dok se potkraj 2004. godine spustio na razinu od 5,64 USD / HRK, odnosno u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine aprecirao za 7,9 posto. Hrvatska narodna banka je tijekom 2004. godine ukupno na *deviznom tržištu intervenirala* jedanaest puta. Od toga je samo jednom prodavala eure na deviznom tržištu, i to u iznosu od 33 milijuna u siječnju 2004. godine. Ostalih deset puta Hrvatska narodna banka je kupovala eure. Tako su u ožujku zabilježene četiri devizne intervencije kojima je od banaka otkupljeno 162,7 milijuna eura. U tijeku trećeg tromjesečja zabilježeno je još pet deviznih intervencija kojima je otkupljen 141 milijun eura, dok je deviznom intervencijom u prosincu otkupljeno dodatnih 99,5 milijuna eura.

Grafikon 1.15.: Srednji devizni tečaj kune prema euru i devizne intervencije HNB - a

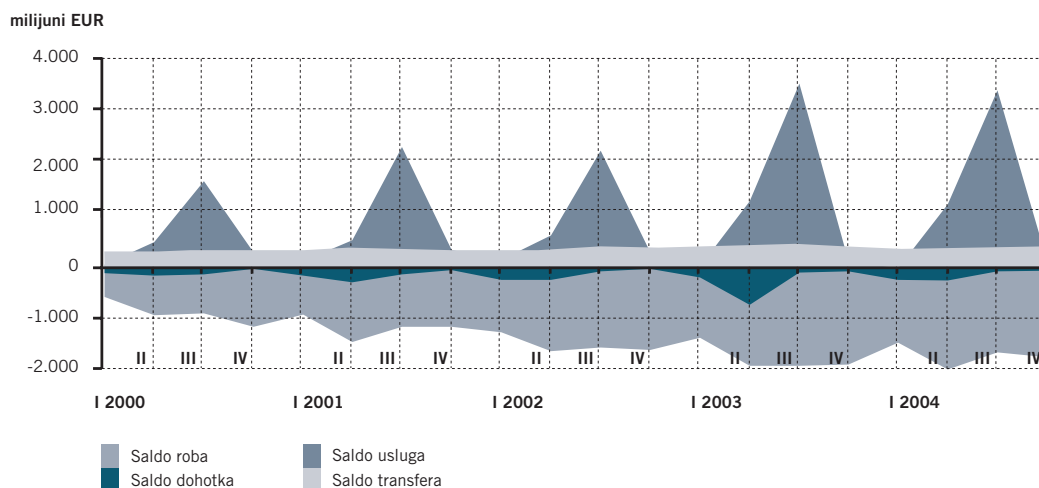
Izvor: Hrvatska narodna banka

Platna bilanca

U 2004. godini znatno je smanjen deficit tekućeg računa platne bilance kako u nominalnom iznosu, tako i izraženo kao udio u bruto domaćem proizvodu. U usporedbi s 2003. godinom, deficit se tako smanjio za 420 milijuna eura ili s -7,3 na -5,2 posto bruto domaćeg proizvoda. Značajan doprinos smanjenju deficita došao je od *robne razmjene*, čiji se deficit smanjio za 246 milijuna eura kao rezultat povećanog izvoza u iznosu 1,03 milijarde eura, te sporijeg rasta uvoza koji se povećao za 785 milijuna eura.

Grafikon 1.16.: Tekući račun platne bilance Republike Hrvatske

Izvor: Hrvatska narodna banka

Tradicionalno visok pozitivni saldo na *računu usluga* u trećem tromjesečju kao rezultat dobre turističke sezone zabilježen je i u 2004. godini. U skladu s porastom ukupnog broja noćenja turista u 2004. godini od 2 posto te porasta ukupnih dolazaka od 6 posto, prihodi od turizma ostali su na visokoj razini od 2003. godine te su iznosili 5,5 milijardi eura. Ukupan suficit na računu usluga iznosio je 4,7 milijarde eura te se u usporedbi s 2003. godinom smanjio za 218 milijuna eura. Najveći doprinos smanjenju deficita tekućeg računa došao je od *računa dohotka*, čiji se negativni saldo u 2004. godini smanjio za 444 milijuna eura ili 42 posto. Smanjenje deficita na računu dohotka prije svega je rezultat smanjenja rashoda od izravnih ulaganja, tj. stavke zadržane dobiti koja se u usporedbi s 2003. godinom smanjila za 296 milijuna eura ili 50 posto. Na *računu tekućih transfera* zabilježen je suficit u iznosu 1,2 milijarde eura, ili 53 milijuna eura manji nego u 2003. godini.

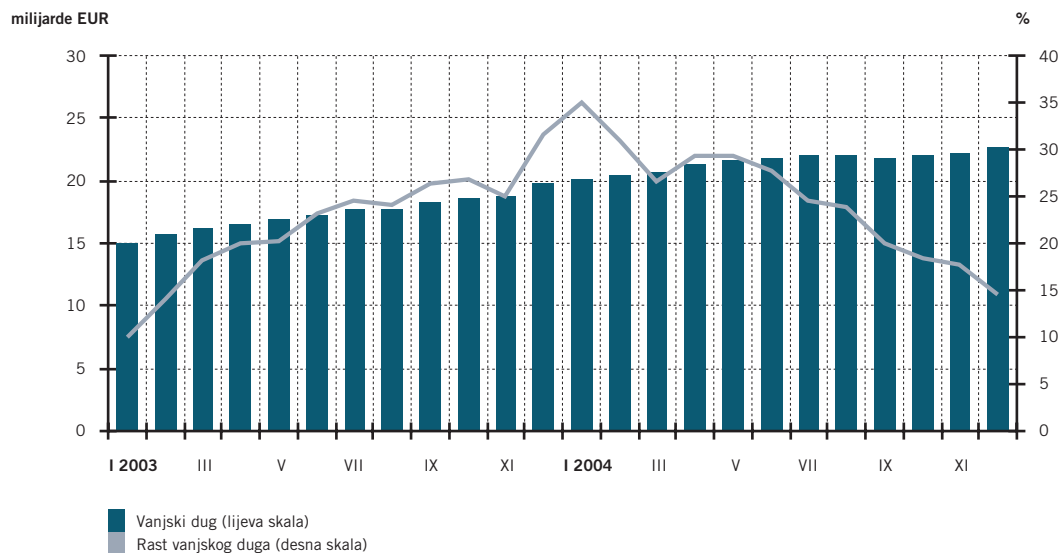
U usporedbi s 2003. godinom, došlo je do promjena u izvorima financiranja transakcija na tekućem računu. Najvažnija promjena odnosi se na smanjenje neto priljeva od izravnih ulaganja u iznosu od 997 milijuna eura. Potrebno je napomenuti da je takvo smanjenje posljedica visoke baze u 2003. godini kad je zabilježen visok priljev od izravnih ulaganja kao rezultat privatizacije INA-e. Neto portfeljna ulaganja također su zabilježila smanjenje u usporedbi s 2003. godinom, i to u iznosu od 625 milijuna eura, dok su ostala ulaganja smanjena za 250 milijuna eura. U 2004. godini *međunarodne pričuve* su porasle za 43 milijuna eura, dok su *neto pogreške i propusti* i u 2004. godini bili na razini od 822 milijuna eura.

Vanjski dug

Ukupan vanjski dug iznosio je potkraj prosinca 2004. godine 30,859 milijardi američkih dolara ili 22,675 milijardi eura, što je 82,1 posto bruto domaćega proizvoda. U usporedbi s krajem 2003. godine, vanjski je dug porastao 14,5 posto ili 2,865 milijardi eura, dok je u 2003. godini zabilježeno povećanje od 4,756 milijardi eura ili 31,6 posto. Tom povećanju najviše je pridonio *sektor banaka* koji se tijekom 2004. godine dodatno zadužio za 1,531 milijardi eura, dok se *vanjski dug države* u istom razdoblju povećao za 636 milijuna eura. Kao rezultat takvih kretanja, vanjski dug banaka što je potkraj 2004. godine činio 33,7 posto ukupnoga vanjskog duga, premašio je prvi put vanjski dug države, koji čini 31,9 posto ukupnog vanjskog duga.

Grafikon 1.17.: Vanjski dug Republike Hrvatske

Izvor: Hrvatska narodna banka

Potrebno je napomenuti da je *izmijenjena metodologija praćenja inozemnog duga*, što je prilagodbom podataka od 2002. do 2004. godine utjecalo na povećanje inozemnog duga i na promjenu njegove strukture. Promjena metodologije utjecala je na povećanje inozemnog duga od oko pola milijarde eura (u prosincu 2004. godine), dok je promjena u strukturi utjecala na smanjenje udjela države u ukupnom inozemnom dugu s prijašnjih 32,9 posto na 31,1 posto.

2.1. Prihodi državnog proračuna

2.1.1. Plan prihoda državnog proračuna

Godina 2004. započela je privremenim financiranjem proračuna, koje je vrijedilo za prva tri mjeseca, točnije do donošenja Državnog proračuna Republike Hrvatske te financijskih planova izvanproračunskih fondova i agencija u ožujku iste godine. Prema originalnom planu, visina očekivanih ukupnih prihoda državnog proračuna u 2004. godini iznosila je 79,445 milijardi kuna, što je u usporedbi s iznosom prikupljenih prihoda u 2003. godini povećanje od 6,4 posto.

Slijedom novih očekivanja na prihodnoj i rashodnoj strani državnog proračuna, u srpnju 2004. godine izvršene su izmjene i dopune Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2004. godinu kojima su ukupni očekivani prihodi uvećani za 2,820 milijardi kuna, čineći novu razinu očekivanih prihoda središnjeg državnog proračuna za 2004. godinu u iznosu od 82,265 milijardi kuna, što je u usporedbi s prikupljenim iznosom prihoda u 2003. godini povećanje od 10,2 posto.

Razlozi za izmjenu ukupno očekivanog iznosa prihoda državnog proračuna u 2004. godini proizašli su dijelom iz zakonskih izmjena, dijelom iz kretanja prihoda proračuna zabilježenih u prvom polugodištu 2004. godine, a dijelom kao rezultat odluke da država povuče dividendu Hrvatskog Telekomu.

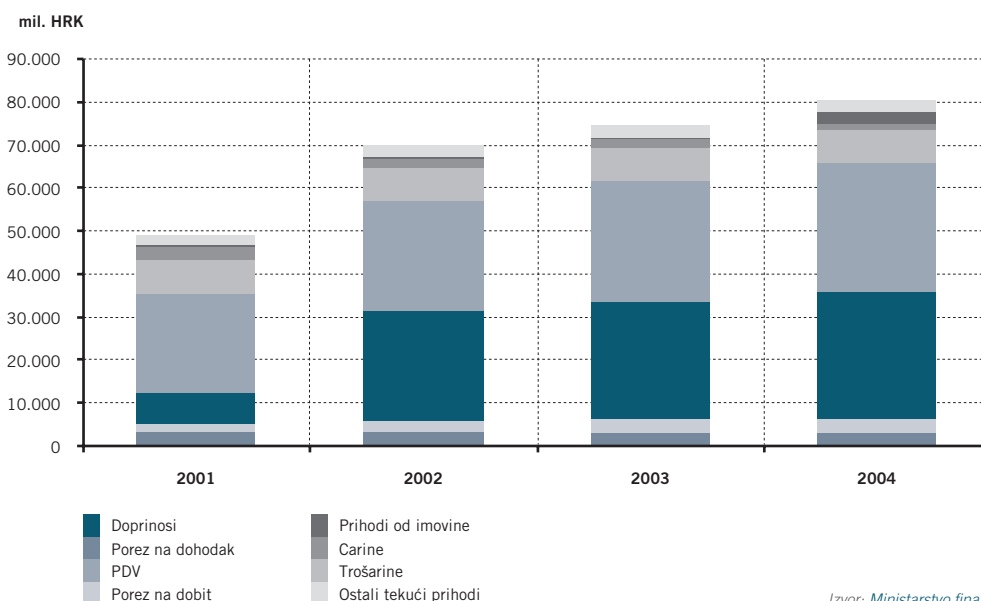
2.1.2. Ostvarenje prihoda državnog proračuna

Ukupni prihodi državnog proračuna ostvareni su na razini od 80,464 milijardi kuna. Takvo ostvarenje ukupnih prihoda predstavlja 97,8 posto planiranih prihoda za 2004. godinu, odnosno podbačaj od 1,8 milijardi kuna u usporedbi s planiranom vrijednosti 2004. godine. Ako izvršenje ukupnih prihoda promatramo u odnosu na 2003. godinu, oni su povećani 7,7 posto.

Povećanje ukupnih prihoda rezultat je prije svega povećanja prihoda od imovine koji u usporedbi s 2003. godinom rastu čak 539 posto. Prihodi po osnovi socijalnih doprinosa u 2004. godini, u usporedbi s 2003., rastu 7,5 posto, dok porezni prihodi rastu 4,1 posto.

Ako pogledamo udio pojedinih prihoda državnog proračuna u BDP-u, zaključujemo da je udio ukupnih prihoda u BDP-u od 2002. do 2004. godine gotovo konstantan. Naime, u 2002. godini prihodi državnog proračuna u BDP-u sudjelovali su sa 38,8 posto, u 2003. godini taj je udio iznosio 38,7 posto, dok je u 2004. godini udio ukupnih prihoda proračuna u BDP-u iznosio 38,9 posto. U usporedbi s prethodne dvije godine, u 2004. malo je smanjen udio poreznih prihoda u BDP-u. Naime, u 2004. godini udio poreznih prihoda u bruto domaćem proizvodu iznosio je 22,8 posto, dok je u 2003. godini iznosio 23,5 posto, a u 2002. 23,9 posto. Iz toga možemo zaključiti kako je prisutan lagani pad udjela poreznih prihoda u BDP-u. Prihodi od socijalnih doprinosa imaju gotovo konstantni udio u BDP-u, dok lagani porast udjela bilježe ostali prihodi, prije svega prihodi od imovine.

Grafikon 2.1. Struktura prihoda državnog proračuna

2.1.2.1. Porezni prihodi

Porezni prihodi daleko su najveća stavka ukupnih prihoda, a u 2004. godini u usporedbi s 2003. rastu za 7,7 posto, dok im je udio u BDP-u manji za 0,7 postotnih bodova negoli u 2003.

U usporedbi s planiranima, ukupni porezni prihodi ostvareni su na razini od 97,5 posto, što je podbačaj plana od oko 1,2 milijarde kuna.

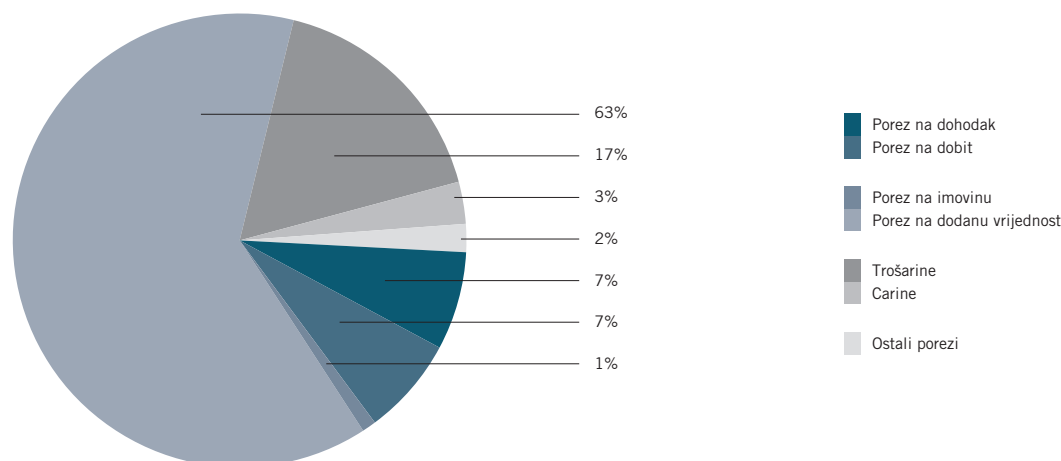
Ukupni porezni prihodi u 2004. godini iznosili su 47,150 milijardi kuna, što je 4,1 posto više negoli 2003. godine kada su iznosili 45,281 milijardi kuna. Iako porezni prihodi u 2004. godini bilježe međugodišnje povećanje, smanjuje se njihov udio u bruto domaćem proizvodu, kao i udio u ukupnim приходima. Naime, udio poreznih prihoda u BDP-u u 2004. godini iznosi 22,8 posto, dok njihov udio u ukupnim приходima iznosi 58,6 posto, što je smanjenje od 2 postotna boda u usporedbi s 2003. godinom. Međutim, usprkos padu udjela, porezni prihodi još uvijek ostaju najveći prihodi državnog proračuna.

Kako je već spomenuto, glavne promjene unutar poreznog sustava u 2004. godini bile su izmjene i dopune Zakona o posebnom porezu na duhanske proizvode i Zakona o posebnim porezima na osobne automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove, a ti su zakoni i izravno utjecali na prikupljanje poreznih prihoda u 2004. godini. Potkraj 2004. donesen je novi Zakon o porezu na dobit, te izmjene Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima za obvezna osiguranja. Međutim, ovi zakoni počinju s primjenom od 1. siječnja 2005. godine, tako da nemaju nikakva utjecaja na proračun 2004.

U skladu sa spomenutim izmjenama zakona o pojedinim porezima, mijenja se i njihovo fiskalno značenje. Struktura poreznih prihoda u 2004. godini pokazuje da je, u usporedbi s 2003. godinom, smanjeno fiskalno značenje poreza na dohodak, poreza na dobit, poreza na dodanu vrijednost, prihoda od posebnih poreza, te poreza na međunarodnu trgovinu. Gotovo svi porezni prihodi, izuzevši prihode od poreza na imovinu, u 2004. godini smanjili su svoj udio u ukupnim приходima. Radi ilustracije, može se podsjetiti da je udio prihoda od poreza na dohodak u ukupnim poreznim приходima u 1996. godini iznosio oko 15 posto, dok je njihov udio u ukupnim poreznim приходima u 2004. godini tek 6,6 posto. Iako su smanjili svoje značenje u ukupnim poreznim приходima, najveći udio u 2004. godini još uvijek ima porez na dodanu vrijednost, i to 37,1 posto. Porez na promet dobara i usluga, porez na imovinu, te skupina ostalih poreza imaju približno isto značenje za državni proračun kao i prethodne godine.

Iako postoje određene promjene u udjelima pojedinih poreza u ukupnim poreznim приходima, potrebno je spomenuti kako u 2004. godini ne postoje veća odstupanja od udjela u 2003.

Grafikon 2.2. Struktura poreznih prihoda u 2004. godini

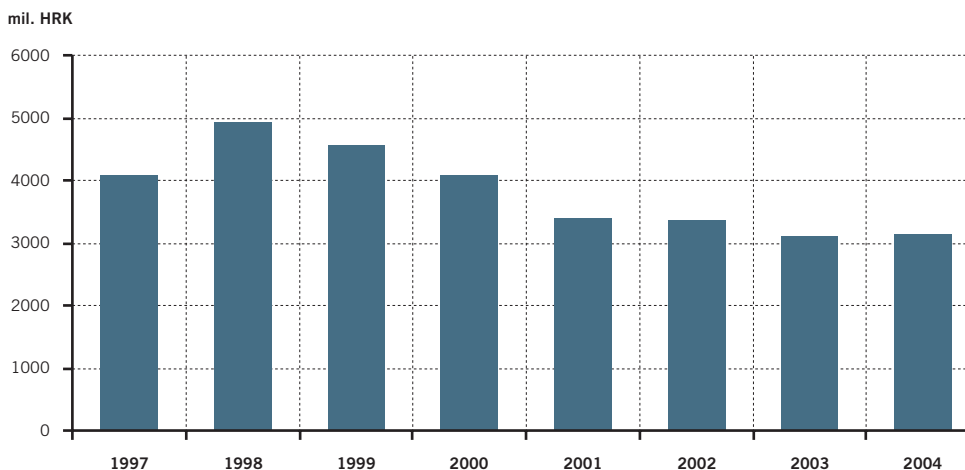

Izvor: Ministarstvo financija

Porez na dohodak

Grafikon 2.3. Godišnje kretanje prihoda od poreza na dohodak

Izvor: Ministarstvo financija

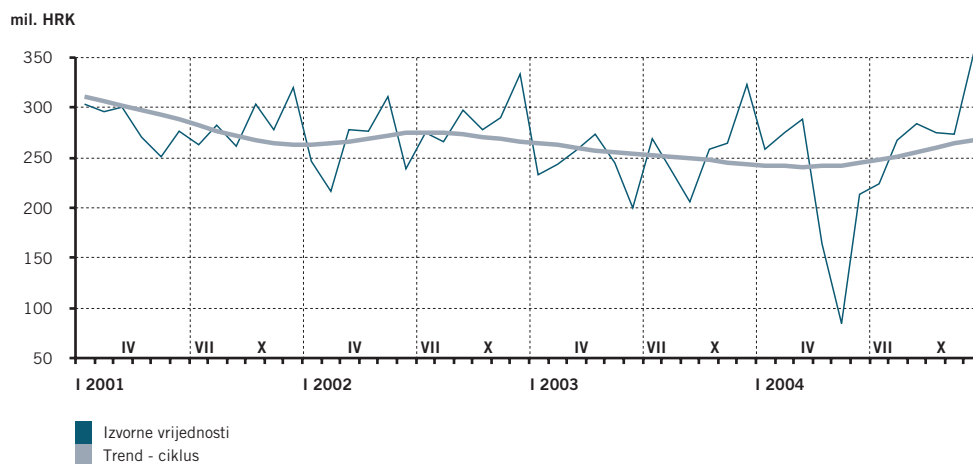
Porezom na dohodak u 2004. godini ukupno je prikupljeno 3,128 milijardi kuna, što je za 1,9 posto odnosno za 58 milijuna kuna više od planiranog iznosa, dok je po osnovi poreza na dohodak prikupljeno 0,4 posto više prihoda nego 2003. godine. Porez na dohodak za 2004. planiran je na razini nižoj od ostvarenja 2003. godine upravo zato što se povećavao broj poreznih olakšica za godišnje prijave koje su se podnosile u 2004. godini, kao i zaprimljenih poreznih prijava po kojima se očekivao povrat uplaćenog poreza na dohodak u 2003. godini. Rast prihoda od poreza na dohodak ostvaren je zbog povećanja zaposlenosti tijekom 2004. godine, a time i povećanja porezne osnovice poreza na dohodak. Najvećim dijelom porez na dohodak prikupljen je oporezivanjem dohotka od nesamostalnog rada (3.098,3 milijuna kuna). Važno je spomenuti kako je povrat poreza i prireza na dohodak po godišnjoj prijavi u 2004. godini iznosio 799,1 milijuna kuna, što je gotovo trostruko više nego u 2003. godini kada je iznosio samo 292,0 milijuna kuna. Ovaj pokazatelj još bolje objašnjava koliko je zapravo porez na dohodak u 2004. godini bio iznad onoga prikupljenog u 2003. Takvo stanje prihoda od poreza na dohodak pokazuje da ovaj porez prati gospodarska kretanja u 2004. godini, odnosno raste u skladu s porastom plaća i porastom zaposlenosti. Porez na dohodak u 2004. godini obračunavao se po stopi od 15 posto od porezne osnovice do visine dvostrukog osnovnoga osobnog odbitka, po stopi od 25 posto na razliku godišnje porezne osnovice između dvostrukog i peterostrukoga osnovnoga osobnog odbitka, po stopi od 35 posto na iznos porezne osnovice koji prelazi iznos peterostrukoga osnovnoga osobnog odbitka, dok se na više iznose plaća obračunavao porez na dohodak po stopi od 45 posto. Osnovni osobni odbitak za 2004. godinu iznosio je 1.500,00 kuna. Prihodi od poreza na dohodak dijele se između središnjega državnog proračuna i jedinica lokalne samouprave. Međutim, taj je proces sa stajališta opće države neutralan. U Narodnim novinama broj 147/03 objavljen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, kojim se propisuje izmjena preraspodjele poreza na dohodak.

U Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak (Narodne novine, br. 163/03) što ga je donio Hrvatski sabor 1. listopada 2003. bitne su izmjene kojima su propisane porezne olakšice radi poticanja aktivnosti istraživanja i razvoja te obrazovanja i stalnog usavršavanja, a izdaci za istraživanje i razvoj te školovanje i stručno usavršavanje zaposlenika i tih obveznika priznaju se u dvostrukom iznosu.

Iako se zbog trendova prijašnjih godina i cjelogodišnjeg učinka izmjene Zakona o porezu na dohodak očekivalo smanjenje prihoda od poreza na dohodak, do toga ipak nije došlo. Naime, rebalansom 2004. godine plan prihoda od poreza na dohodak povećan je s 2,959 milijarde kuna na 3,070 milijardi kuna, a ostvaren je čak u iznosu većem i od rebalansa, dakle 3,128 milijardi kuna. Razlozi zbog kojih su prihodi od poreza na dohodak povećani rebalansom nalaze se u činjenici da je u prvih šest mjeseci 2004. godine ostvareno gotovo 46 posto originalno planiranog iznosa. Uzevši u obzir činjenicu da je najveći dio povrata poreza na dohodak izvršen u prvoj polovici 2004., te zbog sezonalnog učinka poreza na dohodak, realno je bilo očekivati više prihoda po ovoj osnovi. Ostvarenje prihoda od poreza na dohodak u 2004. godini nadmašilo je sve planirane iznose, a to dobro ostvarenje rezultat je povećanja zaposlenosti i bruto plaća tijekom 2004. godine.

Grafikon 2.4. *Kretanje poreza na dohodak u stalnim cijenama (prosjeak 2001. = 100)*

Izvor: *Ministarstvo financija*

Može se očekivati da će se uzlazni trend kretanja prihoda od poreza na dohodak, započet u 2004. godini, nastaviti i u sljedećim godinama. To je moguće zaključiti jer je početkom 2005. godine stupio na snagu Zakon i izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak kojim se osnovni osobi odbitak povećava na 1.600 kuna, a porezne olakšice po godišnjim poreznim prijavama poreza na dohodak kumulativno su ograničene na 12.000 kuna. Spomenuto ograničenje poreznih olakšica rezultirat će manjim povratima poreza na dohodak, a time i većim prihodima proračuna od poreza na dohodak.

Porez na dobit

Prvotno planirani iznos poreza na dobit u 2004. godini bio je 3,390 milijardi kuna, što je 10,3 posto više od iznosa ostvarenog u 2003. godini. Rebalansom je ovaj iznos smanjen na 3,209 milijardi kuna. Naime, u prvih šest mjeseci 2004. godine prikupljeno je oko 50 posto od originalnog plana za 2004. Međutim, s obzirom na izrazitu sezonalnost pritecanja prihoda po ovoj osnovi, koji se zbog dinamike naplate jače ostvaruju u prvom dijelu godine, rebalansom je revidiran originalni plan za 2004. godinu.

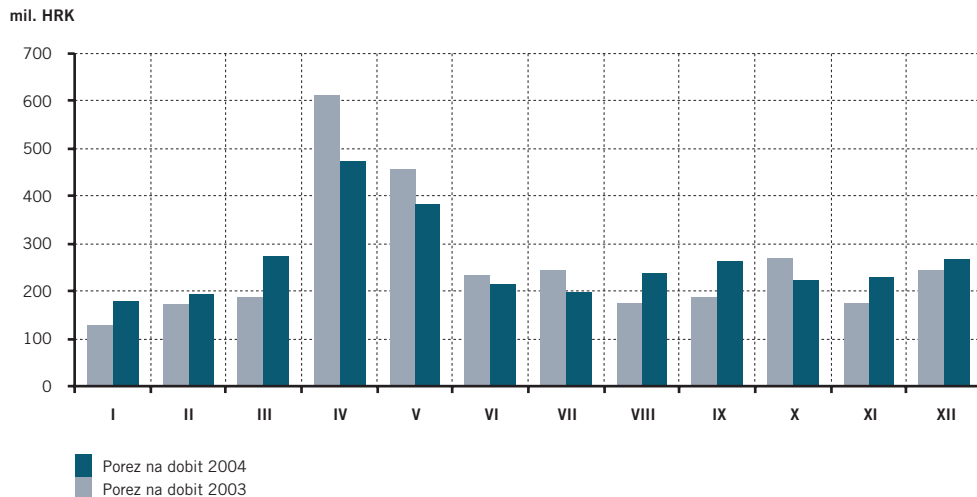
Porezom na dobit u 2004. godini prikupljeno je 3,131 milijardu kuna. Tim je porezom prikupljeno 97,6 posto rebalansom planiranog iznosa, odnosno ostvaren je podbačaj od 78 milijuna kuna, dok je na međugodišnjoj razini ostvareno povećanje od 1,8 posto. Razlozi za slabije ostvarenje prihoda od poreza na dobit od očekivanog leže u činjenici da je potkraj 2003. godine došlo do čišćenja bilanci poduzeća kako bi se umanjila porezna osnova poreza na dobit, te su jednokratno otpisana potraživanja, što je uvelike također bilo uzrokom podbacivanja prihoda po osnovi ovog poreza. Prihodi od poreza na dobit osobito su se slabo ostvarivali u ljetnim mjesecima, kada su prihodi po ovoj osnovi i inače nešto manji. Međutim, u 2004. godini prihodi od poreza na dobit u ljetnim mjesecima još su se dodatno smanjili u usporedbi s 2003. godinom, pa je to razdoblje i uzrokovalo podbačaj po osnovi tih prihoda na godišnjoj razini. Naime, u ostatku godine, početkom i krajem, prihodi od poreza na dobit ostvarivali su se na zavidnoj razini i po visokim stopama rasta.

U Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit (Narodne novine, br. 163/03) što ga je donio Hrvatski sabor 1. listopada 2003. propisane su porezne olakšice radi poticanja aktivnosti istraživanja i razvoja te školovanja i stručnog usavršavanja zaposlenika. Na temelju tih novih odredbi Zakona o porezu na dobit, porezna osnovica poreza na dobit može se dodatno umanjiti po osnovi troškova istraživanja i razvoja te školovanja i stručnog usavršavanja zaposlenika, i to za 100 posto nastalih i iskazanih troškova po tim osnovama. Cjelogodišnji učinak primjene tih izmjena Zakona također je uzrokovao manje ostvarenje prihoda po toj osnovi.

Grafikon 2.5. Kretanje prihoda od poreza na dobit po mjesecima za 2003. - 2004.

Izvor: Ministarstvo financija

Potkraj 2004. godine izmijenjen je Zakon o porezu na dobit. Prema tim izmjenama i dalje ostaje stopa poreza na dobit 20 posto, što je među najnižima u Europi. Usto, izmjenama i dopunama ovog zakona uvedene su određene porezne olakšice koje bi trebale pridonijeti povećanju poduzetničke aktivnosti u Hrvatskoj. Taj zakon, međutim, nije imao utjecaja na gospodarstvo ni na proračunske prihode od poreza na dobit tijekom 2004. godine budući da je u primjeni od 1. siječnja 2005. godine.

Porez na imovinu

Porez na imovinu u 2004. godini planiran je u iznosu od 316,8 milijuna kuna.

Porezom na imovinu u cijeloj 2004. godini prikupljeno je 355,8 milijuna kuna prihoda proračuna, što je čak 22,7 posto više negoli je ostvareno u 2003. godini. Prikupljeno je 12,4 posto, odnosno 39 milijuna kuna više prihoda po osnovi ovog poreza nego što je to bilo planirano rebalansom za 2004. godinu. Razlog ovako dobrom ostvarenju povećanje je razine transakcija na tržištu nekretnina. Proteklih nekoliko godina u porastu su trgovina nekretninama i njihove cijene, što je razlog dobrom prikupljanju prihoda po osnovi tog poreza. Takva situacija očekuje se i u sljedećim godinama. Naime, iskustva tranzicijskih zemalja u pretpristupnom razdoblju Europskoj uniji pokazuju kako je cijelo vrijeme bio u porastu promet nekretninama, a slični učinci očekuju se i u Hrvatskoj.

Porez na dodanu vrijednost

Porez na dodanu vrijednost najveći je prihod državnog proračuna. Porezom na dodanu vrijednost u 2004. godini ostvareno je 29,865 milijardi kuna prihoda, što je 6,2 posto više nego u 2003. godini. U strukturi ukupnih poreznih prihoda, prihodi od PDV-a su u 2004. godini sudjelovali s čak 63,3 posto, što govori o vrlo velikom značenju tog poreza za državni proračun.

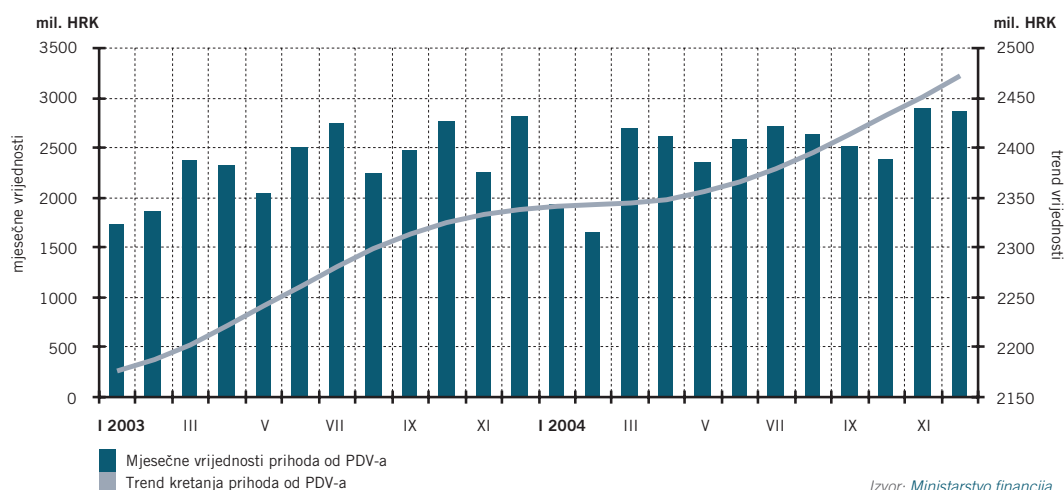
Planirani prihodi od PDV-a za 2004. godinu veći su za 8,3 posto u usporedbi s ostvarenjem u 2003. godini. Porez na dodanu vrijednost izvršen je na razini od 98,1 posto planiranog iznosa, odnosno zabilježen je podbačaj od 586 milijuna kuna. Međutim, potrebno je spomenuti kako se porez na dodanu vrijednost nije ostvario u skladu s planom velikim dijelom i zbog izraženog učinka *sive ekonomije*. Naime, kretanja prihoda od ovog poreza ne prate kretanja gospodarstva. Bruto domaći proizvod u 2004. godini raste po stopi od 3,8 posto, industrijska proizvodnja po stopi od 3,7 posto, trgovina po stopi 2,6 posto, dok uvoz raste 5,4 posto, međutim kumulativni učinak tih stopa rasta nije vidljiv i u rastu prihoda od PDV-a. Isto tako, turistička sezona u 2004. godini bila je najbolja u poslijeratnome razdoblju, što bi također trebalo povećati prihode od poreza na dodanu vrijednost zbog povećane potrošnje. Ti pokazatelji dodatno pojačavaju tvrdnju o postojanju *sive ekonomije* koja je izravni uzrok slabijem ostvarenju prihoda po osnovi poreza na dodanu vrijednost. U strukturi poreza na dodanu vrijednost najveće značenje ima porez na dodanu vrijednost naplaćen pri uvozu, koji čini 64,3 posto ukupnih prihoda od PDV-a. PDV naplaćen pri uvozu u 2004. godini bio je 8,8 posto veći nego u 2003.

Najveći mjesečni prihod od PDV-a u 2004. godini zabilježen je u srpnju (2,714 milijarde kuna), u studenome (2,897 milijardi kuna) i u prosincu (2,868 milijardi kuna). Takvoj dinamici ostvarenja mjesečnih prihoda od PDV-a u 2004. godini pridonijeli su i prihodi od onih poreznih obveznika koji svoju obvezu prema ovom porezu podmiruju tromjesečno. Obvezi tromjesečnog obračuna i plaćanja PDV-a podliježu porezni obveznici čije isporuke dobara i usluga godišnje prelaze 85 000 kuna.

U 2003. godini izmijenjen je Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost. Izmjenom Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine 58/03) od 16. travnja 2003. omogućena je primjena oslobađanja od plaćanja poreza na dodanu vrijednost kada domaći poduzetnici obavljaju premještanje (isporuku) uvezenih dobara doradenih ili oplemenjenih u postupku unutarnje proizvodnje drugom poduzetniku u tuzemstvu, radi daljnje dorade. Cjelogodišnji učinak ove promjene također je djelomično utjecao na nešto manje prihode proračuna od poreza na dodanu vrijednost negoli što je bilo planirano.

Grafikon 2.6. Mjesečno kretanje prihoda od poreza na dodanu vrijednost

Izvor: Ministarstvo financija

Prihodi od trošarina

Po osnovi trošarina u 2004. godini ostvareno je 7,942 milijarde kuna prihoda, što je u usporedbi s 2003. godinom povećanje od 1,2 posto. Planirano povećanje prihoda od trošarina za 2004., u usporedbi s 2003. godinom, bilo je 8,4 posto. Trošarine su u 2004. godini podbacile i ostvarene su na razini od 93,4 posto planiranog iznosa, odnosno ostvaren je podbačaj od 566 milijuna kuna.

U usporedbi s planiranima, najviše su podbacili prihodi od trošarina na pivo (ostvareni na razini 84,5 posto planiranog iznosa) i prihodi od trošarina na automobile (ostvareni na razini 90,4 posto planiranog iznosa). Planirane veličine premašili su jedino prihodi od trošarina na luksuzne proizvode i na kavu, i to za 8,7 posto, odnosno 2,7 posto. Prihodi od trošarina na naftne derivate prikupljeni su na razini 94,9 posto planiranog iznosa, prihodi od trošarina na duhan u iznosu od 94,5 posto, prihodi od trošarina na alkohol 93,7 posto i prihodi od trošarina na bezalkoholna pića u iznosu od 96,2 posto planiranog iznosa.

Tablica 2.2.: Kretanje prihoda od posebnih poreza

	Ostvarenje 2003.	Plan 2004.	Ostvarenje 2004.	Indeks 2004./2003.	Indeks 2004./2003.
Trošarine	7.850.993,07	8.507.502,52	7.941.553,74	101,15	93,35
- Poseban porez na automobile	899.047,13	1.045.796,99	945.209,11	105,13	90,38
- Poseban porez na naftne derivate	3.345.887,62	3.502.769,26	3.325.659,03	99,40	94,94
- Poseban porez na alkohol	234.125,01	246.299,01	230.795,68	98,58	93,71
- Poseban porez na pivo	746.254,95	850.421,94	718.277,66	96,25	84,46
- Poseban porez na bezalkoholna pića	131.376,52	138.208,60	132.983,99	101,22	96,22
- Poseban porez na duhanske preradevine	2.349.409,71	2.571.580,13	2.430.843,33	103,47	94,53
- Poseban porez na kavu	125.343,68	131.861,68	135.436,97	108,05	102,71
- Poseban porez na luksuzne proizvode	19.548,45	20.564,91	22.347,97	114,32	108,67

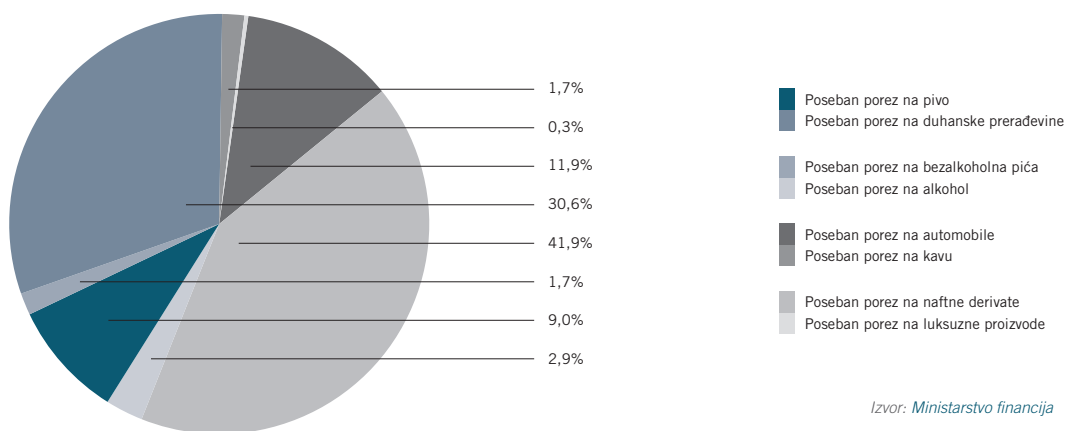
Izvor: Ministarstvo financija

Razlozi većem odstupanju iznosa prikupljenih prihoda od trošarina u 2004. godini od planom utvrđenih nalaze se velikim dijelom u izraženim učincima *sive ekonomije*, dok su istodobno i zakonske izmjene imale utjecaj na smanjenje prihoda u pojedinim kategorijama trošarina.

Udio trošarina u ukupnim poreznim prihodima smanjuje se sa 17,3 posto u 2003. godini na 16,8 posto u 2004. U strukturi ukupnih trošarina najveće značenje imaju trošarine na naftne derivate i na duhanske prerađevine. U ukupnim proračunskim prihodima također pada udio trošarina, i to s 10,5 posto u 2003. na 9,9 posto u 2004. godini. Iako trenutačno pada udjel trošarina u ukupnim prihodima, a time i njihovo značenje za državni proračun, valjalo bi povećati njihovo značenje u ukupnim proračunskim prihodima jer su ti porezi jednostavni za ubiranje i povećavaju progresivnost poreznog sustava.

Grafikon 2.7. *Struktura posebnih poreza u 2004. godini*

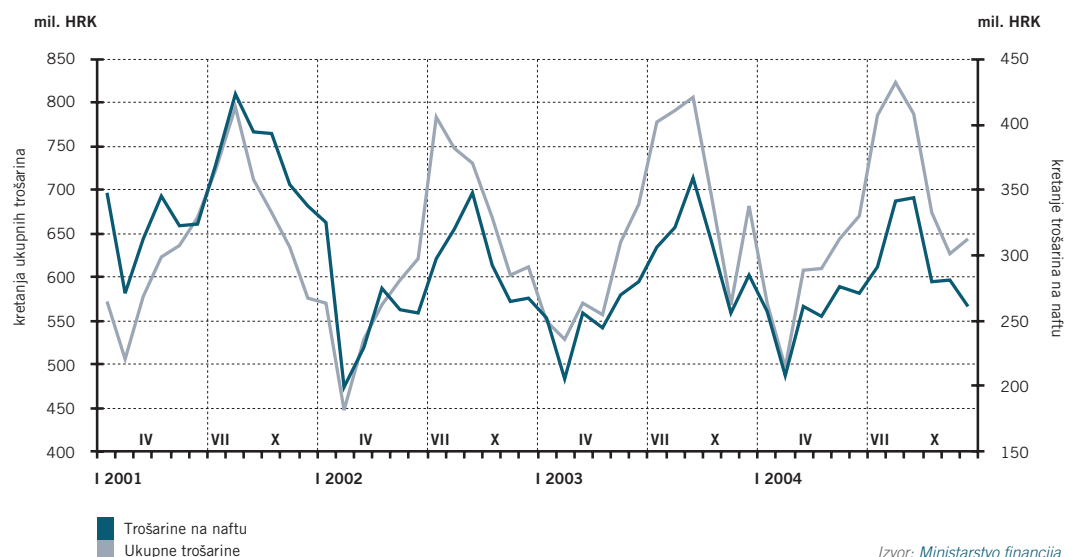

Izvor: *Ministarstvo financija*

Posebnim porezima na naftne derivate u 2004. godini prikupljeno je 3,326 milijardi kuna prihoda, što je 41,9 posto ukupnih prihoda od posebnih poreza. Iako trošarine na naftne derivate imaju najveće značenje u ukupnim trošarinama, njihov se udio, u usporedbi s 2003. godinom kada je iznosio 42,6 posto, malo smanjio. U usporedbi s 2003. godinom, prihodi od posebnih poreza na naftu manji su 0,6 posto.

Prihodi od trošarina na naftu su podbacili, u usporedbi s planiranima, pa je tako izvršenje tih prihoda na razini 94,9 posto planiranih. Takvo kretanje prihoda od trošarina na naftu, pogotovo ako se uzme u obzir jaka turistička sezona, jasno pokazuje postojanje *sive ekonomije* na području naftnih derivata, a njezinim suzbijanjem mogli bi se znatnije povećati porezni prihodi proračuna od posebnih poreza.

Grafikon 2.8. *Mjesečno kretanje prihoda od ukupnih trošarina i prihoda od trošarina na naftu*

Izvor: *Ministarstvo financija*

Ako pogledamo kretanje količinskih isporuka pojedinih goriva koje podliježu oporezivanju trošarinama na naftu, vidljivo je kako je u 2004. godini zamjetan pad isporučenih količina motornog benzina MB-98. Naime, isporučene količine goriva MB-98 u 2004. manje su čak 47,1 posto negoli godinu dana prije. S druge strane, tijekom 2004. godine zabilježeno je povećanje isporučenih količina goriva bezolovnog motornog benzina BMB-a za 6,9 posto, dizela za 8,5 posto i plavog eurodizela za 26,1 posto.

Tablica 2.3. Isporučene količine naftnih derivata u 2003. i 2004. godini

litre	MB - 98			BMB			DIZEL			EURODIZEL (PLAVI)		
	2003.	2004.	Indeks 04./03.	2003.	2004.	Indeks 04./03.	2003.	2004.	Indeks 04./03.	2003.	2004.	Indeks 04./03.
siječanj	11.766.138	8.163.777	69,4	51.619.562	59.491.972	115,3	69.089.409	72.462.465	104,9	4.233.652	7.568.538	178,8
veljača	11.119.615	7.404.415	66,6	51.211.903	57.356.782	112,0	74.719.107	79.554.220	106,5	4.266.157	9.734.541	228,2
ožujak	11.764.506	6.988.891	59,4	57.813.426	66.869.661	115,7	88.067.595	100.421.173	114,0	7.128.168	10.385.990	145,7
travanj	11.923.033	6.667.658	55,9	63.766.765	73.197.271	114,8	95.549.470	99.650.881	104,3	8.283.961	11.094.257	133,9
svibanj	11.388.601	6.062.052	53,2	68.386.349	70.263.295	102,7	101.185.206	103.742.632	102,5	8.188.488	13.920.191	170,0
lipanj	11.283.885	5.791.918	51,3	76.414.828	77.194.385	101,0	102.784.640	115.187.440	112,1	8.973.753	11.614.406	129,4
srpanj	12.186.904	5.960.443	48,9	92.251.425	95.677.163	103,7	117.209.100	120.643.800	102,9	8.824.862	15.263.437	173,0
kolovoz	11.013.102	5.533.246	50,2	95.129.641	102.507.626	107,8	112.479.655	119.736.465	106,5	11.247.819	14.430.272	128,3
rujan	10.323.542	4.892.459	47,4	72.535.078	75.471.618	104,0	100.565.242	115.305.359	114,7	16.685.427	15.262.642	91,5
listopad	10.378.647	4.524.783	43,6	69.823.910	69.707.513	99,8	102.186.816	108.759.841	106,4	21.273.012	19.058.904	89,6
studen	8.932.728	3.931.365	44,0	58.707.833	64.009.300	109,0	87.816.565	100.451.828	114,4	15.875.153	16.735.441	105,4
prosinac	9.872.085	3.835.512	38,9	67.756.458	70.727.088	104,4	88.992.947	101.421.247	114,0	10.535.871	13.246.647	125,7
UKUPNO	131.952.786	69.756.519	52,9	825.417.178	882.473.674	106,9	1.140.645.752	1.237.337.351	108,5	125.516.323	158.315.266	126,1

Izvor: Ministarstvo financija

Trošarine na duhanske proizvode u strukturi ukupnih prihoda od posebnih poreza u 2004. godini sudjeluju s 30,6 posto, i drugi su najvažniji posebni porez. Planirane vrijednosti prihoda od trošarina na duhan bile su 2,572 milijarde kuna.

Tim je trošarinama u 2004. godini ostvareno 2,431 milijardu kuna proračunskih prihoda. U usporedbi s 2003. godinom, prihodi od ovih trošarina povećani su 3,5 posto. Udio trošarina na duhanske prerađevine u ukupnim trošarinama u 2004. godini raste za 0,7 postotnih bodova u usporedbi s godinom prije. Istodobno, prihodi od trošarina na duhan i duhanske prerađevine ostvareni su na razini 94,5 posto planiranog iznosa za 2004. godinu. Međugodišnji porast trošarina na duhanske prerađevine prije svega je rezultat učinaka uvođenja viših trošarina sredinom 2004. godine. Naime, u srpnju 2004. stupio je na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom porezu na duhan kojim su uvedene više trošarine na duhanske proizvode, što je pridonijelo povećanju prihoda od ovih trošarina u drugoj polovici godine.

Tablica 2.4. Kretanje prihoda od trošarina na duhan u usporedbi s kretanjem trgovine i proizvodnje duhanskih proizvoda

Indeks u usporedbi s istim mjesecom prethodne godine	Prihodi od trošarina na duhanske preradevine	Proizvodnja duhanskih proizvoda	Trgovina duhanskim proizvodima	Duhan i proizvodi od duhana, izvoz	Duhan i proizvodi od duhana, izvoz
01.2003	103,0	83,5	103,1	65,6	120,2
02.2003	131,7	106,1	104,1	96,8	96,4
03.2003	102,5	113,7	102,2	101,1	37,1
04.2003	104,2	103,3	105,2	91,4	112,9
05.2003	104,2	120,2	97,5	108,4	73,7
06.2003	107,6	118,7	99,8	131,1	120,9
07.2003	111,1	116,0	94,5	108,3	141,1
08.2003	105,3	130,2	97,6	168,0	22,7
09.2003	113,8	110,0	97,2	118,8	42,6
10.2003	99,4	81,8	95,5	69,6	182,4
11.2003	89,4	78,0	95,7	81,7	132,2
12.2003	116,9	109,3	98,7	112,4	30,3
Prosjek 2003	107,1	105,9	99,3	104,4	92,7
01.2004	106,8	90,9	115,0	120,6	25,7
02.2004	84,0	97,5	119,6	80,1	94,2
03.2004	105,9	120,3	120,8	106,5	189,9
04.2004	113,0	125,8	120,5	131,3	96,6
05.2004	96,5	99,5	122,2	73,5	160,6
06.2004	100,1	109,7	136,5	94,6	111,0
07.2004	93,9	88,3	147,3	107,4	53,1
08.2004	96,9	103,9	145,8	100,1	85,5
09.2004	115,1	88,3	134,6	86,6	498,0
10.2004	111,9	100,7	122,2	122,7	54,1
11.2004	112,9	114,0	123,9	131,4	48,7
12.2004	109,0	121,8	124,3	117,5	343,4
Prosjek 2004	103,8	105,1	127,7	106,0	146,7

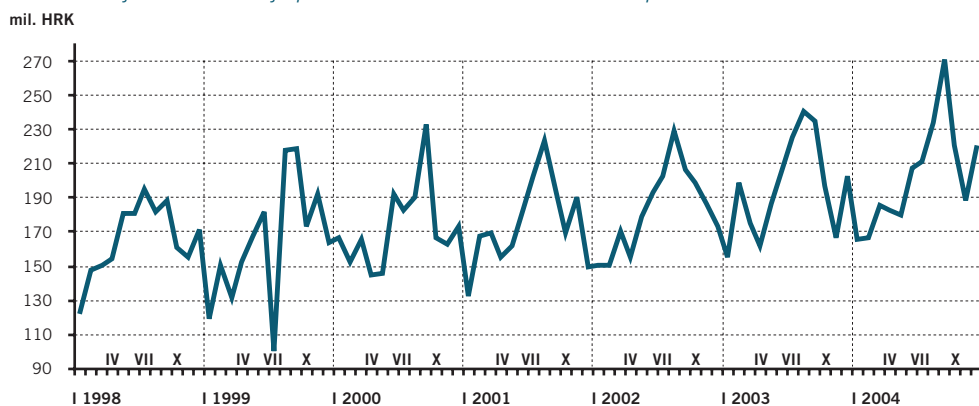
Izvor: Ministarstvo financija i Državni zavod za statistiku

Iz prethodne je tablice vidljivo kako je u 2004. godini rasla proizvodnja duhana, trgovina duhanskim proizvodima i međunarodna razmjena tih proizvoda. Naime, trgovina duhanskim proizvodima u 2004. godini rasla je 27,7 posto, dok je proizvodnja rasla 5,1 posto. Kumulativni učinak takvog kretanja pokazatelja, uz povećanje trošarina na duhanske preradevine sredinom 2004. godine, trebao je rezultirati većom stopom rasta prihoda od posebnih proizvoda na duhan.

Već je prije spomenuto kako se po toj osnovi očekivalo prikupljanje većeg iznosa prihoda negoli što je to doista i ostvareno. Razlog slabijem ostvarenju prihoda od posebnih poreza na duhan od planiranih veličina prije svega je u porastu *sivog tržišta* cigaretama. Štete koje za državni proračun nastaju djelovanjem sivog tržišta cigareta vrlo su velike, što zahtijeva napore i koordinaciju raznih državnih tijela za njegovo uspješno suzbijanje.

Grafikon 2.9. Mjesečno kretanje prihoda od trošarina na duhanske proizvode

Izvor: Ministarstvo financija

Ostalim je trošarinama u 2004. godini prikupljeno 2,185 milijardi kuna. Udio trošarina na bezalkoholna pića i trošarina na kavu u ukupnim trošarinama u 2004. godini ostao je na približno istoj razini kao i prethodne godine i kreće se oko 1,7 posto. Trošarine na kavu ostvarile su prihode iznad planiranih za 2,7 posto, dok su trošarine na bezalkoholna pića u 2004. godini, u usporedbi s rebalansom planiranom vrijednosti, podbacile 3,8 posto. Trošarine na luksuzne proizvode u 2004. godini ostvarene su u iznosu od 22,3 milijuna kuna i zabilježile su međugodišnje povećanje od 8,7 posto.

Najviše su podbacile trošarine na pivo, koje su ostvarene na razini od samo 84,5 posto planiranog iznosa.

Na godišnjoj razini, trošarine na pivo ostvarene su ispod planiranog iznosa, ali i ispod iznosa koji je ostvaren u 2003. godini, dok je planirano povećanje prihoda od trošarina na pivo u 2004. u usporedbi s 2003. godinom bilo 14,0 posto.

Primjena novog Zakona o sigurnosti u prometu također je djelomično utjecala na ovako kretanje trošarina.

Tablica 2.5. Isporučene količine piva u 2003. i 2004. godini u hektolitrima

hektolitri	2003.	2004.	2004./2003.
siječanj	134.049,22	147.935,15	110,36
veljača	161.399,17	189.988,31	117,71
ožujak	228.164,66	234.540,32	102,79
travanj	306.364,75	320.587,71	104,64
svibanj	368.149,75	327.862,55	89,06
lipanj	482.278,97	459.109,00	95,20
srpanj	481.249,39	465.933,03	96,82
kolovoz	483.365,71	426.969,72	88,33
rujan	304.042,52	293.483,13	96,53
listopad	251.704,35	241.893,33	96,10
studenj	217.574,53	204.335,32	93,92
prosinac	294.650,83	251.126,11	85,23
UKUPNO	3.712.993,85	3.563.763,68	95,98

Izvor: Ministarstvo financija

Kako je vidljivo iz prethodne tablice, isporučene količine piva u 2004. godini manje su 4,0 posto u usporedbi s 2003. godinom, a pad količine posebno je izražen u kolovozu i u prosincu.

Također, podbačaj je ostvaren i na prihodima od trošarina na alkohol koje su u 2004. godini prikupljene na razini od 93,7 posto planiranih, dok su istodobno na međugodišnjoj razini ostvarile pad, i to od 1,4 posto. Na smanjenje prihoda od posebnog poreza na alkohol i alkoholna pića također su djelomično utjecale Izmjene Zakona o sigurnosti u cestovnom prometu, kojima se ne dopušta ni najmanja količina alkohola u krvi vozača. Međutim, važno je spomenuti kako je razina isporučenih količina alkoholnih pića gotovo tijekom cijele godine, izuzevši ljetne turističke mjesece, bila ispod one u 2003. godini. Ukupno je u 2004. godini isporučeno 6,6 posto manje alkoholnih pića negoli godinu prije. Učinak smanjenja u isporučenim količinama alkoholnih pića vidljiv je posebno u drugom dijelu 2004. godine.

Tablica 2.6. *Isporučene količine alkoholnih pića u 2003. i 2004. godini u hektolitrima*

hektolitri	2003.	2004.	2004./2003.
siječanj	237.816,04	240.223,51	101,01
veljača	262.327,76	240.900,20	91,83
ožujak	271.155,42	249.945,59	92,18
travanj	301.473,80	301.528,30	100,02
svibanj	317.118,80	312.800,03	98,64
lipanj	316.247,57	328.021,57	103,72
srpanj	355.673,61	378.067,70	106,30
kolovoz	337.425,31	358.541,28	106,26
rujan	316.325,63	284.656,72	89,99
listopad	299.651,09	252.797,74	84,36
studen	308.164,86	266.250,14	86,40
prosinac	463.599,69	324.707,61	70,04
UKUPNO	3.786.979,58	3.538.440,39	93,44

Izvor: *Ministarstvo financija*

Planirani iznos prihoda od posebnog poreza na automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove u 2004. godini je 16,3 posto veći od ostvarenja u 2003. godini. Razlozi povećanja prihoda po osnovi ovih trošarina nalaze se u izmjeni Zakona o trošarinama na osobne automobile, motorna vozila, plovila i zrakoplove koji predviđa povećanje iznosa trošarina.

Prihodi od trošarina na automobile, ostala motorna vozila brodove i zrakoplove u 2004. godini ostvareni su na razini 90,4 posto planiranog iznosa, dok je istodobno zabilježen međugodišnji porast tih prihoda od 5,1 posto.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom porezu na osobne automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove (Narodne novine, broj 95/04) donesenim u srpnju 2004. godine povećane su trošarine na automobile i ostala motorna vozila. Međutim, te izmjene Zakona nisu rezultirale očekivanim povećanjem prihoda po osnovi posebnog poreza na automobile, motorna vozila, plovila i zrakoplove ponajprije zbog toga što su autosaloni još neko vrijeme nakon njihova stupanja na snagu prodavali vozila koja su prije uvezli po starim trošarinama.

Prihodi od carina

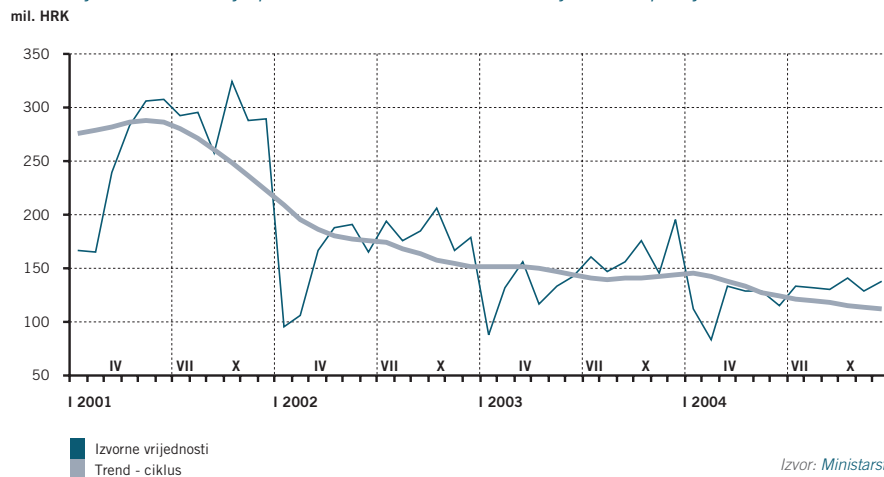
Tijekom 2004. godine porezima na međunarodnu trgovinu i transakcije prikupljeno je 1,591 milijardu kuna prihoda. Ostvarenje prihoda od carina u 2004. godini na razini je planiranih vrijednosti, a u usporedbi s 2003. godinom, ti prihodi bilježe smanjenje od 12,2 posto. Ovakvo kretanje prihoda proračuna od carina u skladu je s očekivanjima temeljenima na učincima procesa liberalizacije vanjske trgovine. Istodobno je registriran godišnji višak na ovim prihodima od 5,6 milijuna kuna u usporedbi s planiranim prihodima. Dakle ostvarenje prihoda po osnovi poreza na međunarodnu trgovinu u 2004. godini blago je iznad planiranog iznosa.

Radi razvoja međunarodne suradnje, u razdoblju od siječnja 2000. godine do prosinca 2004. godine, vođeni su i završeni pregovori s desetak zemalja u vezi sa sklapanjem ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja. Isto tako, Hrvatska je sklopila brojne sporazume o slobodnoj trgovini, što je olakšalo uvoz i izvoz, ali i uzrok je smanjenja prihoda od carina.

Udio carinskih prihoda u ukupnim poreznim prihodima u 2002. godini iznosi 4,8 posto, dok je u 2004. godini taj udio iznosio 3,4 posto, a sličan trend pada važnosti prihoda od carina za državni proračun može se očekivati i u idućim godinama. Međutim, iako se i dalje očekuje pad prihoda od poreza na međunarodnu trgovinu, potrebno je spomenuti kako će taj pad u sljedećim godinama biti nešto manji jer je proces liberalizacije vanjske trgovine Hrvatske s ostalim zemljama većim dijelom već završen.

Grafikon 2.10. Mjesečno kretanje prihoda od carina u stalnim cijenama (prosjeak 2001 = 100)

Ostali porezni prihodi

Ostali porezni prihodi u 2004. godini ostvareni su u iznosu od 341,4 milijuna kuna, što je manje od planirane vrijednosti za 34,6 posto. Ovaj podbačaj u ostalim poreznim prihodima rezultat je slabijeg ostvarenja državnih i sudskih pristojbi negoli što je to bilo planirano proračunom. Naime, državne i sudske pristojbe imaju najveći udio u ukupnim ostalim poreznim prihodima. U 2004. godini prihodi od državnih upravnih i sudskih pristojba ostvareni su u iznosu od 342,9 milijuna kuna. Uz te, ostale porezne prihode čine i ostali neraspoređeni prihodi od poreza koji su u 2004. godini iznosili -1,9 milijuna kuna.

2.1.2.2. Doprinosi za socijalno osiguranje

Prihodi od doprinosa za 2004. godinu planirani su u 8 posto većem iznosu nego u 2003. godini, a i izvješće za prvih šest mjeseci 2004. godine pokazivalo je bolje ostvarenje ovih prihoda za oko 8 posto u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine.

Socijalni su doprinosi u 2004. godini ostvareni u iznosu od 29,478 milijardi kuna, što je rast u usporedbi s 2003. godinom od 7,5 posto. Takvo ostvarenje prihoda od doprinosa približno je na razini iznosa planiranog rebalansom, odnosno ti su prihodi ostvareni na razini od 99,5 posto planiranih. Kao i porez na dohodak, tako i socijalni doprinosi u 2004. godini pokazuju jasnu korelaciju s kretanjem gospodarstva, odnosno s porastom zaposlenosti i plaća.

U strukturi socijalnih doprinosa najveći dio odnosi se na doprinose poslodavaca (53,4 posto), koji su u 2004. godini zabilježili porast od 9,9 posto u usporedbi s prethodnom godinom, dok su u odnosu na plan ostvareni 7,4 posto više. Doprinosi poslodavaca u 2004. godini ostvareni su u iznosu od 15,738 milijardi kuna. Istodobno, doprinosi zaposlenika ostvarili su međugodišnji porast od gotovo 6,5 posto, a u strukturi ukupnih doprinosa sudjeluju s 44,6 posto. Ti su doprinosi u 2004. godini ostvareni u iznosu od 13,139 milijardi kuna. Najmanji udio u ukupnim doprinosima od samo 2,0 posto imaju doprinosi od samozaposlenih ili nezaposlenih. Ti su doprinosi u 2004. godini ostvareni u iznosu od 600,6 milijuna kuna.

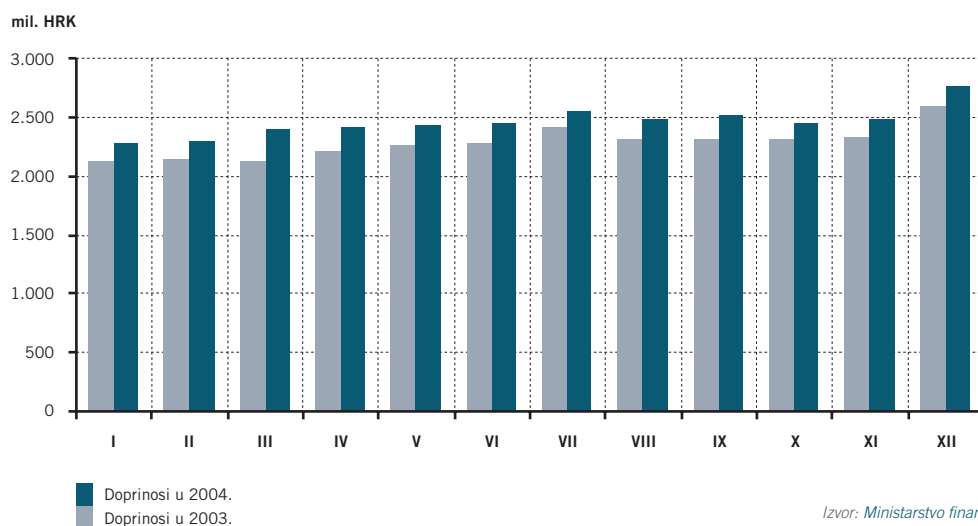
Visok međugodišnji rast prihoda od socijalnih doprinosa, osim rasta gospodarstva, a time i rasta plaća i zaposlenosti, rezultat je i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima za obvezna osiguranja, čiji je cjelogodišnji učinak primjene vidljiv i u prihodima državnog proračuna u 2004. godini. Vlada Republike Hrvatske je u listopadu 2003. donijela Uredbu o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima za obvezna osiguranja ("Narodne novine", broj 175/2003.) kojom su uređena sljedeća pitanja:

1. Izmijenjene su odredbe Zakona vezane uz osnovicu za obračun doprinosa osoba koje obavljaju samostalnu djelatnost obrta, slobodnog zanimanja ili djelatnost poljoprivrede i šumarstva kada te djelatnosti obavljaju uz, istovremeno, neku drugu osnovnu djelatnost ili uz rad (radni odnos) ili korištenje mirovine, na način da je osnovica dohodak ostvaren obavljanjem tih djelatnosti utvrđen na temelju poslovnih knjiga u skladu s propisima o porezu na dohodak (razlika između poslovnih primitaka i porezno priznatih izdataka).
2. Povećana je osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja osiguranicima po osnovi svojstva samostalnog umjetnika prema Zakonu o pravima samostalnih umjetnika i poticanju kulturnog i umjetničkog stvaralaštva kojima se sredstva za plaćanje doprinosa osiguravaju u državnom proračunu Republike Hrvatske, na način da je osnovica umnožak iznosa prosječne plaće i koeficijenta 1,2 umjesto koeficijenta 0,36 (koji vrijedi do 31. 12. 2003.).

3. Dopunjene su odredbe Zakona kojima se izuzima od obveze obračunavanja doprinosa za obvezna osiguranja primitaka kao što su:
- nagrada učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja,
 - stipendija učenicima i studentima koja se kao potpora isplaćuje za redovito školovanje na srednjim, višim i visokim školama te fakultetima, uz uvjet da nije ugovorena obveza nesamostalnog rada za isplatitelja stipendije,
 - stipendija sportašima koja se kao potpora isplaćuje za njihovo sportsko usavršavanje vezano uz kriterije o kategorizaciji sportaša prema propisima o sportu, uz uvjet da nije ugovorena obveza nesamostalnog rada za isplatitelja stipendije,
 - potpora isplaćena obitelji za slučaj smrti radnika te
 - pomoć za školovanje djeci do 15. godine života a najdulje do završetka osmogodišnjeg školovanja.
- Ove se izmjene provode neovisno o tomu što je moguće dio iznosa tih isplata koji prelazi neoporezivi iznos oporezivati porezom na dohodak.

Grafikon 2.11. Kretanje prihoda od doprinosa u 2003. i 2004. godini po mjesecima

Izvor: Ministarstvo financija

2.1.2.3. Prihodi od pomoći

Prihodi od pomoći za 2004. godinu bili su planirani u iznosu od 50,0 milijuna kuna, međutim, ostvareni su na razini od samo 31,5 posto planirane vrijednosti, odnosno u iznosu od 15,8 milijuna kuna. Pomoći su najvećim dijelom ostvarene kao pomoći od međunarodnih organizacija, i to tekuće pomoći, koje su iznosile 9,4 milijuna kuna. Kapitalne pomoći od međunarodnih organizacija u 2004. godini nisu ostvarene. Uz spomenute, u 2004. godini ostvarene su još i kapitalne pomoći iz proračuna, te tekuće i kapitalne pomoći od inozemnih vlada. Kapitalne pomoći iz gradskog proračuna ostvarene su u iznosu od 5,6 milijuna kuna. Pomoći od inozemnih vlada ostvarene su u iznosu od 684,2 tisuće kuna, a od toga na tekuće pomoći od inozemnih vlada otpada 571 tisuća kuna, dok se ostatak od 113,2 tisuće kuna odnosi na kapitalne pomoći od inozemnih vlada.

2.1.2.4. Prihodi od imovine

Ukupni prihodi od imovine (financijske i nefinancijske) za 2004. godinu predviđeni su u iznosu od 3,232 milijarde kuna, dok su prikupljeni u iznosu od 2,669 milijardi kuna. Razlog 17,5 posto manjem ostvarenju prihoda od imovine možemo naći u slabijem ostvarenju od očekivanog dviju najznačajnijih kategorija ovih prihoda, odnosno slabijem ostvarenju od očekivanog po osnovi dividenda te naknada za koncesije.

Financijska imovina u 2004. godini planirana je u iznosu od 2,495 milijardi kuna, a ostvarena je u iznosu od 2,078 milijardi kuna, što je 16,7 posto manje od planirane vrijednosti. Prihodi od financijske imovine u 2004. godini ostvareni su od kamata na dane zajmove, kamata po vrijednosnim papirima, kamatama

na oročena sredstva i depozite po viđenju, prihodima od dividenda, dobiti trgovačkih društava i banaka u vlasništvu države, te ostalim prihodima od financijske imovine. Daleko najveći udio u prihodima od financijske imovine u 2004. godini imaju prihodi od dividenda. Ti prihodi čine 89,9 posto ukupnih financijskih prihoda i 69,2 posto ukupnih prihoda od imovine u 2004. godini.

Očekivani prihod po osnovi dividenda prema planu za 2004. godinu iznosio je 2,470 milijardi kuna.

Prihodi po osnovi dividenda, u 2004. godini, prikupljeni su u iznosu od 1,869 milijardi kuna, odnosno 600 milijuna kuna manje od rebalansom planiranog iznosa. Razlog takvom ostvarenju jest uplata dividende Hrvatskog Telekoma u manjem iznosu od planiranog za 2004. godinu, odnosno odgođena isplata dijela dividende. U 2004. godini ostvareni su i prihodi od dividenda na dionice u trgovačkim društvima izvan javnog sektora, ali u znatno manjem iznosu (14,8 milijuna kuna).

Prihodi od dobiti trgovačkih društava, banaka i ostalih financijskih institucija u 2004. godini iznosili su 69,0 milijuna kuna. Pri tome je najveći udio prihoda od dobiti trgovačkih društava u javnom sektoru, koji u 2004. godini iznosi 55,3 milijuna kuna, a slijedi prihod od dobiti Hrvatske narodne banke, koji u 2004. godini iznosi 13,7 milijuna kuna. Ostali prihodi od financijske imovine ostvareni su u iznosu od 77,8 milijuna kuna.

Prihodi od nefinancijske imovine, odnosno prihodi od zakupnine, koncesija i slično, u 2004. godini planirani su u iznosu od 737,3 milijuna kuna, a ostvareni su na razini 83,6 posto planiranog iznosa, dakle u iznosu od 616,3 milijuna kuna. Razlog ovom podbačaju jest manji iznos koncesije uplaćene za treću mobilnu mrežu, odnosno njezina odgođena uplata za 2005. godinu.

Koncesije su pojedinačno najznačajniji prihod unutar nefinancijskih prihoda od imovine i ti prihodi u 2004. godini čine 92,6 posto ukupnih prihoda od nefinancijske imovine. Među naknadama za koncesije u 2004. godini najznačajnije su naknade za koncesije za frekvencije, točnije za treću mobilnu mrežu. Naknade za koncesije za frekvencije u 2004. godini iznose 486,3 milijuna kuna. U 2004. godini ostvareni su i prihodi od ostalih koncesija. Tako su ostvareni i prihodi od naknada za koncesiju na pomorskom dobru, naknada za koncesije na vodama i javnome vodnom dobru, mjesečne koncesijske naknade za igračnice, naknada za koncesiju na javnim cestama, naknade za koncesije za carinske zone, te ostale koncesijske naknade.

U 2004. godini unutar prihoda od nefinancijske imovine prikupljeni su još i prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine, ostali prihodi od nefinancijske imovine te naknade za ceste. Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u 2004. godini ostvareni su u iznosu od 20,2 milijuna kuna. Najveći udio u tom iznosu, od čak 68,2 posto, imaju prihodi od zakupa poljoprivrednoga zemljišta koji u 2004. godini iznose 13,8 milijuna kuna. Po osnovi zakupa i iznajmljivanja imovine ostvareni su još i prihodi od zakupa nekretnina (1,3 milijuna kuna), te naknade za služnost na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu RH (2,6 milijuna kuna), naknade za korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH (1,1 milijun kuna), te naknada za služnost u šumi u vlasništvu RH (1,4 milijuna kuna).

Ostali prihodi od nefinancijske imovine u 2004. godini ostvareni su u iznosu od 26,0 milijuna kuna. Najveći udio u ostalim prihodima od nefinancijske imovine imaju naknade za ribolov, ostvarene u iznosu od 10,8 milijuna kuna i čine 41,5 posto ukupnih ostalih prihoda od nefinancijske imovine. Uz ove, u skupinu ostalih prihoda od nefinancijske imovine ubrajaju se i lovozakupnina (ostvarena u iznosu od 9,4 milijuna kuna), prihodi od spomeničke rente (5,3 milijuna kuna), te prihodi od uporabe kulturnih dobara i revalorizirani iznos duga nekretnina.

Tablica 2.7. Ostvarenje prihoda od imovine

tis. HRK	2003.	2004.	Indeks 2004./2003.
Prihodi od imovine	417.486	2.667.701	639,0
Kamate	19.433	35.752	184,0
Dividende	108.123	1.868.841	1.728,4
Povlačenje iz prihoda kvazikorporacija	5	146.820	
Prihodi od imovine temeljem osiguranja	0	0	
Zakupnina (koncesije i slično)	289.925	616.289	212,6

Izvor: Ministarstvo financija

2.1.2.5. Prihodi od prodaje roba i usluga

Prihodi od prodaje robe i usluga u 2004. godini ostvareni su u iznosu od 677,0 milijuna kuna, što je u usporedbi s 2003. godinom smanjenje od 9,7 posto. Ti su prihodi ostvareni 17,4 posto više od planiranih vrijednosti. Prihodi od prodaje robe i usluga ostvaruju se od administrativnih taksi i od slučajne prodaje na tržištu. Prihodi od administrativnih taksi za 2004. godinu planirani su u iznosu od 120,8 milijuna kuna. Po osnovi tih prihoda u 2004. godini ukupno je prikupljeno 313 milijuna kuna, što je izvršenje čak 159,1 posto veće od planiranog iznosa. U usporedbi s 2003. godinom, prihodi od administrativnih taksi veći su 2,5 posto. U strukturi prihoda od administrativnih taksi najveći udio imaju prihodi državne uprave. Ti su prihodi u 2004. godini iznosili 135,1 milijuna kuna, što čini 43,2 posto ukupnih prihoda od administrativnih taksi. Uz te takse, u 2004. godini po osnovi administrativnih taksi ostvareni su još i prihodi od ostalih upravnih pristojba, ostalih pristojba te komunalnih doprinosa i drugih naknada utvrđenih posebnim zakonima, te naknada za ceste.

Prihodi od slučajne prodaje roba u 2004. godini planirani su u iznosu od 455,9 milijuna kuna, a ostvareni su u iznosu od 364,0 milijuna kuna, odnosno ostvareni su ispod plana; u usporedbi s 2003. godinom, ti su prihodi 18,0 posto manji. Najveći udio u strukturi prihoda od slučajne prodaje, od čak 94,3 posto, imaju prihodi od obavljanja ostalih poslova vlastite djelatnosti. Ti su prihodi u 2004. godini ostvareni u iznosu od 343,15 milijuna kuna. Ostali prihodi unutar prihoda od slučajne prodaje daleko su manji, a ostvaruju se od prihoda od obavljanja ostalih poslova vlastite djelatnosti (20,2 milijuna kuna), te prihoda od vlastite djelatnosti uplaćenih u proračun (593,7 tisuća kuna).

2.1.2.6. Prihodi od naknada, kazni i globa, neobvezatnih prijenosa i raznih i neprepoznatih prihoda

Prihodi od naknada, kazni i globa u 2004. godini planirani su na razini od 307,2 milijuna kuna, a ostvareni su 11,5 posto više od plana. U usporedbi s 2003. godinom, ti su prihodi zabilježili rast od također 11,5 posto. Po osnovi kazni, naknada i globa u 2004. godini ukupno je prikupljeno 342,4 milijuna kuna prihoda. Najveći udio u ukupnim kaznama imaju prometne kazne, koje u 2004. godini iznose 160,8 milijuna kuna, što je porast od 16,1 posto prema 2003. godini. U ukupnom iznosu kazni, naknada i globa prometne kazne sudjeluju s 47,0 posto. Ostale kazne imaju nešto manje značenje za proračun. U 2004. godini po osnovi kazni, naknada i globa prikupljeni su još i prihodi od carinskih kazni (41,0 milijuna kuna), poreznih kazni (24,8 milijuna kuna), krivičnih kazni (18,3 milijuna kuna), kazni za devizne prekršaje (4,9 milijuna kuna), kazni za privredne prijestupe (1,6 milijuna kuna), te ostalih kazni u iznosu od 91,1 milijun kuna.

Neobvezatni prijenosi, osim potpora, u 2004. godini nisu bili planirani, ali su ostvareni u iznosu od 248,5 tisuća kuna. Ti neobvezatni prijenosi ostvareni su od tekućih donacija pravnih i fizičkih osoba izvan opće države.

Razni i neprepoznati prihodi u 2004. godini planirani su u iznosu od 109,7 milijuna kuna, a ostvareni su 26,4 posto više od plana. Prihodi po osnovi raznih i neprepoznatih prihoda planirani su u stavci ostalih nespomenutih prihoda. Na osnovi raznih i neprepoznatih prihoda u 2004. godini ostvareno je 138,7 milijuna kuna. Najveći udio u ukupnom iznosu raznih i neprepoznatih prihoda imaju ostali nespomenuti prihodi. Uz ostale nespomenute prihode, u 2004. godini ostvareno je još i 26,3 milijuna kuna prihoda po osnovi prihoda od pozitivnih tečajnih razlika.

Tablica 2.8. Ostvarenje prihoda od prodaje roba i usluga, kazni, neobvezatnih prijenosa osim potpora i raznih i neprepoznatih prihoda u 2004. godini

	(000 HRK)	2003.	2004.	Indeks 2004./2003.
142	Prodaja roba i usluga	749.462,7	676.950,9	90,3
1421	Prodaja od tržišnih ustanova	0,0	0,0	-
1422	Administrativne takse	305.448,1	312.994,2	102,5
1423	Prihod od slučajne prodaje na tržištu	444.014,6	363.956,7	82,0
1424	Obračunata prodaja dobara i usluga	0,0	0,0	-
143	Naknade, kazne i globe	307.167,5	342.370,6	111,5
144	Neobvezatni prijenosi osim potpora	1.522,6	248,5	16,3
1441	Tekući	1.522,6	248,5	16,3
1442	Kapitalni	0,0	0,0	-
145	Razni i neprepoznati prihodi	493.422,0	138.666,6	28,1

Izvor: Ministarstvo financija

2.2. Rashodi državnog proračuna

2.2.1. Plan rashoda državnog proračuna

Na početku 2004. godine na snazi je bilo privremeno financiranje proračuna do donošenja Državnog proračuna Republike Hrvatske te financijskih planova izvanproračunskih fondova i agencija u ožujku iste godine.

U srpnju 2004. godine izvršene su izmjene i dopune Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2004. godinu. Na rashodnoj strani proračuna izmjene i dopune Državnog proračuna obuhvatile su nastavak fiskalnog prilagođavanja. One su također bile usmjerene ka eliminiranju kvazifiskalnih operacija izvan konsolidiranog proračuna države (HŽ-a, HBOR-a i HAC-a). Također, osigurana su dodatna sredstva za pojedina socijalna prava kao što su naknade za nezaposlene, poticanje zapošljavanja, invalidnine i ostalo. Istodobno, predloženo je smanjenje materijalnih rashoda i rashoda za nabavu nefinancijske imovine, dok su izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova uvećani.

Nadalje, u prosincu 2004. godine izvršena je preraspodjela sredstava između različitih kategorija rashoda i izdataka na način da je njihov ukupan zbir ostao neizmijenjen u odnosu na rebalansom utvrđeni iznos. Konačni plan rashoda državnog proračuna za 2004. godinu utvrđen je u iznosu od 83,452 milijardi kuna, što je u usporedbi s izvršenjem iz 2003. godine povećanje od 8,3 posto. Razlog relativno visokom međugodišnjem porastu planske veličine rashoda za 2004. prema prethodnoj godini prije svega proizlazi iz prije spomenutih transakcija koje je državni proračun za 2004. uključio, a koje su se prije odvijale izvan njega. Od ukupnog iznosa planiranih rashoda na razini 2004. godine, najveći dio (47,8 posto) odnosi se na socijalne naknade, zatim na naknade zaposlenima (26,8 posto ukupnih rashoda). Dakle, na te dvije (iznosima najveće) stavke rashoda državnog proračuna otpada čak 74,5 posto ukupnog iznosa planiranih rashoda, dok se ostatak odnosi na korištenje dobara i usluga (5,4 posto), kamate (4,4 posto), subvencije (6,1 posto), pomoći (4,2 posto) te ostale rashode (5,4 posto).

2.2.2. Ostvarenje rashoda državnog proračuna

Prema konačnim podacima za 2004. godinu, ukupni su rashodi državnog proračuna ostvareni u iznosu od 83,131 milijardi kuna. Izvršenje ukupnih rashoda u ovom iznosu 7,9-postotno je povećanje u usporedbi s ostvarenjem rashoda u 2003. godini, odnosno predstavlja 99,6 posto planiranog iznosa rashoda za promatranu godinu. Ostvarenje rashoda državnog proračuna 321 milijun kuna je ispod plana za 2004., dok je, promatrajući strukturu rashoda, vidljivo da su sve stavke državnog proračuna, osim rashoda za kamate, ostvarene ispod plana. Rashodi za kamate ostvareni su u iznosu koji je 320 milijuna kuna iznad plana za 2004. godinu, međutim prema Zakonu o proračunu, plaćanje kamata pripada prioritetnim plaćanjima države i ne podliježe ograničenjima plana. Od stavki rashoda koje su ostvarene ispod planirane razine u 2004. godini ističu se rashodi za korištenje dobara i usluga ostvareni 142 milijuna kuna ispod planiranog iznosa. Slijede socijalne naknade sa 125 milijuna kuna ispod plana, pomoći sa 116 milijuna kuna, subvencije sa 106 milijuna kuna, ostali rashodi s 84, te rashodi za naknade zaposlenima sa 66 milijuna kuna.

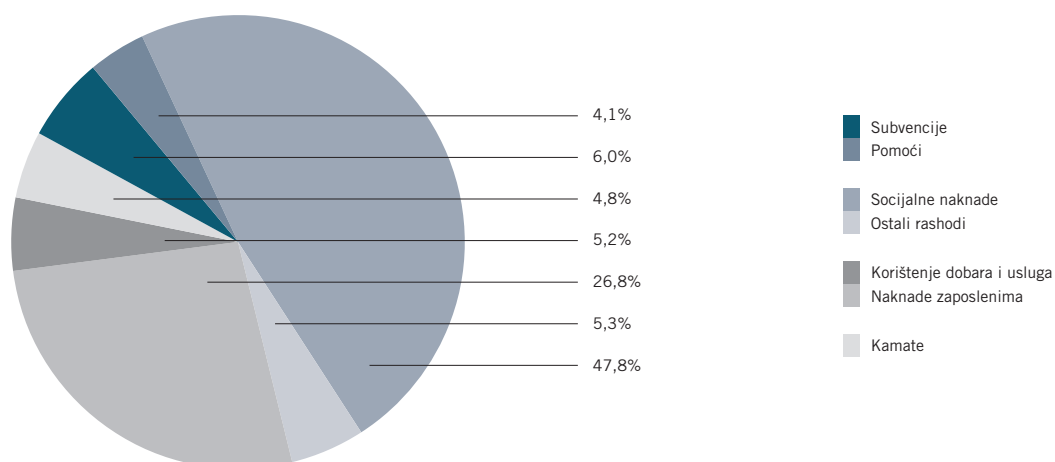
Tablica 2.9. Rashodi državnog proračuna u 2003. i 2004. godini

	(000 HRK)	2003.	Plan 2004.	2004.	Indeks 2004./2003.	Indeks 2004. Plan 2004.
2	RASHODI	77.075.487,4	83.452.433,4	83.131.114,4	107,9	99,6
21	Naknade zaposlenima	21.225.816,1	22.334.911,9	22.268.286,7	104,9	99,7
211	Plaće i nadnice	18.037.101,2	18.964.836,3	18.888.605,2	104,7	99,6
212	Socijalni doprinosi	3.188.714,9	3.370.075,6	3.379.681,5	106,0	100,3
22	Korištenje dobara i usluga	4.170.610,6	4.501.129,5	4.358.720,5	104,5	96,8
24	Kamate	3.587.328,9	3.652.183,0	3.972.466,3	110,7	108,8
241	Inozemne	1.879.419,9	1.906.941,2	1.976.502,3	105,2	103,6
242	Tuzemne	1.707.909,0	1.745.241,8	1.995.964,0	116,9	114,4
25	Subvencije	4.292.712,4	5.074.513,1	4.968.068,5	115,7	97,9
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	1.942.931,7	2.813.724,1	2.783.462,4	143,3	98,9
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	2.349.780,7	2.260.789,0	2.184.606,1	93,0	98,6
26	Pomoći	3.746.958,2	3.536.893,6	3.420.326,9	91,3	96,7
261	Inozemnim vladama	43.918,0	76.498,5	76.464,4	174,1	100,0
262	Međunarodnim organizacijama	41.239,1	93.584,3	83.433,8	202,3	89,2
263	Unutar opće države	3.661.801,1	3.366.810,8	3.260.428,7	89,0	96,8
27	Socijalne naknade	36.204.270,1	39.856.022,5	39.730.886,6	109,7	99,7
271	Socijalne naknade iz osiguranja	28.917.771,5	28.380.583,2	28.189.471,6	97,5	99,3
272	Naknade za socijalnu pomoć	6.731.909,7	11.235.245,6	11.177.314,8	166,0	99,5
273	Socijalne naknade za zaposlenike	554.588,9	240.193,7	364.100,2	65,7	151,6
28	Ostali rashodi	3.847.791,1	4.496.779,8	4.412.358,9	114,7	98,1
282	Razni ostali rashodi	3.841.024,2	4.496.779,8	4.408.404,3	114,8	98,0
2821	Tekući	2.325.646,4	1.804.297,0	1.842.516,4	79,2	102,1
2822	Kapitalni	1.515.377,8	2.692.482,8	2.565.887,9	169,3	95,3

Izvor: Ministarstvo financija

Promatrajući strukturu ostvarenih rashoda državnog proračuna u 2004. godini, vidljivo je da su najveći udio u ukupnim rashodima ostvarili rashodi za socijalne naknade, čiji je udio u ukupnim rashodima iznosio čak 48 posto. Zatim slijede rashodi za naknade zaposlenima s udjelom od 27 posto u ukupnim rashodima. Dakle na ove dvije stavke, iskazano zajedno, otpada čak 75 posto ukupnih rashoda državnog proračuna u promatranom razdoblju.

Grafikon 2.12. Struktura rashoda državnog proračuna u 2004. godini

Izvor: Ministarstvo financija

2.2.2.1. Naknade zaposlenima

Preraspodjelom sredstava između stavki rashoda državnog proračuna za 2004. godinu, ukupni rashodi za naknade zaposlenima utvrđeni su u iznosu od 22,335 milijardi kuna, što je u usporedbi s rebalansom utvrđenim iznosom za 2004. godinu povećanje za 376 milijuna kuna, odnosno povećanje od 1,7 posto. Razlog povećanju plana rashoda za naknade zaposlenima nedostatak je sredstava kod nekih proračunskih korisnika te poštovanje provedbe kolektivnih ugovora o materijalnim pravima zaposlenih. Od ukupnog iznosa planiranih sredstava za naknade zaposlenima, najveći dio, odnosno 85 posto, rashodi su za plaće i nadnice, dok su ostatak rashodi za socijalne doprinose.

Prema konačnim podacima za 2004. godinu, ukupni su rashodi za naknade zaposlenima ostvareni u iznosu od 22,268 milijardi kuna, što je 67 milijuna kuna ispod planiranog iznosa na razini promatrane godine. Istodobno, takvo je ostvarenje porast rashoda od 4,9 posto prema prethodnoj godini. U strukturi ostvarenih rashoda za zaposlene, čak 85 posto ili 18,888 milijardi kuna otpada na plaće i nadnice, dok su preostalih 15 posto ili 3,380 milijardi kuna rashodi za socijalne doprinose. Iako je u 2004. godini porastao rashod za zaposlene u usporedbi s prethodnom godinom, taj je porast znatno manji od međugodišnjeg rasta tih rashoda u 2003. godini.

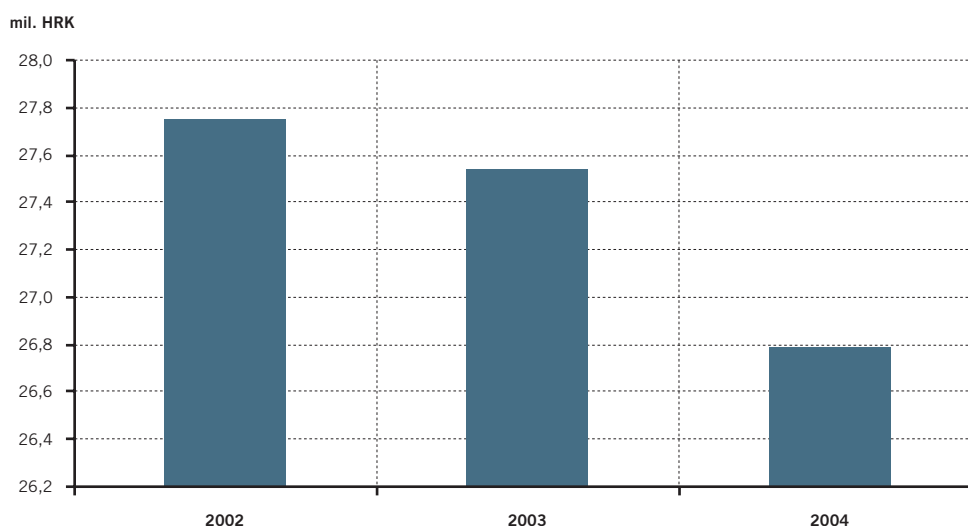
Tablica 2.10. Naknade zaposlenima u 2002., 2003. i 2004. godini

	(000 HRK)	2002.	2003.	2004.	Indeks 2003. / 2002.	Indeks 2004. / 2003.
21	Naknade zaposlenima	19.534.161,7	21.225.816,1	22.268.286,7	114,0	104,9
211	Plaće i nadnice	16.677.053,8	18.037.101,2	18.888.605,2	113,3	104,7
212	Socijalni doprinosi	2.857.107,9	3.188.714,9	3.379.681,5	118,3	106,0

Izvor: Ministarstvo financija

Dakle, uočeno je veliko smanjenje rasta rashoda za zaposlene u 2004. godini u usporedbi s 2003., te je istodobno primjetan lagani trend opadanja udjela rashoda za zaposlene u ukupnim rashodima državnog proračuna i kao udjela u BDP-u u tri promatrane godine.

Grafikon 2.13. Udio rashoda za zaposlene u ukupnim rashodima za 2002., 2003. i 2004. godinu

Izvor: Ministarstvo financija

2.2.2.2. Korištenje dobara i usluga

Ukupni rashodi za korištenje dobara i usluga rebalansom za 2004. godinu utvrđeni su u iznosu od 4,737 milijardi kuna, što je u usporedbi s originalnim planom za 2004. godinu smanjenje od 128 milijuna kuna. Slijedom realizacije ovih rashoda u 2004. godini, koja je jasno pokazivala da će se određene veće uštede moći ostvariti po osnovi tih rashoda, preraspodjelom sredstava iz prosinca 2004. godine smanjen je plan tih rashoda i utvrđen u iznosu od 4,501 milijardi kuna. Na temelju ušteda u sklopu ove skupine rashoda do kraja godine, konačni iznos rashoda ostvaren je na razini 4,359 milijardi kuna, odnosno ostvareno je smanjenje od 142 milijuna kuna u usporedbi s konačnim planom, što je 3,2 posto ispod plana za 2004. te je istodobno međugodišnji porast od 4,5 posto.

Promatrajući strukturu ovih rashoda, vidljivo je da na nekoliko najznačajnijih stavaka otpada više od ukupnih rashoda za korištenje dobara i usluga. To su rashodi za uredski materijal, energiju, vojnu opremu, usluge telefona, pošte i prijevoza, intelektualne, osobne i ostale usluge te bankarske usluge i usluge platnog prometa. Primjetno je također da su se i najveće uštede ostvarile upravo kod tih stavki rashoda za korištenje dobara i usluga. Nadalje, valja spomenuti da se značenje ovih rashoda postupno smanjivalo u razdoblju 2002. - 2004. godina, iskazano kao udio tih rashoda u ukupnim rashodima državnog proračuna sa 6,2 posto u 2002. na oko 5,2 posto u 2004. Također, primjetno je smanjenje značenja ove skupine rashoda izraženo kao postotak bruto domaćeg proizvoda u razdoblju od 2002. - 2004. godine tako da su rashodi za korištenje dobara i usluga smanjeni s 2,4 posto BDP-a u 2002. godini na 2,1 posto u 2004.

2.2.2.3. Kamate

Rashodi za kamate rebalansom za 2004. godinu utvrđeni su u iznosu od 3,802 milijardi kuna, da bi preraspodjelom sredstava državnog proračuna plan bio umanjeno za 150 milijuna kuna. Međutim, prema konačnim podacima za 2004. godinu, ukupni rashodi za kamate ostvareni su u iznosu od 3,972 milijarde kuna, odnosno 320 milijuna kuna ili 8,8 posto iznad plana. Kao što je već napomenuto, plaćanja kamata prioritarna su plaćanja države u skladu sa Zakonom o proračunu te ne podliježu ograničenjima plana. U usporedbi s 2003. godinom, rashodi za kamate zabilježili su porast od 10,7 posto. Promatrajući razdiobu rashoda za kamate na domaće i inozemne, uočljivo je da su rashodi za domaće ostvareni iznad rashoda za inozemne kamate. Ovaj je podatak značajan usporedi li se razdioba rashoda za kamate na inozemne i domaće u prijašnjim godinama u kojima su svojim udjelom prevladavali rashodi za inozemne kamate. Taj podatak dakle upućuje na postupno jačanje domaćeg financijskog tržišta i na opredijeljenost države da se više zadužuje kod kuće, što ima pak pozitivne implikacije na razinu ukupnoga vanjskoga zaduženja.

Tablica 2.11. Rashodi za kamate u 2002., 2003. i 2004. godini

	(000 HRK)	2002.	Struktura	2003.	Struktura	2004.	Struktura
24	Kamate	3.263.574,2	100,0	3.587.328,9	100,0	3.972.466,3	100,0
241	Inozemne	1.887.009,3	57,8	1.879.419,9	52,4	1.976.502,3	49,8
242	Tuzemne	1.376.564,9	42,2	1.707.909,0	47,6	1.995.964,0	50,2

Izvor: Ministarstvo financija

Promatrajući strukturu rashoda za kamate u 2004. godini, vidljivo je da su najveći dio kamata kamate za izdane obveznice. Tako je na ime kamata za obveznice ukupno izdvojeno 2,671 milijarda kuna, odnosno 67,2 posto ukupnog iznosa rashoda za kamate. Od tog iznosa najveći dio su kamate za izdane obveznice u inozemstvu. Ostatak rashoda za kamate nad kamatama za izdane obveznice u zemlji i inozemstvu odnosi se na kamate za domaće i inozemne zajmove te za trezorske zapise izdane u tuzemstvu.

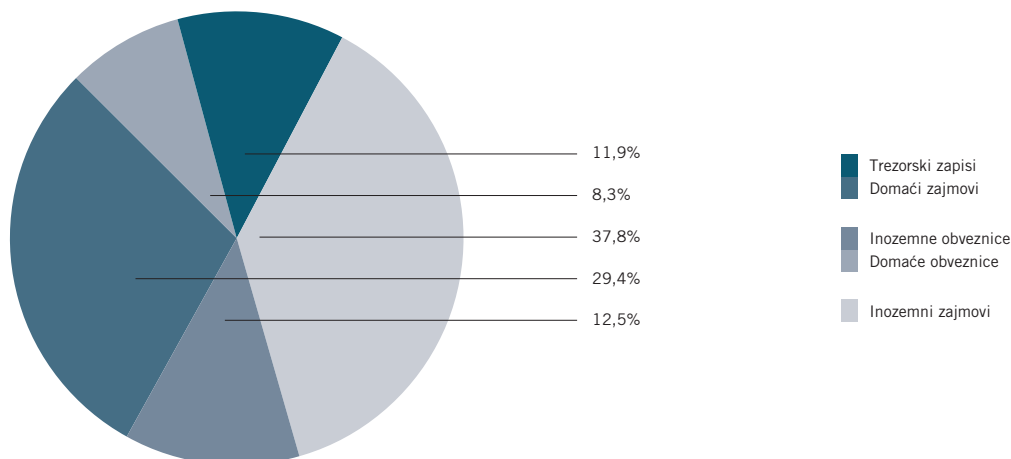
Tablica 2.12. Struktura rashoda za kamate u 2004. godini

(000 HRK)	2004.
Rashodi za kamate	3.972.466,3
Inozemne	1.976.502,3
Zajmovi	474.378,2
Obveznice	1.502.124,1
Domaće	1.995.964,0
Trezorski zapisi	330.818,3
Zajmovi	495.717,4
Obveznice	1.169.428,3

Izvor: Ministarstvo financija

Grafikon 2.14. Struktura rashoda za kamate u 2004. godini

Izvor: Ministarstvo financija

2.2.2.4. Subvencije

Prvotnim planom, iz ožujka 2004. godine, ukupne subvencije planirane su u iznosu od 3,842 milijarde kuna. Rebalansom državnog proračuna iz srpnja 2004. godine ukupni rashodi za subvencije uvećani su za 1,248 milijardi kuna, a glavni razlog ovom povećanju leži u činjenici da su se rebalansom proračuna osigurala dodatna sredstva za Hrvatske željeznice na aktivnostima *Poticanje putničkog i kombiniranog prijevoza i Održavanje željezničke infrastrukture*, na temelju izmjena Zakona o Hrvatskim željeznicama i obvezama financiranja željezničke infrastrukture. Na taj način eliminirane su one kvazifiskalne operacije koje su se odvijale izvan konsolidiranog proračuna države. Naime, tijekom 2002. i 2003. godine Hrvatske su željeznice pribjegavale kratkoročnim zaduživanjima s jamstvom za financijsko poslovanje. S obzirom na to da takva praksa nije dugoročno održiva, odlučeno je da se Hrvatske željeznice uključe u državni proračun. Time je država platila navedena jamstva, ali i prekinula lošu financijsku praksu. U sklopu preraspodjele plana za 2004. godinu, ukupni su rashodi za subvencije umanjeni za 15,8 milijuna kuna slijedom dinamike dotadašnjeg ostvarenja, te je konačni plan za 2004. godinu ustanovljen u iznosu od 5,074 milijarde kuna. Prema konačnim podacima za 2004. godinu, ukupni rashodi za subvencije izvršeni su u iznosu od 4,968 milijardi kuna, što je izvršenje koje je za 106 milijuna kuna ispod planiranog iznosa, odnosno ostvarenje na razini 98 posto plana. Istodobno, iznos ostvarenja u 2004. godini međugodišnje je povećanje od 15,7 posto. Razlog takvom velikom međugodišnjem rastu jest, kako je već navedeno, uključivanje pojedinih kvazifiskalnih operacija u proračun, a koje su se prijašnjih godina odvijale izvan njega.

Tablica 2.13. Rashodi za subvencije u 2002, 2003 i 2004. godini

	(000 HRK)	2002.	2003.	2004.	Indeks 2003./ 2002.	Indeks 2004./ 2003.
25	Subvencije	2.104.974,5	4.292.712,4	4.968.068,5	203,9	115,7
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	657.422,2	1.942.931,7	2.783.462,4	295,5	143,3
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	1.447.552,3	2.349.780,7	2.184.606,1	162,3	93,0

Izvor: Ministarstvo financija

Promatrajući strukturu rashoda za subvencije u 2004. godini, vidljivo je da su rashodi za subvencije trgovačkim društvima u javnom sektoru ostvarene iznad rashoda za subvencije trgovačkim društvima izvan javnog sektora. Naime, udio rashoda za subvencije trgovačkim društvima u javnom sektoru u ukupnim rashodima za subvencije iznosio je 56 posto. Najveći dio rashoda za subvencije trgovačkim društvima u javnom sektoru odnosi se na Hrvatske željeznice, dok se najveći dio subvencija trgovačkim društvima izvan javnog sektora odnosi na subvencije u poljoprivredi. Tako su subvencije Hrvatskim željeznicama u 2004. godini ostvarene na razini 37,5 posto, dok su subvencije poljoprivredi ostvarene na razini 37,2 posto ukupnih rashoda za subvencije. Osim ovih kategorija subvencija, u 2004. godini, znatan dio bile su subvencije brodogradnji te subvencije za financiranje izvoza.

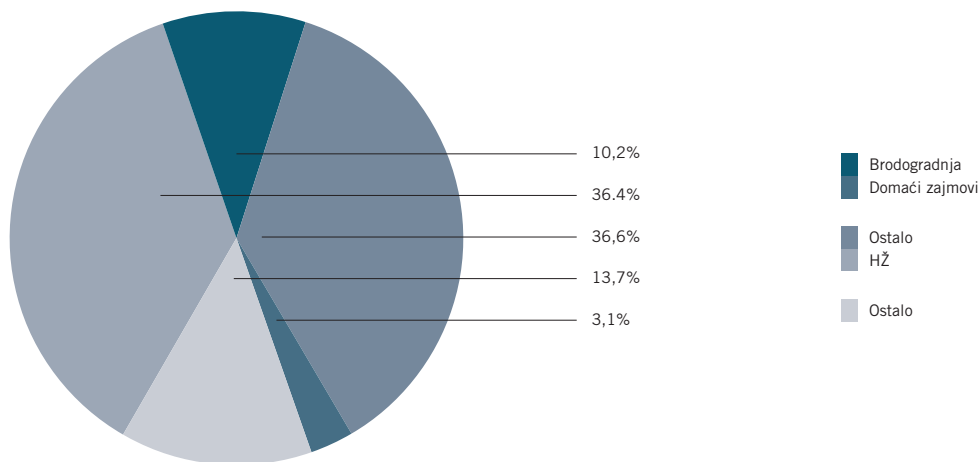

Tablica 2.14. Struktura rashoda za subvencije u 2004. godini

(000 HRK)	2004.
Rashodi za subvencije	4.968.068,5
Hrvatske željeznice	1.863.371
Brodogradnja	506.681,1
Poljoprivreda	1.846.820,2
Financiranje izvoza	155.751,6
Ostalo	595.444,6

Izvor: Ministarstvo financija

Grafikon 2.15. Struktura rashoda za subvencije u 2004. godini

Izvor: Ministarstvo financija

2.2.2.5. Pomoći

Ukupne pomoći, koje se sastoje od pomoći inozemnim vladama, pomoći međunarodnim organizacijama te pomoći unutar opće države, rebalansom plana za 2004. godinu planirane su u iznosu od 3,548 milijardi kuna, a preraspodjelom državnog proračuna bile su umanjene za 11 milijuna kuna. Prema konačnim podacima za 2004. godinu, ukupne su pomoći izvršene u iznosu od 3,420 milijardi kuna, što je ostvarenje koje je 116 milijuna kuna ispod plana za 2004. godinu, odnosno ostvareno je 96,7 posto plana. U strukturi pomoći najveći dio, oko 95 posto, pomoći su unutar opće države, odnosno one pomoći koje državni proračun dodjeljuje ostalim razinama opće države (izvanproračunskim fondovima i agencijama te jedinicama lokalne uprave i samouprave). Pri konsolidaciji proračuna na razini konsolidirane središnje ili opće države, rashodi za pomoći unutar opće države se konsolidiraju (poništavaju). Ukupan iznos pomoći na razini 2004. godine oko 9 posto je manji od ostvarenja u prethodnoj godini. Jedan od glavnih razloga tog smanjenja usmjeravanje je pomoći samo na lokalne jedinice od posebne državne skrbi. Time se nastavlja trend smanjivanja značenja ovih rashoda promatrano kao udio rashoda za pomoći u ukupnim rashodima državnog proračuna te kao njihova udjela u BDP-u. Naime, udio rashoda za pomoći u ukupnim rashodima smanjio se s 5,9 posto u 2002. na 4,1 posto u 2004. godini, odnosno s 2,3 posto BDP-a u 2002. na 1,7 posto u 2004. godini.

Tablica 2.15. Rashodi za pomoći u 2002., 2003. i 2004. godini

000 HRK)		2002.	2003.	2004.	Indeks 2003./ 2002.	Indeks 2004./ 2003.
26	Pomoći	4.161.544,5	3.746.958,2	3.420.326,9	90,0	91,3
261	Inozemnim vladama	66.004,3	43.918,0	76.464,4	66,5	174,1
262	Međunarodnim organizacijama	38.682,7	41.239,1	83.433,8	106,6	202,3
263	Unutar opće države	4.056.857,5	3.661.801,1	3.260.428,7	90,3	89,0
2631	Tekuće	3.956.782,1	3.198.504,5	2.498.597,5	80,8	78,1
2632	Kapitalne	100.075,4	463.296,6	761.831,2	462,9	164,4

Izvor: Ministarstvo financija

Promatrajući strukturu rashoda za pomoći unutar opće države kao najveći dio ukupnih rashoda za pomoći, vidljivo je da glavnina, oko 77 posto, tih rashoda otpada na tekuće pomoći unutar opće države, a unutar te kategorije najveći rashodi ostvareni su po osnovi dodatnih sredstava izravnjanja za decentralizirane funkcije, poticanje zapošljavanja, administrativne i upravne poslove i drugo.

2.2.2.5. Socijalne naknade

Rashodi za socijalne naknade najveća su stavka ukupnih rashoda državnog proračuna, a odnose se na socijalne naknade iz osiguranja, naknade za socijalnu pomoć te na socijalne naknade za zaposlenike. Rebalansom državnog proračuna za 2004. godinu, ukupne socijalne naknade planirane su u iznosu od 39,713 milijardi kuna, što je u usporedbi s originalnim planom za 2004. godinu povećanje od 634 milijuna kuna ili 1,6 posto. Razlozi ovakvom uvećanju planiranog iznosa ovih rashoda potekli su od potrebe provedbe programa socijalne skrbi i mirovinskih primanja u skladu s programom Vlade Republike Hrvatske. U sklopu rebalansa osigurana su dodatna sredstva za invalidske i obiteljske mirovine hrvatskih branitelja, zatim sredstva za dodatni porodični dopust s ciljem povećanja naknada i povećanja broja korisnika, povećala su se sredstva za osobnu invalidninu te ostale socijalne naknade. Preraspodjelom sredstava proračuna iz prosinca 2004. godina za socijalne naknade osigurana su odnosno preraspodijeljena dodatna sredstva u iznosu od 142,4 milijuna kuna, čineći tako konačni plan socijalnih naknada za 2004. godinu u iznosu od 39,856 milijardi kuna.

Prema konačnim podacima za 2004. godinu, rashodi za socijalne naknade ostvareni su u iznosu od 39,730 milijardi kuna, što je 125 milijuna kuna ili 0,3 posto ispod planiranog iznosa za 2004. godinu. Istodobno, takvo ostvarenje predstavlja međugodišnji rast od 9,7 posto, što je razumljivo s obzirom na provođenje navedenih programa socijalne skrbi i mirovinskih primanja.

Tablica 2.16. *Rashodi za socijalne naknade u 2002., 2003. i 2004. godini*

000 HRK)		2002.	2003.	2004.	Indeks 2003./ 2002.	Indeks 2004./ 2003.
27	Socijalne naknade	34.256.888,5	36.204.270,1	39.730.886,6	105,7	109,7
271	Socijalne naknade iz osiguranja	17.950.808,8	28.917.771,5	28.189.471,6	161,1	97,5
272	Naknade za socijalnu pomoć	15.943.381,4	6.731.909,7	11.177.314,8	42,2	166,0
273	Socijalne naknade za zaposlenike	362.698,3	554.588,9	364.100,2	152,9	65,7

Izvor: *Ministarstvo financija*

Najveći dio ukupnih rashoda za socijalne naknade u 2004. godini odnosio se na socijalne naknade iz osiguranja te su one u ukupnim rashodima za socijalne naknade ostvarile udio od 71 posto. Taj je podatak razumljiv s obzirom na to da unutar te kategorije socijalnih naknada nalazimo najveći dio rashoda za mirovine i mirovinska primanja. Sljedeća skupina socijalnih naknada po veličini naknade su za socijalnu pomoć, čiji je udio u ukupnim socijalnim naknadama za 2004. godinu iznosio 28,1 posto, dok se preostali dio odnosi na socijalne naknade za zaposlenike. Unutar naknada za socijalnu pomoć nalazimo preostali dio mirovina koji nije uključen u socijalne naknade iz osiguranja, od kojih su najveći dio mirovine hrvatskih branitelja. Osim dijela mirovina, u naknade za socijalnu pomoć ubrajaju se brojni drugi rashodi povezani sa socijalnim pravima, od kojih treba izdvojiti trajna prava hrvatskih branitelja, doplatak za djecu, dodatni porodični dopust i opremu za novorođenče, pomoć za uzdržavanje i druge.

Važan događaj koji je obilježio kretanje ukupnih rashoda za socijalne naknade u posljednjih nekoliko godina, pa tako i kretanje ukupnih rashoda državnog proračuna, činjenica je da je od 1. srpnja 2001. godine najveći dio prihoda i rashoda Hrvatskoga zavoda za mirovinsko osiguranje uključen u sustav Državne riznice. Nakon Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, s 1. siječnjem 2002. godine u sustav Državne riznice uključen je i najveći dio prihoda i rashoda Hrvatskoga zavoda za zdravstveno osiguranje te Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje. Dakle, fondovi socijalnog osiguranja tim su činom prestali prikupljati doprinose koje su do tada prikupljali i prestali su s isplata po tim osnovama te je tu funkciju preuzeo državni proračun. S obzirom na to da je riječ o fondovima socijalnog osiguranja, takvo uključivanje najvećeg dijela prihoda i rashoda ovih fondova uvelike je utjecalo na kretanje rashoda za socijalne naknade državnog proračuna.

Najveći je utjecaj na proračun dakako imalo uključivanje najvećeg dijela prihoda i rashoda Hrvatskoga zavoda za mirovinsko osiguranje u sustav Državne riznice. Dakle, državni proračun prikuplja doprinose za mirovinsko osiguranje te osigurava sredstva za mirovine i mirovinska primanja. Postoji značajno odstupanje veličine prikupljenih doprinosa za mirovinsko osiguranje i rashoda za mirovine i mirovinska primanja, te je to ujedno i bio jedan od razloga za uključivanje najvećeg dijela prihoda i rashoda Fonda u sustav Državne

riznice s obzirom na to da se razlika pokriva iz sredstava proračuna. Naime promatrajući 2004. godinu, vidljivo je da je proračun prikupio ukupno 14,875 milijardi kuna po osnovi doprinosa za mirovinsko osiguranje, dok su ukupni rashodi za mirovine i mirovinska primanja ostvareni u iznosu od 25,414 milijardi kuna. Takvo prikupljanje doprinosa za mirovinsko osiguranje 7-postotno je povećanje u usporedbi s prethodnom godinom, dok ostvarenje rashoda za mirovine i mirovinska primanja predstavlja međugodišnje povećanje od 4,3 posto. Razlog ovako nepovoljnom odnosu doprinosa za mirovinsko osiguranje i rashoda za mirovine i mirovinska primanja proizlazi prije svega iz nepovoljnog odnosa ukupnog broja korisnika mirovina i ukupnog broja osiguranika. U 2004. godini je tako za svakog korisnika mirovina doprinose uplaćivalo 1,37 osiguranika. Taj je podatak još ozbiljniji uzme li se u obzir daljnje starenje stanovništva te konzekventno kontinuirano smanjivanje baze platiša doprinosa.

Tablica 2.17. *Prihodi od doprinosa za mirovinsko osiguranje u razdoblju od 2002. - 2004. godine*

(000 HRK)	2002.	2003.	2004.
Mjesec			
siječanj	1.101.621	1.033.585	1.150.349
veljača	991.464	1.087.249	1.165.041
ožujak	957.517	1.074.748	1.206.750
travanj	1.029.772	1.118.349	1.221.999
svibanj	1.021.555	1.144.207	1.225.166
lipanj	1.025.473	1.158.653	1.233.768
srpanj	1.071.110	1.224.616	1.284.870
kolovoz	1.036.663	1.174.554	1.246.495
rujan	1.048.531	1.172.804	1.261.768
listopad	1.042.892	1.169.332	1.235.919
studeni	1.041.208	1.174.276	1.250.839
prosinac	1.162.349	1.317.535	1.392.191
UKUPNO	12.530.156	13.849.908	14.875.155

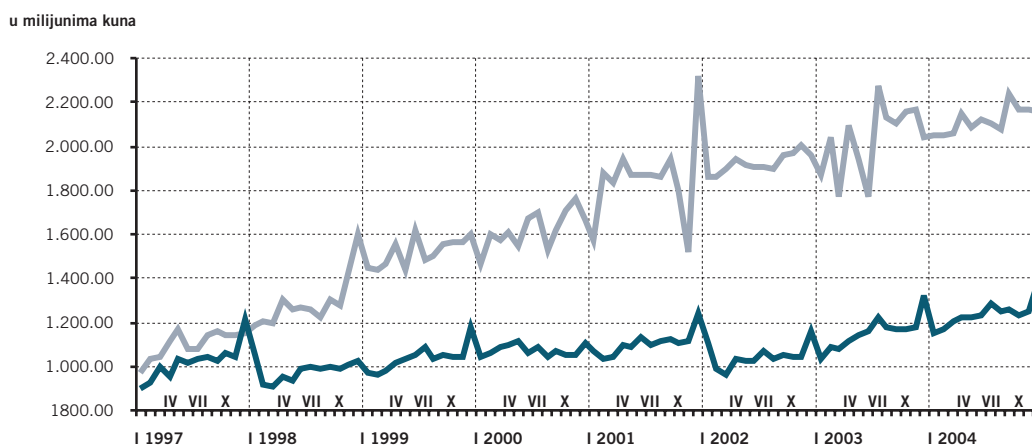
Izvor: Ministarstvo financija

Tablica 2.18. *Rashodi za mirovine i mirovinska primanja u razdoblju od 2002. - 2004. godine*

(000 HRK)	2002.	2003.	2004.
Mjesec			
siječanj	1.864.870	1.874.021	2.048.779
veljača	1.857.688	2.040.386	2.048.521
ožujak	1.896.842	1.775.049	2.057.156
travanj	1.940.890	2.091.228	2.145.566
svibanj	1.910.165	1.945.300	2.081.263
lipanj	1.906.356	1.773.659	2.118.977
srpanj	1.909.153	2.270.140	2.104.665
kolovoz	1.893.875	2.128.532	2.079.324
rujan	1.975.122	2.100.915	2.241.690
listopad	1.965.633	2.159.010	2.164.951
studeni	2.005.666	2.170.494	2.164.980
prosinac	1.963.724	2.037.612	2.158.486
UKUPNO	23.089.983	24.366.345	25.414.357

Izvor: Ministarstvo financija

Grafikon 2.16. *Izdaci za mirovine i prihodi od doprinosa od 1997. - 2004.*

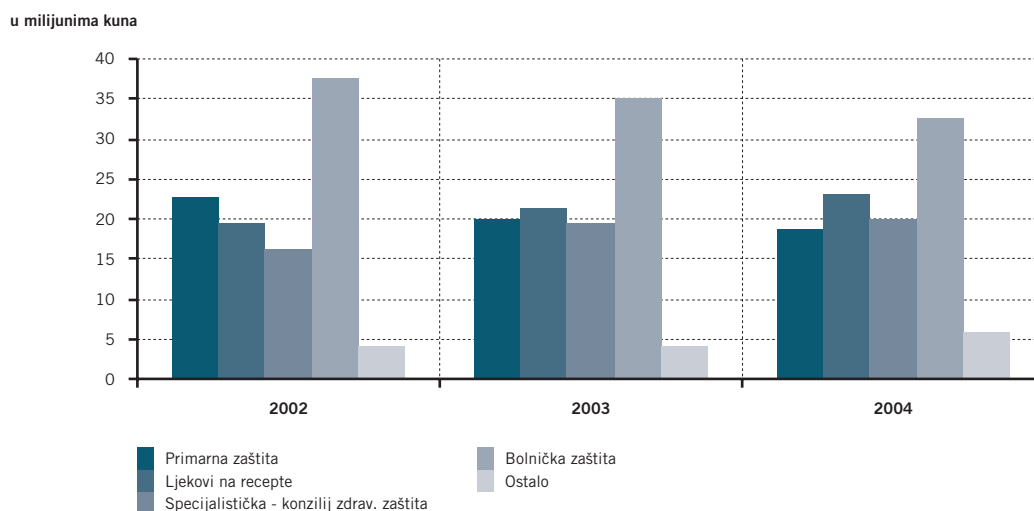
Izvor: Ministarstvo financija

Promatrajući strukturu rashoda za mirovine koje su ostvarene u 2004. godini, vidljivo je kako se najveći dio rashoda za mirovine odnosi na starosne, obiteljske i invalidske mirovine u sklopu socijalnih naknada iz osiguranja, čak 72,3 posto. Mirovine branitelja ostvarene su u iznosu od 2,754 milijarde kuna te predstavljaju međugodišnje povećanje od gotovo 40 posto. Ostatak mirovina odnosi se na ostale skupine korisnika mirovina kao što su pripadnici bivše JNA, pripadnici Hrvatske domovinske vojske, bivši članovi HAZU-a i ostali.

U sklopu rashoda za socijalne naknade nalazi se i dio rashoda zdravstvenoga sustava, međutim potrebno je naglasiti da se dio tih rashoda u skladu s metodologijom GFS 2001 klasificira u naknade zaposlenima. Naime, državni proračun osigurava sredstva za zdravstvo preko računa 27 (socijalnih naknada), međutim, u toj masi sadržan je i dio rashoda koji po svojoj prirodi nije socijalna naknada nego naknada zaposlenima te se u tom smislu i vrši prekvalifikacija dijela rashoda iz socijalnih naknada u naknade zaposlenima, u skladu s GFS-om 2001. Ako uzmemo kompletan dio rashoda za zdravstveni sustav, dakle uvrstimo i dio rashoda koji je po GFS 2001 prekvalificiran u naknade zaposlenima, u 2004. godini je iz proračuna za zdravstveni sustav ukupno izdvojeno 13,958 milijardi kuna, što je u usporedbi s prethodnom godinom povećanje više od 10 posto. Ako pak rashode za zdravstveni sustav prikazemo bez dijela koji se klasificira u naknade zaposlenima, ukupni su rashodi u 2004. godini ostvareni u iznosu od 8,282 milijarde kuna, što je njihovo međugodišnje povećanje od 13 posto. Razlog relativno visokom međugodišnjem porastu ovih rashoda dijelom je u činjenici da je tijekom 2004. godine državni proračun podmirio značajan iznos dospjelih dugovanja zdravstvenih ustanova prema dobavljačima, i to u iznosu od 533 milijuna kuna. Dakle, može se zaključiti da je plaćanje obveza zdravstvenog sustava te uključenje najvećeg dijela prihoda i rashoda Hrvatskoga zavoda za zdravstveno osiguranje u sustav Državne riznice ostvarilo i ostvaruje značajne učinke na kretanje prihoda, ali nadasve rashoda državnog proračuna.

Grafikon 2.17. *Struktura osnovnih rashoda u zdravstvu od 2002. - 2004.*

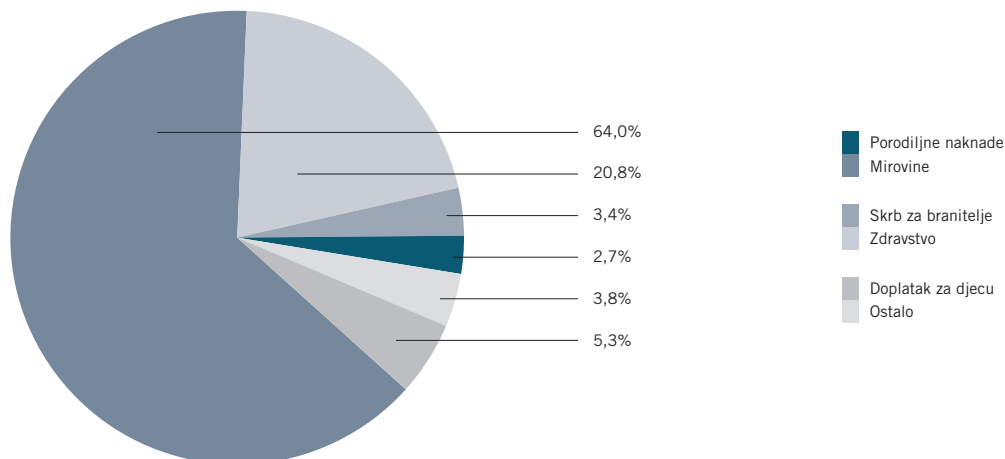

Izvor: *Ministarstvo financija*

U skladu s ciljem povećanja naknada i povećanja broja korisnika, porodične naknade su u 2004. godini ostvarene u iznosu od 1,057 milijardi kuna, što je 8,3-postotno povećanje u usporedbi s 2003. godinom. Istodobno, rashodi za skrb o hrvatskim braniteljima uvelike su porasli u usporedbi s prethodnom godinom, u duhu osiguravanja ostvarenja trajnih prava branitelja, te su ti rashodi ostvareni u iznosu od 1,347 milijardi kuna, što je međugodišnji porast od 5,3 posto. Kao kod HZMO-a i HZZO-a, najveći dio prihoda i rashoda Hrvatskoga zavoda za zdravstveno osiguranje uključen je u sustav Državne riznice te su povezano s tom činjenicom ukupni rashodi za naknade nezaposlenima u 2004. godini ostvareni u iznosu od 867 milijuna kuna. Od ostalih većih stavki u strukturi socijalnih naknada potrebno je još izdvojiti rashode za dječji doplatok, koji su u 2004. godini ostvareni u iznosu od 1,509 milijardi kuna.

Grafikon 2.18. Struktura rashoda za socijalne naknade u 2004. godini

Izvor: Ministarstvo financija

2.2.2.6. Ostali rashodi

Rebalansom za 2004. godinu ostali rashodi državnog proračuna planirani su u iznosu od 4,354 milijarde kuna, što je u usporedbi s originalnim planom za 2004. godinu povećanje od 42,7 milijuna kuna ili 1 posto. Osnovni razlog ovom povećanju proizlazi iz povećanja sredstava za kapitalne pomoći, i to za povećanje kapitalne pomoći bankama i ostalim financijskim institucijama i trgovačkim društvima izvan javnog sektora. Preraspodjelom iz prosinca 2004. godine osigurana su odnosno preraspodijeljena dodatna sredstva za tekuće i kapitalne ostale rashode tako da je konačni plan ostalih rashoda za 2004. godinu utvrđen u iznosu od 4,497 milijardi kuna. Prema konačnim podacima za 2004. godinu, ukupni ostali rashodi državnog proračuna ostvareni su u iznosu od 4,412 milijardi kuna, što je u usporedbi s ostvarenjem iz 2003. godine povećanje od 14,7 posto. Istodobno takvo ostvarenje predstavlja 98,1 posto planiranog iznosa na razini godine. Od ukupnog iznosa ostalih rashoda, 99,9 posto otpada na kategoriju raznih ostalih rashoda, dok su ostatak rashodi za imovinu osim kamata. Dakle, razni ostali rashodi, koji čine glavninu ukupnih ostalih rashoda, ostvareni su u iznosu od 4,408 milijardi kuna, a sastoje se od 1,842 milijarde tekućih i 2,566 kapitalnih ostalih rashoda.

Tablica 2.19. Ostali rashodi u 2002., 2003. i 2004. godini

(000 HRK)		2002.	2003.	2004.	Indeks 2003./2002.	Indeks 2004./2003.
28	Ostali rashodi	2.684.283,5	3.847.791,1	4.412.358,9	143,3	114,7
281	Rashodi za imovinu osim kamata	451,8	6.766,9	3.954,6	1497,8	58,4
282	Razni ostali rashodi	2.683.831,7	3.841.024,2	4.408.404,3	143,1	114,8
2821	Tekući	1.331.109,2	2.325.646,4	1.842.516,4	174,7	79,2
2822	Kapitalni	1.352.722,5	1.515.377,8	2.565.887,9	112,0	169,3

Izvor: Ministarstvo financija

Promatrajući strukturu ostalih rashoda državnog proračuna u 2004. godini, vidljivo je da se najveći dio ukupnih ostalih rashoda odnosi na ostale kapitalne rashode, čak 58,1 posto. Istodobno, ostali kapitalni rashodi, ostvareni u iznosu od 2,566 milijardi kuna, zabilježili su međugodišnje povećanje od značajnih 12 posto. U strukturi ostalih kapitalnih rashoda prevladavaju ostali kapitalni rashodi tvrtkama koji čine 54 posto ostalih kapitalnih rashoda. Unutar te skupine ostalih kapitalnih rashoda svojim iznosom ističu se rashodi za osuvremenjivanje i izgradnju pruga i čvorišta za međunarodni promet, te sredstva za otpremnine zaposlenicima Hrvatskih željeznica. Od većih iznosa unutar ostalih kapitalnih rashoda tvrtkama treba spomenuti rashode za poticanje stambene štednje. Nadalje, u strukturi ostalih kapitalnih rashoda svojim iznosom slijede ostali kapitalni rashodi kućanstvima, čiji je udio u ukupnim ostalim kapitalnim rashodima u 2004. godini iznosio 32 posto. Promatrajući njihovu strukturu, vidljivo je da su u toj skupini ostalih kapitalnih rashoda najveći ostvareni rashodi oni za obnovu ratom oštećenih stambenih jedinica. Ostatak ostalih kapitalnih rashoda odnosi se na ostale kapitalne rashode neprofitnim

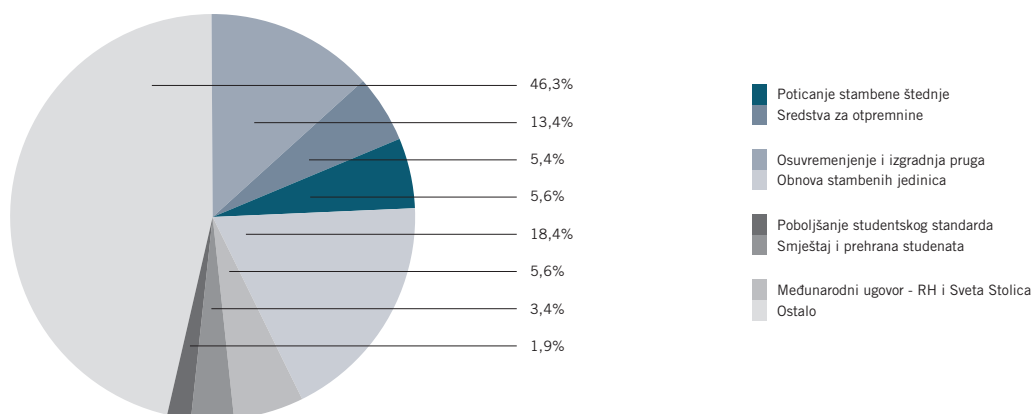

organizacijama, u čijoj se strukturi svojim iznosima ističu rashodi za zaštitu spomenika kulture te izgradnja, održavanje i obnova ustanova kulture. Na stavke izdvojene kao najznačajnije za pojedine skupine ostalih kapitalnih rashoda otpada čak 78 posto ukupnih ostalih kapitalnih rashoda.

Promatrajući ostale tekuće rashode, zamjetno je da su ostvareni u iznosu od 1,842 milijarde kuna te čine 41,8 posto ukupnih ostalih rashoda i 79,2 posto ostvarenja iz prethodne godine. U njihovoj strukturi valja izdvojiti ostale tekuće rashode neprofitnim organizacijama kao glavninu ostalih tekućih rashoda. Naime, na tu skupinu ostalih tekućih rashoda otpada 82 posto, dok su ostatak ostali tekući rashodi. Skupina ostalih tekućih rashoda neprofitnim organizacijama u potpunosti se odnosi na tekuće donacije u novcu, gdje se svojim iznosom ističu tekuće donacije po osnovi međunarodnog sporazuma Svete Stolice i Republike Hrvatske, zatim donacije za smještaj i prehranu studenata te poboljšanje studentskog standarda, donacije za šport, za književno izdavaštvo i knjižnice te drugi.

Dakle, izdvajajući najznačajnije stavke ostalih rashoda dobiva se uvid u osnovnu razdiobu ostalih rashoda u 2004. godini, što prikazuje i sljedeći grafikon.

Grafikon 2.19. Struktura ostalih rashoda u 2004. godini

Izvor: Ministarstvo financija

2.2.3. Rashodi državnog proračuna prema funkcijskoj klasifikaciji

Uvid u rashode prema funkcijskoj klasifikaciji omogućava kvalitetnu međunarodnu usporedbu različitih rashodovnih kategorija te analizu javnih rashoda. U skladu s GFS 2001 metodologiji, veličina ukupnih rashoda državnog proračuna prema funkcijskoj klasifikaciji iznosila je 84,795 milijardi kuna, što je međugodišnje povećanje od 7,1 posto.

Potrebno je naglasiti da se prema GFS 2001, rashodi po funkcijskoj klasifikaciji odnose na rashode kako su definirani po GFS 2001, uvećani za nabavu nefinancijske imovine.

Tablica 2.20. Rashodi državnog proračuna po funkcijskoj klasifikaciji u razdoblju od 2002. - 2004. godine, struktura i udio u BDP-u

	(000 HRK)	Struktura			Udio u BDP-u		
		2002.	2003.	2004.	2002.	2003.	2004.
7	Ukupni rashodi	100,0	100,0	100,0	41,3	41,0	40,9
701	Opće javne usluge	9,9	10,4	10,6	4,1	4,2	4,3
702	Obrana	5,9	5,2	4,4	2,4	2,1	1,8
703	Javni red i sigurnost	6,5	6,5	6,5	2,7	2,7	2,7
704	Ekonomski poslovi	7,7	8,4	9,3	3,2	3,4	3,8
705	Zaštita okoliša	0,4	0,4	0,3	0,1	0,2	0,1
706	Usluge unapređenja stanovanja i zajednice	1,9	2,3	3,0	0,8	0,9	1,2
707	Zdravstvo	14,4	14,7	15,0	6,0	6,0	6,1
708	Rekreacija, kultura i religija	1,3	1,4	1,5	0,6	0,6	0,6
709	Obrazovanje	8,5	8,6	8,5	3,5	3,5	3,5
710	Socijalna zaštita	43,4	42,2	41,1	18,0	17,3	16,8

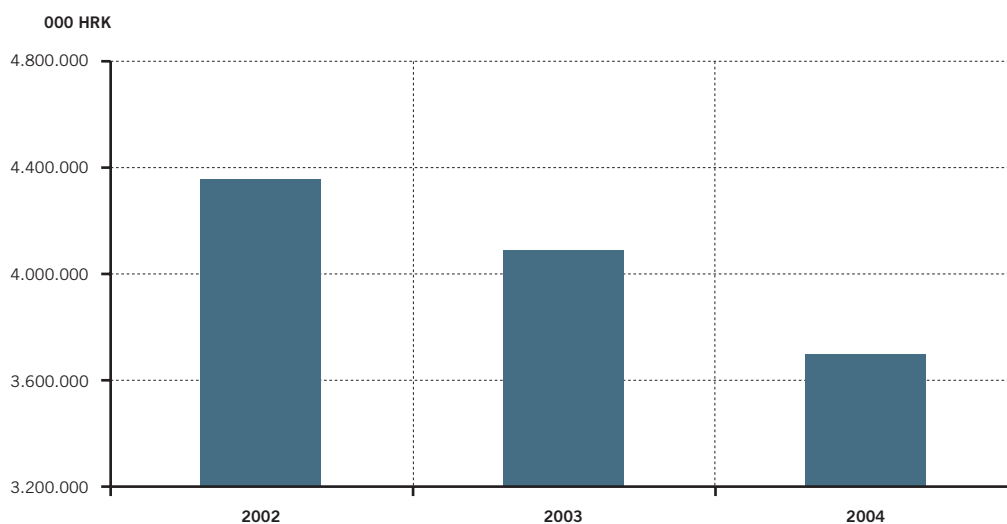
Izvor: Ministarstvo financija

Promatrajući ostvarenje rashoda prema funkcijskoj klasifikaciji u razdoblju od 2002. - 2004. godine, u skladu s klasifikacijom GFS 2001, uočljivo je da rashodi za opće javne usluge kontinuirano rastu iz godine u godinu promatrani kao udio u BDP-u.

Istodobno, udio rashoda za opće javne usluge raste i kao udio u ukupno ostvarenim rashodima državnog proračuna. S obzirom na to da ova skupina rashoda u najvećoj mjeri proizlazi iz transakcija povezanih s javnim dugom te transakcija povezanih s izvršnim i zakonodavnim poslovima, povećanje tih rashoda općenito bi se moglo okarakterizirati kao nepovoljno. Udio se općih javnih usluga s 4,1 posto BDP-a u 2002. godini povećao na 4,3 posto u 2004. U istom razdoblju, zamijećeno je relativno veliko smanjenje udjela rashoda za obranu u ukupnim rashodima te smanjenje udjela ovih rashoda u BDP-u, što je u skladu s provođenjem mjere racionaliziranja organizacije te s modernizacijom oružanih snaga. Udio rashoda za obranu smanjio s 2,4 posto BDP-a u 2002. godini na samo 1,8 posto u 2004. godini.

Grafikon 2.20. *Kretanje rashoda za obranu u razdoblju od 2002. - 2004.*

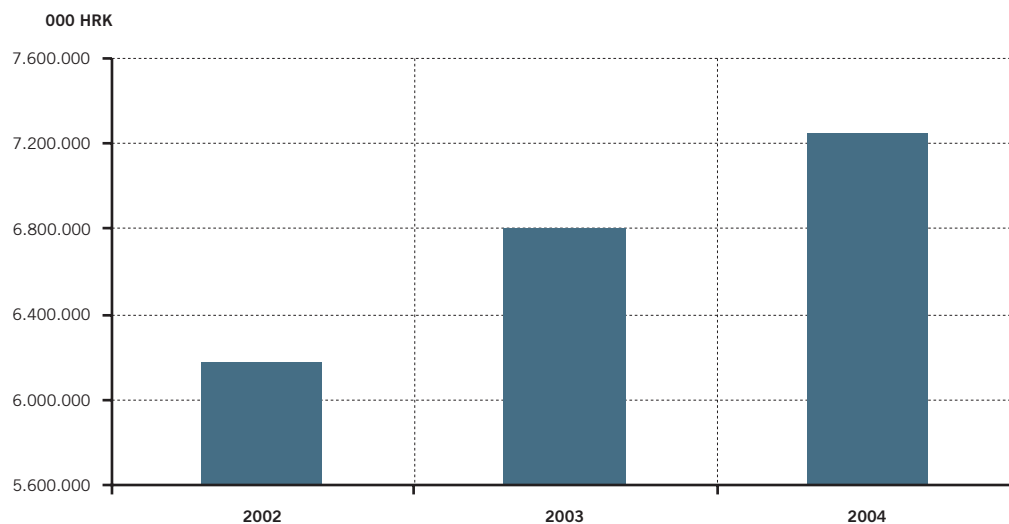
Izvor: *Ministarstvo financija*

Rashodi za javni red i sigurnost u navedenom su razdoblju ostali na približno istoj razini promatra li ih se kroz udio tih rashoda ukupnim rashodima ili kroz udio u BDP-u. Tako su rashodi za javni red i sigurnost zadržani na oko 2,7 posto BDP-a, s tim da je ipak vidljivo kako su se u 2003. i 2004. ipak blago povećali u usporedbi s 2002. godinom. Najveći dio tih rashoda odnosi na policijske snage, vatrogastvo i sudstvo.

Rashodi za ekonomske poslove ostvarili su značajan rast udjela u ukupnim rashodima, te kao postotak BDP-a u promatranom razdoblju. Tako su s 3,2 posto BDP-a u 2002. godini porasli na čak 3,8 posto BDP-a u 2004. Najvećim dijelom ovaj rast proizlazi iz rasta općih ekonomskih i trgovačkih poslova vezanih uz rad, iz velikog rasta rashoda za poljoprivredu, šumarstvo, ribarstvo i lov, te rashoda vezanih uz promet. Najveći dio tih rashoda povezan je s rashodima u poljoprivredi te s rashodima u željezničkom prometu. Istodobno, potrebno je naglasiti kako u promatranom razdoblju rastu rashodi za zdravstvo, obrazovanje te rekreaciju, kulturu i religiju, što se općenito može okarakterizirati kao povoljni trend. Napose, pozitivnim se može ocijeniti rast rashoda za obrazovanje, koji za cilj mora imati stvaranje učinkovitog obrazovnog sustava kroz koji bi trebalo proći znatno više osoba negoli je to bio slučaj u dosadašnjim godinama, a prije svega u terciarnom obrazovanju.

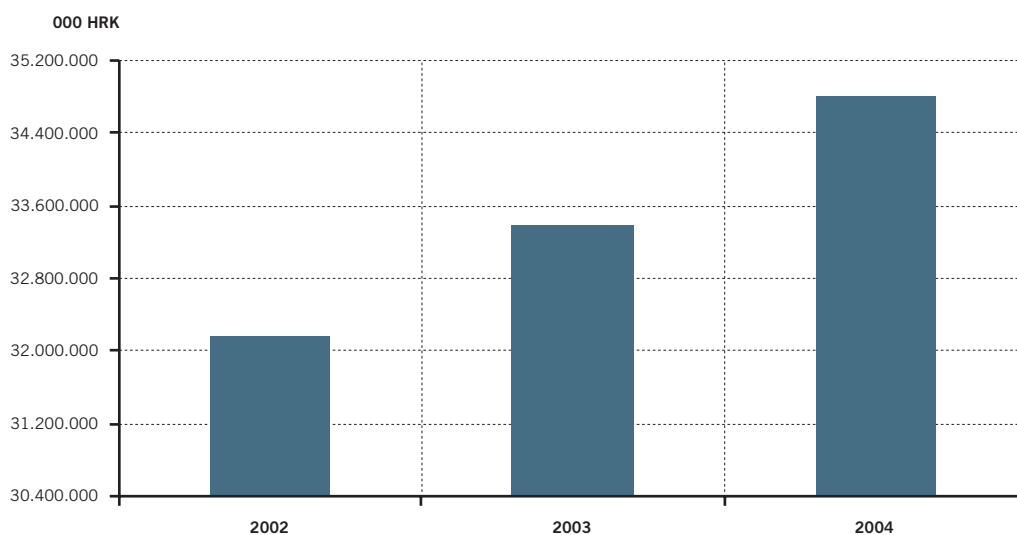
Grafikon 2.21. Kretanje rashoda za obrazovanje u razdoblju od 2002. - 2004.

Izvor: Ministarstvo financija

Najveći dio ukupnih rashoda državnog proračuna namijenjen je socijalnoj zaštiti, na koju se u 2004. godini odnosilo 41,1 posto ukupnih rashoda. Iako se u promatranim godinama primjećuje smanjivanje udjela tih rashoda u ukupnim rashodima te smanjivanje izraženo kao postotak BDP-a, socijalna zaštita je ostvarila velike međugodišnje poraste. Tako je u 2004. godini socijalna zaštita zabilježila porast od čak 4,2 posto, a glavni poticaj takvom rastu dao je rast rashoda za mirovine kao najveće stavke rashoda za socijalnu zaštitu.

Grafikon 2.22. Kretanje rashoda za socijalnu zaštitu u razdoblju od 2002. - 2004

Izvor: Ministarstvo financija

2.3. Transakcije u nefinancijskoj imovini državnog proračuna

U transakcije u nefinancijskoj imovini ubrajaju se svi izdaci povezani sa stjecanjem odnosno nabavom nefinancijske imovine te svi primici od prodaje nefinancijske imovine. U tom smislu, iznosi neto transakcija na nefinancijskoj imovini su neto rezultat navedenih nabava i prodaja, odnosno ukupna nabava umanjena za ukupnu prodaju nefinancijske imovine.

Prema originalnom planu za 2004. godinu, ukupna neto nefinancijska imovina planirana je u iznosu od 1,907 milijardi kuna, što je rezultat od 2,151 milijarde kuna ukupne nabave nefinancijske imovine te 244 milijuna kuna prodaje. Rebalansom državnog proračuna iz srpnja 2004. godine iznos ukupne nabave nefinancijske imovine umanjen je za 72 milijuna kuna ili za 3,4 posto slijedom slabijeg ostvarenja od očekivanog u razdoblju prvih šest mjeseci 2004. godine. Iznos ukupne prodaje nefinancijske imovine rebalansom iz srpnja nije izmijenjen, tako da je plan ukupne neto nefinancijske imovine rebalansom utvrđen u iznosu od 1,835 milijardi kuna. Nadalje, slijedom daljnjeg ostvarenja, preraspodjelom iz prosinca 2004. godine, iznos očekivanog ukupnog stjecanja nefinancijske imovine umanjen je za 270 milijuna kuna ili čak 13 posto. Razlog tako velikom smanjenju planiranog iznosa ostvarenje je nabave nefinancijske imovine u prvih jedanaest mjeseci 2004. godine. Istodobno, razina očekivane ukupne prodaje nefinancijske imovine nije izmijenjena u usporedbi s rebalansom, tako da je ukupno neto stjecanje nefinancijske imovine preraspodjelom planirano u iznosu od 1,565 milijardi kuna. Od tog iznosa najveći dio odnosno 1,541 milijardu kuna ili 98,5 posto neto su stjecanja dugotrajne imovine, točnije, unutar dugotrajne imovine neto stjecanje zgrada i građevina. Na neto stjecanje pohranjenih vrijednosti odnosi se 7,6 milijuna kuna, te na neto stjecanje neproizvedene imovine 15,9 milijuna kuna.

Prema konačnim podacima za 2004. godinu, ukupno neto stjecanje nefinancijske imovine ostvareno je u iznosu od 1,419 milijardi kuna, što je čak 146 milijuna kuna ili 9,3 posto ispod plana za 2004. godinu. Istodobno, takvo ostvarenje predstavlja međugodišnje smanjenje od 21,7 posto. Ukupno neto stjecanje nefinancijske imovine u 2004. godini rezultat je nabave nefinancijske imovine u iznosu od 1,664 milijarde i prodaje u iznosu 244,4 milijuna kuna. Dakle, vidljivo je da je razlog smanjenju neto stjecanja nefinancijske imovine u usporedbi s planom proizašao isključivo iz smanjenja nabave nefinancijske imovine s obzirom na to da je prodaja nefinancijske imovine u promatranom razdoblju ostvarena gotovo u skladu s planiranim iznosom za 2004. godinu. Promatrajući strukturu neto stjecanja nefinancijske imovine, vidljivo je da je najveće smanjenje u usporedbi s planiranim iznosom zabilježeno na neto stjecanju dugotrajne imovine, i to za čak 156 milijuna kuna, dok je neto stjecanje neproizvedene imovine ostvareno 11 milijuna kuna iznad plana za 2004. Unutar neto stjecanja dugotrajne nefinancijske imovine, koje je u 2004. godini izvršeno u iznosu od 1,384 milijarde kuna, najznačajnija stavka po svom iznosu jest neto stjecanje zgrada i građevina, koja prema konačnim podacima za 2004. godinu čini 58,6 posto neto stjecanja dugotrajne imovine, odnosno izvršena je u iznosu od 811,4 milijuna kuna, a sastoji se od 1,050 milijardi nabave i prodaje u iznosu od 239 milijuna kuna. Slijedi neto stjecanje postrojenja i opreme u iznosu od 518,9 milijuna kuna, te neto stjecanje ostale dugotrajne imovine u iznosu od 54,2 milijuna kuna.

Ako podrobnije promotrimo strukturu ostvarenog neto stjecanja nefinancijske imovine, možemo zamijetiti da su najveće nabave dugotrajne imovine, i to ostvarene na stavci zgrada i građevina, zatim na stavci postrojenja i oprema te napokon na stavci ostale dugotrajne imovine. Ukupna nabava dugotrajne imovine iznosila je 1,624 milijarde kuna. Kod nabave zgrada i građevina, najveće su nabave poslovnih objekata (67 posto nabave zgrada i građevina), zatim 32 posto nabave stambenih objekata, te 0,2 posto nabave ostalih građevinskih objekata. U strukturi nabave poslovnih objekata najveća izdvajanja u 2004. godini odnosila su se na izgradnju i obnovu školskih i bolničkih objekata. U strukturi nabave stambenih objekata najveća su izdvajanja za povrat imovine i stambeno zbrinjavanje te za kupovanje nekretnina za račun Republike Hrvatske. Najveći dio nabave u sklopu nabave ostalih građevinskih objekata odnosi se na obilježavanje mjesta masovnih grobnica iz Domovinskog rata. Nabave zgrada i građevina čine 65 posto ukupnih nabava dugotrajne imovine.

Kod nabava za postrojenja i opremu, najveći dio, gotovo 93 posto, nabave su ostalih postrojenja i opreme u čijoj se strukturi svojim iznosima ističu uredska oprema i namještaj te oprema za održavanje i zaštitu. Nabave postrojenja i opreme čine 32 posto nabave dugotrajne imovine.

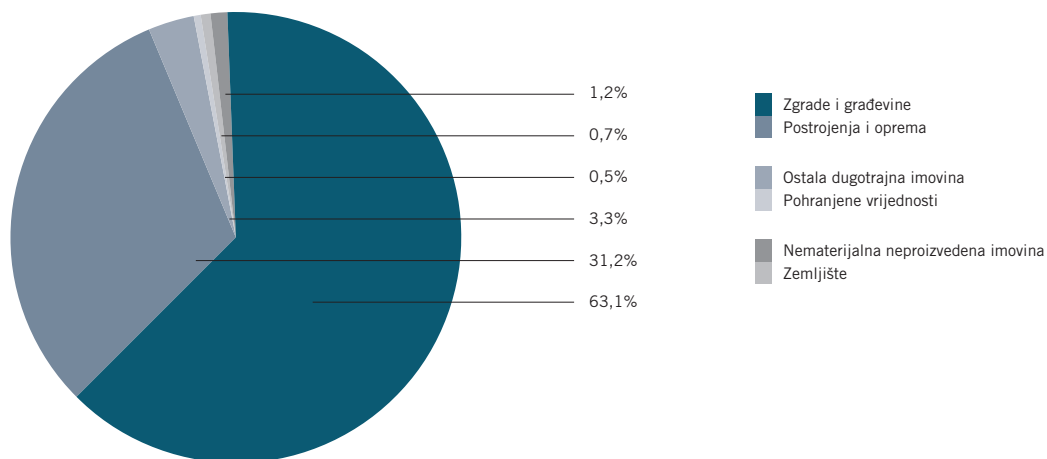
Ukupne nabave ostale dugotrajne imovine čine 3 posto ukupne nabave dugotrajne imovine, a u najvećem se dijelu odnose na nabave računalnih programa.

Ukupne nabave pohranjenih vrijednosti u 2004. godini zabilježene su u iznosu od 7,5 milijuna kuna, dok prodaje nije bilo, a nabava se odnosi u najvećem dijelu na službenu državnu kartografiju te na opremanje Ustavnog suda Republike Hrvatske.

Ukupna nabava neproizvedene imovine iznosila je 32,3 milijuna kuna u 2004. godini, a najvećim dijelom odnosila se na nabavu zemljišta, licencija i ostalih prava.

Grafikon 2.23. Struktura nabave nefinancijske imovine u 2004. godini

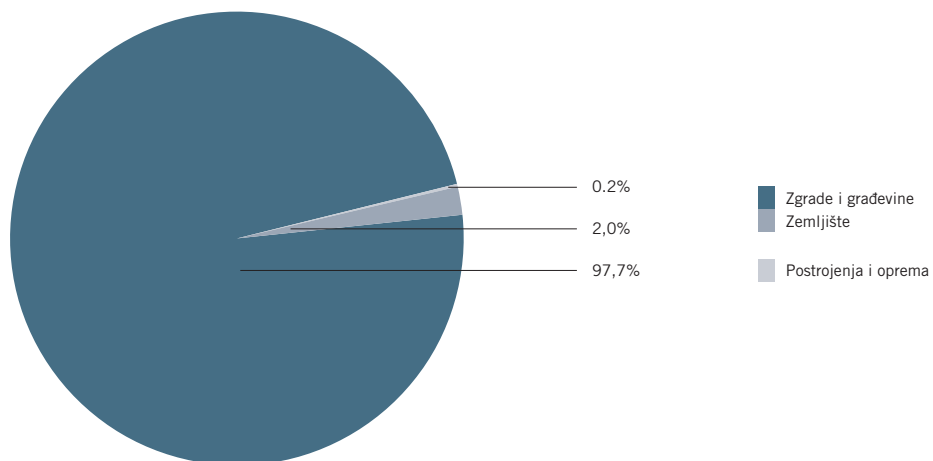
Izvor: Ministarstvo financija

Ukupna prodaja nefinancijske imovine u 2004. godini iznosila je 244,4 milijuna kuna, a odnosila se gotovo u potpunosti na prodaju dugotrajne imovine (čak 97,7 posto), dok je ostatak prodaja neproizvedene imovine.

Najveće prodaje dugotrajne imovine zabilježene su na stavci zgrada i građevina, čak više od 99 posto ukupne prodaje dugotrajne imovine, a u najvećem dijelu to je prodaja stambenih objekata u vlasništvu države.

Prodaja neproizvedene imovine u potpunosti se odnosila na prodaju zemljišta.

Grafikon 2.24. Struktura prodaje nefinancijske imovine u 2004. godini

Izvor: Ministarstvo financija

Dakle, iz opisanog se može zaključiti kako je neto stjecanje nefinancijske imovine državnog proračuna u 2004. godini iznosilo 1,419 milijardi kuna, što je rezultat opisanih nabavki nefinancijske imovine u iznosu od 1,664 milijarde kuna te opisanih prodaja nefinancijske imovine u iznosu od 244,4 milijuna kuna.

Tablica 2.21. Transakcije u nefinancijskoj imovini državnog proračuna u 2002., 2003. i 2004. godini

	(000 HRK)	2002.	2003.	2004.	Indeks 2003./2002.	Indeks 2004./2003.
31	NEFINANCIJSKA IMOVINA	1.377.002,9	1.812.403,6	1.419.466,9	131,6	78,3
311	Dugotrajna imovina	1.284.191,8	1.795.345,4	1.384.608,6	139,8	77,1
311,1	Nabava: dugotrajna imovina	1.499.188,5	2.019.172,2	1.624.050,5	134,7	80,4
311,2	Prodaja: dugotrajna imovina	214.996,7	223.826,8	239.441,9	104,1	107,0
3111	Zgrade i građevine	715.757,4	1.199.770,2	811.476,8	167,6	67,6
3112	Postrojenja i oprema	388.336,5	516.597,8	518.941,0	133,0	100,5
3113	Ostala dugotrajna imovina	180.097,9	78.977,4	54.190,8	43,9	68,6
313	Pohranjene vrijednosti	69.099,8	5.303,3	7.518,2	7,7	141,8
313,1	Nabava: pohranjene vrijednosti	69.099,8	5.303,3	7.518,2	7,7	141,8
313,2	Prodaja: pohranjene vrijednosti	0,0	0,0	0,0		
314	Neproizvedena imovina	23.704,1	11.754,9	27.340,1	49,6	232,6
314,1	Nabava: neproizvedena imovina	26.743,6	30.513,9	32.299,2	114,1	105,9
314,2	Prodaja: neproizvedena imovina	3.039,5	18.759,0	4.959,1	617,2	26,4
3141	Zemljište	-2.010,2	-18.361,1	7.062,3	913,4	-38,5
3144	Nematerijalna neproizvedena imovina	25.714,3	30.116,0	20.277,8	117,1	67,3

Izvor: Ministarstvo financija

2.4. Transakcije u financijskoj imovini i obvezama državnog proračuna

U skladu s novom metodologijom državnih financija GFS 2001, promatraju se različite mjere manjka/viška definirane ovom metodologijom (vidi poglavlje 2.5.). Najznačajnija mjera manjka/viška svakako je neto pozajmljivanje/zaduživanje koje smo prije već definirali u uvodnom dijelu ovog godišnjeg izvješća. U sklopu poglavlja 2.4. dajemo pregled ostvarenja transakcija u financijskoj imovini i obvezama državnog proračuna za 2004. godinu, te još jednom naglašavamo da se neto pozajmljivanje/zaduživanje može alternativno iskazati kao razlika između neto stjecanja financijske imovine i neto stjecanja obveza u određenom razdoblju. Drugim riječima, ukupno financiranje iznosa neto pozajmljivanja/zaduživanja proizlazi iz transakcija u financijskoj imovini i obvezama, odnosno ono je jednako razlici neto stjecanja obveza i neto stjecanja financijske imovine u određenom razdoblju. Promatrajući 2004. godinu, ukupno neto stjecanje obveza iznosilo je 4,309 milijardi kuna, dok je ukupno neto stjecanje financijske imovine iznosilo 222 milijuna kuna. Iz tih podataka proizlazi da je ukupno financiranje neto pozajmljivanja / zaduživanja iznosilo 4,087 milijardi kuna. U daljnjem tekstu dajemo podrobniji opis transakcija u financijskoj imovini i obvezama državnog proračuna za 2004. godinu.

Ukupna neto financijska imovina državnog proračuna u 2004. godini iznosila je 222 milijuna kuna, a rezultat je 212,2 milijuna kuna domaće neto financijske imovine i 9,8 milijuna kuna inozemne. Neto financijska imovina sastoji se od izdataka i primitaka po osnovi financijske imovine te od promjene u stanju novca i depozita. Utoliko je neto domaća financijska imovina u 2004. godini, svojim iznosom od 212,2 milijuna kuna, rezultat promjene u stanju novca i depozita od -1,114 milijardi kuna, neto stjecanja zajmova u iznosu od 1,002 milijarde kuna te neto stjecanja dionica i ostalih udjela u iznosu od 323,5 milijuna kuna. Prema GFS 2001 metodologiji, negativan iznos pojedine neto kategorije financijske imovine znači smanjenje te financijske imovine, dok pozitivna vrijednost predstavlja povećanje. U tom smislu, negativni iznos stavke novca i depozita predstavlja povlačenje tog iznosa sredstava s računa države u promatranom razdoblju. Neto stjecanje domaćih zajmova, u prije navedenom iznosu, rezultat je izdataka za zajmove od 1,329 milijardi kuna i primitaka po osnovi zajmova od 326 milijuna kuna. Izdaci za zajmove u najvećem dijelu se odnose na dane zajmove trgovačkim društvima u javnom sektoru, zatim slijede zajmovi tuzemnim trgovačkim društvima, obrtnicima, malim i srednjim poduzetnicima te zajmovi neprofitnim organizacijama, građanima i kućanstvima. Od ukupnog iznosa danih zajmova, na zajmove trgovačkim društvima u javnom sektoru otpada više od 48 posto. Izdaci za domaću dionicu i ostale udjele iznosili su 448,5 milijuna kuna u 2004. godini, a svojim najvećim dijelom odnosili su se na dionice i udjele u glavnici banaka i ostalih financijskih institucija (osnivački kapital Hrvatske banke za obnovu i razvoj).

Primici po osnovi domaćih zajmova zabilježili su iznos od 326 milijuna kuna u 2004. godini, a mahom se odnose na povrate zajmova od tuzemnih trgovačkih društava, malih i srednjih poduzetnika. Primici po osnovi domaćih dionica i ostalih udjela ostvareni su u iznosu od 125 milijuna kuna u 2004. godini, a odnose se na prodaju dionica i udjela države u trgovačkim društvima u javnom sektoru, dakle riječ je o privatizaciji.

Inozemna neto financijska imovina u 2004. godini iznosila je 9,7 milijuna kuna, a u potpunosti se odnosila na izdatke za dionice i udjele u glavnici inozemnih banaka i ostalih financijskih institucija, odnosno na osnivačke udjele u međunarodnim financijskim institucijama.

U sljedećoj tablici dajemo prikaz transakcija u financijskoj imovini državnog proračuna u razdoblju od 2002. - 2004. godine.

Tablica 2.23. *Transakcije u financijskoj imovini državnog proračuna u 2002., 2003. i 2004. godini*

	(000 HRK)	2002.	2003.	2004.
32	NETO FINANCIJSKA IMOVINA	1.649.392,2	-1.320.128,6	221.977,3
321	Tuzemna	1.635.902,8	-1.330.054,7	212.191,5
3212	Novac i depoziti	359.542,9	1.146.530,3	-1.114.263,8
3213	Vrijednosni papiri osim dionica	0,0	0,0	0,0
3214	Zajmovi	689.541,9	393.362,8	1.002.955,3
3214,1	Izdaci	1.014.320,7	1.576.177,4	1.328.793,9
3214,2	Primici	324.778,8	1.182.814,6	325.838,6
3215	Dionice i ostali udjeli	586.818,0	-2.869.947,8	323.500,0
3215,1	Izdaci	586.818,0	485.020,0	448.500,0
3215,2	Primici	0,0	3.354.967,8	125.000,0
322	Inozemna	13.489,4	9.926,1	9.785,8
3225	Dionice i ostali udjeli	13.489,4	9.926,1	9.785,8
3225,1	Izdaci	13.489,4	9.926,1	9.785,8
3225,2	Primici	0,0	0,0	0,0

Izvor: Ministarstvo financija

Ukupne neto obveze državnog proračuna u 2004. godini iznosile su 4,309 milijardi kuna, a rezultat su neto domaćih obveza u iznosu od 4,038 milijardi kuna i neto inozemnih obveza u iznosu od 270,3 milijuna kuna. Ukupne neto domaće obveze rezultat su zaduživanja i otplate na domaćem financijskom tržištu, tako da je ukupno neto domaće zaduživanje iznosilo 13,048 milijardi kuna, a sastojalo se od 11,382 milijarde kuna zaduživanja vrijednosnim papirima osim dionica te 1,665 milijardi zaduživanja zajmovima. Spomenutih 11,382 milijarde kuna zaduživanja vrijednosnim papirima osim dionica ostvareno je zaduživanjem obveznicama i trezorskim zapisima. Od toga je 2,297 milijardi kuna ostvareno zaduživanjem domaćim trezorskim zapisima, dok je 9,085 milijardi kuna ostvareno zaduživanjem tuzemnim obveznicama.

Ukupne neto domaće otplate iznosile su u 2004. godini 9,009 milijardi kuna, a sastojale su se od 5,025 milijardi kuna otplate po osnovi vrijednosnih papira osim dionica te 3,984 milijarde kuna po osnovi zajmova.

Ukupne neto inozemne obveze iznosile su 270,3 milijuna kuna u 2004. godini, a sastojale su se od ukupnog inozemnog zaduživanja u iznosu od 4,977 milijardi kuna te ukupnih inozemnih otplate u iznosu od 4,707 milijardi kuna. Od ukupnog inozemnog zaduživanja u 2004. godini, glavnina ili 3,742 milijarde kuna zaduživanje je vrijednosnim papirima osim dionica, dok se ostatak inozemnog zaduživanja u iznosu od 1,235 milijardi kuna odnosi na zaduživanje zajmovima. Ukupni iznos zaduživanja vrijednosnim papirima osim dionica ostvaren je zaduživanjem inozemnim obveznicama. Ukupne inozemne otplate iznosile su 4,707 milijardi kuna, od čega se na vrijednosne papire osim dionica odnosi 2,526 milijardi kuna, a ostatak od 2,180 milijardi kuna otplate su zajmova. Dakle, iskazano ukupno, ukupnim zaduživanjem i ukupnim otplatama, neto obveze u 2004. godini ostvarene su u prije navedenom iznosu od 4,309 milijardi kuna, te su rezultat ukupnog (domaćeg i inozemnog) zaduživanja od 18,026 milijardi kuna i ukupnih otplate (domaćih i inozemnih) u iznosu od 13,717 milijardi kuna.

Tablica 2.24. Transakcije u obvezama državnog proračuna u 2002, 2003 i 2004. godini

	(000 HRK)	2002.	2003.	2004.
33	NETO OBVEZE	3.772.670,7	2.890.288,7	4.309.040,4
33,1	Ukupne otplate	6.240.866,3	6.520.770,5	13.717.081,5
33,2	Ukupno zaduživanje	10.013.537,0	9.411.059,2	18.026.121,9
331	Tuzemne	1.424.916,2	-159.690,2	4.038.705,1
331,1	Otplata	1.734.325,3	4.146.435,2	9.009.705,0
331,2	Zaduživanje	3.159.241,5	3.986.745,0	13.048.410,1
3313	Vrijednosni papiri osim dionica	1.297.359,9	635.810,6	6.357.475,7
3313,1	Otplata	1.481.694,3	2.305.093,0	5.025.194,2
3313,2	Zaduživanje	2.779.054,2	2.940.903,6	11.382.669,9
3314	Zajmovi	127.556,3	-795.500,8	-2.318.770,6
3314,1	Otplata	252.631,0	1.841.342,2	3.984.510,8
3314,2	Zaduživanje	380.187,3	1.045.841,4	1.665.740,2
332	Inozemne	2.347.754,5	3.049.978,9	270.335,3
332,1	Otplata	4.506.541,0	2.374.335,3	4.707.376,5
332,2	Zaduživanje	6.854.295,5	5.424.314,2	4.977.711,8
3323	Vrijednosni papiri osim dionica	3.024.357,8	4.051.109,1	1.215.439,1
3323,1	Otplata	2.579.181,0	0,0	2.526.875,9
3323,2	Zaduživanje	5.603.538,8	4.051.109,1	3.742.315,0
3324	Zajmovi	-676.603,3	-1.001.130,2	-945.103,8
3324,1	Otplata	1.927.360,0	2.374.335,3	2.180.500,6
3324,2	Zaduživanje	1.250.756,7	1.373.205,1	1.235.396,8

Izvor: Ministarstvo financija

Promatrajući razdiobu ukupnih neto obveza državnog proračuna s obzirom na neto obveze na domaćem i inozemnom financijskom tržištu, zamjetno je da se dogodio značajan preokret u 2004. godini. Naime, za razliku od prethodnih godina, kada se državni proračun više zaduživao na inozemnim financijskim tržištima, u 2004. državni proračun se znatno više oslanja na domaće financijsko tržište za potrebe financiranja deficita. Takva praksa svoj nastavak ima i u 2005. godini, a ostvaruje pozitivne učinke na stabiliziranje rasta vanjskoga zaduženja te na daljnji razvoj domaćega financijskog tržišta.

2.5. Mjere manjka / viška i financiranje državnog proračuna

U sljedećoj tablici dajemo prikaz različitih mjera manjka/viška državnog proračuna u skladu s GFS 2001 metodologijom, koje su objašnjene u uvodnom poglavlju ovoga godišnjeg izvješća Ministarstva financija. Nadalje, tablica prikazuje iznos financiranja najznačajnije mjere manjka/viška (neto pozajmljivanja/zaduživanja), gdje je iznos financiranja uvijek jednak iznosu neto pozajmljivanj/zaduživanja, ali suprotnog predznaka.

Tablica 2.25. Mjere manjka / viška i financiranje državnog proračuna prema metodologiji GFS 2001

	(000 HRK)	2002.	2003.	2004.
	TRANSAKCIJE KOJE UTJEČU NA NETO VRIJEDNOST			
1	Prihodi	69.651.075	74.677.474	80.463.518
2	Rashodi	70.397.351	77.075.487	83.131.114
24	Izdaci za kamate	3.263.574	3.587.329	3.972.466
	Neto-bruto operativni saldo (1 - 2)	-746.276	-2.398.014	-2.667.596
	Primarni operativni saldo (1 - 2 + 24)	2.517.299	1.189.315	1.304.870
	TRANSAKCIJE NA NEFINANCIJSKOJ IMOVINI			
31	Neto stjecanje nefinancijske imovine	1.377.003	1.812.404	1.419.467
	Neto pozajmljivanje / zaduživanje (1 - 2 - 31)	-2.123.279	-4.210.417	-4.087.063
	Financiranje (33-32)	2.123.279	4.210.417	4.087.063
	TRANSAKCIJE NA FINANCIJSKOJ IMOVINI I OBVEZAMA			
32	Neto stjecanje financijske imovine	1.649.392	-1.320.129	221.977
33	Neto stjecanje obveza	3.772.671	2.890.289	4.309.040

Izvor: Ministarstvo financija

Neto operativni saldo, metodologijom državnih financija GFS 2001 definiran kao razlika između prihoda i rashoda državnog proračuna, iznosio je u 2004. godini -2,668 milijardi kuna. Kao mjera proračunskog manjka/viška promatra se i primarni operativni saldo, koji služi kao pokazatelj tekuće fiskalne politike budući da iz prethodnog izračuna manjka/viška isključuje rashode za kamate i time isključuje utjecaj prošlih deficita i akumuliranoga javnog duga. U 2004. godini rashodi za kamate državnog proračuna bili su na razini od 3,972 milijarde kuna, dok je primarni operativni saldo iznosio 1,305 milijardi kuna. Kategorija neto pozajmljivanja / zaduživanja definirana je razlikom neto operativnog salda i neto nefinancijske imovine. Neto nefinancijska imovina ostvarena je u 2004. godini na razini od 1,419 milijardi kuna te je neto pozajmljivanje/zaduživanje ostvareno u iznosu od -4,087 milijardi kuna. U usporedbi s 2003. godinom, neto pozajmljivanje/zaduživanje smanjilo se za 123,4 milijuna kuna. Ukupno financiranje iznosa neto pozajmljivanja/zaduživanja u 2004. godini iznosilo je 4.087 milijardi kuna, što je rezultat neto stjecanja obveza u iznosu od 4,309 milijardi kuna i neto stjecanja financijske imovine u iznosu od 222 milijuna kuna.

3.1. Prihodi, rashodi i transakcije u nefinancijskoj imovini izvanproračunskih fondova i agencija

U 2004. godini u Republici Hrvatskoj egzistiralo je pet izvanproračunskih fondova te četiri agencije. Od fondova to su: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (HZMO), Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (HZZO), Hrvatski zavod za zapošljavanje (HZZ), Javno poduzeće Hrvatske vode te Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost (FZOEU), koji je ujedno i započeo s radom u 2004. godini.

Agencije su: Hrvatske autoceste (HAC), Hrvatske ceste (HC), Državna agencija za osiguranje štednih depozita i sanaciju banaka (DAB) te Hrvatski fond za privatizaciju (HFP).

Promatramo li ostvarenje izvanproračunskih fondova i agencija ukupno na razini 2004. godine te u skladu s GFS-om 2001., možemo konstatirati da su izvanproračunski fondovi i agencije zajedno ostvarili 7,830 milijardi kuna prihoda, u čemu su najveći udio ostvarile Hrvatske autoceste, zatim Hrvatske vode te Hrvatske ceste (vidi tablicu 3.2.). Velik dio prihoda Hrvatskih cesta i autocesta ostvaren je po osnovi udjela u trošarini na naftne derivate. Takvo ostvarenje ujedno je i 9-postotno međugodišnje smanjenje prihoda koje prije svega proizlazi iz smanjene razine državnih pomoći usmjerenih ka fondovima i agencijama u 2004. godini u usporedbi s 2003.

Ukupne su pak rashode izvanproračunski fondovi i agencije u 2004. godini ostvarili u iznosu od 5,085 milijardi kuna (vidi tablicu 3.2.), što je, u usporedbi s 2003. godinom, smanjenje od značajnih 17 posto. Razlog takvom smanjenju je taj što je veći dio izdvajanja za socijalne naknade u 2003. godini još uvijek bio evidentiran preko računa socijalnih fondova, dok se taj iznos smanjio u 2004. godini. U strukturi ukupnih rashoda izvanproračunskih fondova i agencija najznačajnije mjesto zauzimaju Hrvatske vode, koje čine čak 28 posto ukupno ostvarenih rashoda.

Proces intenzivne izgradnje autocesta i cesta, zatim poboljšanja postojećih cesta te konačno ulaganja u vodoprivredi obilježila su dinamiku kretanja ukupne nefinancijske imovine izvanproračunskih fondova i agencija u 2004. godini. Naime, ukupno neto stjecanje, dakle nabava umanjena za prodaju, nefinancijske imovine na razini 2004. godine za izvanproračunske fondove i agencije iznosilo je 6,953 milijarde kuna (vidi tablicu 3.2.). Takvim iznosom u 2004. godini ostvaren je rast od 12,5 posto na godišnjoj razini. Valja istaknuti da se od ukupnog neto stjecanja nefinancijske imovine čak više od 80 posto odnosi na Hrvatske autoceste, što je razumljivo s obzirom na obavljene poslove u 2004. godini.

3.2. Transakcije u financijskoj imovini i obvezama izvanproračunskih fondova i agencija

Ukupna neto financijska imovina izvanproračunskih fondova i agencija u 2004. godini iznosila je -120 milijuna kuna, a rezultat je u cijelosti transakcija na domaćoj financijskoj imovini. U skladu s metodologijom državnih financija GFS 2001, neto financijska imovina sastoji se od izdataka i primitaka po osnovi financijske imovine te od promjene u stanju novca i depozita. Najveći udio u financijskoj imovini izvanproračunskih fondova imaju Hrvatske autoceste. Financijska imovina HAC-a u 2004. godini iznosila je -162,3 milijuna kuna, a slijedi je Državna agencija za sanaciju banaka i osiguranje štednih uloga s iznosom financijske imovine od -134,2 milijuna kuna. Domaća financijska imovina izvanproračunskih fondova u 2004. godini iznosila je -120 milijuna kuna, a rezultat je promjene u stanju novca i depozita od 223,2 milijuna kuna, neto stjecanja zajmova u iznosu od -193,2 milijuna kuna te neto stjecanja dionica i ostalih udjela u iznosu od -150 milijuna kuna. Prema GFS 2001 metodologiji, negativan iznos pojedine neto kategorije financijske imovine znači smanjenje te financijske imovine, dok pozitivna vrijednost predstavlja povećanje. Neto stjecanje domaćih zajmova u izvanproračunskim fondovima rezultat je izdataka za zajmove u iznosu od 97,8 milijuna kuna i primitaka po osnovi zajmova u iznosu od 291 milijun kuna. Svi primici i izdaci po osnovi zajmova u 2004. godini bili su tuzemni. Najveće primitke i izdatke na tuzemnome tržištu imao je Hrvatski fond za privatizaciju, koji je u 2004. godini imao primitke po osnovi domaćih zajmova od 128,5 milijuna kuna, dok su izdaci u cjelokupnom iznosu bili izdaci HFP-a.

Neto stjecanje domaćih dionica i ostalih udjela, kod izvanproračunskih fondova i agencija, rezultat je izdataka za dionice i ostale udjele u iznosu od 64,3 milijuna kuna i primitaka po osnovi dionica i ostalih udjela u iznosu od 214,2 milijun kuna. Hrvatski privatizacijski fond i po osnovi domaćih dionica i ostalih udjela imao je najveće primitke i izdatke. Primici po osnovi dionica i ostalih udjela HFP-a u 2004. godini iznosili su 143,4 milijuna kuna, dok su izdaci istodobno iznosili 30,9 milijuna kuna. Primitke po osnovi domaćih dionica i ostalih udjela u 2004. godini imali su još i HC u iznosu od 13,3 milijuna kuna i DAB u iznosu od 57,5 milijuna kuna, dok su izdatke po osnovi domaćih dionica i ostalih udjela imali još HAC u iznosu od 27,9 milijuna kuna i DAB u iznosu od 5,5 milijuna kuna.

Izvanproračunski fondovi i agencije u 2004. godini nisu imali inozemne financijske imovine.

U sljedećoj tablici dajemo prikaz transakcija u financijskoj imovini i obvezama izvanproračunskih fondova i agencija u 2004. godini.

Tablica 3.1. Transakcije u financijskoj imovini i obvezama izvanproračunskih fondova i agencija u 2004. godini

	HZMO	HZZO	HZZ	HRV. VODE	FZOEU	HAC	HC	DAB	HFP	UKUPNO
TRANSAKCIJE U FINANCIJSKOJ IMOVINI I OBVEZAMA										
32 Neto financijska imovina	-65.372	3.427	-34.524	-11.385	-138.044	-162.274	296	-134.228	15.293	-119.979
321 Tuzemna	65.372	3.427	-34.524	-11.385	138.044	-162.274	296	-134.228	15.293	-119.979
Zajmovi	-64	0	-37.843	0	0	-124.596	0	0	-30.684	-193.187
Dionice i ostali udjeli	0	0	0	0	0	27.897	-13.344	-51.989	-112.514	-149.950
Novac i depoziti	65.436	3.427	3.319	-11.385	138.044	-65.575	13.640	-82.239	158.491	223.158
322 Inozemna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33 Neto obveze	0	0	0	38.99	0	4.077.793	351.770	-368.023	-11.956	4.088.574
331 Tuzemna	0	0	0	42.859	0	379.709	100.000	-368.023	-11.956	142.589
Zajmovi	0	0	0	42.859	0	149.709	100.000	-131.198	-11.956	149.414
Izdaci	0	0	0	48.531	0	479.648	134.060	131.198	333.321	1.126.758
Primici	0	0	0	91.390	0	629.357	234.060	0	321.365	1.276.172
Vrijednosni papiri osim dionica	0	0	0	0	0	230.000	0	-236.825	0	-6.825
Izdaci	0	0	0	0	0	0	0	236.825	0	236.825
Primici	0	0	0	0	0	230.000	0	0	0	230.000
332 Inozemna	0	0	0	-3.869	0	3.945.985	251.770	0	0	3.945.985
Zajmovi	0	0	0	-3.869	0	3.698.084	251.770	0	0	3.945.985

Izvor: Ministarstvo financija

Ukupne neto obveze izvanproračunskih fondova i agencija u 2004. godini iznosile su 4,089 milijardi kuna, a rezultat su neto domaćih obveza u iznosu od 142,6 milijuna kuna i neto inozemnih obveza u iznosu od 3,946 milijardi kuna. Ukupne neto domaće obveze rezultat su zaduživanja i otplata na domaćem financijskom tržištu, tako da je ukupno neto domaće zaduživanje izvanproračunskih fondova iznosilo 1,506 milijardi kuna, a sastojalo se od 230 milijuna kuna zaduživanja vrijednosnim papirima osim dionica te 1,276 milijardi kuna zaduživanja zajmovima. Zaduhivanju od 1,506 milijardi kuna svojim su zaduhivanjem

..... najviše pridonijele Hrvatske autoceste. Naime, HAC se u 2004. godini zadužio za 859,4 milijuna kuna, od čega je 230 milijuna kuna zaduživanje vrijednosnim papirima osim dionica, a 629,4 milijuna kuna zaduživanje po osnovi tuzemnih zajmova. Hrvatski fond za privatizaciju na domaćem tržištu zadužio se za 321,4 milijuna kuna, i to u potpunosti po osnovi zajmova, dok su se Hrvatske ceste u 2004. godini na domaćem tržištu zadužile za 234,1 milijun kuna, također po osnovi zajmova. Od izvanproračunskih fondova u 2004. godini na domaćem su se tržištu zadužile i Hrvatske vode, i to za iznos zajmova od 91,4 milijuna kuna.

Ukupne neto domaće otplate izvanproračunskih fondova i agencija iznosile su u 2004. godini 1,364 milijarde, kuna, a sastojale su se od 236,8 milijuna kuna otplata po osnovi vrijednosnih papira osim dionica te 1,127 milijardi kuna po osnovi zajmova. Najveće su domaće otplate imale Hrvatske autoceste, i to u iznosu od 479,6 milijuna kuna, a ove su se otplate kompletno odnosile na otplate po osnovi domaćih zajmova. Državna agencija za sanaciju banaka i osiguranje štednih uloga imala je domaće otplate u iznosu od 368 milijuna kuna koje su rezultat otplata po osnovi domaćih zajmova u iznosu od 131,2 milijuna kuna i otplata po osnovi vrijednosnih papira osim dionica u iznosu od 236,8 milijuna kuna. Hrvatski privatizacijski fond u 2004. godini imao je domaćih otplata u iznosu od 333,3 milijuna kuna, a kompletan iznos ostvaren je na poziciji otplata po osnovi zajmova. Hrvatske ceste imale su otplate po osnovi domaćih zajmova u iznosu od 134,1 milijun kuna, dok su ove otplate kod Hrvatskih voda iznosile 48,5 milijuna kuna.

Ukupne neto inozemne obveze izvanproračunskih fondova i agencija u 2004. godini iznosile su 3,946 milijardi kuna, a sastojale su se od ukupnog inozemnog zaduživanja u iznosu od 3,978 milijardi kuna i ukupnih inozemnih otplata u iznosu od 31,8 milijuna kuna. Cjelokupni iznos inozemnog zaduživanja izvanproračunskih fondova u 2004. godini odnosi se na zaduživanje zajmovima. Pri tome je 93,0 posto cjelokupnog inozemnog zaduživanja zaduživanje Hrvatskih autocesta. Naime, Hrvatske autoceste su se u 2004. godini na inozemnom tržištu zajmovima zadužile za 3,698 milijardi kuna. Uz Hrvatske autoceste, na inozemnom tržištu zajmovima su se zadužile još i Hrvatske ceste u iznosu od 251,8 milijuna kuna i Hrvatske vode u iznosu od 27,9 milijuna kuna.

Ukupne inozemne otplate izvanproračunskih fondova i agencija u 2004. godini iznosile su 31,8 milijuna kuna. Cjelokupni iznos inozemnih otplata izvanproračunskih fondova odnosi se na otplate po osnovi inozemnih zajmova Hrvatskih voda.

3.3. Mjere manjka/viška i financiranje izvanproračunskih fondova i agencija

Tablica 3.2. Mjere manjka/viška i financiranje Izvanproračunskih fondova i agencija prema metodologiji GFS 2001

	HZMO	HZZO	HZZ	HRV. VODE	FZOEU	HAC	HC	DAB	HFP	UKUPNO
TRANSAKCIJE KOJE UTJEČU NA NETO VRIJEDNOST										
1 Prihodi	670.814	865.013	111.674	1.658.435	172.273	2.295.423	1.417.787	575.893	62.946	7.830.258
2 Rashodi	587.420	831.295	141.333	1.426.283	32.443	756.796	934.630	314.474	60.141	5.084.815
24 Izdaci za kamate	896	0	2	37.907	0	191.132	4.306	136.971	0	371.214
Neto-bruto operativni saldo (1 - 2)	83.394	33.718	-29.659	232.152	139.830	1.538.627	483.157	261.419	2.805	2.745.443
Primarni operativni saldo (1 - 2 + 24)	84.290	33.718	-29.657	270.059	139.830	1.729.759	487.463	398.390	2.805	3.116.657
TRANSAKCIJE NA NEFINANCIJSKOJ IMOVINI										
31 Neto stjecanje nefinancijske imovine	18.022	30.291	4.865	282.527	1.786	5.778.694	834.631	27.624	-24.444	6.953.996
Neto pozajmljivanje - zaduživanje (1 - 2 - 31)	65.372	3.427	-34.524	-50.375	138.044	-4.240.067	-351.474	233.795	27.249	-4.208.553
Financiranje (33-32)	-65.372	-3.427	34.524	50.375	-138.044	4.240.067	351.474	-233.795	-27.249	4.208.553
TRANSAKCIJE U FINANCIJSKOJ IMOVINI I OBVEZAMA										
32 Neto stjecanje financijske imovine	65.372	3.427	-34.524	-11.385	138.044	-162.274	296	-134.228	15.293	-119.979
33 Neto stjecanje obveza	0	0	0	38.990	0	4.077.793	351.770	-368.023	-11.956	4.088.57

Izvor: Ministarstvo financija

Neto operativni saldo, koji je metodologijom državnih financija GFS 2001 definiran kao razlika između prihoda i rashoda izvanproračunskih fondova, iznosio je u 2004. godini 2,745 milijardi kuna, gdje se najveći dio odnosi na HAC. Kao mjera proračunskog manjka promatra se i primarni operativni saldo, koji služi kao pokazatelj tekuće fiskalne politike budući da iz prethodnog izračuna manjka isključuje rashode za kamate i time isključuje utjecaj prošlih deficita i akumuliranog javnog duga. U 2004. godini rashodi za kamate izvanproračunskih fondova i agencija bili su na razini od 371,2 milijuna kuna, dok je primarni operativni saldo iznosio 3,117 milijardi kuna. Kategorija neto pozajmljivanja/zaduživanja definirana je razlikom neto operativnog salda i neto nefinancijske imovine. Neto nefinancijska imovina izvanproračunskih fondova bila je u 2004. godini na razini od 6,954 milijarde kuna, te je neto pozajmljivanje/zaduživanje ostvareno u iznosu od -4,209 milijardi kuna. Najveći dio neto pozajmljivanja/zaduživanja potječe iz transakcija HAC-a. Ukupno financiranje neto pozajmljivanje/zaduživanja rezultat je transakcija u financijskoj imovini i obvezama te je u 2004. godini iznosilo 4,209 milijardi kuna.

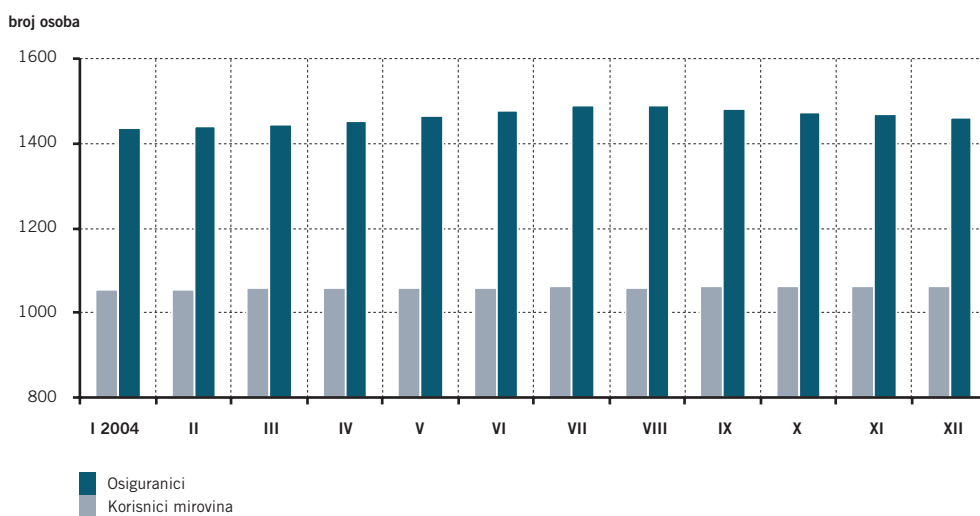
3.4. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (HZMO)

Poslovanje Hrvatskoga zavoda za mirovinsko osiguranje u posljednjih je nekoliko godina doživjelo značajne promjene koje su rezultat uključivanja najvećeg dijela prihoda i rashoda Zavoda u sustav Državne riznice. Naime, uključivanjem najvećeg dijela prihoda i rashoda Zavoda u sustav Državne riznice, od 1. srpnja 2001. godine, Zavod je prestao prikupljati doprinose za mirovinsko osiguranje te je u najvećoj mjeri prestao isplaćivati mirovine i mirovinska primanja preko svojega računa.

Osnovna djelatnost Hrvatskoga zavoda za mirovinsko osiguranje jest provedba obvezatnoga mirovinskog osiguranja u sklopu kojeg se osiguranicima, na načelu uzajamnosti i solidarnosti, osiguravaju prava za slučaj starosti, invalidnosti i tjelesnog oštećenja, a članovima njihovih obitelji prava za slučaj smrti osiguranika, odnosno korisnika mirovine. Zavod također obavlja i poslove provedbe doplatka za djecu, prikuplja podatke i vodi evidencije o osiguranicima, obveznicima plaćanja doprinosa, korisnicima prava iz mirovinskog osiguranja i prava doplatka za djecu, provodi međunarodne sporazume o socijalnom osiguranju i drugo. Na dan 31. prosinca 2004. godine u Zavodu je bilo registrirano 1 460 105 osiguranika, 1 064 247 korisnika mirovina te 245 279 korisnika doplatka za djecu za 462 123 djece. Iz navedenih je podataka vidljivo da nepovoljni odnos između ukupnog broja osiguranika i ukupnog broja korisnika ostaje jednim od najvećih problema potpunoga mirovinskog sustava u Republici Hrvatskoj. Naime, opterećenost nezaposlenošću iz prijašnjih razdoblja, posljedicama rata i sve bržeg starenja stanovništva dale su svoj doprinos takvom omjeru osiguranika i korisnika. Trenutačno omjer osiguranika i korisnika mirovina u Republici Hrvatskoj iznosi nepovoljnih 1,37, što znači da za svakog korisnika mirovine na način uzajamnosti i solidarnosti doprinose uplaćuje samo 1,37 osiguranika. Međutim, uočljivo je da je prosječan broj aktivnih osiguranika u 2004. godini neznatno brže rastao od prosječnog broja korisnika.

Grafikon 3.1. Kretanje broja aktivnih osiguranika i korisnika mirovina u 2004. godini

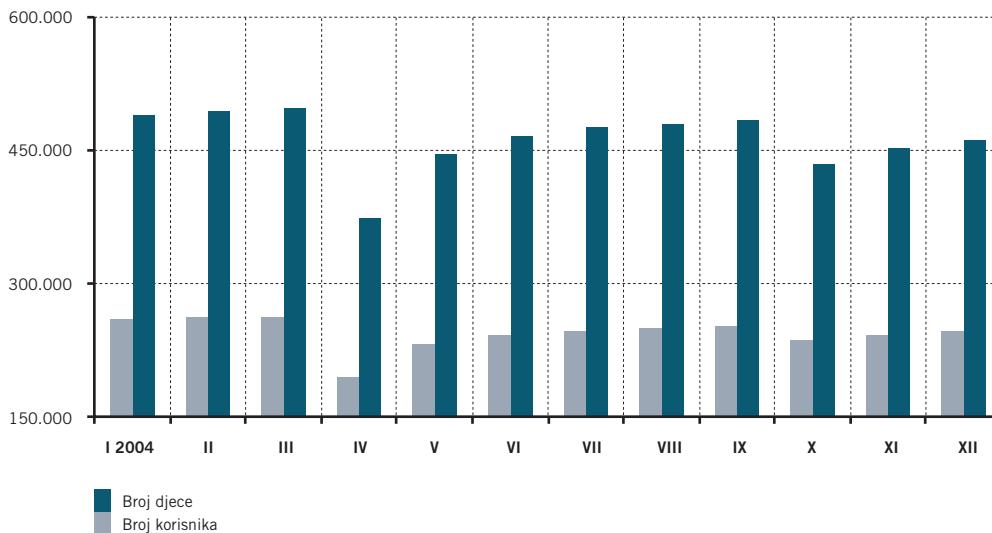

Izvor: HZMO

Od ukupnog broja korisnika starosne, invalidske i obiteljske mirovine u prosincu 2004. godine 54 posto otpada na starosne mirovine, 23,3 posto na invalidske te 22,2 posto na obiteljske mirovine. Prosječna mirovina umanjena za porez i prirez u prosincu 2004. godine iznosila je 1 802,3 kune, a taj se podatak odnosi na starosne, invalidske i obiteljske mirovine. Istodobno, prosječna mirovina hrvatske vojske iznosila je 2 895 kuna. Prema Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju, aktualna vrijednost mirovine utvrđuje se za svako polugodište tako da se aktualna vrijednost mirovine uskladi sa stopom rasta prosječne plaće svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj u prethodnom polugodištu u usporedbi s polugodištem koje mu prethodi. U Hrvatskom se zavodu za mirovinsko osiguranje u skladu sa Zakonom o doplatku za djecu obavljaju i poslovi doplatka za djecu. U prosincu 2004. godine prosječna svota doplatka za djecu iznosila je 268,3 kune po djetetu. Istodobno, registrirano je 245 279 korisnika sredstava za doplatku za 462 123 djece.

Grafikon 3.2. Kretanje broja korisnika doplatka za djecu u 2004. godini

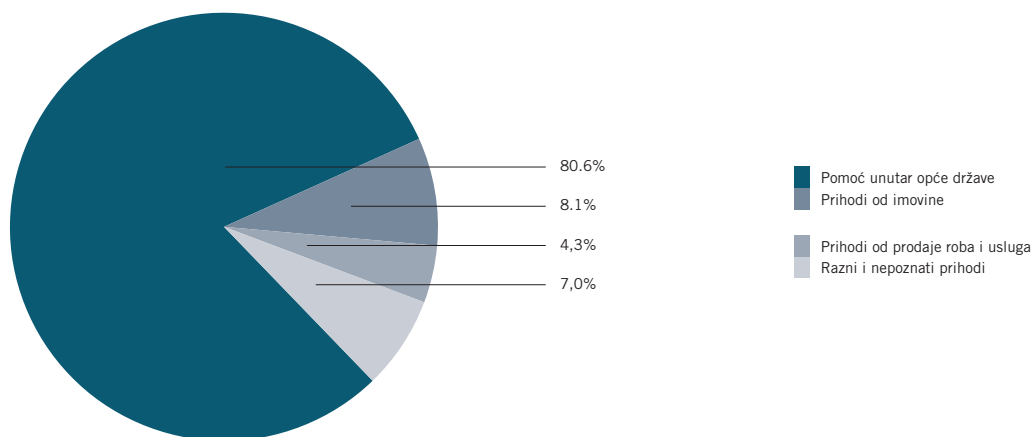

Izvor: HZMO

Prihodi

U skladu s metodologijom GFS 2001, ukupni prihodi Hrvatskoga zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO) u 2004. godini ostvareni su na razini od 670,81 milijun kuna, odnosno 36,4 posto iznosa ostvarenog u 2003. godini, isključivo kao posljedica dobivenih pomoći i prikupljenih ostalih prihoda. Naime, pomoći su najveća kategorija koja u ukupnim prihodima sudjeluju s 80,6 posto, te se isključivo odnose na pomoći unutar opće države. Ostvarene u iznosu od 540,92 milijuna kuna, pomoći unutar opće države čine 31,1 posto pomoći ostvarenih u 2003. godini, pa je to ujedno i glavni razlog smanjenju prihoda Zavoda u 2004. godini. U njihovoj strukturi najveći udio pripada tekućim pomoćima koje su zabilježile iznos od 521,36 milijuna kuna, dok su kapitalne pomoći u 2004. godini iznosile 19,56 milijuna kuna. Ostali prihodi, na koje se odnosi preostalih 19,4 posto ukupnih prihoda, u 2004. godini su ostvareni na razini od 129,89 milijuna kuna. Najznačajnija kategorija ostalih prihoda prihodi su od imovine ostvareni u iznosu od 54,44 milijuna kuna, od čega su 41,18 milijuna kuna, odnosno 75,6 posto dividende. Prihodi od prodaje roba i usluga zabilježeni su u iznosu od 28,74 milijuna kuna, isključivo kao posljedica ostvarenih prihoda od slučajne prodaje na tržištu. HZMO je u 2004. godini ostvario 46,72 milijuna kuna raznih i neprepoznatih prihoda.

Grafikon 3.3. Struktura prihoda HZMO-a u 2004. godini

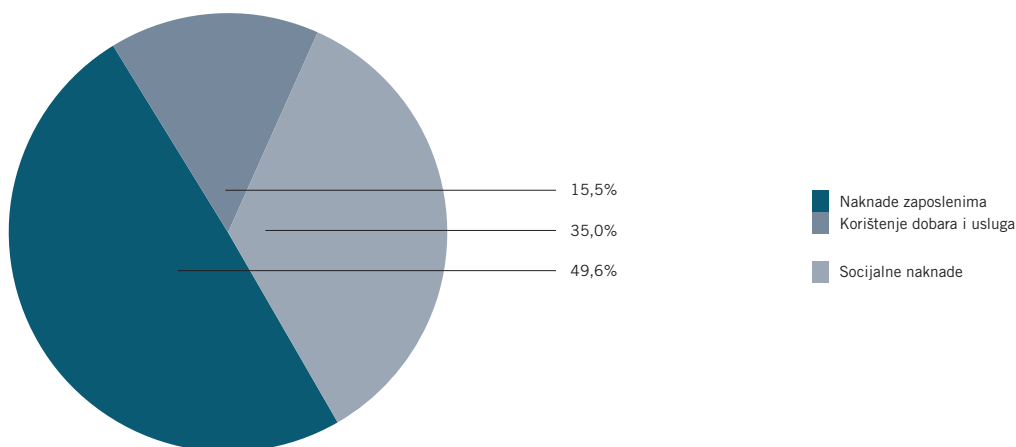
Izvor: HZMO, Ministarstvo financija

Rashodi

Ukupni rashodi HZMO-a u 2004. godini zabilježili su iznos od 587,42 milijuna kuna, što je 31,9 posto ukupnih rashoda ostvarenih u 2003. godini. Gotovo polovica iznosa su naknade za zaposlene, ostvarene u iznosu od 290,79 milijuna kuna. U njihovoj strukturi, 252,99 milijuna kuna su plaće i nadnice, a preostalih 37,8 milijuna socijalni doprinosi. Socijalne naknade koje se isključivo odnose na socijalne naknade iz osiguranja ostvarene su u iznosu od 205,01 milijuna kuna, pri čemu je potrebno istaknuti da je HZMO u razdoblju privremenog financiranja u 2004. godini isplatio 200 milijuna kuna za mirovine u inozemstvu. Rashodi za korištenje dobara i usluga HZMO-a iznosili su 90,72 milijuna kuna, dok su kamate iznosile samo 896 tisuća kuna. Dakle, prelazak najvećeg dijela isplate mirovina i mirovinskih primanja na račun Državne riznice uvelike utječe na ukupnu količinu ostvarenih rashoda u 2004. godini.

Grafikon 3.4. Struktura rashoda HZMO-a u 2004. godini

Izvor: HZMO, Ministarstvo financija

Transakcije u imovini i obvezama

Neto nefinancijska imovina HZMO-a u 2004. godini iznosila je 18,02 milijuna kuna, što je isključivo posljedica transakcija u dugotrajnoj imovini. Naime, nabava dugotrajne imovine iznosila je 21,15 milijuna kuna, pri čemu se gotovo polovica iznosa odnosi na nabavu postrojenja i opreme u iznosu od 10,55 milijuna kuna. Preostali iznos proizlazi iz nabave zgrada i građevina u iznosu od 7,38 milijuna kuna, te nabave ostale dugotrajne imovine od 3,22 milijuna kuna. Prodaja dugotrajne imovine od 3,13 milijuna kuna gotovo u cijelosti proizlazi iz prodaje zgrada i građevina s obzirom na to da je prodaja postrojenja i opreme zabilježila iznos od samo 11 tisuća kuna.

Neto financijska imovina HZMO-a u iznosu od 65,37 milijuna kuna isključivo proizlazi iz transakcija na tuzemnom tržištu. Novac i depoziti su zabilježili iznos od 65,44 milijuna kuna, dok su primici po osnovi zajmova iznosili samo 64 tisuće kuna. Pozitivan iznos financijske imovine upućuje na povećanje.

HZMO u 2004. godini nije ostvario transakcije u obvezama, dakle u 2004. godini HZMO nije zabilježio nikakva zaduživanja ni otplate.

3.5. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (HZZO)

Jednako kao kod ostalih fondova socijalnog osiguranja, poslovanje Hrvatskoga zavoda za zdravstveno osiguranje u posljednjih je nekoliko godina pod značajnim utjecajem uključivanja najvećeg dijela njegovih prihoda i rashoda u sustav Državne riznice.

Osnovna djelatnost Hrvatskoga zavoda za zdravstveno osiguranje jest provođenje osnovnoga zdravstvenog osiguranja te obavljanje drugih poslova prema Zakonu o zdravstvenom osiguranju te Zakonu o zdravstvenoj zaštiti. Nadzor nad zakonitošću rada HZZO-a obavlja Ministarstvo zdravstva. Prije spomenuto uključivanje najvećeg dijela prihoda i rashoda HZZO-a u sustav Državne riznice u pravilu znači da se doprinosi za osnovno zdravstveno osiguranje uplaćuju na račun Državne riznice te kao takvi predstavljaju prihode državnog proračuna. Sredstva za izvršeni rad za zdravstvene usluge doznačuju se bolnicama iz državnog proračuna po osnovi sklopljenih ugovora s HZZO-om, dok se za svu ostalu zdravstvenu zaštitu sredstva iz državnog proračuna doznačuju HZZO-u, koji potom obavlja plaćanja. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje provodi i dopunsko zdravstveno osiguranje od lipnja 2002. godine u obliku dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja.

Poslovanje HZZO-a u 2004. godini obilježilo je uvođenje maksimalne racionalizacije izdataka, podizanje efikasnosti praćenja i kontrole tijeka novčanih sredstava u samom HZZO-u i zdravstvenim ustanovama. Takve su mjere u skladu s naporima za ostvarenje učinkovitog i održivoga zdravstvenog sustava unutar kojeg će sve obveze biti na vrijeme ispunjene. Određeni pozitivni pomaci u tom smjeru mogli su se zamijetiti već potkraj 2004. godine. Uspješnost provođenja mjera ovisi o mnogim čimbenicima, međutim neki od tih čimbenika su izvan utjecaja HZZO-a i izvan utjecaja cjelokupnoga zdravstvenog sustava. Naime, iako je zamijećeno da broj osiguranika pokazuje rast u posljednjim godinama, suprotan trend na području zaposlenosti i porasta ostalih kategorija uzdržavanog stanovništva pokazuju sve nepovoljniji omjer aktivnog i uzdržavanog stanovništva, što u konačnici ima i velik nepovoljni utjecaj na uvjete poslovanja u zdravstvenom sustavu u cjelini.

Kako je već spomenuto, prosječan broj osiguranih osoba u okviru HZZO-a pokazuje trend rasta u posljednjim godinama. Tako je prosječan broj osiguranih osoba u 2004. godini iznosio 4 303 087 osoba, što je u usporedbi s prethodnom godinom povećanje od nešto više od 0,1 posto. Od ukupnog broja osiguranika najveći su dio aktivni djelatnici, zatim članovi obitelji te umirovljenici.

Tablica 3.3. *Prosječan broj osiguranih osoba u okviru HZZO-a*

	Prosjek I.-XII. 2002.	struktura	Prosjek I.-XII 2003.	struktura	Prosjek 2004./ 2003.	struktura	I-XII 2004.
Aktivni djelatnici	1.328.356	31,34	1.389.096	32,33	1.412.445	32,82	101,68
Aktivni poljoprivrednici	94.150	2,22	85.632	1,99	77.332	1,80	90,31
Umirovljenici	997.971	23,54	1.000.408	23,28	1.005.342	23,36	100,49
Nezaposleni	365.396	8,62	375.258	8,73	388.915	9,04	103,64
Ostali	125.334	2,96	139.989	3,26	140.710	3,27	100,52
Članovi obitelji	1.318.679	31,11	1.299.407	30,24	1.272.912	29,58	97,96
Prognanici	9.224	0,22	7.165	0,17	5.431	0,13	75,80
UKUPNO	4.239.110	100,00	4.296.955	100,00	4.303.087	100,00	100,14

Izvor: HZZO

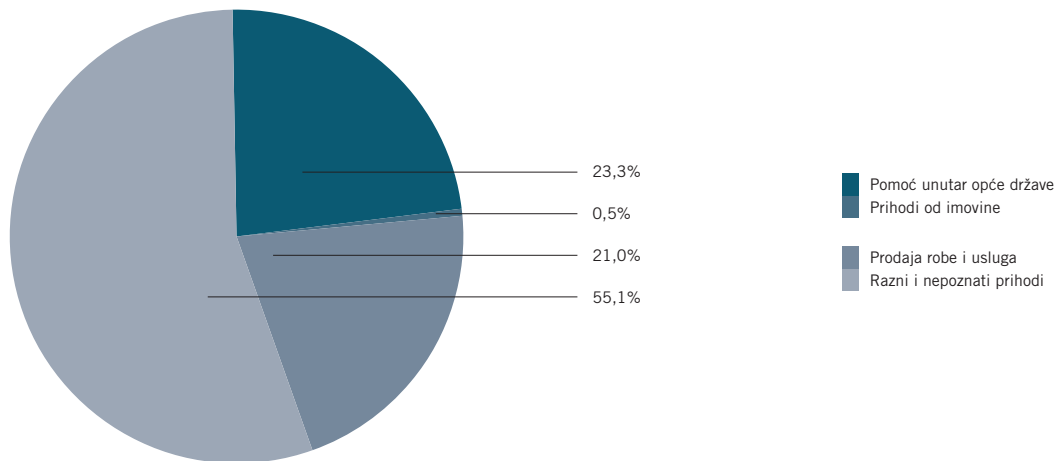
Prihodi

Ukupni prihodi Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje (HZZO) u 2004. godini zabilježili su iznos od 865,01 milijuna kuna, što je 77,9 posto ostvarenja u 2003. godini. Ostali prihodi u iznosu od 663,14 milijuna kuna, odnosno 76,7 posto ukupnih prihoda, dali su najveći doprinos ovakvim kretanjima. Najznačajniju kategoriju ostalih prihoda čine razni i neprepoznati prihodi u iznosu od 476,97 milijuna kuna. Prihodi od prodaje robe i usluga, kao isključiva posljedica prihoda od slučajne prodaje na tržištu, iznosili su 181,7 milijuna kuna, dok su prihodi od imovine iznosili 4,47 milijuna kuna u 2004. godini. Preostali se udio ukupnih prihoda od 23,2 posto, odnosno 201,87 milijuna kuna, odnosi na pomoći koje u cijelosti proizlaze iz tekućih pomoći unutar opće države.

Grafikon 3.5. Struktura prihoda HZZO-a u 2004. godini

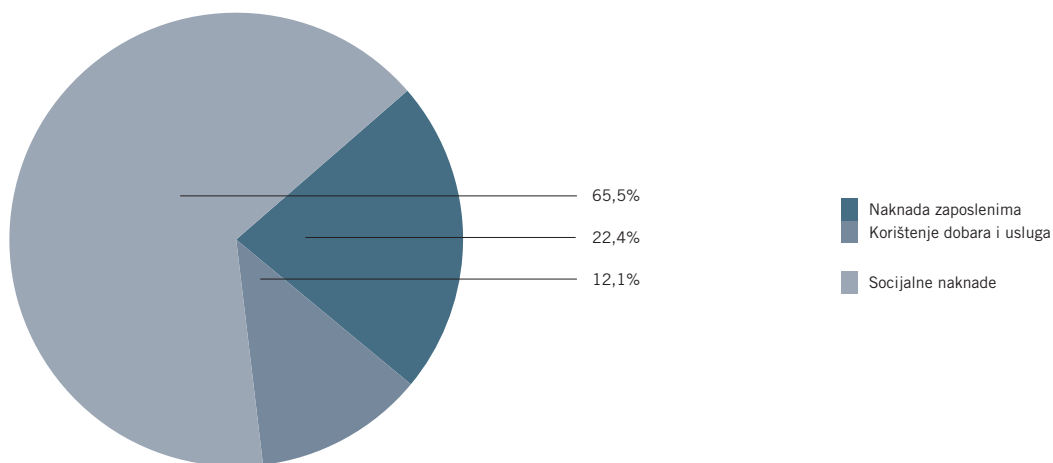

Izvor: HZZO, Ministarstvo financija

Rashodi

HZZO je u 2004. godini zabilježio 831,3 milijuna kuna ukupnih rashoda, odnosno 6,4 postotna poena manje nego prethodne 2003. godine. Najveći udio u ukupnim rashodima od 65,5 posto bilježe socijalne naknade, točnije socijalne naknade iz osiguranja u iznosu 544,32 milijuna kuna. Za naknade zaposlenima HZZO je izdvojio 185,99 milijuna kuna, pri čemu se 160,3 milijuna kuna odnosi na plaće i nadnice, a 25,69 milijuna kuna na socijalne doprinose. Rashodi za korištenje dobara i usluga u 2004. godini ostvareni su u iznosu od 101 milijun kuna, što je smanjenje od 11,2 postotna poena u usporedbi s 2003. godinom.

Grafikon 3.6. Struktura rashoda HZZO-a u 2004. godini

Izvor: HZZO, Ministarstvo financija

..... Transakcije u imovini i obvezama

Neto nefinancijska imovina HZZO-a u 2004. godini iznosila je 30,29 milijuna kuna, što proizlazi iz nabave nefinancijske imovine u iznosu od 30,91 milijun kuna te prodaje od 622 tisuće kuna. Transakcije u nefinancijskoj imovini većinom su posljedica transakcija u dugotrajnoj imovini, koja bilježi neto iznos od 28,31 milijun kuna, odnosno 93,5 posto ukupne neto nefinancijske imovine. Nabava dugotrajne imovine u iznosu od 28,8 milijuna kuna većinom proizlazi iz nabave zgrada i građevina od 16,46 milijuna kuna, dok ostali dio otpada na nabavu postrojenja i opreme (11,18 milijuna kuna) te ostale dugotrajne imovine (1,17 milijuna kuna). Prodaja dugotrajne imovine isključivo je posljedica prodaje zgrada i građevina od 494 tisuće kuna. Preostalih 6,5 posto neto nefinancijske imovine neproizvedena je imovina koja je u 2004. godini zabilježila neto iznos od 1,98 milijuna kuna, isključivo kao posljedicu nabave nematerijalne neproizvedene imovine od 2,11 milijuna kuna te njezine prodaje u iznosu od 128 tisuća kuna.

Financijska imovina HZZO-a u 2004. godini ostvarena je u iznosu od 3,43 milijuna kuna, koji se isključivo odnosi na novac i depozite.

HZZO u 2004. godini nije ostvario transakcije u obvezama.

3.6. Hrvatski zavod za zapošljavanje (HZZ)

Hrvatski zavod za zapošljavanje ustrojen je Zakonom o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti kao javna ustanova u vlasništvu Republike Hrvatske, sa zadaćom rješavanja pitanja iz sfere zapošljavanja i nezaposlenosti. Poslovanje Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u posljednjih nekoliko godina također je obilježilo uključivanje najvećeg dijela njegovih prihoda i rashoda u sustav Državne riznice s 1. siječnjem 2002. godine. Konkretno, to znači da se doprinosi za zapošljavanje uplaćuju na račun Državne riznice i kao takvi predstavljaju prihode državnog proračuna. Istodobno, preko računa Državne riznice evidentira se najveći dio rashoda, i to najviše socijalne naknade.

Stranke HZZ-a su poduzeća, obrti, udruge, instituti, zadruga, lokalna uprava i strane organizacije u smislu poslodavaca. Zatim nezaposlene osobe definirane kao osobe koje aktivno traže posao, raspoložive su za rad i radom ne zarađuju više od maksimalne novčane naknade. Tražitelji zaposlenja su osobe prijavljene u evidenciji Zavoda koje traže posao, ali nisu korisnici prava iz statusa nezaposlenosti. Osim navedenih kategorija, stranke Zavoda su još učenici, studenti i ostali.

Hrvatski zavod za zapošljavanje ujedno je i ustanova zadužena za generiranje statističkih podataka iz sfere nezaposlenosti i zapošljavanja.

Godišnji prosjek registrirane nezaposlenosti u 2004. godini iznosio je 309 875 osoba, što je, u usporedbi s 2003. godinom kada je taj broj iznosio 329 799 osoba, smanjenje od oko 6 posto. Godina 2003. ujedno je i prva godina nakon 1996. u kojoj je zabilježeno smanjenje registrirane nezaposlenosti. Međutim, razlozi smanjenju u 2003. i 2004. godini ne proizlaze u potpunosti iz oporavka tržišta rada, već većim dijelom iz strožih kriterija prema kojima su osobe registrirane kao nezaposlene. Tijekom 2004. godine, Hrvatski zavod za zapošljavanje posredovao je u zapošljavanju ukupno 138 580 osoba, što je 5 posto manje u usporedbi s 2003. godinom kada je Zavod posredovao u zapošljavanju ukupno 145 211 osoba. Uvid u zapošljavanje različitih kategorija tražitelja zaposlenja pruža stopa zapošljavanja koja u omjer uzima zaposlene tijekom godine s jedne strane te zbroj nezaposlenih na početku, uvećan za novoprijavljene osobe s druge strane. Kao i u nekoliko prijašnjih godina, najveća stopa zapošljavanja bila je za tražitelje zaposlenja s visokom i višom stručnom spremom.

Tablica 3.4. Stope zapošljavanja prema razini stručne spreme

Razina stručne spreme	Nezaposleni		Novoprijavljeni		Zaposleni		Stopa zapošljavanja	
	2003.	2004.	2003.	2004.	2003.	2004.	2003.	2004.
NKV	60.707	20.989	31.824	6.531	13.320	2.517	14,4	9,1
PKV, NSS	59.551	71.001	28.929	40.042	17.124	20.864	19,4	18,8
KV, VKV	108.735	124.213	86.756	108.687	57.061	60.616	29,2	26,0
SSS	78.683	73.172	60.908	66.852	38.976	37.846	27,9	27,0
VŠS	10.315	8.474	9.669	8.860	7.492	6.204	37,5	35,8
VSS	11.808	12.026	13.774	14.437	11.238	10.533	43,9	39,8
UKUPNO	329.799	309.875	231.860	245.409	145.211	138.580		

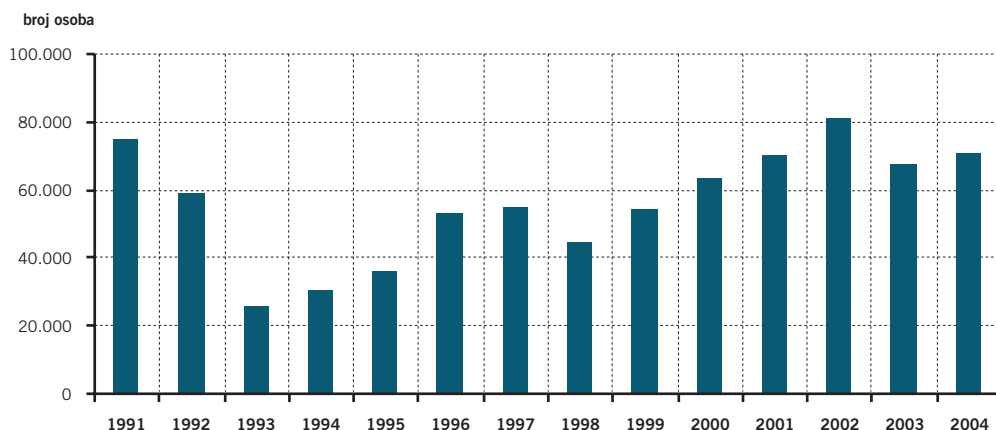
Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Potkraj prosinca 2004. godine, u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje bilo je evidentirano 317 577 nezaposlenih osoba, što je smanjenje od 1 107 osoba ili 0,35 posto u usporedbi s brojem nezaposlenih osoba iz prosinca prethodne godine.

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, naknadu za nezaposlenost u prosincu 2004. godine primalo je ukupno 70 467 osoba, odnosno 22,7 posto od ukupnog broja nezaposlenih osoba.

Grafikon 3.7. Prosječan broj korisnika novčane naknade za nezaposlenost

Izvor: HZZ

Prihodi

Hrvatski zavod za zapošljavanje (HZZ) u 2004. godini ostvario je 111,67 milijuna kuna ukupnih prihoda, što je povećanje od 24,7 posto u usporedbi s 2003. godinom. Jedini izvori prihoda za HZZ su pomoći i ostali prihodi. Pomoći su u 2004. godini ostvarene na razini od 96,17 milijuna kuna, odnosno 33,6 posto više nego prethodne godine. Pomoći koje su isključivo dobivene kao tekuće pomoći unutar opće države čine 86,1 posto ukupnih prihoda. Ostali su prihodi zabilježili iznos od 15,51 milijun kuna. Prihodi od imovine u iznosu od 8,62 milijuna kuna predstavljaju 55,6 posto ostalih prihoda. Takvom kretanju najveći su doprinos dale kamate u iznosu od 8,27 milijuna kuna, dok su zakupnine iznosile 176 tisuća kuna, a dividende 169 tisuća kuna. U strukturi ostalih prihoda ističu se još i razni i neprepoznati prihodi u iznosu od 6,58 milijuna kuna, dok su naknade, kazne i globe zabilježile 219 tisuća kuna, a prihodi od prodaje robe i usluga tek 87 tisuća kuna.

Rashodi

Ukupni rashodi HZZ-a od 141,33 milijuna kuna u 2004. bili su gotovo na istoj razini kao u 2003. godini. Najveća komponenta rashoda su naknade za zaposlene koje s iznosom od 101,41 milijun kuna čine 71,8 posto ukupnih rashoda. U njihovoj strukturi, za plaće i nadnice izdvojeno je 87,69 milijuna kuna, a na socijalne doprinose 13,72 milijuna kuna. Za korištenje dobara i usluga HZZ je u 2004. godini izdvojio 36,51 milijun kuna, odnosno 25,8 posto ukupnih rashoda. Preostali dio rashoda u iznosu od 3,41 milijun kuna odnosi se na naknade za socijalnu pomoć.

Transakcije u imovini i obvezama

Neto nefinancijska imovina HZZ-a od 4,87 milijuna kuna rezultat je transakcija u dugotrajnoj imovini. Nabava dugotrajne imovine u 2004. godini iznosila je 4,92 milijuna kuna, što proizlazi iz nabave zgrada i građevina (1,41 milijun kuna), postrojenja i opreme (1,73 milijuna kuna) te ostale dugotrajne imovine (1,78 milijuna kuna). Prodaja dugotrajne imovine ostvarena je u iznosu od samo 50 tisuća kuna kao rezultat prodaje postrojenja i opreme.

Neto financijska imovine u 2004. godini zabilježila je iznos od -34,52 milijuna kuna isključivo na domaćem tržištu. Spomenuti saldo na financijskoj imovini HZZ-a proizlazi iz primitaka na osnovi zajmova od 37,84 milijuna kuna te novca i depozita u iznosu od 3,32 milijuna kuna.

HZZ u 2004. godini nije ostvario transakcije u obvezama.

3.7. Hrvatske vode

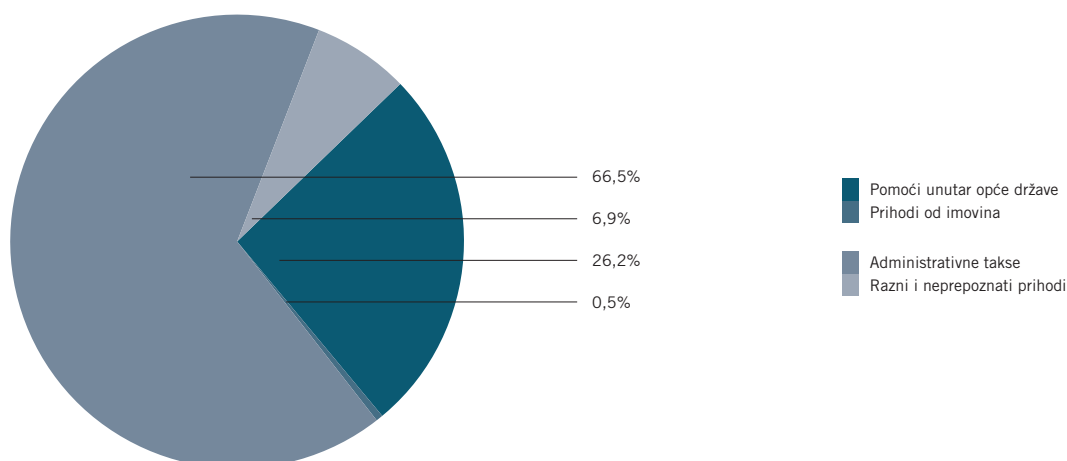

Javno poduzeće Hrvatske vode u svojoj osnovnoj djelatnosti obavlja poslove koji se odnose na pripremu vodnogospodarskih osnova i planova, izradu projektnih zadataka, konceptijskih rješenja, studija i investicijskih programa te obavlja reviziju projektne dokumentacije, bavi se uređenjem vodotoka i zaštitom od štetnog djelovanja voda, upravlja melioracijskim sustavima. Zatim, Hrvatske vode obavljaju poslove u smislu zaštite voda, korištenja voda, upravljanja javnim vodnim dobrom te planiranjem i prikupljanjem sredstava za financiranje poslova i zadataka kojima se ostvaruje upravljanje vodama u skladu sa Zakonom.

Prihodi

Ukupni prihodi javnog poduzeća Hrvatske vode ostvareni su u iznosu od 1,66 milijardi kuna, što je povećanje od 7,4 posto u usporedbi s 2003. godinom. Najveći doprinos ovom ostvarenju dali su ostali prihodi u iznosu od 1,22 milijarde kuna, odnosno 73,8 posto ukupnih prihoda. U njihovoj strukturi najviše se ističu prihodi od prodaje roba i usluga, odnosno administrativne takse (naknada za korištenje voda) koje su u 2004. godini zabilježile iznos od 1,1 milijardu kuna, ili 90 posto ukupnih ostalih prihoda. Pomoći, na koje se odnosi preostali 26,2 posto ukupnih prihoda, ostvarene su na razini 434 milijuna kuna te su isključivo rezultat pomoći unutar opće države. U njihovoj strukturi, tekuće pomoći unutar opće države iznosile su 105,34 milijuna kuna, a kapitalne 328,66 milijuna kuna, odnosno 75,7 posto ukupnih pomoći.

Grafikon 3.8. Struktura prihoda Hrvatskih voda u 2004. godini

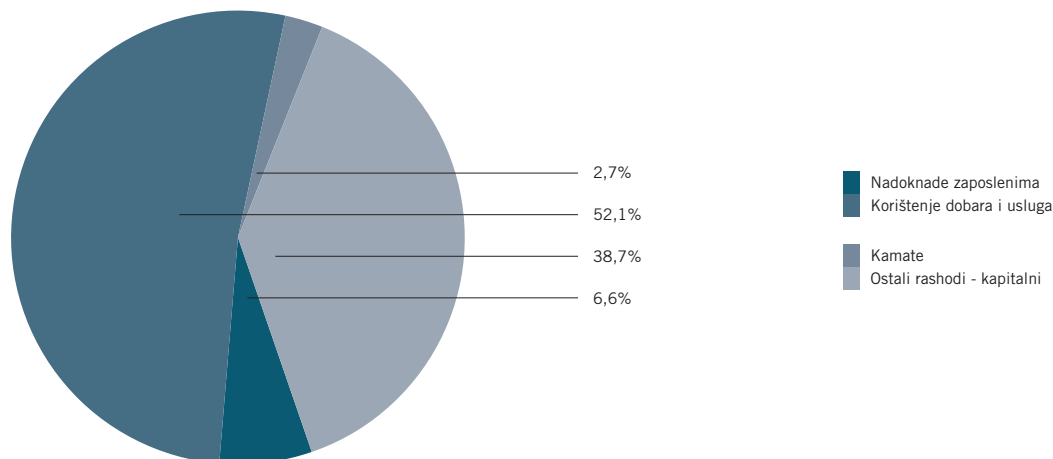
Izvor: Hrvatske vode, Ministarstvo financija

Rashodi

Hrvatske vode su u 2004. godini zabilježile 1,43 milijarde kuna ukupnih rashoda i tako ostvarile gotovo istu razinu kao i u 2003. godini. Najviše su izdvajale na korištenje dobara i usluga, koje je zabilježeno u iznosu od 743,38 milijuna kuna, odnosno 52,1 posto ukupnih rashoda. Ostali su rashodi iznosili 551,32 milijuna kuna, što je 38,7 posto ukupnih rashoda. Ostali rashodi su isključivo proizašli iz kapitalnih ostalih rashoda. Za naknade zaposlenima u 2004. godini izdvojilo se 93,68 milijuna kuna, od čega su 80,62 milijuna kuna plaće i nadnice, a 13,06 milijuna kuna socijalni doprinosi. Hrvatske vode su izdvojile i 37,91 milijun kuna za plaćanje kamata. U njihovoj strukturi najveći udio od 71,5 posto čine tuzemne kamate u iznosu od 27,1 milijun kuna, dok su inozemne kamate iznosile 10,81 milijun kuna.

Grafikon 3.9. Struktura rashoda Hrvatskih voda u 2004. godini

Izvor: Hrvatske vode, Ministarstvo financija

Transakcije u imovini i obvezama

Transakcije u nefinancijskoj imovini u 2004. godini, čime se ostvarila nabava nefinancijske imovine od 282,8 milijuna kuna te prodaja od 270 tisuća kuna, rezultirale su iznosom neto nefinancijske imovine od 232,15 milijuna kuna. Najveći doprinos takvim kretanjima dala je dugotrajna imovina, posebno zgrade i građevine koje su u 2004. godini nabavljene u vrijednosti od 254,21 milijun kuna, odnosno 91,7 posto nabave dugotrajne imovine. Preostali iznos od 23,12 milijuna kuna odnosi se na nabavu postrojenja i opreme. Prodaja dugotrajne imovine, koja ujedno predstavlja i ukupnu prodaju nefinancijske imovine, ostvarena je na stavci zgrada i građevina. Uz dugotrajnu imovinu, Hrvatske vode su zabilježile i iznos nabave neproizvedene imovine od 5,47 milijuna kuna, što isključivo proizlazi iz nabave zemljišta.

Neto financijska imovina iznosila je -11,39 milijuna kuna u 2004. godini, što je isključivo ostvareno na stavci novca i depozita na domaćem tržištu.

Hrvatske vode su u 2004. godini ostvarile i 38,99 milijuna kuna neto obveza, što je posljedica ukupnog zaduživanja od 119,33 milijuna kuna te otplate u iznosu od 80,34 milijuna kuna. Na domaćem su se tržištu Hrvatske vode zadužile u neto iznosu od 42,86 milijuna kuna, isključivo na osnovi zajmova. S druge strane, na inozemnom tržištu izdvojile su 3,78 milijuna kuna više za otplate zajmova nego što su se na osnovi njih zadužile.

3.8. Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost

Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost osnovan je Zakonom o fondu za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost, a primjenjuje se od 1. siječnja 2004. godine. Osnovni razlozi za osnivanje Fonda su osiguravanje dodatnih sredstava za financiranje projekata, programa i sličnih aktivnosti u području očuvanja, održivog korištenja, zaštite i unapređenja okoliša. Fond svojim sredstvima sudjeluje u financiranju nacionalnih energetskih programa korištenja obnovljivih izvora energije. Fond za zaštitu okoliša osigurava sredstva kroz državni proračun i četiri tipa naknada koje se odnose na očuvanje okoliša. To su: naknada onečišćivača okoliša, naknade korisnika okoliša, naknade na opterećivanje okoliša otpadom, te posebna naknada za okoliš što je plaćaju vlasnici vozila na motorni pogon pri registraciji vozila. Sredstva koja Fond prikuplja usmjeravaju se na različite programe, projekte i slične aktivnosti kao što je zaštita, očuvanje i unapređenje kakvoće zraka, saniranje odlagališta otpada, poticanje čistije proizvodnje, poticanje korištenja obnovljivih izvora energije, očuvanje biološke raznolikosti i slično.

Prihodi

Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost je u 2004. godini, u kojoj je osnovan, ostvario 172,27 milijuna kuna ukupnih prihoda isključivo kao posljedicu pomoći i ostalih prihoda. Ostali prihodi koji čine 99,1 posto ukupnih prihoda ostvareni su u iznosu od 170,75 milijuna kuna, čemu su najveći doprinos od 170,52 milijuna kuna dali prihodi od administrativnih taksi. Preostali se dio ostalih prihoda od samo 229 tisuća kuna odnosi na prihode od imovine, točnije od kamata. Pomoći koje su isključivo posljedica dobivenih tekućih pomoći unutar opće države iznosile su 1,53 milijuna kuna u 2004. godini.

Rashodi

Ukupni rashodi Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost u 2004. godini iznosili su 32,44 milijuna kuna. Fond je najviše izdvajao za ostale rashode, odnosno tekuće ostale rashode u iznosu od 27,8 milijuna kuna. Korištenje dobara i usluga zabilježilo je iznos od 2,73 milijuna kuna u 2004. godini, dok se najmanje izdvajalo za naknade zaposlenima u iznosu od 1,91 milijun kuna. Unutar naknada za zaposlene, plaće i nadnice su bilježile iznos od 1,63 milijuna kuna, a socijalni doprinosi tek 272 tisuće kuna.

Transakcije u imovini i obvezama

Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost u 2004. godini ostvario je iznos od 1,79 milijuna kuna u transakcijama u nefinancijskoj imovini. Taj je iznos isključivo posljedica nabave postrojenja i opreme u iznosu od 1,55 milijuna kuna te nabave nematerijalne neproizvedene imovine od 233 tisuća kuna. Neto financijska imovina u 2004. godini zabilježila je iznos od 138,04 milijuna kuna, isključivo na stavci novca i depozita na domaćem tržištu. Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost u 2004. godini nije ostvario transakcije u obvezama.

3.9. Hrvatske autoceste d.o.o. (HAC)

Hrvatske ceste d.o.o. društvo je s ograničenom odgovornošću za upravljanje, građenje i održavanje autocesta. HAC je registriran i započeo je s radom 11. travnja 2001. godine kao jedan od dva pravna slijednika Hrvatske uprave za ceste. Hrvatske autoceste d.o.o. u potpunosti su u vlasništvu Republike Hrvatske. Predmet poslovanja HAC-a odnosi se na projektiranje i ishođenje građevinskih i uporabnih dozvola za autoceste, otkup zemljišta, ustupanje radova građenja autocesta i cestovnih objekata s naplatom cestarine, stručan nadzor i kontrolu, ophodnju autocesta, izvješćivanje javnosti, odlučivanje o korištenju cestovnog zemljišta i obavljanje ostale djelatnosti u vezi s gospodarstvom i upravljanjem autocestama. Sredstava potrebna za obavljanje opisanih poslova koje su predmet poslovanja HAC-a proizlaze iz šest osnovnih izvora, a to su: naknada iz goriva za financiranje građenja i održavanja autocesta, cestarine za uporabu autocesta i objekata s naplatom, naknade za izvanredni prijevoz, naknade za korištenje cestovnog zemljišta i od obavljanja pratećih uslužnih djelatnosti te ostali izvori i dugoročna zaduženja. Prevladavajući izvor sredstava HAC-a su naknada iz goriva te cestarina za uporabu cesta i zaduživanje. U 2004. godini ukupno je izgrađen 181 kilometar autocesta, od čega čak 177 kilometara otpada na dio autoceste od Bosiljeva do Splita, na kojem je najveća izrađena dionica u 2004. godini bila od tunela Mala Kapela do čvorišta Gornja Ploča u dužini 96 kilometara.

Tablica 3.5. Realizacija programa izgradnje autocesta u 2004. godini

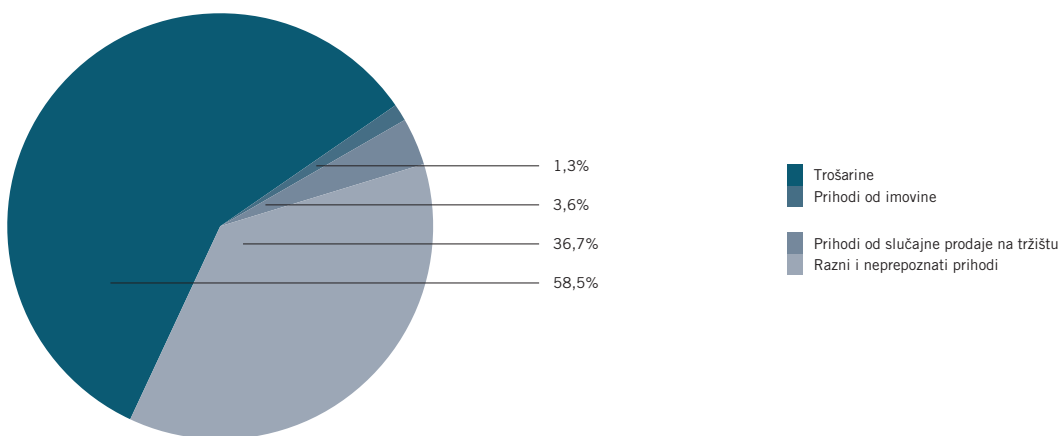
Dionica	Km / 2004. godina
Rijeka - Rupa	4
Tunel Mala Kapela - Gornja Ploča	96
Zadar 2 - Pirovac	36
Vrpolje - Split (Dugopolje)	45
UKUPNO	181

Izvor: HAC

Prihodi

Hrvatske su autoceste u 2004. godini ostvarile 2,3 milijarde prihoda, što je povećanje od 19,1 posto u usporedbi s prethodnom godinom. Najznačajniju kategoriju ukupnih prihoda predstavljaju porezni prihodi ostvareni u iznosu od 1,34 milijarde kuna, isključivo na temelju trošarina koje su, u usporedbi s 2003. godinom, porasle 2,1 posto. Ostali prihodi, na koje otpada 41,5 posto ukupnih prihoda, zabilježili su iznos od 953,74 milijuna kuna, odnosno čak 55,3 posto više nego prethodne godine. Najveći doprinos takvom kretanju dali su razni i neprepoznati prihodi od 841,88 milijuna kuna. Prihodi od prodaje robe i usluga zabilježili su iznos od 81,61 milijun kuna, isključivo na temelju slučajne prodaje na tržištu, dok su prihodi od imovine, odnosno kamata i dividenda ostvareni na razini 30,25 milijuna kuna.

Grafikon 3.10. Struktura prihoda Hrvatskih autocesta u 2004. godini

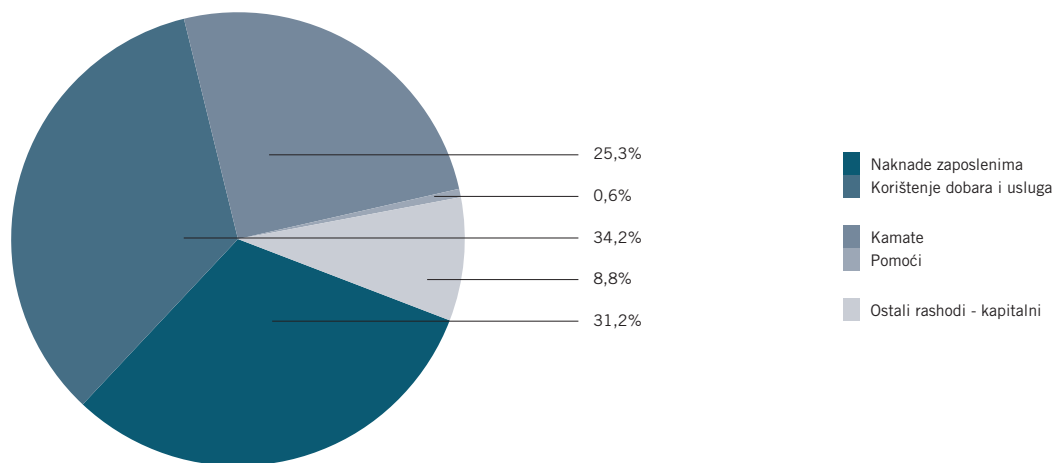
Izvor: HAC

Rashodi

Ukupni rashodi Hrvatskih autocesta u 2004. godini ostvareni su na razini od 756,8 milijuna kuna, odnosno 9,3 posto više nego u 2003. godini. Najviše se izdvajalo za korištenje dobara i usluga u iznosu od 258,51 milijuna kuna, a potom za naknade zaposlenima. U strukturi naknada zaposlenima, koje su zabilježile razinu od 236,35 milijuna kuna, na plaće i nadnice izdvojilo se 86,3 posto, odnosno 203,96 milijuna kuna, a na socijalne doprinose preostalih 13,7 posto. U 2004. godini Hrvatske autoceste zabilježile su i rashode za kamate u iznosu od 191,13 milijuna kuna, što je rast od 55,8 posto u usporedbi s prethodnom godinom. Najviše se izdvajalo za inozemne kamate, čak 89,4 posto ukupnih rashoda za kamate. Preostalih 10,6 posto odnosi se na plaćanje tuzemnih kamata. Ostali rashodi Hrvatskih autocesta u 2004. godini zabilježili su iznos od 66,26 milijuna kuna, isključivo kao kapitalni ostali rashodi. Hrvatske su autoceste izdvojile i 4,54 milijuna kuna za kapitalne pomoći unutar opće države.

Grafikon 3.11. Struktura rashoda Hrvatskih autocesta u 2004. godini

Izvor: HAC

Transakcije u imovini i obvezama

Hrvatske autoceste isključivo su nabavljale nefinancijsku imovinu, ostvarivši iznos od 5,78 milijardi kuna neto nefinancijske imovine u 2004. godini. Takvom kretanju najveći je doprinos dala nabava dugotrajne imovine od 5,7 milijardi kuna, odnosno 98,6 posto ukupne neto nefinancijske imovine. Ta se kategorija odnosi na izgradnju samih autocesta i nabavu potrebne opreme. U strukturi nabave dugotrajne imovine, 98,1 posto odnosi se na nabavu zgrada i građevina, a preostalih 1,9 posto na nabavu postrojenja i opreme. Nabava neproizvedene imovine, na koju se odnosi 1,4 posto ukupne nabave nefinancijske imovine, ostvarena je na razini od 80,8 milijuna kuna, što proizlazi iz nabave zemljišta u iznosu 76,97 milijuna kuna te nematerijalne neproizvedene imovine od 3,84 milijuna kuna. Promatramo li nabavu nefinancijske imovine u razdoblju 2002. - 2004. godine, zamjetno je konstantno povećanje koje proizlazi iz veličine obavljenih radova u cestogradnji po pojedinim godinama. Od ukupne nabave nefinancijske imovine u razdoblju 2002. - 2004. godine, koje se u najvećem dijelu odnosi na samu izgradnju autocesta, čak 40 posto odnosi se na 2004. godinu.

Transakcije u financijskoj imovini u 2004. godini odvijale su se isključivo na domaćem tržištu, na kojem je zabilježen iznos od -162,27 milijuna kuna neto financijske imovine. Takav saldo proizlazi iz smanjenja novca i depozita od 65,58 milijuna kuna, primitaka na osnovi zajmova u iznosu od 124,6 milijuna kuna, te izdataka za nabavu dionica i ostalih udjela od 27,9 milijuna kuna.

Neto obveze Hrvatskih autocesta iznosile su 4,08 milijardi kuna u 2004. godini. Čak 90,7 posto ukupnih obveza inozemno je zaduživanje koje u iznosu od 3,7 milijarde kuna isključivo proizlazi iz zaduživanja na temelju zajmova. Na tuzemnom su se tržištu Hrvatske autoceste zaduživale na temelju zajmova u iznosu 629,36 milijuna kuna, te vrijednosnih papira osim dionica u iznosu od 230 milijuna kuna. Hrvatske su autoceste i otplatile 479,65 milijuna kuna obveza po zajmovima.

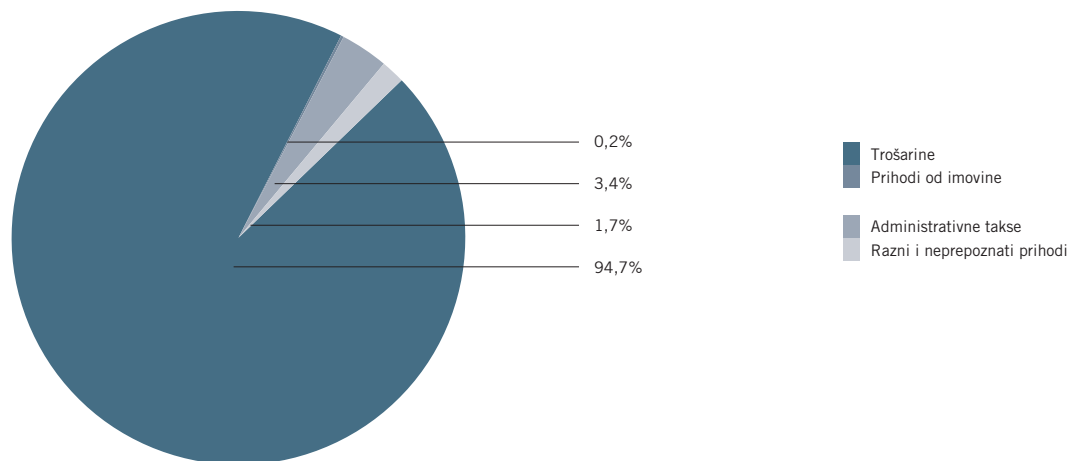
3.10. Hrvatske ceste d.o.o. (HC)

Hrvatske ceste d.o.o. društvo je s ograničenom odgovornošću, za upravljanje, građenje i održavanje državnih cesta. Dobit koju Društvo ostvari svojim poslovanjem koristi se za građenje i održavanje državnih cesta. Predmet poslovanja Hrvatskih cesta može se opisati kao provođenje temeljnih prostornih, prometnih, tehničkih i ekonomskih istraživanja i analiza, zatim programiranje i planiranje razvitka javnih cesta, projektiranje, građenje državnih cesta (osim autocesta), organiziranje financiranja i financiranje građenja državnih cesta, ostalih poslova upravljanja cestama, briga o zaštiti okoliša, vođenje statistike te ostale djelatnosti. Izvori sredstava Hrvatskih cesta su: naknada iz goriva za financiranje i održavanje javnih cesta, naknada od vozila registriranih izvan Republike Hrvatske, naknada za izvanredni prijevoz, naknada za prekomjernu uporabu javne ceste, naknade za korištenje cestovnog zemljišta i od obavljanja pratećih uslužnih djelatnosti, te ostali izvori i financiranje dugoročnim zajmovima. Prevladavajući izvor sredstava HC-a je naknada iz goriva, koja u razdoblju 2002. - 2004. godine u prosjeku sačinjava 95 posto njegovih ukupnih prihoda. Najveći dio izdataka povezanih s predmetom poslovanja Društva povezan je s investicijama u održavanje državnih cesta.

Prihodi

U 2004. godini ukupni prihodi Hrvatskih cesta zabilježeni su na razini od 1,42 milijarde kuna, odnosno 2,8 posto više nego prethodne godine. Najveći doprinos takvom ostvarenju dali su porezni prihodi, odnosno trošarine prikupljene u iznosu od 1,34 milijarde kuna. Trošarine su u ukupnim prihodima sudjelovale s čak 94,7 posto. Preostalih 5,3 posto ukupnih prihoda Hrvatskih cesta odnosi se na ostale prihode. U njihovoj strukturi, najznačajnija stavka su prihodi od prodaje robe i usluga koji su isključivo na temelju administrativnih taksi ostvareni na razini od 48,81 milijuna kuna, a odnose se na razne vrste naknada. Razni i neprepoznati prihodi iznosili su 24,25 milijuna kuna u 2004. godini, dok su prihodi od imovine prikupljeni na osnovi kamata i zakupnina iznosili 2,61 milijuna kuna.

Grafikon 3.12. Struktura prihoda Hrvatskih cesta u 2004. godini

Izvor: HC

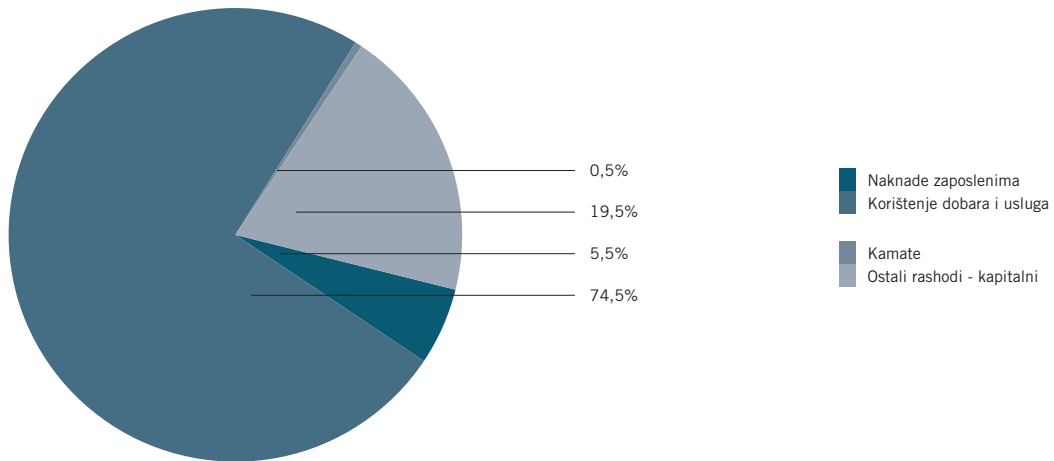
Rashodi

Ukupni rashodi Hrvatskih cesta ostvareni su u iznosu od 934,63 milijuna kuna u 2004. godini, što je povećanje od 11,2 posto u usporedbi s 2003. godinom. Najveći iznos ukupnih rashoda odnosi se na rashode za korištenje dobara i usluga u iznosu od 696,42 milijuna kuna, a zatim slijedi izdvajanje za kapitalne ostale rashode u iznosu od 182,31 milijuna kuna. Naknade zaposlenima u Hrvatskim cestama ostvarene su na razini od 51,59 milijuna kuna, pri čemu su 86 posto tog iznosa plaće i nadnice, a ostalo stvarni socijalni doprinosi. Hrvatske ceste su u 2004. godini izdvojile 4,31 milijun kuna na plaćanje kamata. Najviše se izdvajalo za plaćanje inozemnih kamata, koje su iznosile 2,53 milijuna kuna, dok je preostalih 1,78 milijuna kuna utrošeno na plaćanje tuzemnih kamata.

Grafikon 3.13. Struktura rashoda Hrvatskih cesta u 2004. godini

Izvor: HC

Transakcije na imovini i obvezama

Neto nefinancijska imovina Hrvatskih cesta u 2004. godini zabilježena je u iznosu od 834,63 milijuna kuna, što je posljedica nabave nefinancijske imovine od 835,91 milijuna kuna te njezine prodaje od 1,28 milijuna kuna. Prodaja nefinancijske imovine u cijelosti se odnosi na prodaju dugotrajne imovine, točnije na prodaju zgrada i građevina u iznosu od 970 tisuća kuna, te prodaju postrojenja i opreme u iznosu od samo 306 tisuća kuna. Nabava nefinancijske imovine većinom se odnosi na nabavu dugotrajne imovine, odnosno na investicije u državne ceste. Naime, zgrade i građevine su u 2004. godini nabavljene u iznosu od 720,33 milijuna kuna, dok je nabava postrojenja i opreme iznosila 23,53 milijuna kuna. Nabava neproizvedene imovine, na koju se odnosi 11 posto ukupne nabave nefinancijske imovine, ostvarena je u iznosu od 92,05 milijuna kuna isključivo na temelju nabave zemljišta.

Neto financijska imovina Hrvatskih cesta u 2004. godini iznosila je samo 296 milijuna kuna, što proizlazi iz transakcija na tuzemnom tržištu, odnosno novca i depozita koji su zabilježeni u iznosu od 13,64 milijuna kuna, te primitaka od prodaje dionica i ostalih udjela od 13,34 milijuna kuna.

Neto obveze Hrvatskih cesta u iznosu od 351,77 milijuna kuna proizašle su iz neto zaduživanja na inozemnom tržištu u iznosu od 251,77 milijuna kuna, te na tuzemnom u iznosu od 100 milijuna kuna. Neto zaduživanje na inozemnom tržištu isključivo je posljedica zaduživanja na temelju zajmova. Hrvatske ceste su se također zaduživale na temelju zajmova na tuzemnom tržištu u iznosu od 234,06 milijuna kuna, ali su i otplatile 134,06 milijuna kuna obveza po zajmovima.

3.11. Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka (DAB)

Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka specijalizirana je financijska institucija koja osigurava štedne uloge u bankama i štedionicama te provodi postupak sanacije banaka. Sredstva za poslovanje Agencije proizlaze iz premija osiguranja što ih banke i štedionice plaćaju za osiguranje štednih uloga te prihodi koje Agencija ostvari svojim poslovanjem.

Prihodi

Ukupni prihodi Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka ostvareni su u iznosu od 575,89 milijuna kuna u 2004. godini isključivo na temelju prikupljenih ostalih prihoda. Najveći udio od 70,1 posto odnosi se na prihode od imovine ostvarene na razini od 403,44 milijuna kuna. U njihovoj strukturi, najveći iznos prihoda od 394,37 milijuna kuna prikupljen je na temelju povlačenja iz prihoda kvazikorporacija (iz premija), dok se preostali iznos odnosi na prihode od kamata u iznosu od 5,92 milijuna kuna te prihode od dividenda zabilježene u iznosu od 3,15 milijuna kuna. Razni i neprepoznati prihodi ostvareni su na razini od 172,45 milijuna kuna u 2004. godini.

Rashodi

DAB je u 2004. godini zabilježilo iznos od 314,47 milijuna kuna ukupnih rashoda, što je povećanje od 25,1 posto u usporedbi s prethodnom godinom. Najviše se izdvajalo na socijalne naknade iz osiguranja, zabilježene u iznosu od 162,16 milijuna kuna, povezano s osnovnom djelatnošću osiguranja štednih uloga. DAB je u 2004. godini izdvojilo i 136,97 milijuna kuna za plaćanje isključivo tuzemnih kamata, što u najvećem dijelu proistječe iz plaćanja kamata za zajmove i obveznice uzete prijašnjih godina za sanaciju banaka. Na korištenje dobara i usluga izdvojilo se 10,66 milijuna kuna, dok se najmanji iznos utrošio na naknade zaposlenima od samo 4,68 milijuna kuna. U strukturi naknada zaposlenima, najveći iznos od 4,01 milijun kuna plaće su i nadnice, a preostalih 668 tisuća kuna socijalni doprinosi.

Transakcije na imovini i obvezama

Neto financijska imovina iznosila je 27,62 milijuna kuna, što je isključivo posljedica nabave dugotrajne imovine. U njezinoj strukturi, najveći iznos nabave od 27,29 milijuna kuna odnosi se na zgrade i građevine, dok preostalih 336 tisuća kuna proizlazi iz nabave postrojenja i opreme.

Transakcije na financijskoj imovini također su se odvijale isključivo na tuzemnom tržištu. U 2004. godini smanjena je nefinancijska imovina u iznosu od 134,23 milijuna kuna. Naime, DAB je zabilježio smanjenje novca i depozita od 82,24 milijuna kuna te je ostvario 57,5 milijuna kuna primitaka od prodaje dionica i ostalih udjela i samo 5,51 milijun kuna izdataka za njihovo stjecanje.

DAB se u 2004. godini nije zaduživao, već je na domaćem tržištu otplatio 368,02 milijuna kuna na osnovi vrijednosnih papira osim dionica u iznosu od 236,83 milijuna kuna, te na osnovi zajmova u iznosu od 131,2 milijuna kuna.

3.12. Hrvatski fond za privatizaciju (HFP)

Osnovna zadaća Hrvatskog fonda za privatizaciju provođenje je i dovršenje procesa privatizacije nekadašnjih društvenih poduzeća, u kojima danas državne institucije kao što su Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka, Hrvatski zavoda za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Hrvatska elektroprivreda, INA, Hrvatska banka za obnovu i razvoj još imaju dionice i udjele. Osnovna sredstva Hrvatskog fonda za privatizaciju proistječu iz dividenda po osnovi udjela u poduzećima, dok se osnovna djelatnost Fonda može opisati kao transformacija društvenih poduzeća u dionička društva, privatizacija udjela, imovine i prava te transfer udjela bez naplate kada za to postoje odluke nadležnih tijela, zatim upravljanje društvima u kojima državne institucije imaju udjele, te upravljanje imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske kada je to određeno zakonom ili odlukom Vlade.

Prihodi

Ukupni prihodi Hrvatskog fonda za privatizaciju od 62,95 milijuna kuna ostvareni su isključivo na temelju prikupljenih ostalih prihoda. U njihovoj strukturi, prihodi od imovine u iznosu od 55,63 milijuna kuna čine 88,4 posto ukupnih prihoda, dok su preostalih 11,6 posto razni i neprepoznati prihodi. Od prihoda od imovine najznačajniji su prihodi od dividenda, zabilježeni na razini od 51,91 milijun kuna, odnosno 93,2 posto prihoda od imovine. Prihodi od kamata su u 2004. godini iznosili 1,96 milijuna kuna, a prihodi od zakupnina 1,76 milijuna kuna.

Rashodi

HFP je u 2004. godini zabilježio iznos od 60,14 milijuna kuna ukupnih rashoda. Isključivo se izdvajalo na korištenje dobara i usluga u iznosu od 29,1 milijun kuna te na naknade zaposlenima, koje su iznosile 31,04 milijuna kuna, pri čemu se 26,72 milijuna kuna odnosi na plaće i nadnice, a preostalih 4,32 milijuna kuna na socijalne doprinose.

Transakcije u imovini i obvezama

Neto nefinancijska imovina HFP-a ostvarena u iznosu od -24,44 milijuna kuna posljedica je prodaje dugotrajne imovine u iznosu od 25,17 milijuna kuna, te njezine nabave od 725 tisuća kuna. Prodaja dugotrajne imovine isključivo je proizašla iz prodaje zgrada i građevina, dok je nabava dugotrajne imovine posljedica nabave postrojenja i opreme u iznosu od 709 tisuća kuna te nabave zgrada i građevina od tek 16 tisuća kuna.

Transakcije u financijskoj imovini odvijale su se isključivo na tuzemnom tržištu, na kojem je ostvarena vrijednost od 15,29 milijuna kuna neto financijske imovine HFP-a u 2004. godini. Na stavci zajmova, HFP je zabilježio iznos primitaka od 128,46 milijuna kuna te izdataka u vrijednosti od 97,78 milijuna kuna. HFP je također ostvario primitke na osnovi prodaje dionica i ostalih udjela u iznosu od 143,38 milijuna kuna, dok je za njihovo stjecanje izdvojio 30,86 milijuna kuna. Novac i depoziti su u 2004. godini iznosili 158,49 milijuna kuna.

Neto obveze su iznosile -11,95 milijuna kuna u 2004. godini, što proizlazi iz transakcija na stavci zajmova na tuzemnom tržištu. Naime, HFP se na osnovi zajmova zadužio u iznosu 321,37 milijuna kuna, a otplatio je 333,32 milijuna kuna.

4.1. Konsolidirana središnja država prema ekonomskoj klasifikaciji

Konsolidirana središnja država sastoji se od državnog proračuna, pet izvanproračunskih fondova (Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Hrvatske vode, Hrvatski fond za zaštitu okoliša i energentsku učinkovitost) te četiri agencije (Hrvatske autoceste, Hrvatske ceste, Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka, Hrvatski fond za privatizaciju), čiji se prihodi i rashodi međusobno konsolidiraju.

U nastavku dajemo pregled prihoda, rashoda te transakcija u imovini i obvezama konsolidirane središnje države prema metodologiji GFS 2001.

4.1.1. Prihodi konsolidirane središnje države

Ukupni prihodi konsolidirane središnje države u 2004. godini ostvareni su u iznosu od 87,019 milijardi kuna, odnosno 42 posto BDP-a (tablica 4.1.). Najznačajniju komponentu ukupnih prihoda čine porezni prihodi, čiji se udio u BDP-u smanjio s 24,8 posto u 2003. na 24,1 posto u 2004. godini, što naznačuje trend poreznog rasterećivanja gospodarstva. Socijalni doprinosi su u 2004. godini zadržali svoj udio u BDP-u na razini od 14,2 posto, dok su ga ostali prihodi povećali s 2,8 posto na 3,7 posto, što je prije svega posljedica prihoda od imovine te prodaje robe i usluga.

Tablica 4.1.: Prihodi konsolidirane središnje države od 2002. do 2004. godine

	(000 HRK)	2002.	% BDP-a	2003.	% BDP-a	2004.	% BDP-a
1	PRIHODI	75.064.040,3	41,8	80.786.554,7	41,8	87.019.284,2	42,0
11	Porezi	45.171.300,7	25,2	47.912.180,4	24,8	49.833.665,9	24,1
111	Porezi na dohodak, dobit i kapitalnu dobit	6.022.403,1	3,4	6.189.047,2	3,2	6.259.713,1	3,0
1111	Porez na dohodak	3.363.295,1	1,9	3.114.580,8	1,6	3.128.273,0	1,5
1112	Porez na dobit	2.659.108,0	1,5	3.074.466,4	1,6	3.131.440,1	1,5
113	Porezi na imovinu	294.555,6	0,2	289.926,0	0,2	355.823,3	0,2
114	Porezi na dobra i usluge od čega:	36.335.226,2	20,3	39.282.251,6	20,3	41.286.024,8	19,9
1141	Opći porezi na dobra i usluge	26.089.212,5	14,5	28.260.009,3	14,6	30.013.661,2	14,5
11411	Porez na dodanu vrijednost	25.952.486,3	14,5	28.129.299,9	14,6	29.864.904,7	14,4
11412	Porez na prodaju	136.726,2	0,1	130.709,4	0,1	148.756,5	0,1
1142	Trošarine	9.835.295,1	5,5	10.482.097,1	5,4	10.625.357,7	5,1
115	Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	2.050.624,3	1,1	1.810.866,2	0,9	1.590.727,3	0,8
116	Ostali porezi	468.491,5	0,3	340.089,4	0,2	341.377,4	0,2
12	Socijalni doprinosi	25.200.022,1	14,0	27.424.607,5	14,2	29.477.597,2	14,2
13	Pomoći	290,0	0,0	11.840,5	0,0	10.121,5	0,0
14	Ostali prihodi	4.692.427,5	2,6	5.437.926,3	2,8	7.697.899,6	3,7

Izvor: Ministarstvo financija i Državni zavod za statistiku za podatke o BDP-u

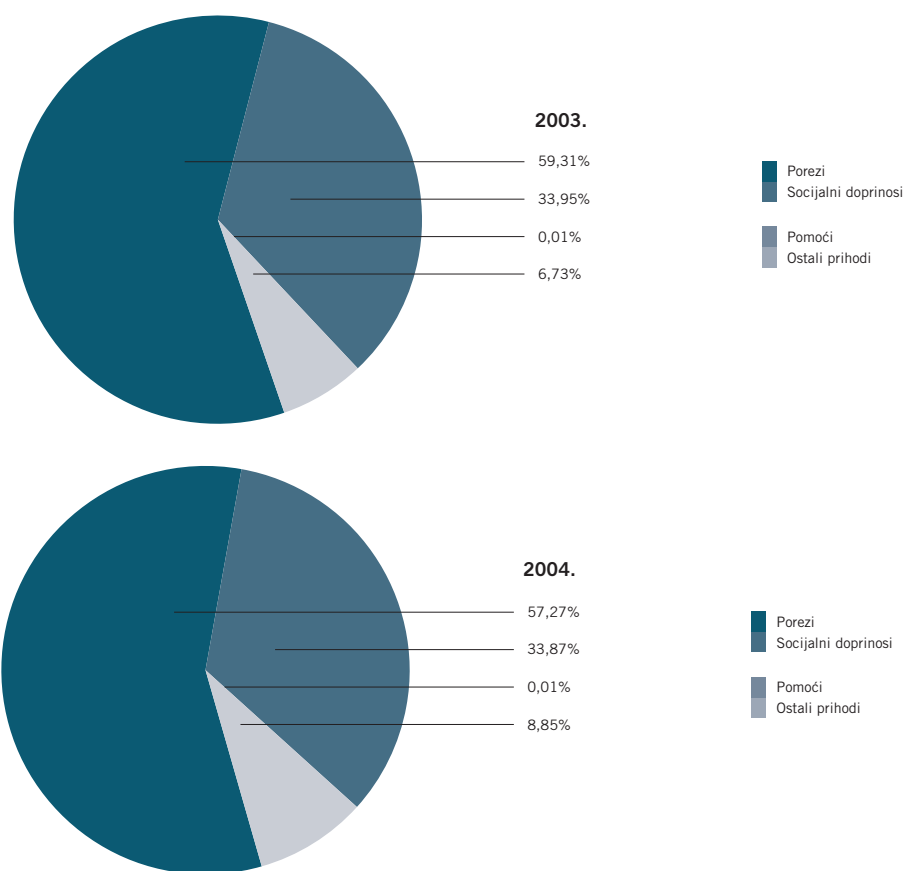
U ukupnim prihodima konsolidirane središnje države, najznačajnija stavka i dalje su porezni prihodi iako se njihov udio smanjio 2 postotna boda, s 59,3 na 57,3 posto, u korist povećanja udjela ostalih prihoda. Na takvo kretanje ukupnih poreznih prihoda utjecale su sve komponente poreznih prihoda osim poreza na imovinu. Uz gubitak njihova značenja u sklopu ukupnih prihoda, prisutan je i pad njihova udjela u BDP-u. Socijalni doprinosi i pomoći zadržali su svoj udio u ukupnim prihodima na razini iz 2003. godine. (grafikoni 4.1. i 4.2.)

U sklopu poreznih prihoda, najznačajniju komponentu čine porezi na dobra i usluge unutar kojih vodeću ulogu imaju porez na dodanu vrijednost i trošarine. Porez na dodanu vrijednost je u 2004. godini ostvario iznos od 29,865 milijardi kuna, što je godišnje povećanje od 6,2 posto. S obzirom na njegov udio u ukupnim prihodima od 34,3 posto, on je i dalje najizdašniji izvor sredstava konsolidirane središnje države. No, 2004. godinu je obilježio podbačaj u ostvarivanju prihoda od poreza na dodanu vrijednost u odnosu na rebalansom planirani iznos, koji upućuje na postajanje sive ekonomije uzmemo li u obzir činjenicu da su u 2004. godini ostvareni vrlo povoljni rezultati na području proizvodnje, trgovine, turizma i uvoza. Učinak sive ekonomije može se uočiti i u kretanju prihoda od trošarina, koje su u 2004. godini ostvarile iznos od 10,625 milijardi kuna odnosno godišnji rast od 5,1 posto, što je 0,2 postotna boda manje od rasta u 2003. godini. Potrebno je napomenuti da su trošarine i jedini oblik poreznih prihoda ostvarenih na razini izvanproračunskih fondova. Ostvareni u iznosu od 2,684 milijarde kuna, prihodi od trošarina izvanproračunskih fondova čine 25,3 posto ukupnih trošarina konsolidirane središnje države. Kod poreza na međunarodnu trgovinu i transakcije prisutno je nominalno smanjenje

prihoda od 220,14 milijuna kuna u usporedbi s 2003. godinom, što je posljedica razvoja međunarodne suradnje i procesa liberalizacije vanjske trgovine. S druge strane, porez na imovinu ostvario je izniman rast od 22,7 posto u usporedbi s 2003. godinom, kada je bilo prisutno smanjenje ove komponente prihoda. Ostvarenje prihoda od poreza na imovinu od 355,8 milijuna kuna prije svega je posljedica povećanja cijena i trgovine na tržištu nekretnina. U okviru poreznih prihoda važno je istaknuti i poreze na dohodak i dobit. Nakon nominalnog smanjenja prihoda od poreza na dohodak u 2003. godini, u 2004. godini je prisutan njihov rast suprotno očekivanjima koja su bila temeljena na činjenici da će povećan broj olakšica u 2004. godini rezultirati smanjenjem prihoda od poreza na dohodak. No s obzirom na povećanje zaposlenosti i razine bruto plaća, porez na dohodak je ostvario rast od 13,7 milijuna kuna. Istodobno je porez na dobit ostvario godišnje povećanje od 1,9 posto, odnosno 56,9 milijuna kuna, dosegnuvši razinu od 3,131 milijardi kuna u 2004. godini.

Grafikon 4.1. i 4.2.: *Struktura ukupnih prihoda konsolidirane središnje države u 2003. i 2004. godini*

Izvor: *Ministarstvo financija*

U sklopu ukupnih prihoda konsolidirane središnje države, socijalni doprinosi i pomoći, kao isključivo prihodi državnog proračuna, zadržali su svoje značenje na razini iz 2003. Socijalni doprinosi ostvarili su godišnji rast od 7,5 posto, dok su se pomoći smanjile za 14,5 posto. Ostali prihodi konsolidirane središnje države od 7,698 milijardi kuna ostvarili su izniman rast od 41,6 posto u 2004. godini, što je prije svega posljedica rasta ostalih prihoda državnog proračuna. Naime, ostali prihodi državnog proračuna porasli su 94,3 posto, dok su ostali prihodi izvanproračunskih fondova ostvarili rast od 11,6 posto u 2004. godini. Posljedica ovakvih kretanja je izjednačavanje značenja državnog proračuna i izvanproračunskih fondova u ostalim prihodima konsolidirane središnje države nakon što su u 2003. godini ostali prihodi izvanproračunskih fondova bilježili udio od 63,8 posto. Znatno povećanje ostalih prihoda ostvareno je zahvaljujući prihodima od imovine državnog proračuna, točnije prihoda od dividenda na osnovi udjela države u Hrvatskim telekomunikacijama d.d. Kao drugu najznačajniju komponentu ostalih prihoda važno je istaknuti prihode od prodaje robe i usluga u iznosu od 2,291 milijardi kuna, prije svega ostvarenih na razini izvanproračunskih fondova koji u ukupnim prihodima od prodaje robe i usluga konsolidirane središnje države sudjeluju sa 70,4 posto.

4.1.2. Rashodi konsolidirane središnje države

Rashodi konsolidirane središnje države u 2004. godini ostvareni su u iznosu od 86,941 milijardu kuna, odnosno na razini od 42 posto BDP-a. U usporedbi s prethodnom godinom, to je povećanje od 7,7 posto, što odgovara povećanju udjela rashoda u BDP-u od 0,2 postotna boda. Kretanje rashoda u 2004. godini u skladu je s rastom prihoda, koji su se također povećali 0,2 postotna boda i ostvarili razinu od 42 posto BDP-a. Unutar ukupnih rashoda, svoj su udio u BDP-u povećali kamate, subvencije, pomoći i ostali rashodi, dok su ga naknade zaposlenima i socijalne naknade smanjile (tablica 4.2.).

Tablica 4.2.: Rashodi konsolidirane središnje države od 2002. do 2004. godine

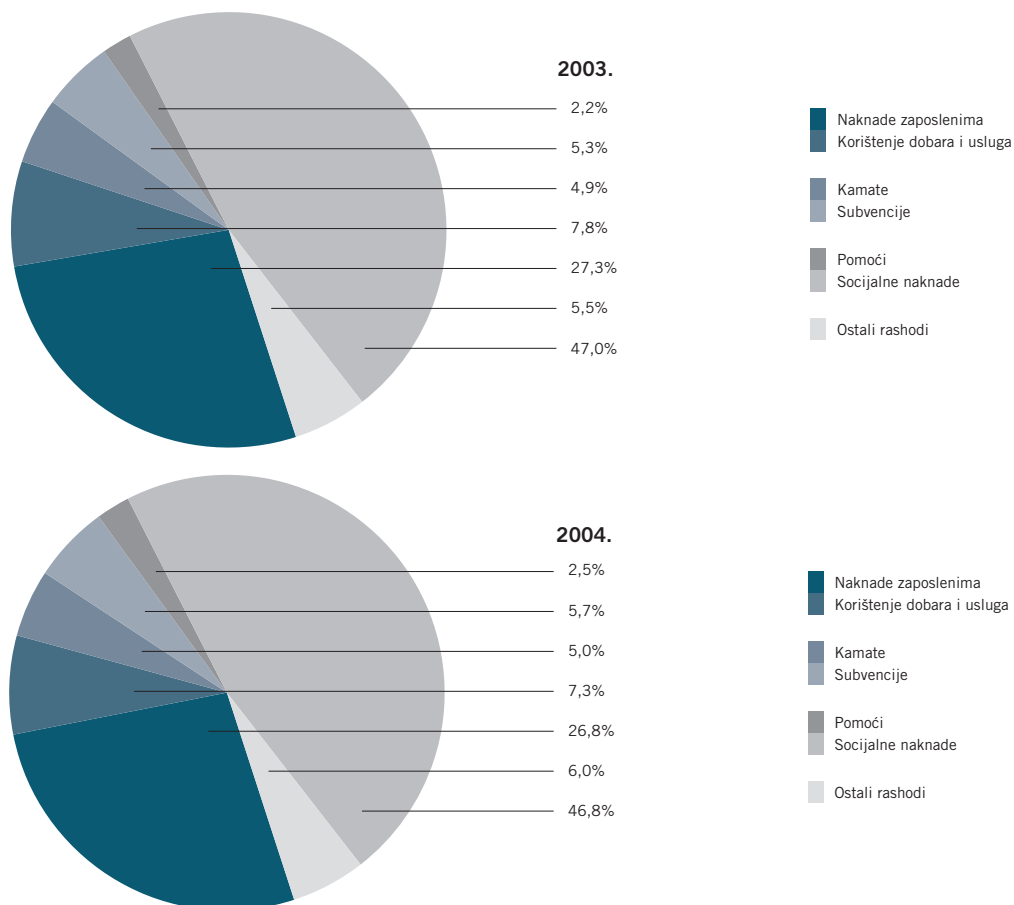
	(000 HRK)	2002.	% BDP-a	2003.	% BDP-a	2004.	% BDP-a
2	RASHODI	75.448.085,9	42,1	80.715.286,4	41,8	86.941.437,4	42,0
21	Naknade zaposlenima	20.288.106,7	11,3	22.068.463,1	11,4	23.265.723,7	11,2
211	Plaće i nadnice	17.326.467,8	9,7	18.762.897,2	9,7	19.750.868,2	9,5
212	Socijalni doprinosi	2.961.638,9	1,7	3.305.565,9	1,7	3.514.855,5	1,7
22	Korištenje dobara i usluga	6.870.170,0	3,8	6.291.713,6	3,3	6.327.740,5	3,1
24	Kamate	3.646.152,2	2,0	3.955.965,9	2,0	4.343.680,3	2,1
241	Inozemne	1.919.679,3	1,1	2.026.844,9	1,0	2.160.784,3	1,0
242	Tuzemne	1.726.472,9	1,0	1.929.121,0	1,0	2.182.896,0	1,1
25	Subvencije	3.563.568,5	2,0	4.292.712,4	2,2	4.968.068,5	2,4
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	1.654.823,2	0,9	1.942.931,7	1,0	2.783.462,4	1,3
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	1.908.745,3	1,1	2.349.780,7	1,2	2.184.606,1	1,1
26	Pomoći	1.659.176,5	0,9	1.737.217,2	0,9	2.162.992,9	1,0
261	Inozemnim vladama	66.004,3	0,0	43.918,0	0,0	76.464,4	0,0
262	Međunarodnim organizacijama	38.682,7	0,0	41.239,1	0,0	83.433,8	0,0
263	Unutar opće države	1.554.489,5	0,9	1.652.060,1	0,9	2.003.094,7	1,0
27	Socijalne naknade	35.839.240,5	20,0	37.939.553,1	19,7	40.645.793,6	19,6
271	Socijalne naknade iz osiguranja	19.533.160,8	10,9	30.639.144,5	15,9	29.100.970,6	14,1
272	Naknade za socijalnu pomoć	15.943.381,4	8,9	6.745.819,7	3,5	11.180.722,8	5,4
273	Socijalne naknade za zaposlenike	362.698,3	0,2	554.588,9	0,3	364.100,2	0,2
28	Ostali rashodi	3.581.671,5	2,0	4.429.661,1	2,3	5.227.437,9	2,5

Izvor: Ministarstvo financija i Državni zavod za statistiku za podatke o BDP-u

U strukturi rashoda konsolidirane središnje države nije došlo do značajnijih izmjena, no ipak su prisutne određene promjene (grafikoni 4.3. i 4.4.). Socijalne naknade i dalje ostaju najznačajnija komponenta rashoda konsolidirane središnje države s udjelom od 46,7 posto u ukupnim rashodima, iako se on smanjio 0,3 postotna boda prema 2003. godini. No socijalne naknade, koje su u 2004. godini zabilježile iznos od 40,646 milijardi kuna, ostvarile su godišnji rast od 7,1 posto, što je posljedica većeg izdvajanja za mirovine i naknada za socijalnu pomoć. Najveći rashodi za socijalnu pomoć ostvareni su na razini državnog proračuna, koji u ukupnim socijalnim naknadama sudjeluju s 97,7 posto. Naknade zaposlenima također su prije svega, posljedica izdvajanja iz državnog proračuna. U 2004. godini zabilježile su iznos od 23,266 milijardi kuna, odnosno povećanje od 5,4 posto, što je sporiji rast nego u 2003. godini zbog usporene dinamike rasta zaposlenosti i plaća državnih službenika. No, naknade zaposlenima i dalje ostaju druga najznačajnija komponenta ukupnih rashoda konsolidirane središnje države s udjelom od 26,8 posto, koji se smanjio za 0,58 postotna boda u usporedbi s 2003. godinom. Korištenje dobara i usluga također je smanjilo svoj udio u ukupnim rashodima s 7,8 posto u 2003. na 7,3 posto u 2004. godini. Unutar rashoda za korištenje dobara i usluga konsolidirane središnje države od 6,328 milijardi kuna, 68,9 posto odnosi se na državni proračun.

Grafikon 4.3. i 4.4.: Struktura ukupnih rashoda konsolidirane središnje države u 2003. i 2004. godini

Izvor: Ministarstvo financija

Prema važnosti, komponente za ukupne rashode konsolidirane središnje države slijede ostali rashodi, koji su povećali svoj udio sa 0,5 postotnih bodova na 6 posto u 2004. godini. Ostali rashodi od 5,227 milijardi kuna, što je godišnje povećanje od 18 posto, u najvećoj su mjeri posljedica tekućih i kapitalnih rashoda državnog proračuna. Ostali rashodi izvanproračunskih fondova sudjeluju sa samo 15,8 posto u ukupnim ostalim rashodima konsolidirane središnje države, što je prije svega rezultat ulaganja Hrvatskih autocesta i Hrvatskih cesta. Subvencije su u 2004. godini povećane 15,7 posto, no s obzirom na povećanje subvencija u prethodne dvije godine od 20,5 posto, razvidan je trend usporavanja rasta subvencija koje su isključivo potekle iz državnog proračuna. Rashodi za kamate konsolidirane središnje države ostvarili su brži rast od 9,8 posto u 2004. godini te zadržali svoj udio u ukupnim rashodima na približno istoj razini od 5 posto. Kamate isplaćene iz državnog proračuna sudjelovale su s 91,5 posto u ukupnim rashodima za kamate konsolidirane središnje države. Pomoći su najmanja komponenta ukupnih rashoda s udjelom od 2,5%. Ostvarene na razini od 2,163 milijardi kuna, pomoći su zabilježile najveći godišnji rast od 24,5 posto u 2004. godini. Pomoći su primarno isplaćene iz državnog proračuna, no potrebno je istaknuti i iznos od 4,54 milijuna kuna koji su Hrvatske autoceste isplatile ostalim državnim jedinicama.

4.1.3. Transakcije u nefinancijskoj imovini konsolidirane središnje države

Neto nefinancijska imovina konsolidirane središnje države u 2004. godini zabilježila je iznos od 8,373 milijardi kuna te neznatno smanjila svoj udio u BDP-u na 4 posto (tablica 4.3.) iako je ostvarila godišnji rast od 4,7 posto u usporedbi s 2003. godinom. Nabava nefinancijske imovine iznosila je 8,648 milijardi kuna, a prodaja tek 274,9 milijuna kuna. Izvanproračunski fondovi su najviše sudjelovali u nabavi nefinancijske imovine, s čak 80,8 posto, dok je u prodaji nefinancijske imovine najviše sudjelovao državni proračun, s 88,9 posto. S obzirom na vrstu imovine, na transakcije u nefinancijskoj imovini najviše su utjecale transakcije u dugotrajnoj imovini, posebno

zgrade i građevine. Čak 78,5 posto ukupne nabave nefinancijske imovine konsolidirane središnje države odnosi se na nabavu zgrada i građevina izvanproračunskih fondova, najvećim dijelom Hrvatskih autocesta. S druge strane, prodaja zgrada i građevina u iznosu od 238,8 milijuna kuna većinom je ostvarena od strane državnog proračuna. Transakcije u postrojenjima i opremi te ostaloj dugotrajnoj imovini također su većinom od 75,6 posto ostvarene na razini državnog proračuna. Transakcije u pohranjenim vrijednostima isključivo su obilježene nabavom od strane državnog proračuna u iznosu od 7,5 milijuna kuna. Neto neproizvedena imovina u 2004. godini povećala se za čak 68,1 posto prema 2003. godini, te je u najvećoj mjeri ostvarena na razini izvanproračunskih fondova (86,8 posto).

Tablica 4.3.: *Transakcije u nefinancijskoj imovini konsolidirane središnje države od 2002. do 2004. godine*

	(000 HRK)	2002.		2003.		2004.	
		HRK	% BDP-a	HRK	% BDP-a	HRK	% BDP-a
31	NETO NEFINANCIJSKA IMOVINA (311+312+313+314)	6.129.421,9	3,4	7.996.013,6	4,1	8.373.462,9	4,0
311	Dugotrajna imovina	5.898.126,8	3,3	7.867.051,4	4,1	8.158.063,6	3,9
312	Zalihe	7,2	0,0	0,0	-	0,0	-
313	Pohranjene vrijednosti	70.399,8	0,0	5.303,3	0,0	7.518,2	0,0
314	Neproizvedena imovina	160.888,1	0,1	123.658,9	0,1	207.881,1	0,1

Izvor: Ministarstvo financija i Državni zavod za statistiku za podatke o BDP-u

4.1.4. Transakcije u financijskoj imovini i obvezama konsolidirane središnje države

Transakcije u financijskoj imovini u najvećoj su mjeri obilježene transakcijama u tuzemnoj financijskoj imovini. Neto financijska imovina u 2004. godini iznosila je 28,4 milijuna kuna, pri čemu je na inozemnom tržištu isključivo ostvarena nabava dionica i ostalih udjela od strane državnog proračuna u iznosu od 9,8 milijuna kuna. Ostale transakcije koje su utjecale na neto financijsku imovinu ostvarene su na domaćem tržištu. U 2004. godini saldo novca i depozita državnog proračuna bio je negativan, što je povlačenje u iznosu od 1,14 milijardi kuna, dok su izvanproračunski fondovi zaključili godinu s pozitivnih 223,2 milijuna kuna na stavci novca i depozita. Najveći iznos nabave financijske imovine odnosi se na dane zajmove od 1,353 milijarde kuna, dok je nabava dionica i ostalih udjela iznosila 512,8 milijuna kuna. Nabava spomenutih oblika financijske imovine prije svega je posljedica državnog proračuna koji je u 2004. godini povećao svoju tuzemnu financijsku imovinu. S druge strane, izvanproračunske fondove obilježilo je smanjenje njihove financijske imovine. U 2004. godini ostvarili su primitke po osnovi zajmova u neto iznosu od 193,2 milijuna kuna. Ujedno, izvanproračunski su fondovi zabilježili i primitke od prodaje dionica i ostalih udjela u iznosu od 214,2 milijuna kuna, većinom iz Hrvatskog fonda za privatizaciju, koji su nadmašili izdatke za nabavu dionica i ostalih udjela od 64,3 milijuna kuna.

Tablica 4.4. *Transakcije u financijskoj imovini i obvezama konsolidirane središnje države od 2002. do 2004. godine*

	(000 HRK)	2002.		2003.		2004.	
		HRK	% BDP-a	HRK	% BDP-a	HRK	% BDP-a
TRANSAKCIJE U FINANCIJSKOJ IMOVINI I OBVEZAMA							
32	Neto financijska imovina	516.310	0,3	-963.228	-0,5	28.384	0,0
321	Tuzemna	502.821	0,3	-973.154	-0,5	18.599	0,0
	Novac i depoziti	1.556.930	0,9	1.636.304	0,8	-891.106	-0,4
	Zajmovi	354.826	0,2	241.579	0,1	736.154	0,4
	Dionice i ostali udjeli	-1.408.935	-0,8	-2.851.037	-1,5	173.550	0,1
322	Inozemna	13.489	0,0	9.926	0,0	9.786	0,0
	Dionice i ostali udjeli	13.489	0,0	9.926	0,0	9.786	0,0
33	Neto obveze	7.029.778	3,9	6.961.518	3,6	8.324.000	4,0
331	Tuzemna	2.078.600	1,2	948.884	0,5	4.107.680	2,0
	Vrijednosni papiri osim dionica	1.297.360	0,7	1.165.889	0,6	6.350.651	3,1
	Zajmovi	781.240	0,4	-217.005	-0,1	-2.242.971	-1,1
332	Inozemna	4.951.178	2,8	6.012.634	3,1	4.216.320	2,0
	Vrijednosni papiri osim dionica	3.024.358	1,7	5.175.750	2,7	1.215.439	0,6
	Zajmovi	1.926.820	1,1	836.884	0,4	3.000.881	1,4

Izvor: Ministarstvo financija i Državni zavod za statistiku za podatke o BDP-u

Transakcije u obvezama konsolidirane središnje države gotovo podjednako obilježavaju transakcije na tuzemnom i inozemnom tržištu, za razliku od 2003. godine koju je obilježio značajan naglasak na zaduživanje na inozemnom tržištu. Neto obveze su u 2004. godini iznosile 8,32 milijarde kuna, što je udio u BDP-u od 4 posto. U usporedbi s 2003. godinom, neto obveze su povećane 19,6 posto. Na tuzemnom tržištu konsolidirana središnja država isključivo se zaduživala na osnovi vrijednosnih papira osim dionica, te zajmova u iznosu od 14,48 milijardi kuna, a otplatila je 10,37 milijardi kuna. S obzirom na razine državne vlasti, državni je proračun uvelike utjecao na kretanja u obvezama. Naime, na osnovi vrijednosnih papira osim dionica državni proračun se zadužio u neto iznosu od 6,36 milijardi kuna, dok je na stavci zajmova zabilježio iznos neto otplate od 2,32 milijarde kuna. Stoga je državni proračun s iznosom od 4,04 milijarde kuna neto obveza sudjelovao s 98,3 posto u ukupnim neto obvezama konsolidirane središnje države. Izvanproračunski fondovi su zabilježili neto zaduživanje u iznosu od 142,6 milijuna kuna, što proizlazi iz neto zaduživanja na osnovi zajmova od 149,41 milijuna kuna te neto otplate po osnovi vrijednosnih papira osim dionica u iznosu od 6,86 milijuna kuna. Konsolidirana središnja država također su zaduživala na inozemnom tržištu na osnovi vrijednosnih papira osim dionica, te zajmova u neto iznosima od 4,216 milijardi kuna, što se prije svega odnosi na neto zaduživanje izvanproračunskih fondova na osnovi zajmova. Izvanproračunski fondovi su se zadužili zajmovima u neto iznosu od 3,96 milijarde kuna, odnosno 93,6 posto ukupnog neto inozemnog zaduživanja konsolidirane središnje države. U ukupnom iznosu zaduživanja izvanproračunskih fondova na inozemnom tržištu, najveći udio od 93,7 posto odnosi se na Hrvatske autoceste. Državni proračun se u 2004. godini na inozemnom tržištu zadužio na osnovi vrijednosnih papira osim dionica u neto iznosu od 1,22 milijarde kuna, dok je na stavci zajmova zabilježio neto otplate od 945,1 milijun kuna.

4.1.5. Mjere manjka/viška i financiranje konsolidirane središnje države

Tablica 4.5. Mjere manjka/viška i financiranje konsolidirane središnje države prema GFS 2001 metodologiji od 2002. do 2004. godine

(000 HRK)	2002.		2003.		2004.	
	HRK	% BDP-a	HRK	% BDP-a	HRK	% BDP-a
TRANSAKCIJE KOJE UTJEČU NA NETO VRIJEDNOST						
1 Prihodi	75.064.040	41,8	80.786.555	41,8	87.019.284	42,0
2 Rashodi	75.448.086	42,1	80.715.286	41,8	86.941.437	42,0
24 Rashodi za kamate	3.646.152	2,0	3.955.966	2,0	4.343.680	2,1
Neto-bruto operativni saldo (1 - 2)	-384.046	-0,2	71.268	0,0	77.847	0,0
Primarni operativni saldo (1 - 2 + 24)	3.262.107	1,8	4.027.234	2,1	4.421.527	2,1
TRANSAKCIJE NA NEFINANCIJSKOJ IMOVINI						
31 Neto stjecanje nefinancijske imovine	6.129.421,9	3,4	7.996.014	4,1	8.373.463	4,0
Neto pozajmljivanje / zaduživanje (1 - 2 - 31)	-6.513.468	-3,6	-7.924.745	-4,1	-8.295.616	-4,0
Financiranje (33 - 32)	6.513.468	3,6	7.924.745	4,1	8.295.616	4,0
TRANSAKCIJE NA FINANCIJSKOJ IMOVINI I OBVEZAMA						
32 Neto stjecanje financijske imovine	516.310	0,3	-963.228	-0,5	28.384	0,0
33 Neto stjecanje obveza	7.029.778	3,9	6.961.518	3,6	8.324.000	4,0

Izvor: Ministarstvo financija i Državni zavod za statistiku za podatke o BDP-u

Neto operativni saldo konsolidirane središnje države iznosio je u 2004. godini 77,9 milijuna kuna. Isključujući iz izračuna rashode za kamate, koji su u 2004. godini na razini konsolidirane središnje države ostvareni u iznosu od 4,344 milijarde kuna, dobiva se primarni operativni saldo koji je u 2004. godini bio na razini od 4,421 milijardu kuna. Neto nefinancijska imovina konsolidirane središnje države u 2004. godini povećala se za 377,5 milijuna kuna te je dosegla razinu od 8,374 milijarde kuna, dok se neto pozajmljivanje/zaduživanje u istom razdoblju povećalo za 370,9 milijuna kuna te je u 2004. godini ostvareno na razini od -8,296 milijardi kuna. Iz transakcija u financijskoj imovini i obvezama vidljivo je da je ukupno financiranje iznosa neto pozajmljivanja/zaduživanja iznosilo 8,296 milijardi kuna.

4.2. Konsolidirana središnja država prema razinama državne vlasti

Promatrajući stavke konsolidirane središnje države prema razinama državne vlasti, razvidno je da državni proračun ima vodeću ulogu. Kretanje prihoda konsolidirane središnje države ovisi o prihodima državnog proračuna, koji su povećali svoj udio u BDP-u za 0,2 postotna boda, dok su ga izvanproračunski fondovi zadržali na razini od 3,2 posto. Najvažniji izvori prihoda unutar izvanproračunskih fondova su Hrvatske autoceste, Hrvatske ceste te Hrvatske vode. Promatrajući rashode, potrebno je istaknuti da izvanproračunske fondove obilježava trend nominalnog smanjenja rashoda te njihovog udjela u BDP-u s 3,2 posto u 2003. na 2,5 posto u 2004. godini. U skladu s tim, rashodi državnog proračuna povećali su svoj udio u BDP-u za 0,9 postotnih bodova. U transakcijama u nefinancijskoj imovini vodeće mjesto zauzimaju izvanproračunski fondovi, čija je nabava nefinancijske imovine u 2004. godini iznosila 3,4 posto BDP-a. S druge strane, državni proračun je značajniji u transakcijama u financijskoj imovini. Promatrajući transakcije u obvezama, razvidno je da državni proračun i izvanproračunski fondovi podjednako utječu na neto zaduživanje konsolidirane središnje države. No potrebno je istaknuti da se državni proračun oslanja na zaduživanje na tuzemnom, a izvanproračunski fondovi na inozemnom tržištu.

Tablica 4.6.: *Konsolidirana središnja država prema razinama državne vlasti od 2002. do 2004. godine*

	(000 HRK)	2002.	% BDP-a	2003.	% BDP-a	2004.	% BDP-a
1	PRIHODI	75.064.040	41,8	80.786.555	41,8	87.019.284	42,0
	Državni proračun	69.651.075	38,8	74.677.474	38,7	80.463.518	38,9
	Izvanproračunski fondovi	5.412.965	3,0	6.109.081	3,2	6.555.766	3,2
	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	110.074	0,1	103.501	0,1	129.892	0,1
	Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	467.497	0,3	822.183	0,4	663.139	0,3
	Hrvatski zavod za zapošljavanje	25.278	0,0	17.573	0,0	15.507	0,0
	Hrvatske vode	1.098.582	0,6	1.150.333	0,6	1.224.431	0,6
	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	-	-	-	-	170.748	0,1
	Fond za razvoj i zapošljavanje	28	0,0	-	-	-	-
	Fond za regionalni razvoj	83	0,0	-	-	-	-
	Hrvatske autoceste	1.695.972	0,9	1.927.787	1,0	2.295.423	1,1
	Hrvatske ceste	1.208.654	0,7	1.379.782	0,7	1.417.787	0,7
	Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	617.914	0,3	581.931	0,3	575.893	0,3
	Hrvatski fond za privatizaciju	188.883	0,1	125.991	0,1	62.946	0,0
2	RASHODI	75.448.086	42,1	80.715.286	41,8	86.941.437	42,0
	Državni proračun	67.497.678	37,6	74.579.743	38,6	81.861.164	39,5
	Izvanproračunski fondovi	7.950.408	4,4	6.135.543	3,2	5.080.273	2,5
	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	1.575.181	0,9	1.844.077	1,0	587.420	0,3
	Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	1.263.096	0,7	888.105	0,5	831.295	0,4
	Hrvatski zavod za zapošljavanje	239.458	0,1	140.387	0,1	141.333	0,1
	Hrvatske vode	1.125.187	0,6	1.427.067	0,7	1.426.283	0,7
	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	-	-	-	-	32.443	0,0
	Fond za razvoj i zapošljavanje	1.979.550	1,1	-	-	-	-
	Fond za regionalni razvoj	276.375	0,2	-	-	-	-
	Hrvatske autoceste	343.256	0,2	692.490	0,4	752.254	0,4
	Hrvatske ceste	726.445	0,4	840.372	0,4	934.630	0,5
	Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	301.665	0,2	251.360	0,1	314.474	0,2
	Hrvatski fond za privatizaciju	120.195	0,1	51.685	0,0	60.141	0,0
31	NETO NEFINANCIJSKA IMOVINA	6.129.422	3,4	7.996.014	4,1	8.373.463	4,0
	Nabava	6.375.996	3,6	8.271.515	4,3	8.648.383	4,2
	Državni proračun	1.595.039	0,9	2.054.989	1,1	1.663.868	0,8
	Izvanproračunski korisnici	4.780.957	2,7	6.216.526	3,2	6.984.515	3,4
	Prodaja	246.574	0,1	275.502	0,1	274.920	0,1
	Državni proračun	218.036	0,1	242.586	0,1	244.401	0,1
	Izvanproračunski korisnici	28.538	0,0	32.916	0,0	30.519	0,0
32	NETO FINANCIJSKA IMOVINA	516.310	0,3	-963.228	-	28.384	0,0
321	Tuzemna	502.821	0,3	-973.154	-	18.599	0,0
	Državni proračun	1.566.897	0,9	-1.330.055	-	138.578	0,1
	Izvanproračunski korisnici	-1.064.076	-0,6	356.901	0,2	-119.979	-
322	Inozemna	13.489	0,0	9.926	0,0	9.786	0,0
	Državni proračun	13.489	0,0	9.926	0,0	9.786	0,0
	Izvanproračunski korisnici	0	0,0	0	0,0	0	0,0
33	NETO OBVEZE	7.029.778	3,9	6.961.518	3,6	8.324.000	4,0
331	Tuzemne	2.078.600	1,2	948.884	0,5	4.107.680	2,0
	Državni proračun	1.424.916	0,8	-159.690	-	4.038.705	2,0
	Izvanproračunski korisnici	653.684	0,4	1.108.574	0,6	68.975	0,0
332	Inozemne	4.951.178	2,8	6.012.634	3,1	4.216.320	2,0
	Državni proračun	2.347.755	1,3	3.049.979	1,6	270.335	0,1
	Izvanproračunski korisnici	2.603.423	1,5	2.962.655	1,5	3.945.985	1,9

Izvor: Ministarstvo financija i Državni zavod za statistiku za podatke o BDP-u

5. Financiranje lokalne i područne (regionalne) samouprave u 2004. godini

5.1. Teritorijalni ustroj i zakonska podloga za financiranje

Zakonodavni okvir kojim je uređen sustav financiranja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave čine sljedeći zakonski i podzakonski akti: Ustav Republike Hrvatske¹, Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi², Zakon o proračunu, Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, Zakon o područjima posebne državne skrbi³, Zakon o brdsko-planinskim područjima, Zakon o otocima, Zakon o izvršavanju Državnog proračuna, godišnji propisi za financiranje decentraliziranih funkcija i drugi posebni zakoni kojima se uređuju pojedine djelatnosti (poslovi koje je jedinica dužna organizirati te poslovi koje može obavljati ako je osigurala uvjete za njihovo obavljanje). Ustavne promjene iz 2001. godine ističu diobu vlasti po teritoriju kao osnovu za regionalni razvitak.

U skladu sa Zakonom⁴, na području Republike Hrvatske osnovano je 570 lokalnih jedinica, i to:

- 426 općina i 123 grada, kao jedinice lokalne samouprave,
- 20 županija, kao jedinice područne (regionalne) samouprave
- i Grad Zagreb (koji je uređen posebnim zakonom te ima status grada i županije).

Županije obavljaju poslove područnog (regionalnog) interesa, i to: školstvo, zdravstvo, prostorno i urbanističko planiranje, gospodarski razvoj, promet i prometnu infrastrukturu, planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova.

Gradovi i općine obavljaju poslove lokalnog značenja kojima se ostvaruju potrebe građana, i to: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalne djelatnosti, briga o djeci, socijalna skrb, primarna zdravstvena zaštita, odgoj i osnovno obrazovanje, kultura, tjelesna kultura i sport, zaštita potrošača, zaštita i unapređenje prirodnog okoliša, te protupožarna i civilna zaštita.

Osim navedenih poslova, općine, gradovi i županije obavljaju poslove državne uprave koji su im posebnim zakonima preneseni i za koje se sredstva osiguravaju u državnom proračunu. Poslove iz vlastitog djelokruga jedinice financiraju vlastitim sredstvima. U skladu s navedenim funkcijama, ali i stupnjevima razvijenosti općina, gradova i županija, potrebno je osigurati izvore financiranja kojima bi se postigao veći standard stanovništva. To je ostvarivo uz dovoljno vlastitih izvora financiranja. Međutim, gospodarsko-financijski kapacitet pojedinih jedinica nije dovoljan za izvršavanje poslova iz njihova djelokruga, što se posebno odnosi na područja posebne državne skrbi za koje su donijete, posebni zakoni i poticajne mjere za njihovu obnovu i razvoj.

Područja posebne državne skrbi podijeljena su u tri skupine radi ubrzanog otklanjanja posljedica rata, poticanja ravnomjernijeg demografskog i gospodarskog razvitka svih područja.

Od ukupnog broja općina/gradova status područja posebne državne skrbi ima njih 180 (prvoj i drugoj skupini pripadaj 111 općina/ grad, trećoj skupini pripada 69 općina).

Zakonom je propisana granična vrijednost za stjecanje navedenog statusa skrbi (sve tri skupine mogu obuhvatiti do 15 posto ukupnog stanovništva Republike Hrvatske).

Zakon o područjima posebne državne skrbi znatno je utjecao na povećano ostvarenje prihoda u 2003. godini, a u 2004. godini ostvaren je njegov veći učinak. Naime na temelju ovog zakona, dio poreza na dohodak i poreza na dobit ostvaren na području jedinica, koji pripada državnom proračunu, ustupljen je tim jedinicama i prihod je njihovih proračuna. Osim navedenog, uvedene su razne porezne olakšice s osnove prometa nekretnina, povlastice na osnovi naknada za iskorištavanje sirovina i razne druge povlastice namijenjene fizičkim i pravnim osobama koje imaju prebivalište na području posebne skrbi.

U cilju zaštite otoka⁵ te bržeg gospodarskog i demografskog razvitka utvrđuju se programi održivog razvoja otoka. Otoci se razvrstavaju u dvije skupine koje država svojim programima podupire brojnim poticajnim mjerama (poboljšanja veza otok - kopno, povlastice pri kupnji ili zakupu poljoprivrednog zemljišta, potrošnje vode, financiranje kapitalnih projekata vodoopskrbe, prostornog planiranja, poboljšanje prometne infrastrukture).

Uz prije navedena područja, Zakonom⁶ su utvrđena i brdsko-planinska područja, o kojima se posebno skrbi, kako bi se stvorili preduvjeti za podizanje životnog standarda. Status pripadnosti ima 45 jedinica lokalne samouprave. Porezne olakšice (povlastice s osnove poreza na dohodak, poreza na dobit,

¹ Ustav Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 41/01.)

² Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine, br.33/01,60/01 i 106/03.)

³ Zakon o područjima posebne državne skrbi (pročišćeni tekst) (Narodne novine, br.26/03.)

⁴ Zakon o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine, br. 10/97., 124/97., 50/98., 88/98., 22/99., 117/99., 128/99., 44/00., 127/00., 92/01., 79/02., 83/02.,25/03. i 107/03.)

⁵ Zakon o otocima (Narodne novine, br. 34/99. i 32/02.)

⁶ Zakon o brdsko-planinskim područjima (Narodne novine, br. 12/02., 32/02. i 117/03.)

..... koncesije, naknade i drugo) za područja posebne državne skrbi primjenjuju se i na brdsko-planinska područja. Ako pojedina jedinica ispunjava kriterije iz ovoga zakona, ne može ostvariti status pripadnosti toj skupini ostvaruje li prava s osnove Zakona o područjima posebne državne skrbi i Zakona o otocima. Koncem 2001. godine donijet je Zakon⁷, kojim je osnovan proračunski Fond za regionalni razvoj radi poticanja ujednačenoga regionalnog razvoja, napose područja posebne državne skrbi, otoka, brdsko-planinskih područja i drugih područja koja ostvaruju bruto domaći proizvod ispod 65 posto prosječnog bruto domaćeg proizvoda u Republici Hrvatskoj. Fond ostvaruje sredstva iz državnog proračuna, privatizacije, obveznica, zajmova, donacija i ostalih izvora u skladu sa Zakonom.

Donošenjem Ustavnih promjena i Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi iz 2001. godine stvorene su pretpostavke za učinkovitiji proces decentralizacije. Decentralizacijom, odnosno prijenosom sredstava i funkcija s državne na lokalnu razinu želi se uz postojeći teritorijalni ustroj izgraditi učinkovit javni sektor bliži građanima i njihovim potrebama, ali i ojačati odgovornost lokalnih vlasti za provođenje poslova iz njihova djelokruga. To bi trebalo dovesti do veće participacije građana u odlučivanju.

Zakonom o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave od 1. srpnja 2001. godine propisani su izvori i način financiranja, dok su posebnim zakonima i drugim propisima utvrđene funkcije i subjekti decentralizacije. U 2003. godini nastavljen je započeti proces decentralizacije iz 2001. godine (školstva, zdravstva, socijalne skrbi na županije (21) odnosno (32) grada) i na decentralizirano financiranje redovite djelatnosti javnih vatrogasnih postrojbi⁸ (ukupno 86 općina/gradova). Za prenesene funkcije povećan je dodatni udio u porezu na dohodak koji se ostvari na njihovu području za podmirenje minimalnih financijskih standarda i pravo na sredstva pomoći izravnanja iz državnog proračuna. Slijedom navedenog, prenijete su funkcije i dodatni udjeli, i to za :

Tablica 5.1.: *Dodatni udjeli poreza na dohodak izdvojeni za decentralizirane funkcije*

FUNKCIJE	DODATNI UDJELI
ŠKOLSTVO	
Osnovno školstvo	2,9%,
Srednje školstvo	2,0%,
SOCIJALNA SKRB	
Centri za socijalnu skrb	0,4%,
Domovi za starije i nemoćne osobe	1,6%
ZDRAVSTVO	
Zdravstvene ustanove	2,5%.
VATROGASTVO	
Javne vatrogasne postrojbe	1,0%.

Odlukama⁹ Vlade o minimalnim financijskim standardima propisuju se kriteriji i mjerila za osiguravanje minimalnog standarda za svaku decentraliziranu funkciju, iz čega proizlazi osnovica za utvrđivanje prenesenih obveza jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Vlada Republike Hrvatske Uredbom¹⁰ uređuje način izračuna iznosa pomoći izravnanja za 2004. godinu jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su preuzele financiranje decentraliziranih funkcija. Županije, gradovi i općine ostvaruju pravo pomoći izravnanja iz državnog proračuna ako iz dodatnog udjela u porezu na dohodak ne ostvare dovoljno sredstava do iznosa minimalnih standarda utvrđenih u Uredbi i odlukama Vlade o minimalnim financijskim standardima za odnosnu funkciju u toj godini.

⁷ Zakon o Fondu za regionalni razvoj Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 107/01.).

⁸ Zakon o vatrogastvu (Narodne novine, br. 139/04.)

⁹ - Odluka o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog školstva, srednjih škola i učeničkih domova u 2004.;

- Odluka o minimalnim financijskim standardima materijalnih i financijskih rashoda centara za socijalnu skrb i pomoći za podmirenje troškova stanovanja korisnicima koji se griju na drva u 2004.;

- Odluka o minimalnim financijskim standardima za decentralizirano financiranje domova za starije i nemoćne osobe u 2004.;

- Odluka o minimalnim financijskim standardima za decentralizirane funkcije za zdravstvene ustanove u 2004.;

- Odluka o minimalnim financijskim standardima za decentralizirano financiranje redovite djelatnosti javnih vatrogasnih postrojbi u 2004. (Narodne novine, br. 48/04.) i

¹⁰ Uredba o načinu izračuna iznosa pomoći izravnanja za decentralizirane funkcije (Narodne novine, br. 48/04.).

Pomoći izravnanja doznačuju se ovisno o vrsti rashoda, i to: za rashode poslovanja za osnovno i srednje školstvo i vatrogastvo akontativno za tekući mjesec, a razlika po mjesečnom obračunu usklađuje se s isplata za sljedeći mjesec, dok se pomoć za rashode za nabavu nefinancijske imovine i dodatna ulaganja u nefinancijskoj imovini izvršava na temelju dostavljene dokumentacije koju verificira nadležno ministarstvo, za račune koji su dospjeli ili dopijevaju u mjesecu u kojem se daje pomoć.

Na temelju vlastite odluke, korisnici pomoći osnovnog i srednjeg školstva mogu udružiti sredstva za nabavu dugotrajne imovine i dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini do razine bilanciranih prava. Time lokalna i područna (regionalna) samouprava dobiva više prostora za samostalno odlučivanje i mogućnost preraspodjele sredstava po ustanovama unutar pojedinih djelatnosti, s tim da se ta raspodjela zasniva na planu objavljenom dva mjeseca prije donošenja.

Uz dodatne izvore financiranja, gradovi, općine i županije, nositelji decentraliziranih funkcija, preuzeli su i obvezu redovitog doznačavanja sredstava krajnjim korisnicima i njihova namjenskog korištenja. Zakonitost obavljanja funkcija i namjensko korištenje sredstava prioritetno kontroliraju same županije i gradovi, a na poseban zahtjev resorna ministarstva i Ministarstvo financija.

Osim navedenog, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su tromjesečno izvještavati resorno ministarstvo o utrošenim sredstvima korisnika iz svoje nadležnosti. Županije, gradovi i općine koji ostvare više sredstava nego je odlukama i Uredbom utvrđeno, višak sredstava trebaju vratiti na račun Državnog proračuna Republike Hrvatske.

Napominjemo da se i dalje veći dio funkcija osnovnog i srednjeg školstva te zdravstva financira iz državnog proračuna.

5.2. Financiranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Zakonom o financiranju utvrđeni su prihodi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, njihova raspodjela, stope odnosno granice unutar kojih se propisuju. Osim navedenog propisa, lokalne se jedinice moraju pridržavati i drugih posebnih propisa koja uređuju razna područja javne potrošnje.

Lokalne jedinice ostvaruju prihode iz vlastitih prihoda, od zajedničkih prihoda (poreza i drugih prihoda) koji se dijele između države, općina/gradova i županija, od pomoći iz državnog i županijskog proračuna. Uz navedeno, moguće je ostvarivanje i primitaka po osnovi zaduživanja u skladu s posebnim zakonom.

Vlastiti su izvori prihoda županije: od vlastite imovine, županijski porezi (porez na nasljedstva i darove, porez na cestovna motorna vozila, porez na plovila, porez na automate za zabavne igre) i drugi prihodi utvrđeni posebnim zakonom.

Vlastiti su izvori prihoda općine/grada: od vlastite imovine, porezi (prirez porezu na dohodak, porez na potrošnju, porez na kuće za odmor, porez na neobrađeno obradivo poljoprivredno zemljište, porez na nekorištene poduzetničke nekretnine, porez na neizgrađeno građevno zemljište, porez na tvrtku ili naziv, porez na korištenje javnih površina), zatim upravne pristojbe, boravišne pristojbe, komunalne i druge naknade. Zajednički porezni prihodi koji se dijele između države, gradova/općina i županija (porez na dohodak, porez na dobit i porez na promet nekretnina) čine većinu prihoda jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, u strukturi i u apsolutnom iznosu, te stoga i pojedine promjene znatno utječu na lokalne proračune.

Raspodjela zajedničkih poreznih prihoda (vidi tablicu 5.2.) ostala je ista kao i u prethodnoj godini:

Tablica 5.2: Raspodjela zajedničkih poreznih prihoda

	Državni proračun	Županije	Općine / gradovi
Porez na dohodak	25,60%. udio pozicije izravnog 21%.	10% uvećan za udio za prenesene funkcije (9,4%)	34%, uvećan za udio za prenesene funkcije
Porez na dobit	70%	10%	20%,
Porez na promet nekretnina	40%	-	60%,

Napomena: Udio Grada Zagreba u porezu na dohodak iznosi 47%, uvećan za udio za prenesene funkcije (10,4%).

Kao što je prikazano, udio poreza na dohodak za općine i gradove iznosi 34 posto uvećan za dio poreza na dohodak za decentralizirane funkcije koje je preuzela jedinica (2,9 posto udio za osnovno školstvo i 1 posto za javne vatrogasne postrojbe).

Udio državnog proračuna u porezu na dohodak iznosi 25,6 posto, a na područjima posebne državne skrbi, brdsko-planinskim područjima te otocima koji financiraju kapitalne projekte država je u potpunosti ustupila svoj dio poreza na dohodak. Na području posebne državne skrbi, porez na dohodak i porez na dobit raspodjeljuje se u korist proračuna općine/grada 90 posto i u korist proračuna županije 10 posto.

Država je na ime ustupljenog dijela poreza na dohodak navedenim područjima u 2004. godini ustupila 539 milijuna kuna, što je povećanje od 52 posto u usporedbi s 2003. godinom.

S obzirom na značenje udjela prihoda od poreza na dohodak u lokalnim proračunima te činjenicu da se pri povratu poreza na dohodak po godišnjoj prijavi primjenjuje ista raspodjela kao i kod uplate, kako jedinice na području posebne državne skrbi ne bi dolazile u financijske poteškoće i nemogućnost izvršavanja redovitih funkcija, to je i za 2004. godinu država preuzela obvezu povrata poreza na dohodak građanima, obveznicima s područja posebne državne skrbi, na teret prihoda poreza na dohodak državnog proračuna, i to: umjesto 111 općina i gradova (I. i II. skupina područja posebne državne skrbi), 69 općina III. skupine i 45 općina koje imaju status brdsko-planinskih područja te umjesto 20 županija za građane na navedenim područjima. Na ime povrata poreza na dohodak u 2004. godini vraćeno je 374 milijuna kuna.

U skladu sa Zakonom o financiranju JLP(R)S, općinama i gradovima na otocima, koji zaključuje sporazum o financiranju projekata od zajedničkih interesa za razvoj otoka, država ustupa svoj dio poreza na dohodak (25,6 posto). U 2004. godini za ta je područja izdvojeno 45,5 milijuna kuna. Uglavnom su to projekti vodoopskrbe, prostornog planiranja i poboljšanja prometne infrastrukture.

Osim prethodno navedenih ustupljenih sredstva, treba napomenuti i subvencije, povratna i nepovratna sredstva i izravna kapitalna ulaganja iz državnog proračuna RH preko Fonda za regionalni razvoj. U 2004. godini doznačeno je oko 107 milijuna kuna za kapitalne projekte na područjima jedinica lokalne samouprave. Osim poticajnih sredstava za razvoj općina, gradova i županija koja se planiraju u okviru sredstava pojedinih ministarstava, Zakonom o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske tijekom posljednjih godina utvrđeni su kriteriji za izračun pomoći koji se primjenjuju za jedinice I. i II. skupine područja posebne državne skrbi i za županije.

Pomoći županijama odnose se na sredstva za korekciju fiskalnog kapaciteta županija i na poticajna sredstva za kapitalne rashode (za nefinancijsku imovinu) iz županijskog proračuna. Kao kriterij za izračun i raspodjelu pomoći korišten je prosjek prihoda županijskih proračuna po stanovniku na razini države (državni prosjek, ukupni prihodi umanjeni za pomoći, primitke od financiranja i prihode za decentralizirane funkcije) za 2002. godinu i prihodi županijskog proračuna po stanovniku županije. Za poticajna sredstva za kapitalne rashode (rashodi za nefinancijsku imovinu) i njihovu raspodjelu korišten je državni prosjek kapitalnih rashoda iz županijskih proračuna po stanovniku za 2002. godinu i kapitalni rashodi iz županijskog proračuna po stanovniku za 2002. godinu, te broj stanovnika po županijama.

Najmanje 50 posto tekućih pomoći županije raspodjeljuju na općine i gradove koji nisu izravni korisnici pomoći iz državnog proračuna. Same županije propisuju svoje kriterije za raspodjelu pomoći sa njihova područja te obvezu izvještavanja o korištenju pomoći. Uz pomoći iz državnog proračuna, županije jedinicama na svojem području osiguravaju pomoći ili sufinanciraju rashode za nefinancijsku imovinu iz vlastitih sredstava.

Zakonski kriteriji koji se primjenjuju za izračun pomoći općinama i gradovima na području posebne državne skrbi jesu: broj stanovnika na područjima skrbi, proračunski prihod po stanovniku na razini države, prosječan prihod skupine po stanovniku, odnosno općina i gradova, udio rashoda za kapitalne programe u ukupnim rashodima, uravnoteženje materijalnih rashoda, sredstva racionalnosti rashoda za zaposlene te sredstva za pokriće funkcija grada ispod 30.000 stanovnika.

Na temelju financijskih izvještaja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave utvrđuje se zadovoljava li pojedina jedinica postavljene kriterije za dobivanje pomoći i utvrđuje iznos njezine visine.

Tekuće pomoći općinama i gradovima iznosile su 37,2 milijuna kuna, a županijama za poticanje kapitalnih projekata i uravnoteženje fiskalnog kapaciteta 39,9 milijuna kuna.

Ukupno gledajući, kada se izravnom iznosu tekućih pomoći iz državnog proračuna pridoda ustupljeni dio poreza na dohodak proračunima općina/gradova na područjima skrbi i povrati poreza na dohodak po godišnjoj prijavi građanima na ovom području, država je samo u 2004. godini za ova područja ustupila oko 1 milijardu kuna.

Iako je od 2001. godine Zakonom o financiranju gradovima i općinama dana mogućnost uvođenja novih poreza (porez na neobrađeno obradivo poljoprivredno zemljište, porez na nekorištene poduzetničke nekretnine, porez na neizgrađeno građevno zemljište) i prireza, prikupljeni prihodi po ovoj osnovi osim prireza porezu na dohodak neznatni su, što upućuje da većina jedinica nije propisala navedene poreze ili ih ne naplaćuju u dovoljnoj mjeri.

Prirez porezu na dohodak prihod je grada ili općine na čijem području porezni obveznik ima svoje prebivalište ili boravište. Prirez je dodatni porez a osnovica za izračun je porez na dohodak. Visinu prireza propisuju općine i gradovi svojim odlukama u zakonom propisanom okviru (do 10 posto općine, do 12 posto gradovi ispod 30.000 stanovnika, do 15 posto gradovi iznad 30.000 stanovnika i do 30 posto Grad Zagreb). Kako je proširena mogućnost uvođenja prireza porezu na dohodak na sve općine/gradove, do kraja 2004. godine povećao se broj jedinica lokalne samouprave koje su donijele svoje odluke o uvođenju prireza porezu na dohodak (215 općina/gradova), što je povećalo ostvarenje prireza sa 783 milijuna kuna u 2003. godini na 888 milijuna kuna u 2004. godini, što je povećanje od 13 posto. U navedenom iznosu sadržan je i prirez Grada Zagreba koji je u 2004. godini ostvaren u iznosu od 585 milijuna.

Pokazatelj veličine i značenja lokalne samouprave jest udio prihoda lokalne i područne (regionalne) samouprave u bruto domaćem proizvodu i u ukupnim prihodima opće države. Udio prihoda jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (53 jedinice) u BDP u 2004. godini iznosio je 5,2 posto, a u ukupnim prihodima opće države 11,2 posto.

5.3. Prihodi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

U analizi su obuhvaćena ostvarenja proračuna za 32 grada, 20 županija i Grad Zagreb, odnosno sveukupno 53 jedinice koje su preuzele financiranje decentraliziranih funkcija - prema metodologiji GFS 2001. Bitno je navesti kako 53 najveće jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sudjeluju sa 70-80 posto u ukupnim prihodima svih jedinica.

Za razliku od prethodnih godina kada smo ostvarenje proračuna pratili prema metodologiji Međunarodnog monetarnog fonda za statistiku javnih financija GFS 1986, za 2004. godinu izvješća su analizirana prema novoj klasifikaciji GFS 2001, stoga gledano u kontinuitetu, a kako bi se dobila što cjelovitija informacija o financijskom položaju jedinica u usporedbi s GFS 1986, potrebno je naglasiti da postoje razlike u obuhvatu ukupnih prihoda, ukupnih rashoda i neto posudbi.

Statističko izvješće sadrži prihode, rashode, zatim neto transakcije u nefinancijskoj i financijskoj imovini i neto transakcije u obvezama.

Prihodi povećavaju neto vrijednost i prema GFS 2001 klasifikaciji prate se kao: porezi, pomoći i ostali prihodi.

Tablica 5.3.: Ostvarenje proračunskih prihoda u 2004. godini za 53 jedinice (32 grada, 20 županija i Grad Zagreb)

u 000 HRK	Ostvarenje	Struktura
	2004.	2004.
PRIHODI	10 828 868	100,00
Porezni prihodi	6 592 061	60,87
Pomoći	1 425 056	13,16
Ostali prihodi	2 811 751	25,97

Napomena: Prema metodologiji GFS 2001

Izvor : Ministarstvo financija

Ukupno ostvareni prihodi gradova i županija u 2004. godini iznosili su 10,8 milijardi kuna. Promatrajući strukturu ukupnih prihoda u 2004. godini, prihodi od poreza su dominantni, ostvareni u svoti od 6,6 milijardi kuna, imaju udio 61 posto ukupnih prihoda. Udio ostalih prihoda iznosi 26 posto, dok je udio pomoći u strukturi prihoda 2004. godine iznosio 13 posto ukupnih prihoda.

Porezni prihodi zajedno s ostalim prihodima (prihodi od imovine, prodaje roba i usluga, naknade, kazne, administrativne pristojbe) u 2004. godini u strukturi ukupnih prihoda imaju udio od 87 posto.

Posljednjih godina povećani udjeli poreznih prihoda i pomoći u ukupnim prihodima rezultat je i povećanja na osnovi vlastitih i zajedničkih poreznih prihoda i ostvarivanja dodatnih prihoda za decentralizirane funkcije (povećanog udjela u porezu na dohodak), ali i dijela doznačenih pomoći iz državnog proračuna i preko resornih ministarstava.

Tablica 5.4.: Financiranje decentraliziranih funkcija u 2004. godini

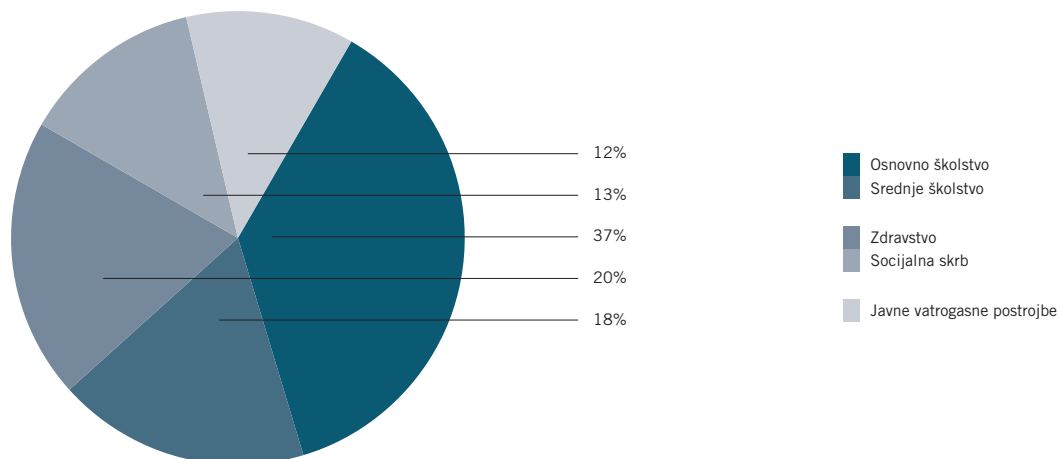
Naziv funkcije	2004. godini			U 000 HRK
	Županije i Grad Zagreb	Gradovi (32)	Gradovi/Općine(54)	Ukupno
Osnovno školstvo	542 657	199 970	–	742 627
Srednje školstvo	369 065	–	–	369 065
Zdravstvo	398 060	–	–	398 060
Socijalna skrb	263 697	–	–	263 697
Javne vatrogasne postrojbe	39 098	144 610	53 827	237 535
Sveukupno obveze	1 612 577	344 580	53 827	2 010 984

Ukupne obveze za prenesene decentralizirane funkcije iznosile su 2.011 milijardi kuna, a struktura funkcija prikazana je na grafikonu 5.1.

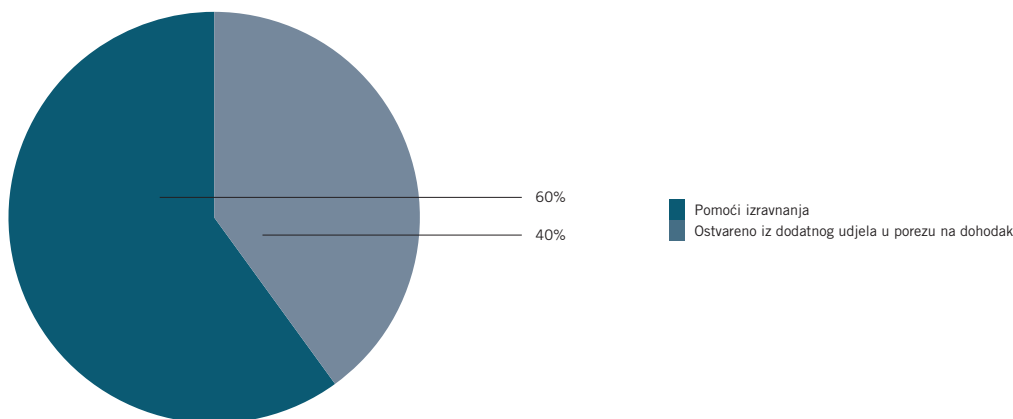
Grafikon 5.1. Struktura decentraliziranih obveza po funkcijama u 2004. godini

Izvor: Ministarstvo financija

U usporedbi s 2003. godinom kada su decentralizirane obveze iznosile 1.806 milijardi kuna, u 2004. godini povećane su 11 posto.

Grafikon 5.2. Struktura ostvarenja prihoda za decentralizirane funkcije u 2004. godini

Izvor: Ministarstvo financija

Ostvareni dio poreza na dohodak od dodatnog udjela u 2004. godini (grafikon 5.2.) iznosio je 799 milijuna kuna, što je bilo dovoljno za financiranje 40 posto ukupno prenesenih rashoda. Ostatak prenesenih obveza podmiren je iz pomoći izravnanja. Budući da rast poreza na dohodak nije pratio rast rashoda za decentralizirane funkcije i kako je sve više jedinica kojima je ustupljen ukupan dio poreza na dohodak, to se sve više sredstava izdvaja s pozicije pomoći izravnanja. Nejednaka ekonomska snaga jedan je od važnijih razloga ovako velikih razlika u fiskalnoj sposobnosti jedinica, što je posebno vidljivo i iz odnosa ostvarenja dodatnih udjela u porezu na dohodak za decentralizirane funkcije i doznačenih pomoći izravnanja.

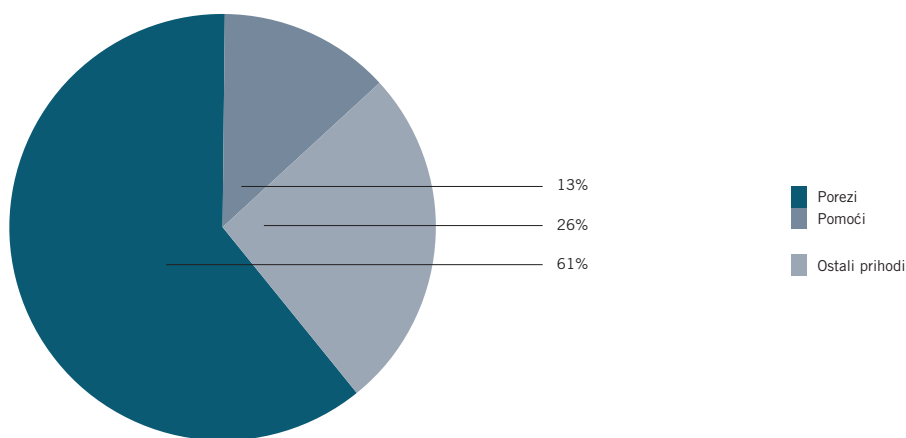
Gledano po županijama, najmanje potrebe za pomoći izravnanja za podmirenje decentraliziranih obveza imao je Grad Zagreb, koji je ostvario oko 99 posto prihoda iz dodatnog udjela u porezu na dohodak, zatim jedinice, Zagrebačke, Istarske, Primorsko-goranske županije oko 50 posto, a najveće potrebe za pomoći izravnanja bile su za Ličko-senjsku županiju 99 posto i Vukovarsko-srijemsku županiju 90 posto. Bitno je istaknuti da su županijama, gradovima i općinama u cijelosti podmirene obveze za decentralizirane funkcije, zatim kako jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dobivaju više prostora za samostalno odlučivanje glede preraspodjele sredstava za funkcije koje se decentraliziraju, te da se uočava pozitivan pomak u boljem sagledavanju potreba i u racionalizaciji pojedinih rashoda.

5.3.1. Porezi

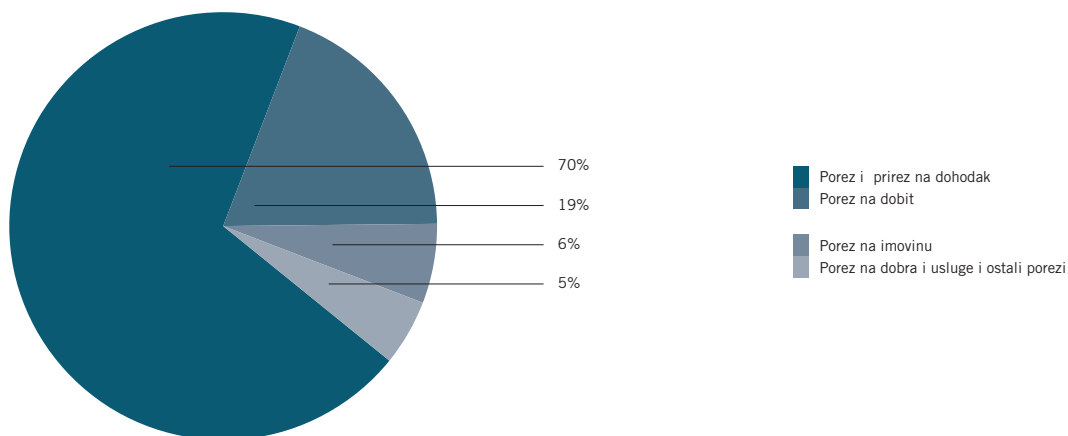
U strukturi prihoda proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, što pokazuju grafikoni 5.3 i 5.4., najveće značenje imaju porezni prihodi ostvareni u 2004. godini u iznosu od 6,6 milijardi kuna ili 61 posto ukupnih prihoda. Porezne prihode jedinice ostvaruju iz vlastitih i zajedničkih poreznih prihoda. Visok udio poreza u ukupnim prihodima rezultat je povećanog udjela u zajedničkim poreznim prihodima. Kako je od 2003. godine svim lokalnim jedinicama povećan udio u porezu na dohodak još 2 posto, to je uz povećanje udjela u porezu na dohodak za decentralizirane funkcije imalo za posljedicu rast udjela poreznih prihoda od 5 posto u usporedbi s 2003. godinom. Porez i pririz na dohodak ostvaren je u iznosu od 4,6 milijardi kuna i u strukturi ukupnih prihoda ima udio od 43 posto, dok je u 2003. godini taj udio bio 38 posto.

Grafikon 5.3. Struktura prihoda 32 grada, županija i Grada Zagreba u 2004. godini

Izvor: Ministarstvo financija

Grafikon 5.4. Struktura poreznih prihoda 32 grada, županija i Grada Zagreba u 2004. godini

Izvor: Ministarstvo financija

U sklopu poreza na dohodak sadržan je i učinak ostvarenog pririza porezu na dohodak, koji se zbog specifičnosti porezne tehnike prikupljanja iskazuje zajedno s porezom na dohodak.

Ako promatramo strukturu prihoda od poreza (vidi grafikon 5.4), razvidno je da je najviše prihoda prikupljeno od zajedničkih poreznih prihoda, čiji udio iznosi 89 posto (poreza i pririza na dohodak 70 posto, poreza na dobit 19 posto), dok je udio svih ostalih poreza na dobra i usluge i ostalih poreza 11 posto ukupnih poreznih prihoda.

Porez na dobit u 2004. godini ostvaren je u iznosu od 1,264 milijarde kuna, što je neznatno povećanje u usporedbi s prethodnom godinom. Porez na dobit kao drugi značajniji izvor ukupnih prihoda zadržao je udio od 12 posto, koliko je iznosio i u 2003. godini.

Nasuprot zajedničkim porezima (porez na dohodak, porez na dobit i porez na promet nekretnina), prihodi prikupljeni od lokalnih poreza slabo su zastupljeni. Porezi na imovinu i porezi na dobra i usluge, koji uglavnom predstavljaju vlastite porezne prihode jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (porez na kuće za odmor, porez na neobrađeno obradivo poljoprivredno zemljište, porez na nekoristišene poduzetničke nekretnine, porez na neizgrađeno građevno zemljište, porez na korištenje javnih površina, porez na potrošnju, porez na tvrtku ili naziv i ostalih poreza), u strukturi ukupnih prihoda tih jedinica čine samo 6 posto.

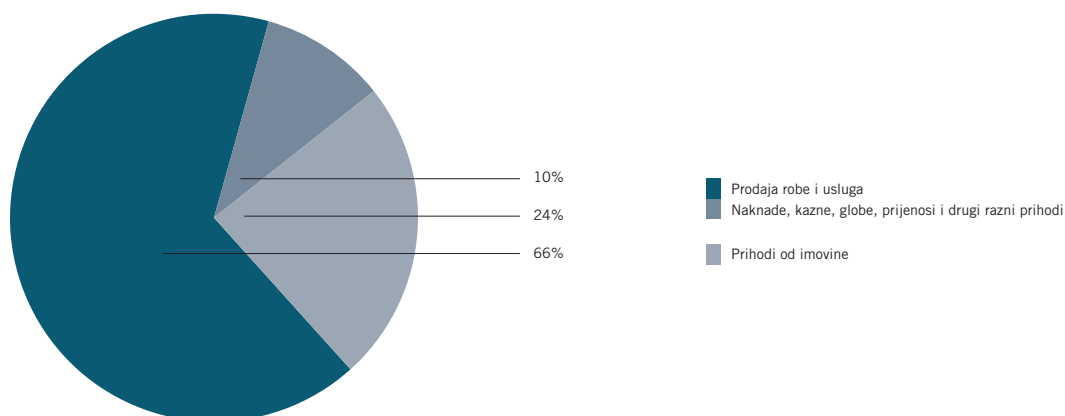
5.3.2. Pomoći

Pomoći obuhvaćaju tekuće i kapitalne prijenose koje proračuni i proračunski korisnici dobivaju od inozemnih vlada, međunarodnih organizacija i drugih subjekata unutar opće države. Pomoći su u 2004. godini ostvarene u iznosu od 1,4 milijarde kuna. U ukupno ostvarenim prihodima 53 jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2004. godinu, udio pomoći iznosio je 13 posto. U ukupnom iznosu pomoći, osim izravnih pomoći za područja posebne državne skrbi (za županije), pomoći resornih ministarstava, Hrvatskih voda, Fonda za regionalni razvoj i drugo, iskazan je i dio poreza na dohodak dobiven kao pomoći izravnjanja iz državnog proračuna za decentralizirane funkcije, koji u skladu s metodologijom GFS ima status primljenih pomoći unutar opće države, a ne prihoda od poreza. U 2004. godini za financiranje decentraliziranih funkcija na poziciji sredstva izravnjanja - pomoći iz državnog proračuna osigurano je 1,050 milijardi kuna.

5.3.3. Ostali prihodi

Ostali prihodi ostvareni u visini od 2,8 milijardi kuna drugi su (vidi grafikone od 5.2. do 5.5.) najizdašniji prihod lokalnih proračuna, te su u strukturi ukupnih prihoda iznosili 26 posto.

Grafikon 5.5. Struktura ostalih prihoda 32 grada, županija i Grada Zagreba u 2004. godini

Ostali prihodi prema metodologiji GFS 2001 mogu se svrstati u tri osnovne kategorije, i to:

1. prihodi od imovine (prihodi od pokretnih i nepokretnih stvari, koncesija, naknada za korištenje prostora elektrana, mineralnih sirovina, za uporabu javnih površina i drugo), ostvareni u iznosu od 685 milijuna kuna te čine 24 posto ostalih prihoda,
2. prihodi od prodaje roba i usluga ostvareni u iznosu od 1,8 milijardi kuna (prihodi od prodaje biljega, prihodi od boravišne pristojbe, komunalne naknade, komunalni doprinosi i ostale naknade), s udjelom od 66 posto i
3. naknade, kazne, globe i razni drugi prihodi s udjelom od 10 posto.

U skladu s posebnim zakonima, županijama, gradovima i općinama pripadaju naknade i pristojbe koje se ubiru na temelju tih zakona, a koje su sadržane u ostalim prihodima njihovih proračuna. Uvođenje prihoda i visinu utvrđuju same jedinice u okviru zakonskih granica. Međutim, potrebno je istaknuti kako je riječ o namjenskim prihodima koji se mogu koristiti samo za djelatnosti za koje su i uvedeni, a veći udio imaju komunalni doprinosi i komunalna naknada, kojima se među ostalim financira održavanje komunalne infrastrukture i javne rasvjete kao jednog od većih rashoda lokalnih proračuna.

5.4. Rashodi proračuna 53 jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave

Rashodi smanjuju neto vrijednost zbog transakcija i prema GFS 2001 dijele se u osnovne kategorije: naknade zaposlenima, korištenje dobara i usluga, kamate, subvencije, pomoći, socijalne naknade i ostale rashode. Financiranje rashoda planira se na temelju posebnih zakona i odluka jedinica, a izvršavanje se osigurava odlukama o izvršavanju proračuna, uz obvezu proračunskih korisnika da na temelju planiranih prihoda u proračunu namjenski koriste sredstva. Rashodi lokalnih jedinica odnose se na obavljanje poslova u nadležnosti lokalne samouprave i područne (regionalne) samouprave.

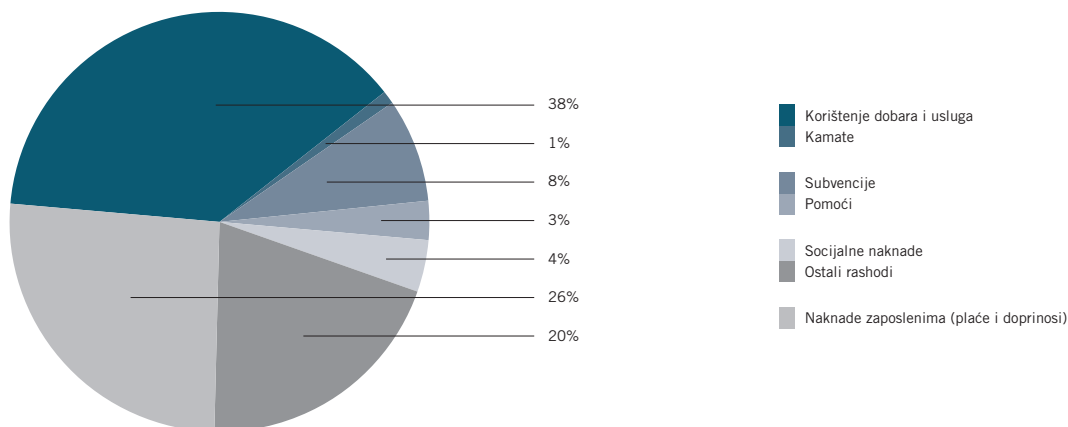
Tablica 5.5.: Proračunski rashodi u 2004. godini za 53 jedinice
(32 grada, 20 županija i Grad Zagreb)-GFS 2001

u 000 HRK	Izvršenje	Struktura
	2004.	2004.
Ukupni rashodi	8 766 249	100,00
Naknade zaposlenima	2 239 472	25,55
Korištenje dobara i usluga	3 351 575	38,23
Kamate	79 559	0,91
Subvencije	726 356	8,29
Pomoći	267 077	3,05
Socijalne naknade	376 014	4,29
Ostali rashodi	1 726 196	19,69

Napomena: Prema metodologiji GFS 2001
Izvor: Ministarstvo financija

Ukupno izvršeni rashodi u 2004. godini iznosili su 8,76 milijardi kuna. Struktura rashoda prikazana je na grafikonu 5.6.

Grafikon 5.6. Struktura rashoda 32 grada, županija i Grada Zagreba u 2004. godini

Izvor: Ministarstvo financija

Udio rashoda za naknade zaposlenima u ukupnim rashodima iznosio je 26 posto, rashoda za korištenje dobara i usluga 38 posto, ostalih rashoda (donacija) 20 posto i udio svih ostalih (subvencija, pomoći, socijalnih naknada i kamata) iznosio je 16 posto. Od ukupno izvršenih rashoda u 2004. godini najviše je sredstava utrošeno na korištenje dobara i usluga, 3,35 milijardi kuna, što je najvećim dijelom rezultat procesa decentralizacije kojim su na nižu razinu prenesene obveze financiranja, najvećim dijelom tekućeg poslovanja u sklopu funkcija školstva i socijalne skrbi. Rashodi za korištenje dobara i usluga obuhvaćaju rashode koji su nužni za redovito funkcioniranje svih korisnika. Sredstva su utrošena za materijal, energiju, javnu rasvjetu, održavanje čistoće, javnih površina, komunalne i ostale usluge za redovite potrebe i rashode za tekuće održavanje zgrada i opreme.

Naknade zaposlenima (plaće i doprinosi) ostvarene su u iznosu od 2,2 milijarde kuna, uz plaće zaposlenih u tijelima, sadrže uglavnom i plaće korisnika proračuna (kazališta, muzeja, knjižnica, dječjih vrtića i drugo). Financijski rashodi, odnosno plaćene kamate imaju najmanji udio od 1 posto u ukupnim rashodima lokalnih

proračuna. Kamate se odnose najvećim dijelom za podmirenje kreditnih obveza domaćih i inozemnih, koje su preuzele jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u prijašnjim godinama. Otplate kamata za domaće kredite u 2004. godini iznosile su 38 milijuna kuna, a za inozemne 41 milijun kuna.

Subvencije su tekući prijenosi sredstava koji se daju jednokratno ili višekratno za poticanje proizvodnje ili pružanje usluga. Prema namjenama mogu biti za: subvencije kamata, programe usavršavanja zaposlenih, restrukturiranje trgovačkih društava i drugo. Ukupno su izvršene u iznosu od 726 milijuna kuna i imaju 8 posto udjela u ukupnim rashodima. Najvećim su dijelom namijenjene trgovačkim društvima u javnom sektoru, dok je manji dio namijenjen i izvan javnog sektora. Subvencije izvan javnog sektora pretežito su namijenjene poljoprivrednicima, obrtnicima i malim i srednjim poduzetnicima.

Pomoći su neobvezatni tekući i ili kapitalni transferi (prijenosi) koji se daju ostalim jedinicama unutar opće države. Uglavnom se doznaju za sufinanciranje tekućih i kapitalnih rashoda proračunskim korisnicima državnog ili lokalnog proračuna. Za spomenute je rashode u 2004. godini izvršeno 267 milijuna kuna, odnosno 3 posto ukupnih rashoda. Pretežiti dio, odnosno 65 posto pomoći, namijenjen je za kapitalne pomoći unutar opće države (izgradnju cesta, prostornih planova, vodoopskrbe i drugo).

Socijalne naknade - naknade građanima u ukupnim rashodima imaju 4 posto udjela. Riječ je uglavnom o rashodima za sufinanciranje cijene prijevoza učenika, smještaja i prehrane te sufinanciranju cijene ogrjeva za korisnike socijalne pomoći.

Ostali rashodi (donacije) obuhvaćaju tekuće i kapitalne rashode, koji su u 2004. godini ostvareni u iznosu 1,7 milijardi kuna i imaju 20 posto udjela u ukupnim rashodima. Donacije su namijenjene uglavnom neprofitnim organizacijama za negospodarstvene investicije, naknade šteta uzrokovanih elementarnim nepogodama i nabavu opreme te trgovačkim društvima i neprofitnim ustanovama u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za nabavu nefinancijske imovine. U njihovoj strukturi, 74 posto čine tekući rashodi, dok se manji dio odnosi na ostale kapitalne rashode.

5.5. Transakcije u nefinancijskoj imovini

Tablica 5.6.: Promjene neto vrijednosti nefinancijske imovine u 2004. godini za 53 jedinice (32 grada, 20 županija i Grad Zagreb)

NETO NEFINANCIJSKA IMOVINA	2.121.355
Dugotrajna proizvedena imovina	2.213.163
Nabava: dugotrajna proizvedena imovina	2.500.488
Prodaja: dugotrajna proizvedena imovina	287.325
Pohranjene vrijednosti	164
Nabava: pohranjene vrijednosti	164
Prodaja: pohranjene vrijednosti	0
Neproizvedena imovina	-91.972
Nabava: neproizvedena imovina	210.755
Prodaja: neproizvedena imovina	302.727

Napomena: Prema metodologiji GFS 2001

Izvor: Ministarstvo financija

Prema obuhvatu metodologije GFS 1986, prihodi od prodaje nefinancijske imovine i rashodi za nabavu nefinancijske imovine bili su sadržani u sklopu prihoda odnosno rashoda, a u metodologiji GFS 2001 nalaze se u sklopu transakcija u nefinancijskoj imovini. Nefinancijska imovina obuhvaća proizvedenu i neproizvedenu imovinu. Proizvedena dugotrajna imovina obuhvaća zgrade, građevine, postrojenja, opremu te ostalu dugotrajnu imovinu. Ukupna nabava proizvedene nefinancijske imovine iznosila je 2,5 milijardi kuna (komunalne infrastrukture, školskih i zdravstvenih ustanova, objekata kulture, predškolskih ustanova, poslovnih zona, poslovnih zgrada, rekonstrukcija i izgradnja cesta, sportsko-rekreacijskih centara, namještaja i opreme i drugo), dok je prodaja (poslovnih objekata, prihoda od prodaje stanova i ostalih građevinskih objekata) samo 287 milijuna kuna.

Neproizvedena nefinancijska imovina sastoji se od zemljišta, rudnog bogatstva, ostale prirodne imovine i ostalih prava (koncesije, licencije, patenti itd.). Nabava i prodaja neproizvedene imovine ostvareni u 2004. godini gotovo su u cijelosti s osnove prodaje zemljišta.

Neto nefinancijska imovina u 2004. godini ostvarena je u iznosu od 2,1 milijarde kuna, što je rezultat nabave i prodaje nefinancijske imovine.

Budući da se prihodi od prodaje nefinancijske imovine ostvaruju prodajom imovine koja je najvećim dijelom u vlasništvu gradova a manjim u vlasništvu županija, to je i njihova zastupljenost u proračunima gradova veća. Nabavu dugotrajne nefinancijske imovine financirana je ne samo od prodaje ove imovine nego većim dijelom od ostvarenih ostalih prihoda i primitaka od zaduživanja.

5.6. Transakcije u financijskoj imovini i obvezama

Tablica 5.7.: Promjene neto vrijednosti financijske imovine i obveza u 2004. godini za 53 jedinice (32 grada, županije i Grad Zagreb)

NETO FINANCIJSKA IMOVINA	76.344
Tuzemna	78.038
Inozemna	-1.694
NETO OBVEZE	135.080
Tuzemne	232.026
Inozemne	-96.946

Napomena: Prema metodologiji GFS 2001

Izvor: Ministarstvo financija

Financijska imovina jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sastoji se od financijskih potraživanja. Transakcije u financijskoj imovini u 2004. godini iznosile su neto 76,3 milijuna kuna, a rezultat su:

- izdataka za tuzemne dane zajmove u iznosu 126,6 milijuna kuna;
za dionice i kupnju udjela u glavnici trgovačkih društava 16,4 milijuna kuna
i za ostala potraživanja 10,9 milijuna kuna
- te primitaka od povrata danih zajmova u iznosu 68,2 milijuna kuna,
primitaka od prodaje dionica i udjela u trgovačkim društvima 20,2 i inozemnih 1,7 milijuna kuna
te povećanja stanja depozita za 12,4 milijuna kuna.

Dani zajmovi namijenjeni su uglavnom trgovačkim društvima u javnom sektoru, malim i srednjim poduzetnicima ili bankama kao jamstvo povrata kredita poduzetnika na području jedinica.

Transakcije u obvezama rezultat su zaduživanja i otplata po primljenim zajmovima i po osnovi izdanih vrijednosnih papira.

U nedostatku prihoda za nabavu nefinancijske imovine, a s ciljem financiranja kapitalnih projekata, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave dana je mogućnost zaduživanja u skladu s odredbama zakona¹¹ i podzakonskih akata¹². U skladu sa Zakonom i Pravilnikom, županije, gradovi i općine mogu se zadužiti samo kod banaka na području Republike Hrvatske za kapitalne projekte koji se financiraju iz njihova proračuna, a koje potvrdi predstavničko tijelo uz prethodnu suglasnost Vlade.

I za 2004. godinu propisane su mjere ograničenja, u Zakonu o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2004. godinu, kojima Vlada Republike Hrvatske može dati suglasnosti za zaduženje jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2004. godinu do iznosa 2 posto, ostvarenih prihoda poslovanja svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, iskazane u financijskom izvještaju, za 2003. godinu. Odredbe se nisu odnosile na jedinice s područja posebne državne skrbi, zatim one koje ostvaruju kreditna sredstva iz sredstava Fonda za regionalni razvoj Republike Hrvatske i Fonda za razvoj i zapošljavanje.

Općine, gradovi i županije mogli su podnijeti zahtjev za zaduženje ako su u financijskim izvještajima imali prihode poslovanja veće od rashoda poslovanja za 2003. godinu.

Transakcije u obvezama u 2004. godini iznosile su neto 135 milijuna kuna, te su rezultat zaduživanja u tuzemstvu u iznosu 542 milijuna kuna i otplata glavnice primljenih tuzemnih i inozemnih zaduživanja u iznosu 407 milijuna kuna. Domaća zaduživanja nastala su s osnove izdavanja obveznica za financiranje komunalne infrastrukture u iznosu od 214 milijuna kuna i uzimanja zajmova kod tuzemnih poslovnih banka u iznosu 328 milijuna kuna.

Osim navedenog, općine, gradovi i županije mogu dati jamstva za zaduženje javnoj ustanovi ili trgovačkom društvu čiji su osnivač i većinski vlasnik. Spomenuto jamstvo uključuje se u opseg godišnjeg zaduženja odnosno jedinice. Godišnji anuitet kredita, jamstava i ostalih dospjelih a nepodmirenih obveza može iznositi najviše do 20 posto ostvarenih prihoda jedinice u godini koja prethodi godini u kojoj se zadužuje. Jedinicama je dopušteno i refinanciranje dosadašnjih kreditnih obveza zbog povoljnijih uvjeta kreditiranja, u prvom redu smanjenja kamatnih stopa na tržištu kapitala. Refinancirati se može kredit za koji je Vlada Republike Hrvatske dala suglasnost za zaduženje pod uvjetom da je refinancirani iznos manji od ostatka duga iz prethodno donesene odluke Vlade. Navedene zakonske mogućnosti jedinice su koristile u skladu sa svojim mogućnostima.

¹¹ Zakon o proračunu (Narodne novine, br. 96/03.), Zakon o izvršavanju Državnog proračuna ("Narodne novine", br. 31. i 104/04.)

¹² Pravilnik o postupku zaduživanja JLP(R)S i davanja jamstva JP(R)S (Narodne novine, br. 55/04.)

6.1. Značajna obilježja fiskalne politike u 2004. godini

Značajna fiskalna prilagodba te smanjenje eksternih neravnoteža obilježili su fiskalnu politiku u protekloj godini, što je i definirano Načelima fiskalne politike koje je Vlada Republike Hrvatske donijela u srpnju 2004. godine. Naime, manjkom proračuna opće države koji je dosegnuo razinu od 6,3 posto BDP-a u 2003. godini, uvelike je destabiliziran *stand-by* aranžman s Međunarodnim monetarnim fondom, koji su hrvatske vlasti sklopile u veljači iste godine.

Početak 2004. godine započeli su pregovori o sklapanju novog aranžmana koji je Izvršni odbor MMF-a odobrio u kolovozu 2004. godine na razdoblje od dvadeset mjeseci. Time je podržan program sadržan u Memorandumu o ekonomskoj i fiskalnoj politici čiji su najvažniji cijevi bili uspostavljanje transparentnosti u javnim financijama te početak procesa srednjoročne konsolidacije. Stoga je jasna orijentacija hrvatskih vlasti bila smanjenje proračunskog deficita i eksterne neravnoteže koju kreiraju visoki deficiti na tekućem računu bilance plaćanja te opterećenje inozemnim dugom.

Iako je za 2004. godinu planirani manjak proračuna opće države bio 4,5 posto BDP-a, ostvareni deficit od 4,9 posto BDP-a pokazuje da je postignuta značajna fiskalna prilagodba u usporedbi s prethodnom godinom. Važno je naglasiti da su u proračunu za 2004. godinu uključene i sve kvazifiskalne operacije koje su se do tada odvijale izvan njega. Ovime je potvrđeno provođenje transparentnije fiskalne politike koja za cilj ima zadovoljiti Maastrichtske kriterije za ulazak u Europsku uniju (fiskalni deficit od 3 posto BDP-a i javni dug ispod 60 posto BDP-a).

Na području poreznog sustava uvedene su izmjene i dopune Zakona o posebnom porezu na duhanske proizvode i Zakona o posebnim porezima na osobne automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove. Donesene su i izmjene Zakona o porezu na dohodak, Zakona o doprinosima za obvezna osiguranja te zakona o porezu na dobit, koji su u primjeni od 1. siječnja ove godine, kako bi se uklonile slabosti postojećih Zakona te omogućilo postupno povezivanje sa smjernicama EU.

Od 1. siječnja 2004. godine proširen je i obuhvat izvanproračunskih fondova i agencija osnivanjem Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, radi osiguranja dodatnih sredstava za financiranje projekata, programa i sličnih aktivnosti u području očuvanja, zaštite i unapređenja okoliša.

Hrvatskoj je, pred sam kraj prošle godine, povećan i Standard&Poor's kreditni rejting s BBB- na BBB, što će omogućiti lakši pristup financijskim tržištima te povoljnije uvjete financiranja.

Nastavkom fiskalne konsolidacije i provedbom strukturnih reformi u idućem razdoblju, smanjit će se uloga države u gospodarstvu te ojačati njezina fiskalna pozicija.

6.2. Konsolidirana opća država prema ekonomskoj klasifikaciji

6.2.1. Prihodi konsolidirane opće države

Na razini konsolidirane opće države tijekom 2004. godine prikupljeno je 96,427 milijardi kuna, što je 7,112 milijardi kuna ili 8,0 posto više nego u prethodnoj godini. Istodobno, udio ukupnih prihoda konsolidirane opće države u vijednosti nominalnog bruto domaćeg proizvoda iznosio je 46,6 posto, što je za 0,3 postotna boda više nego godinu.

U *tablici 6.1.* nalazi se pregled osnovnih vrsta prihoda konsolidirane opće države iskazanih prema ekonomskoj klasifikaciji te kao udio u bruto domaćem proizvodu.

Tablica 6.1.: Prihodi konsolidirane opće države od 2002. do 2004. godine

	(000 HRK)	2002.	% BDP-a	2003.	% BDP-a	2004.	% BDP-a
1	PRIHODI	82.895.736	46,2	89.314.501	46,3	96.426.967	46,6
11	Porezi	50.665.636	28,2	53.834.653	27,9	56.425.728	27,2
111	Porezi na dohodak, dobit i kapitalnu dobit	10.940.797	6,1	11.516.423	6,0	12.160.712	5,9
1111	Porez na dohodak	7.226.672	4,0	7.197.917	3,7	7.764.615	3,7
1112	Porez na dobit	3.714.125	2,1	4.318.506	2,2	4.396.097	2,1
113	Porezi na imovinu	623.974	0,3	605.840	0,3	730.913	0,4
114	Porezi na dobra i usluge	36.563.588	20,4	39.547.169	20,5	41.587.966	20,1
1141	Opći porezi na dobra i usluge	26.127.927	14,6	28.302.816	14,7	30.057.275	14,5
11411	Porez na dodanu vrijednost	25.952.486	14,5	28.129.300	14,6	29.864.905	14,4
11412	Porez na prodaju	175.441	0,1	173.516	0,1	192.370	0,1
1142	Trošarine	9.835.295	5,5	10.482.097	5,4	10.625.358	5,1
115	Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	2.050.624	1,1	1.810.866	0,9	1.590.727	0,8
116	Ostali porezi	486.653	0,3	354.355	0,2	355.410	0,2
12	Socijalni doprinosi	25.200.022	14,0	27.424.608	14,2	29.477.597	14,2
13	Pomoći	1.190	0,0	12.034	0,0	13.992	0,0
14	Ostali prihodi	7.028.887	3,9	8.043.206	4,2	10.509.650	5,1

Izvor: Ministarstvo financija i Državni zavod za statistiku za podatke o BDP-u

Tijekom razdoblja od 2002. do 2004. godine porezno opterećenje mjereno udjelom poreznih prihoda konsolidirane opće države u BDP-u, uključujući i socijalne doprinose, još uvijek se kreće iznad visokih 40 posto BDP-a. Radi njegovog daljnjeg smanjenja, donesene su nove porezne mjere (opisane u drugom poglavlju) kojima će se potaknuti rast investicija kao osnove za intenziviranje gospodarske aktivnosti. Pojedinačno, porezni prihodi pokazuju tendenciju smanjivanja s 27,9 posto BDP-a u 2003. godini na 27,2 posto BDP-a u 2004. godini, dok su socijalni doprinosi zadržali svoj udio na razini 2003. godine. Istodobno, udio ostalih prihoda u BDP-u povećao se 0,9 posto u usporedbi s prethodnom godinom. Poželjno smanjenje poreznog opterećenja trebalo bi se realizirati paralelno sa smanjivanjem javnih rashoda.

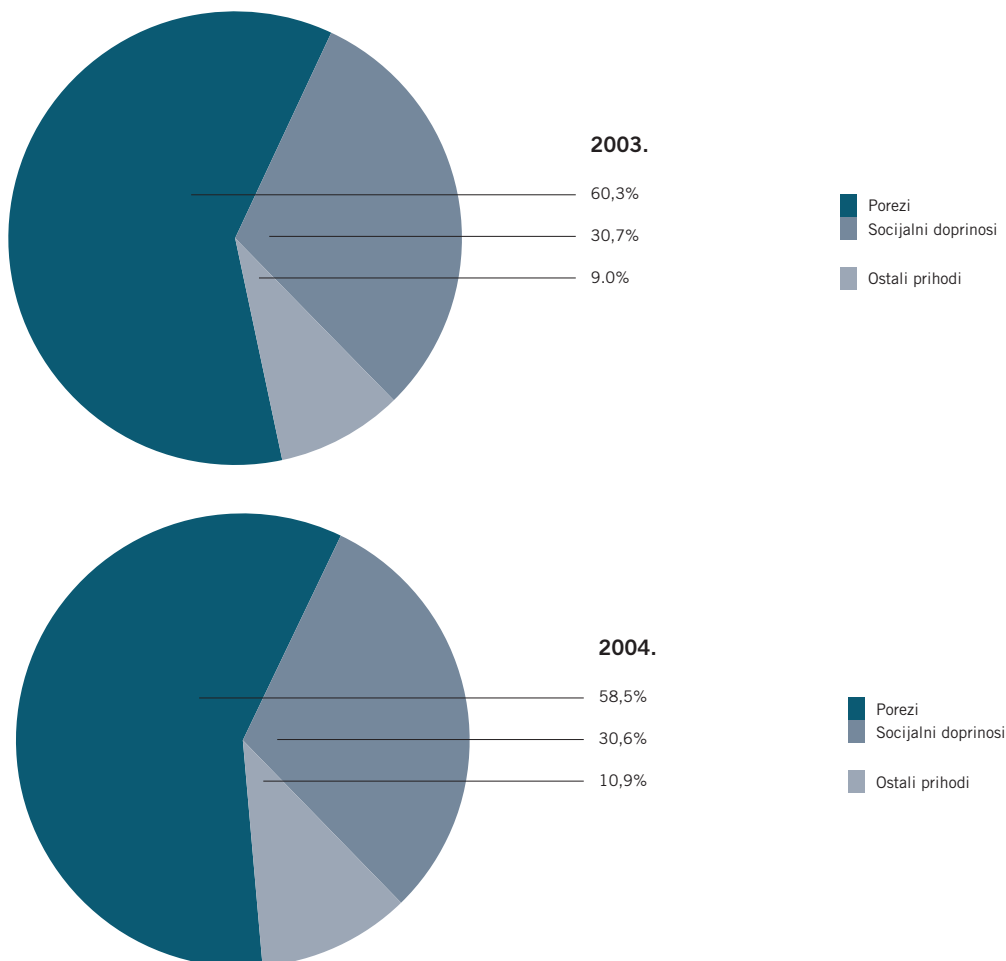
Na *grafikonima 6.1.* i *6.2.* predstavljena je struktura ukupnih prihoda konsolidirane opće države u 2003. i 2004. godini.

Vidljivo je da su porezni prihodi u 2004. godini ostvarili relativno manji udio (58,5 posto) u ukupnim приходima u usporedbi s prethodnom fiskalnom godinom (60,3 posto). Razlog tomu dijelom proizlazi iz problema povezanih s naplatom pojedinih poreza zbog raširene porezne evazije. Udio socijalnih doprinosa (od 30,6 posto) ostao je gotovo identičan udjelu ostvarenom u 2003. godini. S druge strane, ostvarenje ostalih prihoda povećalo je njihov udio u ukupnim приходima sa 9,0 posto u 2003. godini na 10,9 posto u 2004. godini.

Grafikon 6.1 i 6.2.: Struktura ukupnih prihoda konsolidirane opće države u 2003. i 2004. godine

Izvor: Ministarstvo financija

Na grafikonima 6.3. i 6.4. prikazana je struktura poreznih prihoda konsolidirane opće države u 2003. i 2004. godini, iskazano prema ekonomskoj klasifikaciji.

Premda prihodi od poreza na dodanu vrijednost čine vodeću komponentu poreznih prihoda konsolidirane opće države, njihov udio od 52,9 posto ukupnih poreznih prihoda u 2004. godini nije se znatnije promijenio u usporedbi s godinom prije (52,3 posto). Naime, prihodi od PDV-a nisu prikupljeni prema godišnjem planu. Iako su u protekloj fiskalnoj godini ostvarili rast od 6,2 posto, to je bilo znatno sporije nego u 2003. godini kada su rasli stopom od 8,4 posto. Drugim riječima, tijekom 2004. godine prikupljeni su u iznosu od 29,865 milijardi kuna, dok su u 2003. godini iznosili 28,129 milijardi kuna. Unatoč dobrim pokazateljima u kretanjima trgovine i turizma tijekom ljetnih mjeseci, ti su se prihodi usporavali, što se dakako može pripisati izraženom efektu sive ekonomije.

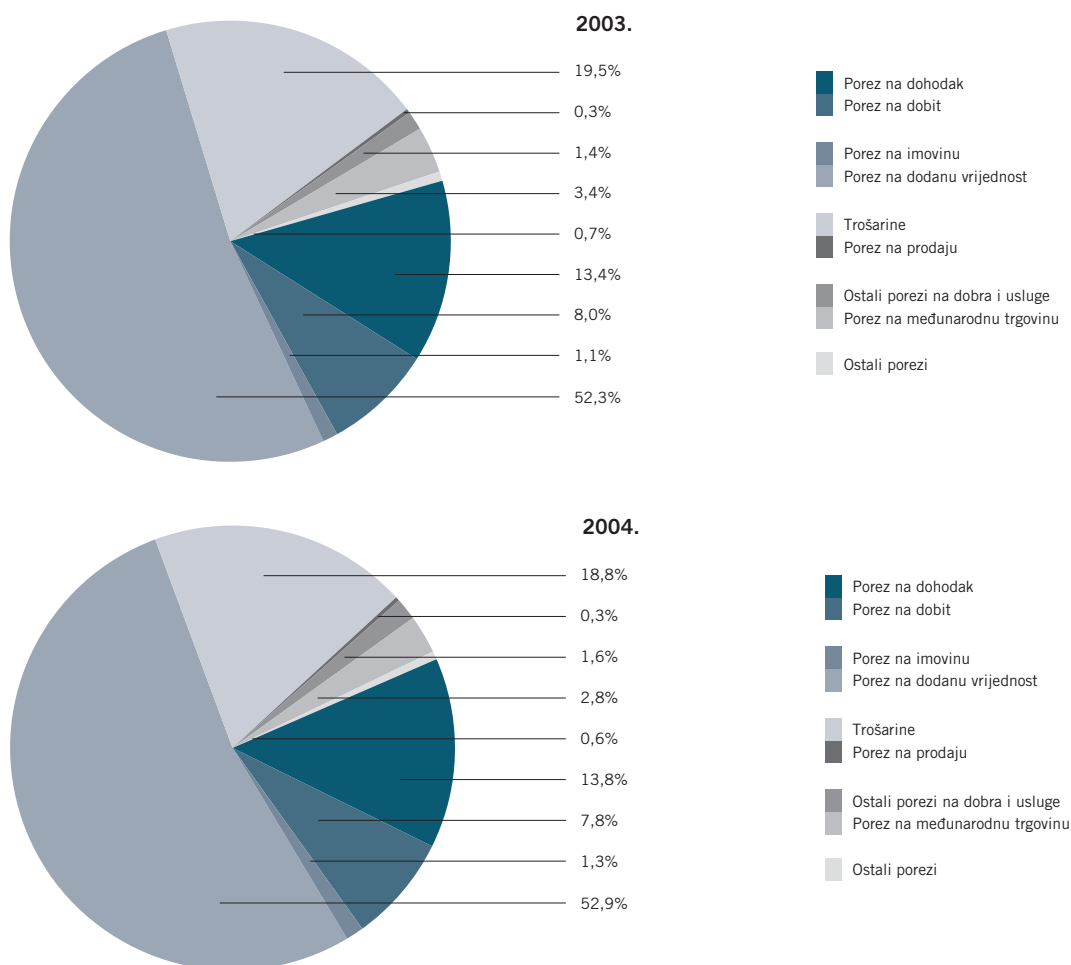
Prihodi od trošarina, ostvareni u iznosu od 10,625 milijardi kuna, u 2004. godini čine 18,8 posto ukupnih poreznih prihoda. U usporedbi s prethodnom godinom, trošarine su zabilježile rast od samo 1,4 posto, što je znatno manje od rasta i udjela ostvarenog u 2003. godini na razini od 6,6 posto, odnosno 19,5 posto. Takva tendencija smanjenja najizraženija je posljedica slabo prikupljenih komponenti svih trošarina, a osobito trošarina na naftne derivate, koji u ukupnoj strukturi trošarina sudjeluju s 41,9 posto. S obzirom na to da su trošarine opisane u drugom poglavlju, ovdje ćemo se osvrnuti samo na izvore prikupljenih trošarina. Tako je od ukupno prikupljenih trošarina u 2004. godini državni proračun prikupio 7,942 milijardi kuna, dok se preostalih 2,684 milijarde kuna odnosi na izvanproračunske fondove i agencije, tj. Hrvatske autoceste (HAC) i Hrvatske ceste (HC). Izdvajanje dijela trošarina na naftu i naftne derivate za izgradnju cesta i autocesta zakonski je regulirano još 2001. godine.

Prihodi od poreza na dohodak zabilježili su povećanje udjela u ukupnim poreznim prihodima s 13,4 posto u 2003. godini na 13,8 posto u 2004. godini. Dobri pokazatelji u kretanju broja zaposlenih tijekom promatrane godine, a samim time i povećanje porezne osnovice poreza na dohodak, povezani su s ostvarenim prihodima po osnovi tog poreza. Isto tako, na ostvareni rast prihoda utjecaj su imale i promjene u porezu na dohodak, tj. velike porezne olakšice. Tako je u 2003. godini prikupljeno 0,4 posto manje prihoda na godišnjoj razini, dok je u 2004. godini ostvaren znatan rast od 7,9 posto. Smatramo bitnim istaknuti da je na razini konsolidirane opće države, od ukupnih prihoda poreza na dohodak u iznosu od 7,765 milijardi kuna, državni proračun prikupio 3,128 milijardi kuna, a 4,636 milijardi kuna dolazi iz jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Prihodi od poreza na dobit tijekom 2004. godine rasli su znatno sporije (1,8 posto) nego godinu prije (16,3 posto). U skladu s tim, i njihov udio u ukupnim poreznim prihodima smanjio se sa 8,0 posto u 2003. godini na 7,8 posto u 2004. godini. Ako se promatraju razine fiskalne vlasti, vidljivo je da se od ukupnih prihoda poreza na dobit u iznosu od 4,397 milijardi kuna, na državni proračun odnosi 3,131 milijardi kuna, a na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave 1,265 milijardi kuna.

Smanjenje udjela prihoda od poreza na međunarodnu trgovinu u ukupnim poreznim prihodima nastavlja se i u 2004. godini, i to sa 3,4 posto zabilježenih u 2003. godini na 2,8 posto u 2004. godini. Na takvo kretanje najvećim su dijelom utjecali sklopljeni ugovori o slobodnoj trgovini te proces liberalizacije vanjskotrgovinske razmjene. To potvrđuje i njihovo godišnje smanjenje od 11,7 posto u 2003. godini, odnosno 12,2 posto u 2004. godini. Prihodi od poreza na imovinu, koji se u potpunosti ostvaruju iz prihoda od poreza na promet nekretnina, zabilježili su povećanje udjela u ukupnim poreznim prihodima za 0,2 postotna boda, tj. s 1,1 posto u 2003. godini na 1,3 posto u 2004. godini, što je rezultiralo visokom stopom rasta od 20,6 posto u usporedbi s godinom prije.

Grafikon 6.3 i 6.4.: *Struktura poreznih prihoda konsolidirane opće države u 2003. i 2004. godini*

Izvor: *Ministarstvo financija*

Socijalni doprinosi, na koje se odnosi 30,6 posto ukupnih prihoda konsolidirane opće države, porasli su 7,5 posto u 2004. godini, što je za 1,3 postotna boda manje nego u 2003. godini. Rast doprinosa bio je rezultat porasta mase isplaćenih plaća, što je i opisano u drugom poglavlju.

Ostali prihodi konsolidirane opće države prikupljeni su u iznosu od gotovo 10,510 milijardi kuna, što je čak 30,7 posto više nego u prethodnoj godini. Time se njihov udio u ukupnim prihodima povećao na 10,9 posto u 2004. godini (prema 9,0 posto u 2003. godini). Na takvo kretanje najvećim dijelom utjecali su prihodi od prodaje robe i usluga te prihodi od imovine, koji uključuju i dividendu Hrvatskih telekomunikacija d.d. uplaćenu na račun državnog proračuna u 2004. godini. Od izvanproračunskih fondova i agencija te jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave najveći doprinos takvom kretanju ostalih prihoda dolazi od prikupljenih administrativnih pristojbi.

6.2.2. Rashodi konsolidirane opće države

Na razini konsolidirane opće države, tijekom protekle fiskalne godine utrošeno je 94,286 milijardi kuna ili 8,0 posto više nego godinu prije. Time se udio ukupnih rashoda u BDP-u, promatrano prema metodologiji GFS 2001, povećao s 45,2 posto zabilježenih u 2003. godini na 45,5 posto u 2004. godini.

Ukupne rashode konsolidirane opće države, iskazane prema ekonomskoj klasifikaciji i udjelima u BDP-u, u razdoblju od 2002. do 2004. godine dajemo u *tablici 6.2.*

Tablica 6.2.: Rashodi konsolidirane opće države od 2002. do 2004. godine

	(000 HRK)	2002.	% BDP-a	2003.	% BDP-a	2004.	% BDP-a
2	RASHODI	81.318.571	45,3	87.295.863	45,2	94.286.501	45,5
21	Naknade zaposlenima	22.181.946	12,4	24.065.457	12,5	25.505.196	12,3
211	Plaće i nadnice	18.966.243	10,6	20.495.807	10,6	21.723.668	10,5
212	Socijalni doprinosi	3.215.703	1,8	3.569.651	1,8	3.781.528	1,8
22	Korištenje dobara i usluga	9.772.569	5,4	9.494.184	4,9	9.679.316	4,7
24	Kamate	3.761.201	2,1	4.039.182	2,1	4.423.239	2,1
241	Inozemne	1.927.686	1,1	2.071.500	1,1	2.201.890	1,1
242	Tuzemne	1.833.515	1,0	1.967.682	1,0	2.221.349	1,1
25	Subvencije	4.146.064	2,3	4.915.835	2,5	5.694.425	2,7
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	2.189.093	1,2	2.513.650	1,3	3.420.619	1,7
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	1.956.971	1,1	2.402.185	1,2	2.273.806	1,1
26	Pomoći	535.489	0,3	557.297	0,3	1.008.884	0,5
261	Inozemnim vladama	66.004	0,0	43.918	0,0	76.464	0,0
262	Međunarodnim organizacijama	38.683	0,0	41.239	0,0	83.434	0,0
263	Unutar opće države	430.802	0,2	472.140	0,2	848.986	0,4
27	Socijalne naknade	36.129.009	20,1	38.254.500	19,8	41.021.808	19,8
271	Socijalne naknade iz osiguranja	19.534.518	10,9	30.639.145	15,9	29.100.971	14,1
272	Naknade za socijalnu pomoć	16.224.954	9,0	7.056.206	3,7	11.552.423	5,6
273	Socijalne naknade za zaposlenike	369.537	0,2	559.149	0,3	368.415	0,2
28	Ostali rashodi	4.792.294	2,7	5.969.408	3,1	6.953.634	3,4

Izvor: Ministarstvo financija i Državni zavod za statistiku za podatke o BDP-u

Vidljivo je da godišnji rast ukupnih rashoda konsolidirane opće države determiniraju visoki udio socijalnih naknada iz osiguranja (uglavnom izdaci za mirovine) te rashoda za plaće i nadnice. Tako se razina rashoda za plaće i nadnice tijekom 2004. godine kretala u udjelu od 10,5 posto BDP-a u 2004. godini (nasuprot 10,6 posto BDP-a u 2003. godini). Razina socijalnih naknada imala je identičan udio kao i u prethodnoj godini (od 19,8 posto BDP-a). Rashodi za korištenje dobara i usluga zabilježili su smanjenje od 0,2 posto na godišnjoj razini (od 4,9 posto BDP-a na 4,7 posto BDP-a). S druge strane, udio izdataka za subvencije povećao se s 2,5 posto BDP-a na 2,7 posto BDP-a, dok su ostali rashodi dosegli razinu od 3,4 posto BDP-a u 2004. godini. Rashodi za kamate kretali su se oko 2,1 posto BDP-a kao i u 2003. godini.

U nastavku koji slijedi (*grafikoni 6.5. i 6.6.*) dajemo iscrpan osvrt na strukturu rashoda konsolidirane opće države u 2003. i 2004. godini, iz čega ujedno i proizlazi odgovor na pitanje zbog čega se državna potrošnja u 2004. godini povećala.

Najveću komponentu u ukupnim rashodima ostvaruju rashodi za socijalne naknade koji su tijekom 2004. godine izvršeni u iznosu od 41,022 milijardi kuna. Time je njihov udio (od 43,5 posto) ostao gotovo identičan udjelu iz 2003. godine (43,8 posto). Međutim, rashodi za socijalne naknade rasli su nešto više (7,2 posto) nego godinu prije (5,9 posto), zbog povećanih izdvajanja za socijalne naknade iz osiguranja tj. rashoda za mirovine, posebno starosnih, te nešto manje invalidskih i obiteljskih. U njihovoj strukturi i naknade za socijalnu pomoć bilježe velik međugodišnji porast od 63,7 posto, što je posljedica većih izdvajanja za isplatu invalidskih i obiteljskih mirovina, doplatka za djecu te dodatka na mirovinu od 100 kuna i 6 posto. Slijede naknade zaposlenima od 25,506 milijardi kuna, koje uz socijalne naknade čine dva najveća proračunska rashoda. S udjelom od 27,1 posto u ukupno ostvarenim rashodima konsolidirane opće države, naknade zaposlenima tijekom 2004. godine rasle su sporije (6,0 posto) nego 2003. godine (8,5 posto). Razlog tomu djelomično je i usporeni rast zaposlenosti i plaća u državnoj upravi u 2004. godini.

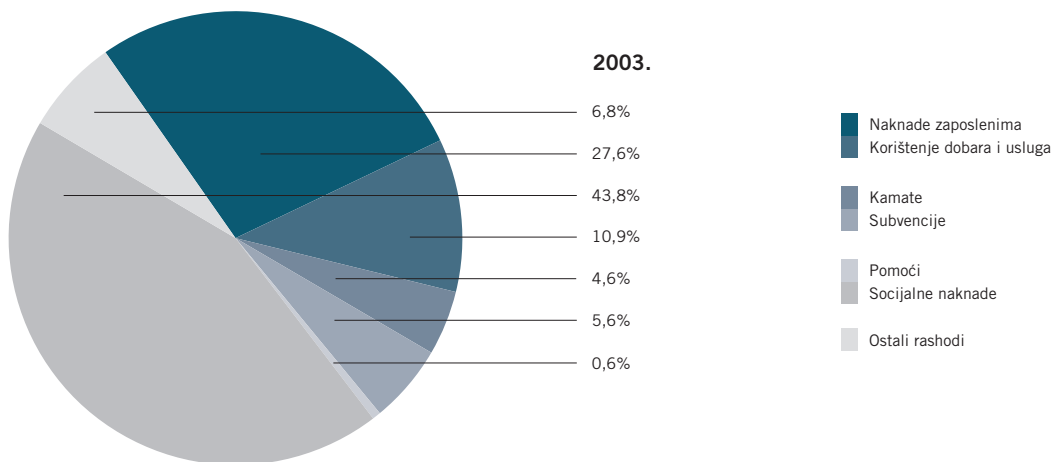
Visoko treće mjesto u strukturi ukupnih rashoda zauzimaju i rashodi za korištenje dobara i usluga s udjelom od 10,3 posto. Izvršeni su u iznosu od 9,679 milijardi kuna, što je 1,9 posto više nego 2003. godine, kada su ovi rashodi zabilježili međugodišnje smanjenje od 6,2 posto.

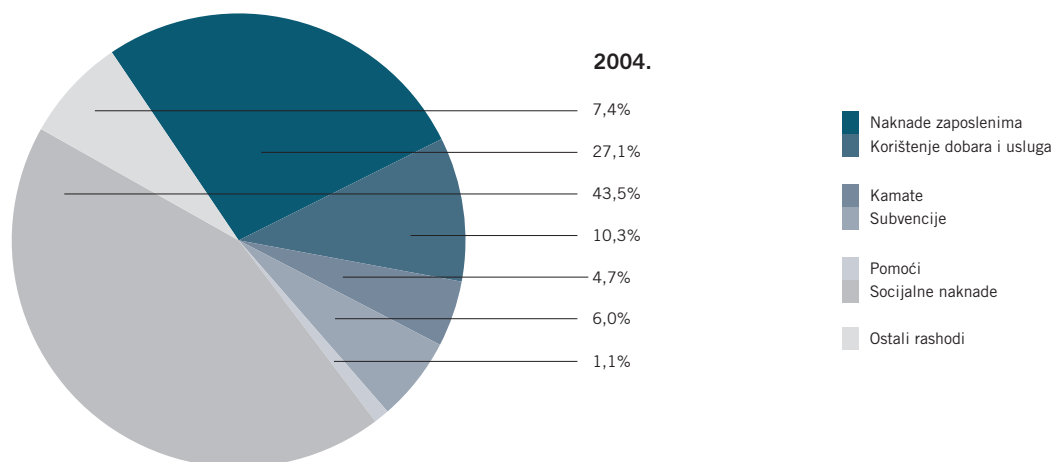
Udio ostalih rashoda povećao se sa 6,8 posto u 2003. godini na 7,4 posto u 2004. godini, premda su rasli sporije (16,5 posto) nego u godini prije (20,9 posto). Pritom su kapitalni rashodi iznosili 3,806 milijardi kuna, čime su premašili svoj prošlogodišnji iznos za čak 133,6 posto, dok su istodobno tekući rashodi od 3,145 milijardi kuna bili niži 12 posto. Od ukupnog iznosa ostalih kapitalnih rashoda više od 2,5 milijardi kuna su izdaci državnog proračuna, dok se preostalih 1,2 milijarde kuna odnosi na izdatke izvanproračunskih fondova i agencija, nastale kod Hrvatskih voda te HAC-a i HC-a (uzrokovanih ulaganjima u cestovnu infrastrukturu), te jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Istodobno je na državnom proračunu izvršeno više od 1,8 milijardi kuna tekućih rashoda, dok se 1,3 milijarde kuna odnosi na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

U 2004. godini rashodi za subvencije porasli su 15,8 posto, što je bilo niže od rasta ostvarenog u prethodnoj godini (18,6 posto). Oko 60 posto ukupno isplaćenih subvencija su trgovačkim društvima u javnom sektoru, pri čemu je najveći dio utrošen na održavanje željezničke infrastrukture i regulaciju prometa. Ostatak ukupno isplaćenih subvencija (40 posto) odnosi se na subvencije trgovačkim društvima izvan javnog sektora, gdje je najveći dio usmjeren na poticanje poljoprivredne proizvodnje. Takva kretanja utjecala su na povećanje relativnog udjela subvencija u ukupnim rashodima s 5,6 posto u 2003. godini na 6,0 posto u 2004. godini.

U 2004. godini plaćeno je 4,423 milijarde kuna kamata, što je 9,5 posto više u usporedbi s 2003. godinom (rast od 7,4 posto). Ta vrsta izdataka izravno je vezana za kretanje visine javnog duga, što potvrđuju i iznosi utrošeni za kamate plaćene na domaći i inozemni dug. Naime, stopa rasta kamata na rashode plaćene na domaći dug znatno je veća nego u 2003. godini (12,9 posto nasuprot 7,3 posto), što je djelomično i posljedica namjere države da se pri podmirivanju potreba za financiranjem većim dijelom oslanja na domaće izvore. U strukturi ukupnih rashoda, rashodi za kamate zadržali su istu razinu (od 4,7 posto) kao i godinu prije.

Grafikon 6.5 i 6.6.: *Struktura ukupnih rashoda konsolidirane opće države u 2003. i 2004. godini*

Izvor: Ministarstvo financija

6.2.3. Transakcije u nefinancijskoj imovini konsolidirane opće države

U *tablici 6.3.* dajemo pregled nefinancijske imovine te udjela u BDP-u od 2002. do 2004. godine.

Neto stjecanje nefinancijske imovine konsolidirane opće države tijekom 2004. godine iznosilo je 10,495 milijardi kuna, pri čemu je nastalo kao rezultat nabave nefinancijske imovine (11,360 milijardi kuna), koja je tijekom 2004. godine nadmašila prodaju (gotovo 865 milijuna kuna). Time je ostvarena u iznosu 9,2 posto većem nego prethodne godine. Najveći doprinos nabavi nefinancijske imovine dala je nabava proizvedene dugotrajne imovine (udio od 96,2 posto), u kojoj dominira nabava zgrada i građevina s 90,4 posto. Pritom se 61,5 posto nabave odnosi na izvanproračunske fondove i agencije (najvećim dijelom na cestovnu infrastrukturu HAC-a i HC-a), dok se preostali dio odnosi na nabavu zgrada i građevina na razinama državnog proračuna i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Nabava neproizvedene dugotrajne imovine, čiji je udio 3,7 posto u ukupnoj nabavi nefinancijske imovine, većinom je ostvarena nabavom zemljišta na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (40,8 posto) te izvanproračunskih fondova i agencija (41,2 posto). Iako je najmanje pridonijela nabavi nefinancijske imovine, većinu nabave pohranjenih vrijednosti proveo je državni proračun.

Prodaja nefinancijske imovine u glavnini proizlazi iz prodaje zgrada i građevina (64,2 posto) na razini državnog proračuna i lokalnih jedinica, dok su se aktivnostima prodaje zemljišta (34,5 posto) u glavnini bavile jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Tako je prodaja nefinancijske imovine tijekom 2004. godine zabilježila međugodišnji rast od 17,9 posto.

Tablica 6.3.: *Transakcije u nefinancijskoj imovini konsolidirane opće države od 2002. do 2004. godine*

	(000 HRK)	2002.	% BDP-a	2003.	% BDP-a	2004.	% BDP-a
31	NETO NEFINANCIJSKA IMOVINA	7.265.355	4,1	9.664.414	5,0	10.494.818	5,1
311	Dugotrajna imovina	7.071.325	3,9	9.543.005	4,9	10.371.227	5,0
312	Zalihe	7	0,0	0	-	0	-
313	Pohranjene vrijednosti	71.953	0,0	6.885	0,0	7.683	0,0
314	Neproizvedena imovina	122.070	0,1	114.525	0,1	115.909	0,1

Izvor: Ministarstvo financija i Državni zavod za statistiku za podatke o BDP-u

6.2.4. Transakcije u financijskoj imovini i obvezama konsolidirane opće države

U tablici 6.4. dajemo pregled financijske imovine i obveza te udjela u BDP-u od 2002. godine do 2004. godine.

Neto financijska imovina konsolidirane opće države u 2004. godini iznosila je 104,2 milijuna kuna, od čega je domaća financijska imovina zabilježena u iznosu od 96,1 milijuna kuna, a inozemna financijska imovina u iznosu od 8,1 milijun kuna. Tako je domaća financijska imovina najvećim dijelom nastala na osnovi transakcija državnog proračuna u novcu i depozitima, zajmovima te dionicama i ostalim udjelima (opisano u drugom poglavlju). Izvanproračunski fondovi i agencije smanjili su svoju domaću financijsku imovinu zbog povećanih izdataka za zajmove, dionice i ostale udjele (162,0 milijuna kuna) te tako ostvarili iznos negativnog predznaka (od gotovo -120 milijuna kuna). Proračun jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sudjelovao je sa 78 milijuna kuna u ukupnoj domaćoj financijskoj imovini, pri čemu su izdaci po osnovi zajmova, dionica i ostalih udjela te ostalih potraživanja (154,1 milijun kuna) nadmašili primitke (88,5 milijuna kuna). Inozemna financijska imovina rezultat je transakcija državnog proračuna u iznosu od 9,8 milijuna kuna te proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od -1,7 milijuna kuna (zbog primitaka za zajmove).

Tablica 6.4. Transakcije u financijskoj imovini i obvezama konsolidirane opće države od 2002. do 2004. godine

	(000 HRK)	2002.	% BDP-a	2003.	% BDP-a	2004.	% BDP-a
	TRANSAKCIJE U FINACIJSKOJ IMOVINI I OBEVZAMA						
32	NETO FINACIJSKA IMOVINA	1.301.496	0,7	-767.908	-0,4	104.242	0,1
321	Tuzemna	1.289.649	0,7	-771.136	-0,4	96.150	0,0
3212	Novac i depoziti	2.341.640	1,3	1.651.082	0,9	-878.660	-0,4
3214	Zajmovi	416.367	0,2	371.799	0,2	794.074	0,4
3215	Dionice i ostali udjeli	-1.471.328	-0,8	-2.836.335	-1,5	169.766	0,1
3218	Ostala potraživanja	2.969	0,0	42.318	0,0	10.970	0,0
322	Inozemna	11.847	0,0	3.228	0,0	8.092	0,0
3224	Zajmovi	-1.642	0,0	-6.698	0,0	-1.694	0,0
3225	Dionice i ostali udjeli	13.489	0,0	9.926	0,0	9.786	0,0
33	NETO OBEVZE	6.989.686	3,9	6.877.868	3,6	8.458.594	4,1
331	Tuzemne	2.051.749	1,1	954.395	0,5	4.339.219	2,1
3313	Vrijednosni papiri osim dionica	1.318.319	0,7	1.169.229	0,6	6.558.485	3,2
3314	Zajmovi	733.430	0,4	-214.835	-0,1	-2.219.265	-1,1
332	Inozemne	4.937.937	2,8	5.923.473	3,1	4.119.375	2,0
3323	Vrijednosni papiri osim dionica	3.024.358	1,7	5.175.750	2,7	1.215.439	0,6
3324	Zajmovi	1.913.579	1,1	747.723	0,4	2.903.935	1,4

Izvor: Ministarstvo financija i Državni zavod za statistiku za podatke o BDP-u

Neto obveze konsolidirane opće države tijekom 2004. godine iznosile su 8,459 milijardi kuna, što je za 1,581 milijardu kuna više nego prethodne godine. Cjelokupna potreba za financiranjem ostvarena je povećanjem obveza, tj. zaduživanjem. U usporedbi s prethodnom godinom, država se tijekom 2004. godine znatno više oslanjala na domaće izvore nego na strane. Tako je udio domaćeg zaduživanja (62,6 posto) bio znatno veći od stranog (37,3 posto). U apsolutnim iznosima, odnos je 15,022 milijardi kuna nasuprot 8,956 milijardi kuna. Naime, domaće obveze u 2004. godini povećane su za 3,385 milijardi kuna, što je rezultat povećanja obveza na osnovi kategorije vrijednosnih papira osim dionica te smanjenja obveza na osnovi zaduživanja zajmovima. Zaduzivanje pomoću vrijednosnih papira osim dionica iznosilo je 11,827 milijardi kuna, od čega je 11,383 milijardi kuna proizašlo iz zaduzivanja državnog proračuna, 230 milijuna kuna od izvanproračunskih fondova i agencija, a 213,5 milijuna kuna od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Istodobno, otplate glavnica vrijednosnih papira osim dionica zabilježene su u iznosu od 5,268 milijardi kuna, pri čemu su otplate državnog proračuna iznosile 5,026 milijardi kuna, dok su otplate izvanproračunskih fondova i agencija te jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave bile znatno manje (236,8 milijuna kuna, odnosno 5,6 milijuna kuna). Otplate po osnovi zajmova u iznosu od 5,415 milijardi kuna proizašle su iz otplata državnog proračuna (3,984 milijarde kuna), izvanproračunskih fondova i agencija (1,127 milijardi kuna) te jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (303,9 milijuna kuna), dok je zaduzivanje zajmovima bilo za gotovo 2,220 milijardi kuna manje od otplata, tj. iznosilo je 3,196 milijardi kuna. Od toga je na razini državnog proračuna zaduzivanje iznosilo 1,666 milijardi

kuna, na razini izvanproračunskih fondova i agencija 1,277 milijardi kuna te 328,1 milijuna kuna na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Dio potreba za financiranjem pokriven je i zaduživanjem u inozemstvu. Tako su ukupne inozemne obveze u 2004. godini iznosile 4,119 milijardi kuna, što je 1,805 milijardi kuna manje od inozemnih obveza u 2003. godini. Takva kretanja potvrđuju i orijentaciju države na domaće izvore financiranja tijekom 2004. godine. Inozemno zaduživanje (8,956 milijardi kuna) uglavnom je rezultat zaduživanja po osnovi zajmova izvanproračunskih fondova i agencija (3,978 milijardi kuna), posebno HAC-a i HC-a, državnog proračuna (1,236 milijardi kuna), te na osnovi izdavanja vrijednosnih papira osim dionica (3,742 milijardi kuna) državnog proračuna. Otplate glavnica duga po vrijednosnim papirima osim dionica (2,527 milijardi kuna), proizašle iz otplate državnog proračuna, premašile su zaduživanje po toj osnovi u 2004. godini za 1,215 milijardi kuna. Otplate putem inozemnih zajmova u iznosu od 2,309 milijardi kuna, koje se odnose na otplate iz državnog proračuna (2,180 milijardi kuna), izvanproračunskih fondova i agencija (31,8 milijuna kuna) te jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (96,9 milijuna kuna), nadmašile su zaduživanje zajmovima za 2,904 milijardi kuna.

6.2.5. Mjere manjka / viška i financiranje konsolidirane opće države

U *tablici 6.6.* dajemo pregled različitih mjera deficita konsolidirane opće države te iznos financiranja neto pozajmljivanja/zaduživanja u 2004. godini prema GFS 2001 metodologiji.

Neto operativni saldo konsolidirane opće države koji je metodologijom državnih financija GFS 2001 definiran kao razlika između ukupnih prihoda i rashoda, u 2004. godini bio je na razini od 2,140 milijardi kuna. Primarni operativni saldo, koji služi kao pokazatelj tekuće fiskalne politike budući da iz izračuna salda isključuje rashode za kamate i time eliminira utjecaj prošlih deficita i akumuliranog javnog duga, iznosio je u 2004. godini 6,564 milijarde kuna. U usporedbi s 2003. godinom, suficit primarnog operativnog salda konsolidirane opće države povećao se za 505,9 milijuna kuna, što je prije svega posljedica porasta rashoda za kamate koji su u promatranom razdoblju bili viši 384,1 milijun kuna. Kategorija neto pozajmljivanja/zaduživanja definirana je razlikom neto operativnog salda i neto nefinancijske imovine. Neto nefinancijska imovina bila je u 2004. godini na razini od 10,495 milijardi kuna te je neto pozajmljivanje/zaduživanje ostvareno u iznosu od -8,354 milijardi kuna. U usporedbi s 2003. godinom, neto pozajmljivanje/zaduživanje povećalo se za 708,9 milijuna kuna. Ukupno financiranje neto pozajmljivanja/zaduživanja ostvareno je u iznosu 8,354 milijarde kuna, a rezultat je neto stjecanja obveza konsolidirane opće države od 8,459 milijardi kuna te neto stjecanja financijske imovine u iznosu od 104,2 milijuna kuna.

Tablica 6.5. Mjere manjka / viška i financiranje konsolidirane opće države prema GFS 2001 metodologiji u razdoblju od 2002. do 2004. godine

(000 HRK)	2002.	% BDP-a	2003.	% BDP-a	2004.	% BDP-a
TRANSAKCIJE KOJE UTJEČU NA NETO VRIJEDNOST						
1 Prihodi	82.895.736	46,2	89.314.501	46,3	96.426.967	46,6
2 Rashodi	81.318.571	45,3	87.295.863	45,2	94.286.501	45,5
24 Rashodi za kamate	3.761.201	2,1	4.039.182	2,1	4.423.239	2,1
Neto-bruto operativni saldo (1 - 2)	1.577.165	0,9	2.018.638	1,0	2.140.466	1,0
Primarni operativni saldo (1 - 2 + 24)	5.338.366	3,0	6.057.820	3,1	6.563.705	3,2
TRANSAKCIJE NA NEFINANCIJSKOJ IMOVINI						
31 Neto stjecanje nefinancijske imovine	7.265.355	4,1	9.664.414	5,0	10.494.818	5,1
Neto pozajmljivanje - zaduživanje (1 - 2 - 31)	-5.688.190	-3,2	-7.645.776	-4,0	-8.354.352	-4,0
Financiranje (33-32)	5.688.190	3,2	7.645.776	4,0	8.354.352	4,0
TRANSAKCIJE NA FINANCIJSKOJ IMOVINI I OBEZAMA						
32 Neto stjecanje financijske imovine	1.301.496	0,7	-767.908	-0,4	104.242	0,1
33 Neto stjecanje obveza	6.989.686	3,9	6.877.868	3,6	8.458.594	4,1

Izvor: Ministarstvo financija i Državni zavod za statistiku za podatke o BDP-u

6.3. Konsolidirana opća država prema razinama državne vlasti

U tablici 6.6. prikazano je kretanje ukupnih prihoda, rashoda, nefinancijske imovine, financijske imovine i obveza kao udjela u BDP-u, za svaku razinu državne vlasti od 2002. do 2004. godine, iskazano prema metodologiji GFS 2001.

Vidljivo je da od 2002. godine udio prihoda svih proračunskih jedinica u glavnini zadržava razinu prethodne godine ili bilježi tek neznatno povećanje. Istodobno se povećava i udio ukupnih rashoda, pri čemu su iznimke izvanproračunski fondovi i agencije. Naime, njihov udio u vrijednosti BDP-a zamjetno se smanjuje (od 4,4 posto u 2002. godini na 2,5 posto u 2004. godini). Važno je uočiti i da se udio vrijednosti nefinancijske imovine u BDP-u povećava s 4,1 posto u 2002. godini na 5,0 posto u 2003. godini, odnosno 5,1 posto u 2004. godini.

Tablica 6.6. Konsolidirana opća država prema razinama državne vlasti od 2002. do 2004. godine

	(000 HRK)	2002.	% BDP-a	2003.	% BDP-a	2004.	% BDP-a
1	PRIHODI	82.895.736	46,2	89.314.501	46,3	96.426.967	46,6
	Državni proračun	69.651.075	38,8	74.677.474	38,7	80.463.518	38,9
	Izvanproračunski fondovi	5.412.965	3,0	6.109.081	3,2	6.555.766	3,2
	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	110.074	0,1	103.501	0,1	129.892	0,1
	Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	467.497	0,3	822.183	0,4	663.139	0,3
	Hrvatski zavod za zapošljavanje	25.278	0,0	17.573	0,0	15.507	0,0
	Hrvatske vode	1.098.582	0,6	1.150.333	0,6	1.224.431	0,6
	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	-	-	-	-	170.748	0,1
	Fond za razvoj i zapošljavanje	-	28	0,0	-	-	-
	Fond za regionalni razvoj	-	83	0,0	-	-	-
	Hrvatske autoceste	1.695.972	0,9	1.927.787	1,0	2.295.423	1,1
	Hrvatske ceste	1.208.654	0,7	1.379.782	0,7	1.417.787	0,7
	Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	617.914	0,3	581.931	0,3	575.893	0,3
	Hrvatski fond za privatizaciju	188.883	0,1	125.991	0,1	62.946	0,0
	Proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	7.831.695	4,4	8.527.946	4,4	9.407.683	4,5
2	RASHODI	81.318.571	45,3	87.295.863	45,2	94.286.501	45,5
	Državni proračun	66.518.447	37,1	73.257.177	37,9	80.607.176	38,9
	Izvanproračunski fondovi	7.805.952	4,4	6.135.543	3,2	5.080.273	2,5
	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	1.575.181	0,9	1.844.077	1,0	587.420	0,3
	Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	1.263.096	0,7	888.105	0,5	831.295	0,4
	Hrvatski zavod za zapošljavanje	239.458	0,1	140.387	0,1	141.333	0,1
	Hrvatske vode	1.125.187	0,6	1.427.067	0,7	1.426.283	0,7
	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	-	-	-	-	32.443	0,0
	Fond za razvoj i zapošljavanje	1.949.105	1,1	-	-	-	-
	Fond za regionalni razvoj	162.364	0,1	-	-	-	-
	Hrvatske autoceste	343.256	0,2	692.490	0,4	752.254	0,4
	Hrvatske ceste	726.445	0,4	840.372	0,4	934.630	0,5
	Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	301.665	0,2	251.360	0,1	314.474	0,2
	Hrvatski fond za privatizaciju	120.195	0,1	51.685	0,0	60.141	0,0
	Proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	6.994.172	3,9	7.903.142	4,1	8.599.052	4,2
31	NETO NEFINANCIJSKA IMOVINA	7.265.355	4,1	9.664.414	5,0	10.494.818	5,1
	Nabava	7.917.442	4,4	10.398.246	5,4	11.359.790	5,5
	Državni proračun	1.595.039	0,9	2.054.989	1,1	1.663.868	0,8
	Izvanproračunski korisnici	4.780.957	2,7	6.216.526	3,2	6.984.515	3,4
	Proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	1.541.446	0,9	2.126.731	1,1	2.711.407	1,3
	Prodaja	652.087	0,4	733.832	0,4	864.972	0,4
	Državni proračun	218.036	0,1	242.586	0,1	244.401	0,1
	Izvanproračunski korisnici	28.538	0,0	32.916	0,0	30.519	0,0
	Proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	405.513	0,2	458.330	0,2	590.052	0,3
	NETO FINANCIJSKA IMOVINA	1.301.496	0,7	-767.908	-	104.242	0,1
321	Tuzemna	1.289.649	0,7	-771.136	-	96.150	0,0
	Državni proračun	1.566.897	0,9	-1.384.115	-	138.090	0,1
	Izvanproračunski korisnici	-1.064.076	-	409.057	0,2	-119.979	-
	Proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	786.828	0,4	203.922	0,1	78.039	0,0
322	Inozemna	11.847	0,0	3.228	0,0	8.092	0,0
	Državni proračun	13.489	0,0	9.926	0,0	9.786	0,0
	Izvanproračunski korisnici	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	-1.642	0,0	-6.698	0,0	-1.694	0,0
33	NETO OBVEZE	6.989.686	3,9	6.877.868	3,6	8.458.594	4,1
331	Tuzemna	2.051.749	1,1	954.395	0,5	4.339.219	2,1
	Državni proračun	1.424.916	0,8	-159.690	-	4.038.705	2,0
	Izvanproračunski korisnici	653.684	0,4	1.108.574	0,6	68.975	0,0
	Proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	-26.851	0,0	5.511	0,0	231.539	0,1
332	Inozemna	4.937.937	2,8	5.923.473	3,1	4.119.375	2,0
	Državni proračun	2.347.755	1,3	3.049.979	1,6	270.335	0,1
	Izvanproračunski korisnici	2.603.423	1,5	2.962.655	1,5	3.945.985	1,9
	Proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	-13.241	0,0	-89.161	0,0	-96.946	0,0

Izvor: Ministarstvo financija i Državni zavod za statistiku za podatke o BDP-u

6.4. Deficit konsolidirane opće države u 2004. godini iskazan prema modificiranom obračunskom načelu

U prethodnim poglavljima opisane su različite mjere manjka/viška u skladu s metodologijom državnih financija Međunarodnoga monetarnoga fonda GFS 2001.

U ovom poglavlju dajemo opis manjka/viška konsolidirane opće države prema modificiranom obračunskom načelu. Razlika obračunskog načela bilježenja proračunskih transakcija od bilježenja po gotovinskom načelu podrazumijeva uključivanje u izračun i svih onih transakcija koje su se dogodile u proračunskoj godini, bez obzira na razdoblje njihova konačnog plaćanja.

Manjak/višk konsolidirane opće države prema modificiranom obračunskom načelu izračunava se na način da se od ukupnih prihoda konsolidirane opće države (bez prihoda od kapitala) oduzmu ukupni rashodi (u skladu s GFS 1986 metodologijom), koje pak sačinjavaju rashodi (u skladu s GFS 2001 metodologijom) uvećani za ukupnu nabavu nefinancijske imovine, zatim uvećani za neto vrijednost danih i povrata danih zajmova, za izdatke za dionice i ostale udjele, te izdatke za ostala potraživanja.

Pritom obračunski podaci sadržani u samom izračunu proizlaze isključivo iz prikaza transakcija Hrvatskih autocesta i Hrvatskih cesta na obračunskom načelu, dok su transakcije državnog proračuna, svih ostalih izvanproračunskih fondova i agencija (osim HAC-a i HC-a) te jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (53 najveće jedinice) iskazane na gotovinskom načelu.

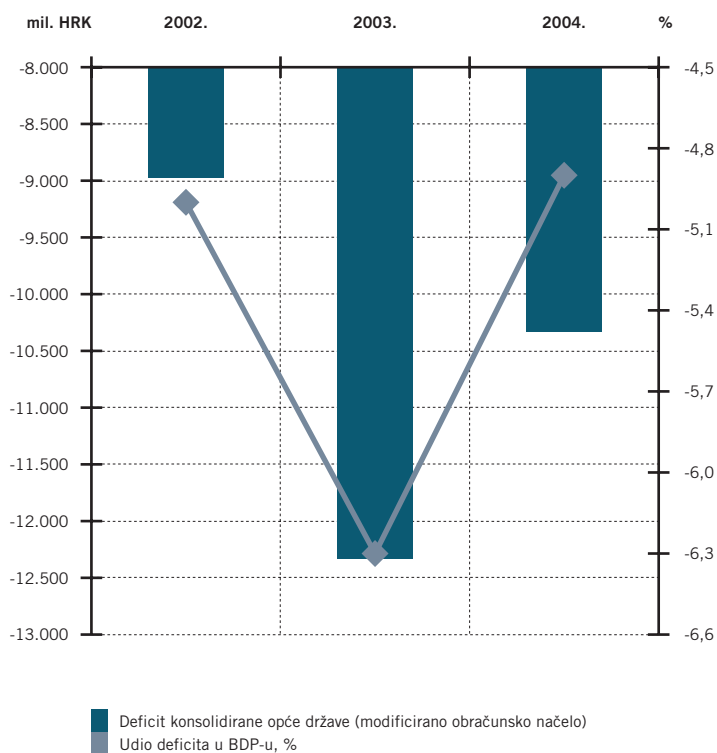
Naposljetku, za konačan iznos deficita konsolidirane opće države prema modificiranom obračunskom načelu prije opisanim transakcijama treba pribrojiti i ukupnu promjenu svih dospjelih a neplaćenih obveza u toj proračunskoj godini te eventualne ostale transakcije po obračunskom načelu (izvan HAC-a i HC-a), a koje u skladu s dogovorom s Međunarodnim monetarnim fondom treba uvrstiti u izračun deficita.

U 2004. godini, izraženo u postotku bruto domaćeg proizvoda, deficit konsolidirane opće države prema modificiranom obračunskom načelu ostvaren je na razini od 4,9 posto. Napominjemo da je deficit konsolidirane opće države prema modificiranom obračunskom načelu iznosio visokih 6,3 posto BDP-a u 2003. godini, pri čemu je u 2003. bila uočena velika fiskalna nedisciplina koja se ogledala u nepotpunom evidentiranju svih proračunskih transakcija te u "zaobilaznim" načinima trošenja proračunskog novca bilo prekoračenjem rashoda u proračunu HAC-a i HC-a ili kroz sustav davanja državnih jamstava koja dolaze na naplatu ili pak kroz aktivnosti HBOR-a i HFP-a.

Za razliku od 2003. godine kada je bila zamjetna opisana praksa, proračun 2004. godine uključio je kvazifiskalne transakcije (HŽ, HAC, HBOR) radi transparentnosti obuhvata i prikaza proračunskih transakcija. Uzevši u obzir navedeno te činjenicu da je u 2004. godini proračun platio i značajne iznose proračunskih sredstava na ime izmirenja dospjelih neplaćenih obveza iz prijašnjih razdoblja, deficitom konsolidirane opće države od 4,9 posto BDP-a u 2004. godini ostvaren je važan pozitivan pomak u procesu fiskalne konsolidacije usmjerene ka ostvarenjima razine deficita u skladu s preporukama Europske unije.

Grafikon 6.7. Ostvarenje deficita konsolidirane opće države u razdoblju 2002. - 2004. godina

Izvor: Ministarstvo financija

U sljedećoj tablici dajemo prikaz izračuna deficita konsolidirane opće države prema modificiranom obračunskom načelu u skladu s metodologijom koja je dogovorena s Međunarodnim monetarnim fondom.

Tablica 6.7. Izračun deficita konsolidirane opće države prema modificiranom obračunskom načelu za 2004. godinu

milijuni HRK	2004.
Prihodi *	96.357
Rashodi GFS 1986	106.495
Rashodi GFS 2001 *	94.559
Nabava nefinancijske imovine *	10.494
Neto zajmovi (ukupni dani zajmovi umanjeni za povrate danih zajmova) *	891
Izdaci za dionice i ostale udjele *	539
Ostala potraživanja *	11
Deficit konsolidirane opće države bez kapitalnih prihoda *	-10.138
Koncesijska naknada za obavljanje telekomunikacijskih usluga (uplaćeno u veljači 2005.)	197
Promjena dospjelih neplaćenih obveza	-384
Deficit konsolidirane opće države (modificirano obračunsko načelo)	-10.325
Udio deficita u BDP-u, %	-4,9

* HAC i HC su iskazani na obračunskom načelu

Izvor: Ministarstvo financija

..... Dakle, u 2004. godini deficit konsolidirane opće države iznosio je 10,325 milijardi kuna, što je rezultat deficita konsolidirane opće države prema gotovinskom načelu, unutar kojeg su transakcije HAC-a i HC-a iskazane prema obračunskom načelu, u iznosu od 10,138 milijardi kuna. Taj se deficit, u skladu s dogovorom s Međunarodnim monetarnim fondom, umanjuje za koncesijsku naknadu za obavljanje telekomunikacijskih usluga koja je stvarno uplaćena u veljači 2005. godine, međutim u svojoj naravi, s obzirom na nastanak tog prihoda prema obračunskom načelu prikaza, pripada 2004. godini. Nadalje, iznos se deficita uvećava za iznos promjene dospjelih neplaćenih obveza u 2004. godini (negativan iznos predstavlja porast ukupnih dospjelih neplaćenih obveza). Uzimajući u obzir sve prije navedeno, deficit konsolidirane opće države, iskazan prema modificiranom obračunskom načelu, u 2004. godini iznosio je 4,9 posto bruto domaćeg proizvoda.

U skladu sa Zakonom o proračunu (Narodne novine br. 96/2003), državni dug definiran je kao dug konsolidiranog državnog proračuna bez državnih jamstava. Uz dodatak državnih jamstava, državni dug definiran je kao javni dug.

Tablica 7.1. prikazuje kretanje javnog duga Republike Hrvatske u razdoblju od 2000. do 2004. godine:

Tablica 7.1. Dug opće države

DUG OPĆE DRŽAVE na kraju razdoblja, u milijunima kuna	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.
1. Unutarnji dug opće države	22.461,8	26.128,3	32.012,3	35.314,4	42.721,0
1.1. Unutarnji dug Republike Hrvatske	18.509,7	21.467,9	23.320,0	28.160,8	37.223,7
Trezorski zapisi	2.564,6	4.892,3	5.632,7	6.548,1	9.022,5
Instrumenti tržišta novca	14,2	7,4	0,1	0,3	
Obveznice	14.082,5	15.415,8	15.887,9	17.422,0	23.080,1
Kreditni Hrvatske narodne banke	0,0	-	0,5	1,4	3,3
Kreditni banaka	1.848,4	1.152,4	1.798,8	4.189,1	5.117,8
1.2. Unutarnji dug republičkih fondova	2.777,2	3.380,5	7.659,1	6.247,5	3.911,2
Instrumenti tržišta novca	-	-	-	-	-
Obveznice	1.686,8	1.636,1	4.108,1	3.418,2	1.726,0
Kreditni banaka	1.090,4	1.744,3	3.551,0	2.829,3	2.185,1
1.3. Unutarnji dug lokalne države	1.174,9	1.280,0	1.033,1	906,1	1.586,2
Instrumenti tržišta novca	5,9	30,5	30,2	16,9	6,6
Obveznice	0,5	1,2	-	-	204,4
Kreditni banaka	1.168,4	1.248,2	1.002,9	889,2	1.375,1
2. Inozemni dug opće države	38.084,3	41.089,0	40.538,4	45.832,8	50.098,2
2.1. Inozemni dug Republike Hrvatske	36.453,4	39.487,3	37.388,3	41.048,8	41.951,9
Instrumenti tržišta novca	-	-	-	-	-
Obveznice	25.762,8	30.746,7	28.694,2	32.144,8	32.793,2
Kreditni 10.690,6	8.740,6	8.694,1	8.904,1	9.158,7	
2.2. Inozemni dug republičkih fondova	1.176,8	1.124,9	2.755,4	4.463,2	7.902,3
Instrumenti tržišta novca	-	-	-	-	-
Obveznice	-	-	-	-	-
Kreditni 1.176,8	1.124,9	2.755,4	4.463,2	7.902,3	
2.3. Inozemni dug lokalne države	454,1	476,9	394,6	320,8	244,0
Instrumenti tržišta novca	-	-	-	-	-
Obveznice	-	-	-	-	-
Kreditni 454,1	476,9	394,6	320,8	244,0	
3. Ukupno (1+2)	60.546,1	67.217,4	72.550,7	81.147,2	92.819,2
Dodatak: Izdana jamstva Republike Hrvatske					
1. Domaća	3.377,0	5.957,8	7.423,8	6.796,5	4.542,2
2. Inozemna	9.595,7	8.619,1	8.155,0	8.530,1	7.732,4
3. Ukupni dug HBOR-a	2.045,8	2.765,9	3.816,1	4.954,0	5.776,3
Ukupno: izdana jamstva Republike Hrvatske (1+2+3)	15.018,6	17.342,8	19.394,9	20.288,6	18.050,9
SVEUKUPNO:	75.564,7	84.560,2	91.945,6	101.435,8	110.870,1
BDP	152.518,8	165.639,5	179.390,1	193.066,8	207.082,0
SVEUKUPAN DUG OPĆE DRŽAVE kao % u BDP	49,5	51,05	51,25	52,5	53,5

Izvor: Ministarstvo financija

Sadržaj i obuhvat podataka u prethodnoj tablici definirani su pod pojmom *opća država* i podrazumijevaju dug:

1. središnje države te nekadašnjih izvanproračunskih fondova
2. Hrvatskih autocesta i Hrvatskih cesta
3. državnih fondova i agencija (DAB, HFP)
4. dug na temelju izdanih državnih jamstava korisnicima izvan sektora *opće države*
5. dug 53 tijela lokalne uprave i samouprave
6. izravan dug Hrvatske banke za obnovu i razvitak.

Tim obuhvatom uključen je izravan dug HBOR-a, te su isključena sva državna jamstva odobrena HBOR-u (navedeno je učinjeno kako bi se izbjeglo eventualno dvostruko iskazivanje zaduženja, budući da u brojnim slučajevima država jamči HBOR-ova zaduženja i plasmane).

7.1. Kreditna sposobnost Republike Hrvatske

Četiri vodeće svjetske agencije za utvrđivanje kreditne sposobnosti uobičajeno obavljaju godišnju provjeru dodijeljenoga kreditnog rejtinga Republici Hrvatskoj i ta je provjera u 2004. godini od agencija Moody's Investors Service, Fitch Ratings, te Rating and Investment Information (R&I) rezultirala potvrđenom ocjenom investicijskoga kreditnog rejtinga.

Rejting agencija Standard & Poors u 2004. godini povećala je kreditni rejting Republike Hrvatske sa BBB- na BBB, što je u zadnjih sedam godina, koliko rejting agencije obavljaju procjenu kreditne sposobnosti Republike Hrvatske, najveće povećanje. Povećanje kreditnog rejtinga odraz je reformi i strukturnih promjena, te stabilizacije razine vanjske zaduženosti javnog i privatnog sektora.

Tablica 7.2. Pregled kreditnih ocjena Republike Hrvatske

	Dugoročna ocjena Domaća valuta	Strana valuta Kratkoročna ocjena	Dugoročna ocjena Strana valuta
Mood's Investors Service	Baa3 / stabilni "outlook"	Baa1	P-3
Standard & Poors	BBB/ stabilni "outlook"	BBB+	A-3
Fitch Ratings	BBB- / pozitivni "outlook"	BBB+	F3
R & I	BBB		

Izvor: Ministarstvo financija

Tablica 7.3. daje prikaz usporedbi kreditnih ocjena vodećih zemalja u tranziciji.

Tablica 7.3. Usporedba kreditnih ocjena

Država	Moody's Investors Service	Standard & Poors
Bugarska	Ba1/pozitivni "outlook"	BBB- / pozitivni "outlook"
Češka	A1/ stabilni "outlook"	A- /stabilni "outlook"
Hrvatska	Baa3/stabilni "outlook"	BBB / stabilni "outlook"
Mađarska	A1 /stabilni "outlook"	A- /stabilni "outlook"
Poljska	A2/ stabilni "outlook"	BBB+ / pozitivni "outlook"
Rumunjska	Ba1/ pozitivni "outlook"	BB+ / pozitivni "outlook"
Slovačka	A2 /pozitivni "outlook"	A- / pozitivni "outlook"
Slovenija	Aa3 /stabilni "outlook"	AA-/stabilni "outlook"

Izvor: Ministarstvo financija

7.2. Unutarnji dug državnog proračuna

7.2.1. Kategorije unutarnjeg duga

Struktura unutarnjeg duga po kategorijama i sa stanjima na kraju 2003. i 2004. godine prikazana je u *tablici 7.4*. Plan otplata glavnice i kamata unutarnjeg duga za razdoblje od 2005. do 2019. godine prikazan je u *tablici 7.5*.

Ukupan iznos unutarnjeg javnog duga potkraj 2004. godine iznosi 35.788,64 milijuna kuna, dok je potkraj 2003. godine bio 26.260,79 milijuna kuna. Povećanje unutarnjeg duga tijekom 2004. godine najvećim je dijelom ostvareno izdavanjem obveznica na domaćem tržištu kapitala i povećanim neto upisom trezorskih zapisa.

Tablica 7.4. Unutarnji dug Republike Hrvatske u 000 HRK, stanje 31. prosinca

Dug po osnovi:	Org. val.	2003.		2004.		Dospijeće:	Kamate:
		Iznos u org. valuti	Iznos u HRK	Iznos u org. valuti	Iznos u HRK		
Stara devizna štednja	EUR	204.862	1.566.563	72.862	558.944	2005.	5,00%
Velike obveznice I	HRK	1.722.935	1.722.935	1.810.891	1.810.891	2011.	5,00%
Velike obveznice II	EUR	73.060	558.682	65.931	505.771	2011.	7,20%
Velike obveznice III	EUR	72.388	553.544	65.954	505.948	2012.	7,20%
Obveznice - Serija 01 D-04		200.000	1.529.382			2004.	6,50%
Obveznice - Serija 02 D-08	EUR	200.000	1.529.382	200.000	1.534.247	2008.	6,875%
Obveznice - Serija 03 D-12	EUR	500.000	3.823.455	500.000	3.835.617	2012.	6,875%
Obveznice - Serija 04 D-8	HRK	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	2008.	6,125%
Obveznice - Serija 05 D-14	EUR			650.000	4.986.302	2014.	5,500%
Obveznice - Serija 06 D-07	EUR			400.000	3.068.494	2007.	3,875%
Obveznice - Serija 07 D-19	EUR			200.000	1.534.247	2019.	5,375%
Sanacija banaka - Serija I	EUR	74.221	567.560	57.277	439.387	2007.	6,00%
Sanacija banaka - Serija II	EUR	28.961	221.461	26.150	200.605	2012.	5,00%
Sanacija banaka - Serija III	EUR	75.060	573.981	68.389	524.628	2012.	7,20%
Sanacija banaka - Serija IV	EUR	39.643	303.146	35.796	274.597	2012.	5,00%
Sanacija banaka - Serija V-A	EUR	2.056	15.725	1.587	12.174	2007.	6,00%
Sanacija banaka - Serija V-B	EUR	127.037	971.440	105.000	805.482	2008.	7,00%
Klupski kredit	EUR			231.360	1.774.817	2006.	3,65%
Srednjoročni i dugoročni dug			14.937.254		23.372.148		
Trezorski zapisi	HRK		6.548.061		9.022.464		
Ostali kratkoročni dug	HRK		1.357.304		1.668.000		
Kratkoročni dug			7.905.365		10.690.464		
DAB obveznice za osiguranu štednju I			0	781.441	0	2003.	8,00%
DAB obveznice za osiguranu štednju II	EUR	225.000	1.720.555	225.000	1.726.028	2005.	8,375%
HZZO obveznice	EUR	222.000	1.697.614			2004.	8,50%
Obveznice izdane uz državno jamstvo			3.418.168		1.726.028		
Ukupan dug			26.260.787		35.788.641		

Izvor: Ministarstvo financija

..... Na kraju 2004. godine na domaćem tržištu vrijednosnih papira kotiralo je sedam državnih obveznica, popis s uvjetima prikazan je u *tablici 7.6.*

U svrhu razvoja domaćeg tržišta kapitala, te u skladu s ciljem fiskalne politike da veći dio svoga inozemnog duga podmiri zadužujući se na domaćem tržištu, Republika Hrvatska je tijekom 2004. na domaćem financijskom tržištu izdala tri serije državnih obveznica.

Obveznice - Serija 05 D-14 izdane su u tri tranše u ukupnoj protuvrijednosti 650 milijuna eura na rok od 10 godina i uz nepromjenljivu kamatnu stopu od 5,50 posto godišnje. Kamate po obveznicama isplaćivat će se polugodišnje, a glavnica će se u cijelosti isplatiti po dospijeću (10. veljače 2014. godine). Obveznice su se plasirale na domaćem tržištu kapitala preko voditelja izdanja Privredne banke Zagreb d.d., Zagrebačke banke d.d., Zagreb i Raiffeisenbank d.d., Zagreb.

Prva tranša obveznica Serije 05 D-14¹ izdana je u kunsnoj protuvrijednosti od 200 milijuna eura, po cijeni 98,119 posto nominalnog iznosa, a uplaćene su 10. veljače 2004. godine.

Druga tranša obveznica Serije 05 D-14² izdana je u kunsnoj protuvrijednosti od 150 milijuna eura, a uplaćene su 23. ožujka 2004. godine.

Treća tranša obveznica Serije 05 D-14³ izdana je u kunsnoj protuvrijednosti od 300 milijuna eura, a uplaćene su 20. rujna 2004. godine.

Republika Hrvatska je u srpnju 2004. godine izdala obveznice Serije 06 D-07⁴ u iznosu od 400 milijuna eura, s nepromjenljivom kamatnom stopom od 3,875 posto godišnje. Obveznice su uplaćene 7. srpnja 2004. godine. Kamate po obveznicama isplaćivat će se polugodišnje, a glavnica će se u cijelosti isplatiti po dospijeću (7. srpnja 2007. godine). Obveznice su se plasirale preko voditelja izdanja Privredne banke Zagreb d.d., Zagreb i Zagrebačke banke d.d., Zagreb. Uvrštene su u prve kotacije Zagrebačke burze d.d., Zagreb i Varaždinske burze d.d., Varaždin. Kako su istodobno dospjele obveznice Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje izdane u srpnju 2000. godine u iznosu od 222 milijuna eura, prihodi od ove serije obveznica većim su dijelom korišteni za otplatu tog izdanja.

U studenome 2004. godine Republika Hrvatska izdala je obveznice Serije 07 D-19⁵ u iznosu od 200 milijuna eura na rok od 15 godina i uz nepromjenljivu kamatnu stopu od 5,375 posto godišnje. To su do sada državne obveznice s najduljim rokom dospijeća, što ima posebnu važnost za razvoj domaćega financijskog tržišta. Kamate po obveznicama isplaćivat će se polugodišnje, a glavnica će se u cijelosti isplatiti po dospijeću (29. studenoga 2019.). Obveznice su se plasirale preko agenata i pokrovitelja izdanja Erste & Steiermarkische Bank d.d., Privredne banke Zagreb d.d., Zagreb, Raiffeisenbank d.d., Zagreb i Zagrebačke banke d.d., Zagreb. Prihodi od ove serije obveznica bili su najvećim dijelom korišteni za otplatu prvog izdanja Samurajskih obveznica.

¹ Narodne novine br. 16/2004

² Narodne novine br. 34/2004

³ Narodne novine br. 131/2004

⁴ Narodne novine br. 91/2004; Odluka Vlade od 8.7.2004. (Klasa 451-04/04-01/04; Ur. broj: 5030120-04-3)

⁵ Narodne novine br. 166/2004

Tablica 7.5. Pregled domaćih obveznica izdanih od Republike Hrvatske ili uz jamstvo Republike Hrvatske

DAB obveznice za osiguranu štednju I	DAB obveznice za osiguranu štednju II
Izdavatelj: Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	Izdavatelj: Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka
EUR 105 000 000	EUR 225 000 000
3 godine	5 godina
8% kamata	8,375% kamata
Voditelj izdanja: Privredna banka Zagreb d.d. i Zagrebačka banka d.d., Zagreb	Voditelj izdanja: Privredna banka Zagreb d.d. i Zagrebačka banka d.d., Zagreb
Kotacija: Zagrebačka burza	Kotacija: Zagrebačka burza
Datum izdavanja: 19. prosinca 2000.	Datum izdavanja: 19. prosinca 2000.
Datum dospijea: 19. prosinca 2003.	Datum dospijea: 19. prosinca 2005.
Ova obveznica u cijelosti je isplaćena po dospijeu	
HZZO obveznice	Obveznice - Serija 01 D-04
Izdavatelj: Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	Izdavatelj: Republika Hrvatska
EUR 222 000 000	EUR 200 000 000
4 godine	3 godine
8,5% kamata	6,5% kamata
Voditelj izdanja: Zagrebačka banka d.d., Zagreb	Voditelj izdanja: Privredna banka Zagreb d.d. i Zagrebačka banka d.d., Zagreb
Kotacija: Zagrebačka burza	Kotacija: Zagrebačka burza
Datum izdavanja: 19. srpnja 2000.	Datum izdavanja: 20. rujna 2001.
Datum dospijea: 19. srpnja 2004.	Datum dospijea: 20. rujna 2004.
Ova obveznica u cijelosti je isplaćena po dospijeu	Ova obveznica u cijelosti je isplaćena po dospijeu
Obveznice - Serija 02 D-08	Obveznice - Serija 03 D-12
Izdavatelj: Republika Hrvatska	Izdavatelj: Republika Hrvatska
EUR 200 000 000	EUR 500 000 000
7 godina	10 godina
6,875% kamata	6,875% kamata
Voditelji izdanja: Privredna banka Zagreb d.d. i Zagrebačka banka d.d., Zagreb	Voditelji izdanja: Privredna banka Zagreb d.d., Zagrebačka banka d.d., Zagreb i Raiffeisenbank d.d., Zagreb
Kotacija: Zagrebačka burza	Kotacija: Zagrebačka burza
Datum izdavanja: 14. prosinca 2001.	Datum izdavanja: 23. svibnja 2002.
Datum dospijea: 14. prosinca 2008.	Datum dospijea: 23. svibnja 2012.
Obveznice - Serija 04 D-08	Obveznice - Serija 05 D-14
Izdavatelj: Republika Hrvatska	Izdavatelj: Republika Hrvatska
HRK 1 000 000 000	EUR 650 000 000
5 godina	10 godina
6,125% kamata	5,5% kamata
Voditelj izdanja: Riječka banka d.d., Rijeka i Splitska banka d.d., Split	Voditelj izdanja: Privredna banka Zagreb d.d., Zagrebačka banka d.d., Zagreb i Raiffeisenbank d.d., Zagreb
Kotacija: Zagrebačka burza	Kotacija: Zagrebačka burza
Datum izdavanja: 28. svibnja 2003.	Datum izdavanja: 10. veljače 2004.
Datum dospijea: 28. svibnja 2008.	Datum dospijea: 10. veljače 2014.
Obveznice - Serija 06 D-07	Obveznice - Serija 07 D-19
Izdavatelj: Republika Hrvatska	Izdavatelj: Republika Hrvatska
EUR 400 000 000	EUR 200 000 000
3 godine	15 godina
3,875% kamata	5,375% kamata
Voditelji izdanja: Privredna banka Zagreb d.d., Zagrebačka banka d.d., Zagreb i Raiffeisenbank d.d., Zagreb	Voditelji izdanja: Erste & Steiermarkische Bank d.d., Privredna banka Zagreb d.d., Zagrebačka banka d.d., Zagreb i Raiffeisenbank d.d., Zagreb
Kotacija: Zagrebačka burza	Kotacija: Zagrebačka burza
Datum izdavanja: 7. srpnja 2004.	Datum izdavanja: 29. studenoga 2004.
Datum dospijea: 7. srpnja 2007.	Datum dospijea: 29. studenoga 2019.

Izvor: Ministarstvo financija

U tijeku 2004. godine u cijelosti su isplaćene dospjele obveznice Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje u iznosu od 222 milijuna eura izdane u srpnju 2000. godine, te obveznice Serije 01 D-04 izdane u rujnu 2001. godine u iznosu od 200 milijuna eura.

Tablica 7.6. Amortizacija unutarnjeg duga (u milijunima HRK)

	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Otplata glavnice	2.776,76	579,49	3.686,41	3.024,52	285,45	304,24	2.136,46	3.960,35	0,00	4.986,30	0,00	0,00	0,00	0,00	1.534,25
Stara devizna štednja	507,53	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Velike obveznice I	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.810,89	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Velike obveznice II	58,92	63,06	67,43	72,03	76,87	81,93	88,60	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Velike obveznice III	52,93	56,84	60,99	65,51	70,27	75,41	80,93	42,88	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sanacija banaka - Serija I	137,93	146,21	154,88	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sanacija banaka - Serija II	22,63	23,78	25,01	26,24	27,62	29,00	30,45	15,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sanacija banaka - Serija III	54,93	58,92	63,29	67,89	72,88	78,25	83,92	44,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sanacija banaka - Serija IV	30,99	32,60	34,21	35,98	37,82	39,66	41,65	21,63	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sanacija banaka - Serija Va	3,84	4,07	4,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sanacija banaka - Serija Vb	181,04	194,01	207,81	222,62	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Obveznice - Serija 02 D-08	0,00	0,00	0,00	0,00	1.534,25	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Obveznice - Serija 03 D-12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.835,62	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Obveznice - Serija 04 D-08	0,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Obveznice - Serija 05 D-14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.386,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Obveznice - Serija 06 D-07	0,00	0,00	3.068,49	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Obveznice - Serija 07 D-19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.534,25
DAB obveznice za osiguranu štednju II	1.726,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Otplata kamata	1.370,31	1.169,48	1.130,97	972,79	776,41	757,46	735,67	492,65	356,71	219,59	82,47	82,47	82,47	82,47	82,47
Stara devizna štednja	20,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Velike obveznice I	90,52	90,52	90,52	90,52	90,52	90,52	90,52	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Velike obveznice II	35,29	31,07	26,62	21,94	17,03	11,89	4,83	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Velike obveznice III	35,52	31,61	27,46	22,94	18,18	13,04	7,52	1,53	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sanacija banaka - Serija I	24,32	16,03	7,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sanacija banaka - Serija II	9,74	8,59	7,36	6,14	4,83	3,38	1,92	0,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sanacija banaka - Serija III	36,82	32,76	28,46	23,78	18,79	13,50	7,75	1,61	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sanacija banaka - Serija IV	13,35	11,81	10,13	8,36	6,60	4,68	2,68	0,54	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sanacija banaka - Serija Va	0,69	0,46	0,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sanacija banaka - Serija Vb	53,24	40,35	26,54	11,74	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Obveznice - Serija 02 D-08	105,48	105,48	105,48	105,48	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Obveznice - Serija 03 D-12	263,74	263,74	263,74	263,74	263,74	263,74	263,74	131,87	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Obveznice - Serija 04 D-08	61,45	61,45	61,45	61,45	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Obveznice - Serija 05 D-14	274,25	274,25	274,25	274,25	274,25	274,25	274,25	274,25	274,25	137,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Obveznice - Serija 06 D-07	118,90	118,90	118,90	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Obveznice - Serija 07 D-19	82,47	82,47	82,47	82,47	82,47	82,47	82,47	82,47	82,47	82,47	82,47	82,47	82,47	82,47	82,47
DAB obveznice za osiguranu štednju II	144,53	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sveukupna otplata	4.147,07	1.748,96	4.817,38	3.997,30	1.061,85	1.061,70	2.872,13	4.453,00	356,71	5.205,89	82,47	82,47	82,47	82,47	1.616,71

Tečaj: Srednji tečaj HNB na dan 31. 12. 2004.

Izvor: Ministarstvo financija

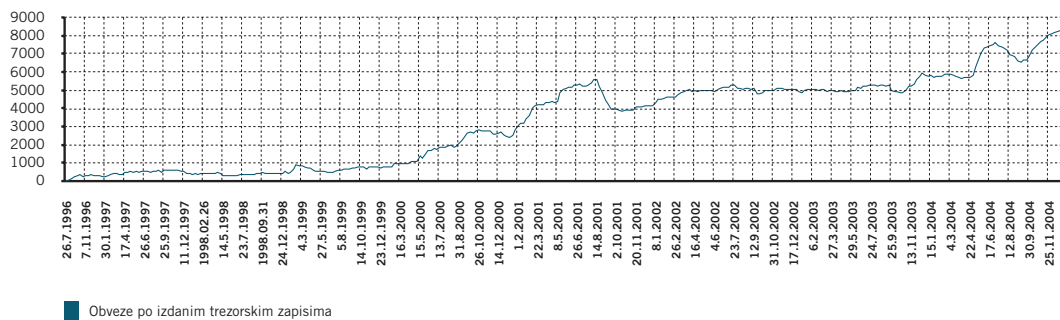

7.2.2. Trezorski zapisi

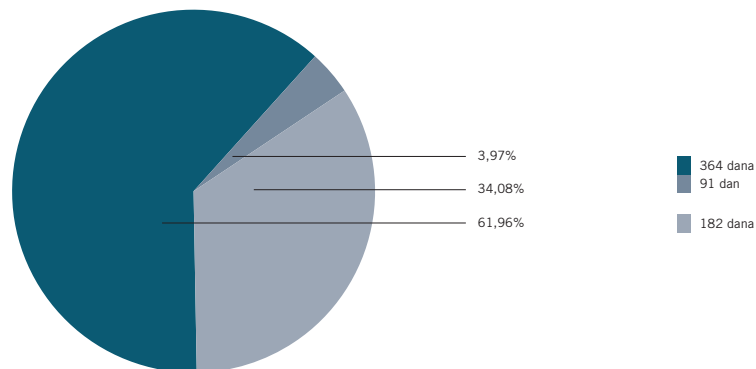
Stanje trezorskih zapisa na dan 31. prosinca 2004. godine iznosilo je 8.259,1 milijuna kuna, dok je potkraj 2003. godine bilo 5.781,0 milijuna kuna neiskupljenih zapisa, odnosno stanje upisanih trezorskih zapisa u 2004. godini poraslo je za 2.478,1 milijuna kuna u usporedbi s krajem 2003. godine. Stanje upisanih trezorskih zapisa kontinuirano je raslo tijekom cijele godine, osim ljetnih mjeseci, kada je i likvidnost banaka bila snižena zbog visoke potražnje za kunama tijekom turističke sezone. Kretanje obveza po trezorskim zapisima prikazano je na slici 7.1.

Slika 7.1. Obveze po izdanim trezorskim zapisima

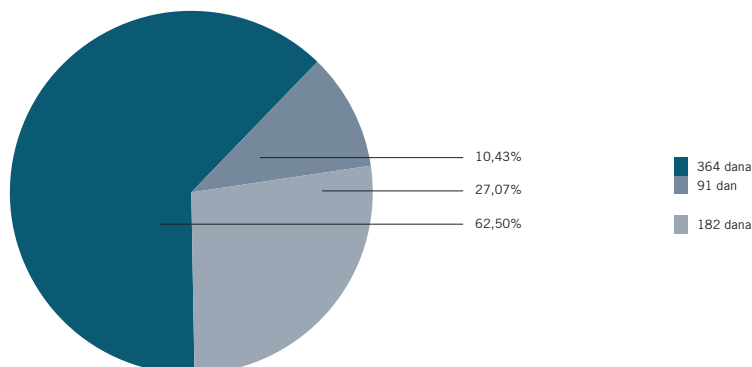

Slika 7.2. prikazuje strukturu upisanih trezorskih zapisa prema ročnosti na dan 31. prosinca 2004. godine, a slika 7.3. strukturu upisanih trezorskih zapisa na dan 31. prosinca 2003. godine. U strukturi upisanih trezorskih zapisa prevladavaju jednogodišnji zapisi, čiji udio na kraju 2004. godine iznosi 62 posto (5.117,2 milijuna kuna) od ukupno upisanih trezorskih zapisa, dok je 34 posto bilo upisanih zapisa na rok od 182 dana, a 4 posto na rok od 91 dan.

Slika 7.2. Struktura trezorskih zapisa po ročnosti na dan 31. 12. 2004.

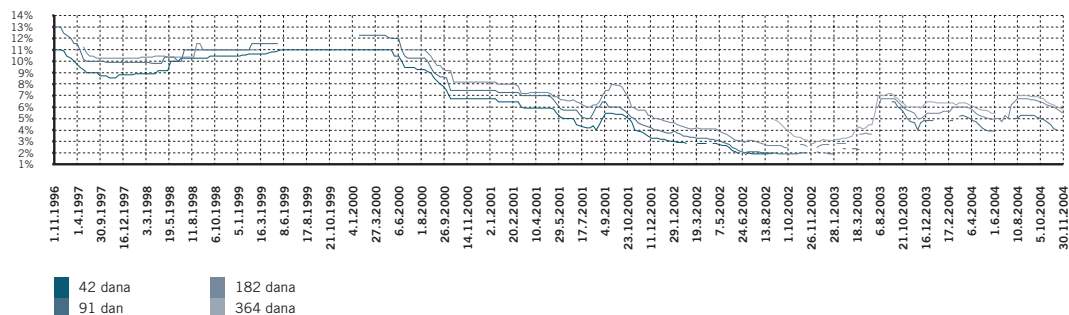

Slika 7.3. Struktura trezorskih zapisa po ročnosti na dan 31. 12. 2003.

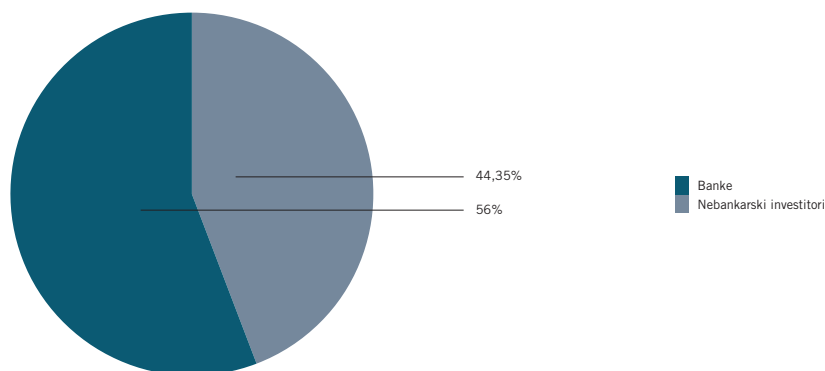
Kamatne stope na trezorske zapise, kao što prikazuje *slika 7.4.*, tijekom 2004. godine uz blage su se oscilacije zadržale na razini kamatnih stopa iz zadnjeg tromjesečja 2003. godine. Kamatne stope na trezorske zapise na kraju 2004. godine za rok od 364 dana bile su 5,8 posto (6 posto - kraj 2003. godine), 5,5 posto za rok od 182 dana (5 posto - kraj 2003. godine) i 3,8 posto za rok od 91 dan (4 posto - kraj 2003. godine).

Slika 7.4. Kamatne stope na trezorske zapise

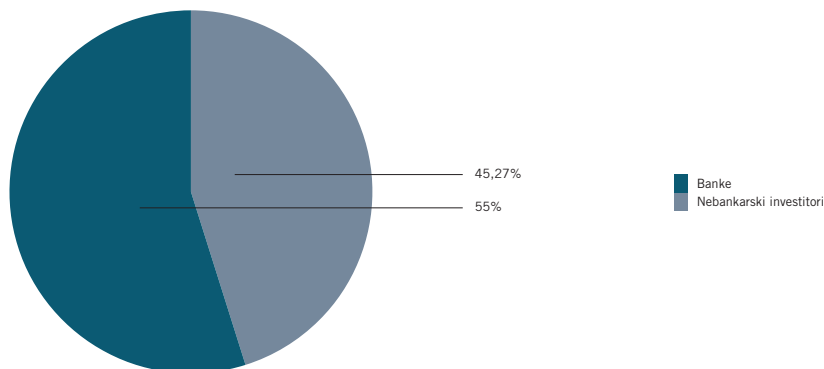

Tijekom 2004. godine nije se znatnije promijenila struktura kupaca trezorskih zapisa u usporedbi s 2003. godinom, što je vidljivo i na *slikama 7.5.* i *7.6.* Udio bankarskog sektora u ukupno upisanim zapisima potkraj 2004. godine iznosio je 56 posto, dok je potkraj 2003. bio 55 posto.

Slika 7.5. Struktura trezorskih zapisa po kupcima, na dan 31. 12. 2004.

Slika 7.6. Struktura trezorskih zapisa po kupcima, na dan 31. 12. 2003.

7.3. Vanjski dug Republike Hrvatske

7.3.1. Međunarodne obveznice Republike Hrvatske

Potkraj 2004. godine na svjetskim je tržištima bilo ukupno 12 obveznica koje je izdala Republika Hrvatska, što je jedna obveznica manje nego potkraj 2003. godine. Cjelokupni popis međunarodnih obveznica s uvjetima izdavanja prikazan je u *tablici 7.7.*

U srpnju 2004. godine u cijelosti su otplaćene dospjele Euro-DEM obveznice izdane u srpnju 1997. godine u iznosu od 300 milijuna DEM. U prosincu 2004. u cijelosti su otplaćene i prve Samuraj obveznice, izdane u prosincu 1999. godine u iznosu od 25 milijardi JPY.

Republika Hrvatska je tijekom 2004. godine imala jedno izdanje međunarodnih obveznica, i to u travnju 2004. godine. Republika Hrvatska⁶ je 15. travnja 2004. godine izdala euro-obveznice u iznosu od 500 milijuna eura, s rokom dospeljeća 15. travnja 2014. godine. Obveznice su se izdale po cijeni od 99,155 posto nominalnog iznosa i uz nepromjenljivu kamatnu stopu od 5 posto, što je bilo 100 baznih bodova iznad relevantnih desetogodišnjih njemačkih obveznica. Kamate po obveznicama isplaćuju se jedanput godišnje, a glavnica će se u cijelosti isplatiti po dospeljeću. Obveznice su se plasirale preko voditelja izdanja J.P. Morgan i UBS Investment Bank.

Tablica 7.7. Pregled međunarodnih obveznica Republike Hrvatske

London Club Seria A:	London Club Seria B:
US\$ 857 796 000	US\$ 604 426 000
3 godine poček, 11 godina otplate	10 godina otplate
US\$ 6-mjesečni LIBOR+81,25 bp	US\$ 6-mjesečni LIBOR+81,25 bp
Kotacija: Luxembourg	Kotacija: Luxembourg
Datum izdavanja: 31. srpnja 1996.	Datum izdavanja: 31. srpnja 1996.
Datum dospeljeća: 31. srpnja 2010.	Datum dospeljeća: 31. srpnja 2006.
Euro-dollar bonds:	Euro-DEM bonds:
US\$ 300 milijuna	DEM 300 milijuna
5 godina, bullet	7 godina, bullet
7% kupon	6,125% kupon
(80 bp iznad 5-godišnjeg Treasuries)	(95 bp iznad relevantnih Bund)
Voditelji izdanja: Merrill Lynch i UBS	Voditelji izdanja: Credit Suisse i Deutsche Morgan Grenfell
Kotacija: Luxembourg	Kotacija: Frankfurt
Datum izdavanja: 6. veljače 1997.	Datum izdavanja: 1. srpnja 1997.
Datum dospeljeća: 27. veljače 2002.	Datum dospeljeća: 16. srpnja 2004.
Ove obveznice u cijelosti su iskupljene po dospeljeću	Ove obveznice u cijelosti su iskupljene po dospeljeću
Matador Bonds:	Euro-EUR bonds / I:
ESP 15 milijardi	EUR 300 milijuna
3 godine, bullet	7 godina, bullet
6,5% kupon	7,375% kupon
(225 bp iznad relevantnih španjolskih obveznica)	(375 bp iznad sedmogodišnjih German Bund)
Voditelj izdanja: Santander Investment	Voditelji izdanja: Credit Suisse i Dresdner Kleinwort Benson
Kotacija: Madrid	Kotacija: Luxembourg
Datum izdavanja: 4. ožujka 1998.	Datum izdavanja: 23. veljače 1999.
Datum dospeljeća: 26. ožujka 2001.	Datum dospeljeća: 10. ožujka 2006.
Ove obveznice u cijelosti su iskupljene po dospeljeću	

⁶ Narodne novine br. 48/2004

Samurai bond / I:	Euro-EUR bonds / II:
JPY 25 milijardi	EUR 500 milijuna
5 godina, bullet	5 godina, bullet
4% kupon	7% kupon
(310 bp iznad petogodišnjeg Yen LIBOR-a)	(210 bp iznad petogodišnjih German Bund)
Voditelj izdanja: Daiwa securities SB	Voditelj izdanja: Dresdner Kleinwort Benson
Kotacija: Tokio	Kotacija: Luxembourg
Datum izdavanja: 14. prosinca 1999.	Datum izdavanja: 28. ožujka 2000.
Datum dospjeća: 14. prosinca 2004.	Datum dospjeća: 28. ožujka 2005.
Ove obveznice u cijelosti su isključene po dospjeću	
Samurai bond / II:	Samurai bond / III:
JPY 40 milijardi	JPY 25 milijardi
7 godina, bullet	5 godina, bullet
3% kupon	2,5% kupon
(135 bp iznad sedmogodišnjeg Yen LIBOR-a)	(152 bp iznad petogodišnjeg Yen LIBOR-a)
Voditelj izdanja: Daiwa securities SB	Voditelj izdanja: Daiwa securities SB
Kotacija: Tokio	Kotacija: Tokio
Datum izdavanja: 11. srpnja 2000.	Datum izdavanja: 6. veljače 2001.
Datum dospjeća: 11. srpnja 2007.	Datum dospjeća: 23. veljače 2006.
Euro-EUR bonds / III:	Euro-EUR bonds / IV:
EUR 750 milijuna	EUR 500 milijuna
10 godina, bullet	7 godina, bullet
6,75% kupon	6,25% kupon
(215 bp iznad desetogodišnjih German Bund)	(158 bp iznad sedmogodišnjih German Bund)
Voditelji izdanja: JP Morgan i Deutsche Bank	Voditelji izdanja: Deutsche Bank i CSFB
Kotacija: Luxembourg	Kotacija: Luxembourg
Datum izdavanja: 6. ožujka 2001.	Datum izdavanja: 28. siječnja 2002.
Datum dospjeća: 14. ožujka 2011.	Datum dospjeća: 11. veljače 2009.
Samurai bond / IV:	Euro-EUR bonds / V:
JPY 25 milijardi	EUR 500 milijuna
6 godina, bullet	7 godina, bullet
2,15% kupon	4,625% kupon
(144 bp iznad šestogodišnjeg Yen LIBOR-a)	(95 bp iznad sedmogodišnjeg Euribor)
Voditelj izdanja: Daiwa Securities SMBC i Nomura Securities	Voditelji izdanja: Deutsche Bank i Citigroup
Datum izdavanja : 26. lipnja 2002.	Kotacija: Luxembourg
Datum dospjeća: 26. lipnja 2008.	Datum izdavanja: 24. veljače 2003.
	Datum dospjeća: 24. veljače 2010.
Samurai bond / V:	Euro-EUR bonds / VI:
JPY 25 milijardi	EUR 500 milijuna
6 godina, bullet	10 godina, bullet
1,23% kupon	5% kupon
(99 bp iznad šestogodišnjeg Yen LIBOR-a)	(100 bp iznad desetogodišnjeg Euribor)
Voditelj izdanja: Daiwa Securities SMBC i Nomura Securities	Voditelji izdanja: JP Morgan i UBS Investment Bank
Datum izdavanja: 26. lipnja 2003.	Kotacija: Luxembourg
Datum dospjeća: 26. lipnja 2009.	Datum izdavanja: 15. travnja 2004.
	Datum dospjeća: 15. travnja 2014.

Izvor: Ministarstvo financija

Tablica 7.8. Međunarodne obveznice Republike Hrvatske

	Val.	Iznos u orig. val.	Iznos u USD*	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Londonski klub Serija A	USD	857.796.000	857.796.000	77.981.454	77.981.455	77.981.454	77.981.454	77.981.454	77.981.454	77.981.454	0			
- kupon: 6m LB+13/16				18.949.493	16.142.161	13.334.829	10.527.496	7.720.164	4.912.832	2.105.499	0			
Londonski klub Serija B	USD	604.426.000	604.426.000	83.219.640	83.219.640	83.219.640								
- kupon: 6m LB+13/16				8.238.744	8.238.744	8.238.744								
EuroDEM	DEM	300.000.000	184.113.235	184.113.235										
- kupon: 6,125%				11.276.936										
Euroobveznice	EUR	300.000.000	408.269.996	0	0	408.269.996								
- kupon: 7,375%				30.109.912	30.109.912	30.109.912								
Samurajske obveznice / I	JPY	25.000.000.000	240.747.945	240.747.945										
- kupon: 4%				9.629.918										
Euroobveznice	EUR	500.000.000	680.449.993	0	680.449.993									
- kupon: 7%				47.631.500	47.631.500									
Samurajske obveznice / II	JPY	40.000.000.000	385.196.712	0	0	0	385.196.712							
- kupon: 3%				11.555.901	11.555.901	11.555.901	11.555.901							
Samurajske obveznice / III	JPY	25.000.000.000	240.747.945	0	0	240.747.945								
- kupon: 2,5%				6.018.699	6.018.699	3.009.349								
Euroobveznice	EUR	750.000.000	1.020.674.990	0	0	0	0	0	0	0	1.020.674.990			
- kupon: 6,75%				68.895.562	68.895.562	68.895.562	68.895.562	68.895.562	68.895.562	68.895.562	68.895.562			
Euroobveznice	EUR	500.000.000	680.449.993	680.449.993										
- kupon: 6,25%				42.528.125	42.528.125	42.528.125	42.528.125	42.528.125	42.528.125	42.528.125				
Samurajske obveznice / IV	JPY	25.000.000.000	240.747.945	240.747.945			240.747.945							
- kupon: 2,15%				5.176.081	5.176.081	5.176.081	5.176.081	2.588.040						
Euroobveznice	EUR	500.000.000	680.449.993							680.449.993				
- kupon: 4,625%				31.470.812	31.470.812	31.470.812	31.470.812	31.470.812	31.470.812	31.470.812				
Samurajske obveznice / V	JPY	25.000.000.000	240.747.945											
- kupon: 1,23%				2.961.200	2.961.200	2.961.200	2.961.200	2.961.200	1.480.600					
Euroobveznice	EUR	500.000.000	680.449.993											680.449.993
- kupon: 5,0%				34.022.500	34.022.500	34.022.500	34.022.500	34.022.500	34.022.500	34.022.500	34.022.500	34.022.500	34.022.500	34.022.500
Otplata	USD			586.062.275	841.651.088	810.219.035	463.178.166	318.729.399	999.179.393	758.431.447	1.020.674.990	0	0	680.449.993
Otplata kamata	USD			328.465.382	304.751.196	251.303.015	207.137.676	190.186.402	183.310.430	136.494.373	102.918.061	34.022.500	34.022.500	34.022.500
Ukupna otplata (glav. + kam.)	USD			914.527.657	1.146.402.284	1.061.522.050	670.315.843	508.915.802	1.182.489.822	894.925.820	1.123.593.052	34.022.500	34.022.500	714.472.493
Stanje na kraju godine	USD			5.892.513.513	5.050.862.424	4.240.643.389	3.777.465.223	3.458.735.823	2.459.556.431	1.701.124.983	680.449.993	680.449.993	680.449.993	0

*Izračun prema USD LIBOR 2,78063 (31.12.2004.)

8. Odnosi Republike Hrvatske s međunarodnim financijskim institucijama

8.1. Međunarodna banka za obnovu i razvoj (IBRD)

Suradnja Republike Hrvatske s Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj (IBRD) odvijala se u okvirima strategije i politike Vlade Republike Hrvatske, čije su glavne odrednice u 2004. godini bile održanje makroekonomske stabilnosti i postizanje održivoga gospodarskog rasta te ostvarivanje uvjeta za dobivanje pozitivnog mišljenja Europske komisije (*avis*) i postizanje statusa kandidata za članstvo u Europskoj uniji. Na osnovi Programa rada Vlade Republike Hrvatske za razdoblje od 2000. do 2004., definiranim razvojnim prioritetima¹ i u skladu s programskim dokumentom "Strategija pomoći Hrvatskoj" (*Country Assistance Strategy-CAS*)², u 2004. godini ostvarivali su se hrvatski programi i projekti za financiranje kojih je IBRD prije odobrio zajmove i pomogao da se podupru darovnicama.

Povlačenje sredstava zajmova IBRD -a olakšalo je infrastrukturna ulaganja i ulaganja u poslijeratnu obnovu, poticalo je provođenje reforme fiskalne održivosti i stabilnosti financijskog sektora, pomoglo da se poboljšaju i ojačaju tržišne institucije i konkurentnost te proces stečajeva i upravljanja poduzećima. Tijekom 2004. Svjetska banka nastavila je pružati ne samo financijsku nego i stručnu, tehničku i savjetodavnu potporu Vladi Republike Hrvatske u pokretanju brojnih strukturnih i institucionalnih reformi, poduzimanju mjera za uklanjanje zapreka gospodarskom rastu i jačanju institucija tržišta, povećanju konkurentnosti gospodarstva i stvaranju povoljnijeg poslovnog okruženja za investicije. Pod njezinim okriljem izrađena su nova analitička izvješća, studije i održani stručni forumi: 1. Hrvatska i Svjetska banka, Izvješće za Vladu Republike Hrvatske, siječanj 2004. (*Briefing Book, January 2004*), 2. Reforma javne uprave i europske integracije u Hrvatskoj, Forum, Zagreb, 7. lipnja 2004. (*Public Administration Reform and European Integration in Croatia, Forum, Zagreb, June 7, 2004*)³, 3. Poslovanje u Hrvatskoj u 2005., Forum, Zagreb, 3. studenoga 2004. (*Forum Doing Business in Croatia: 2005, Zagreb, November 3, 2004*)⁴.

Tijekom 2004. pripremljena je nova Strategija pomoći Svjetske banke za Republiku Hrvatsku (CAS) za razdoblje od 2005. do 2008. godine⁵. Ta okvirna strategija Grupe Svjetske banke izrađena je u partnerstvu s Vladom Republike Hrvatske i na osnovi konzultacija s predstavnicima lokalnih vlasti, nevladinih udruga, sindikata, znanstvenicima i širom javnošću. Dokument (CAS) zajednički je program Međunarodne banke za obnovu i razvoj i Međunarodne financijske korporacije kao dijelova Grupe Svjetske banke koji definira ciljeve i instrumente pomoći te prioritetna područja suradnje temeljena na sveobuhvatnoj sektorskoj analizi. Kao polazišne osnove za njegovu pripremu poslužile su prije izrađene studije, izvješća i preporuke Svjetske banke, Europske komisije, MMF-a i drugih međunarodnih institucija te Program Vlade Republike Hrvatske u mandatnom razdoblju 2003.-2007. (sastavljen 23. prosinca 2003.) u kojem je naglašeno poduzimanje strukturnih reformi za dostizanje održivog rasta, ekonomski program za 2004./2005., podržan od MMF-a u sklopu Stand-by aranžmana, Vladin Pretprijetni ekonomski program 2005.-2007. (izrađen 14. listopada 2004.) i Ekonomski memorandum za Hrvatsku (*Croatia Country Economic Memorandum: A Strategy for Growth Through European Integration-CEM*) koji je Svjetska banka prezentirala 2003.

¹ Razvojni prioriteti Republike Hrvatske od 2002. do 2004. obuhvaćaju: 1.) očuvanje makroekonomske stabilnosti, 2.) pripremu i provedbu strukturnih reformi u realnom, financijskom i javnom sektoru radi smanjenja javnih troškova, 3.) brže restrukturiranje i privatizaciju javnih poduzeća i banaka, 4.) osnaživanje privatnog sektora i poduzetništva u gospodarstvu 5.) financiranje razvoja i infrastrukture i 6.) podizanje životnog standarda i zaposlenosti stanovništva.

² Odbor izvršnih direktora Svjetske banke prihvatio je Strategiju pomoći Hrvatskoj (*Country Assistance Strategy-CAS*) 3. lipnja 1999. (počela se pripremati u suradnji s Vladom RH 1998.). Ta je strategija obuhvatila razdoblje od 1999. do 2003. te je posebice istaknula važnost očuvanja makroekonomske i fiskalne stabilnosti i zalaže se za: 1.) utvrđivanje i provedbu programa daljnjih strukturnih reformi radi smanjenja javnih troškova (provedbom reformi u mirovinskom, zdravstvenom i pravosuđnom sustavu), 2.) uvođenje novih proračunskih tehnika i uspostavljanje sustava boljeg upravljanja i kontrole trošenja proračunskog novca; 3.) napredak u sferi restrukturiranja i privatizacije javnih poduzeća te započetih reformi bankarskog sektora uz bolji nadzor poslovanja banaka i financijskih institucija i 4.) racionalnija ulaganja u infrastrukturi. Novela Strategije završena je 22. kolovoza 2001. te razmatrana na Odboru izvršnih direktora 19. rujna 2001.

³ Forum su organizirali: Vlada Republike Hrvatske, Svjetska banka, Delegacija Europske komisije, Odjel za međunarodni razvoj britanske vlade i SIGMA (*Support for Improvement in Governance and Management*) - zajednička inicijativa OECD-a i EU-a.

⁴ Forum je organizirao Ured Svjetske banke u Zagrebu uz financijsku pomoć USAID-a.

⁵ Dokument Svjetske banke: Međunarodna banka za obnovu i razvoj i Međunarodna financijska korporacija - Strategija pomoći Svjetske banke za Republiku Hrvatsku, 24. studenoga 2004. (*Document of The World Bank - International Bank for Reconstruction and Development and International Financial Corporation - Country Assistance Strategy for The Republic of Croatia, November 24, 2004*) najprije je Vlada Republike Hrvatske prihvatila na sjednici od 11. studenoga 2004., te je Odbor izvršnih direktora Svjetske banke prihvatio jednoglasno na sjednici od 21. prosinca 2004. Dokument je dostupan na hrvatskome i engleskom jeziku na portalu Ureda Svjetske banke u Hrvatskoj: www.worldbank.hr i Ministarstva financija RH: www.mfin.hr.

..... Nova Strategija obuhvaća makroekonomsku stabilizaciju, smanjenje javnog sektora, promicanje održivog rasta temeljenog na privatnom sektoru, sudjelovanje širokih slojeva stanovništva u rastu kroz modernizaciju zdravstvenoga, socijalnoga i mirovinskog sustava te održivo upravljanje prirodnim resursima. Glavni je cilj nove Strategije ne samo podržati Vladinu strategiju rasta i reformi te institucionalne i ekonomske sposobnosti za ispunjenje zahtjeva za članstvo u Europskoj uniji nego i ubrzavanje važnih strukturnih i institucionalnih reformi, kako bi se postigao brži gospodarski rast koji bi Hrvatskoj omogućio ulazak u Europsku uniju s dinamičnim i konkurentnim gospodarstvom.

Nova je Strategija temeljena na tri scenarija rasta za razdoblje od 2005. do 2008. (osnovni, visoki i niski) i na njihovoj osnovi usklađena tri scenarija pozajmljivanja sredstava IBRD-a trima različitim vrstama financijskih instrumenta (1. programski zajmovi za prilagodbe razvojne politike, 2. sektorski zajmovi za reforme u sektoru infrastrukture, energetike i socijalne zaštite i 3. investicijski zajmovi za jačanje institucija, zaštitu okoliša i ublažavanje negativnih učinaka reformi). Glavna novost u pripremi zajmova jest načelni dogovor da se razmotri mogućnost da IBRD prihvati hrvatsko zakonodavstvo kao temelj za provedbu nekih od projekata, posebice u postupcima javnih nabava te računovodstva. Program zajmova u osnovnom scenariju za četiri fiskalne godine iznosi 1,064 milijarde USD, dok niski scenarij predviđa zajmove u visini 314 milijuna USD, a visoki scenarij zajmove u iznosu od 1,514 milijardi USD. Nova Strategija također uključuje pružanje analitičke i savjetodavne pomoći na osnovi globalnog iskustva i iskustava zemalja koje su postale članice i/ili su kandidati za članstvo u EU.

8.1.2. Novi zajam i darovnice ugovorene 2004. godine

U 2004. godini preko Međunarodne banke za obnovu i razvoj ugovoreno je za financiranje projekata u Hrvatskoj ukupno 42,02 milijuna eura i 786.150 USD. Zaključen je samo jedan novi zajam od 40 milijuna eura za provedbu Projekata zaštite od onečišćenja voda u priobalnom području, dobivene su četiri darovnice iz sredstava Europske unije, Nizozemske i Japana vrijedne 2,020 milijuna eura i 766.150 USD i pet malih darovnica u ukupnom iznosu 20.000 USD u sklopu IBRD-ova Programa malih darovnica⁶. Nizozemske darovnice novi su tip darovnica koje Republika Hrvatska prvi put koristi, a odobrava ih izvršni direktor Svjetske banke iz sredstava razvojne pomoći Nizozemske (ODA - *Official Development Assistance*) za potporu zemljama Nizozemske Konstitucije, kojoj Republika Hrvatska pripada.

Zajam za Projekt zaštite od onečišćenja voda u priobalnom području (br.: 72260-HR) - 40 milijuna eura

Cilj ovog projekta jest zaštita jadranske obale u Hrvatskoj, što je prioritet iz ekoloških i ekonomskih razloga. Projekt je koncipiran u skladu s Programom unapređenja pružanja učinkovitih i održivih usluga odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda u obalnome području i poboljšanja kakvoće morske vode uz jadransku obalu, Nacionalnim planom zaštite okoliša i standardima EU-a o zaštiti okoliša. Provedbom Projekta poboljšat će se pročišćavanje otpadnih voda i odvodna infrastruktura te proširiti kanalizacijski sustav. Tako će se riješiti problem zagađenja voda u velikom broju gradova i poboljšati kakvoća morske vode. Projekt se sastoji od tri komponente: 1. ulaganja u obalnu ekološku infrastrukturu (izgradnja i proširenje kanalizacijskih mreža, glavnih kolektora, crpnih stanica i objekata za obradu otpadnih voda i podmorskih ispusta), 2. institucionalnog jačanja i upravljanja Projektom (stvaranje i provedba institucionalnog okvira za kontrolu onečišćenja voda, dovršenje projektnih nacrti i ocjenjivanje, praćenje i financijsko upravljanje) i 3. jačanja mreže praćenja kakvoće priobalnih voda (mreže laboratorija Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva i Hrvatskih voda za ekološko praćenje). Završetak Projekta očekuje se do 31. svibnja 2008.

⁶ U sklopu Programa malih darovnica (*The World Bank Small Grants Program*), koji je osnovan 1983. godine, financiranju se aktivnosti nevladinih i neprofitnih organizacija i udruga građana koje se bave pitanjima razvoja, socijalnim problemima, zaštitom okoliša i razvitkom privatnog sektora. Podupiru se konferencije, radionice, seminari, stipendije, studijski programi, troškovi izdavanja raznih publikacija i drugih promotivnih materijala koje male organizacije civilnog društva ne mogu financirati iz svojih redovitih proračuna. IBRD odobrava darovnice u maksimalnom iznosu od 15 tisuća USD, odnosno uobičajeno od 3 do 7 tisuća USD. IBRD je od 1999. godine dodijelio male darovnice u ukupnom iznosu od 140.000 USD. U 1994. godini male darovnice primile su sljedeće nevladine udruge: Ženska mreža Hrvatske, IDEM (Udruga za pomoć djeci s posebnim potrebama), ODRAZ (Udruga za održivi razvoj zajednice), ZUM (Udruga za promicanje zapošljavanja i stručnog osposobljavanja mladih) i Merlin (Udruga za promicanje kreativnosti).

Ugovor o zajmu od 40 milijuna eura sklopljen je između Republike Hrvatske i IBRD-a 2. srpnja 2004., a stupio je na snagu 17. prosinca 2004. te se sredstva zajma nisu povlačila u 2004. godini.⁷ Ugovor o projektu sklopljen je također 2. srpnja 2004. između IBRD-a i Hrvatskih voda koje provode Projekt i na osnovi Dopunskog ugovora o zajmu povlače sredstva zajma u tranšama do 30. studenoga 2008. prema ugovorom definiranim kategorijama za financiranje izdataka za: 1. radove - 28,5 milijuna eura, 2. robe 5,1 milijuna eura, 3. konzultantske usluge i edukaciju - 3,4 milijuna eura i 4. neraspoređeno 3 milijuna eura.

Ovaj novi zajam IBRD je odobrio po povoljnijim financijskim uvjetima: rok otplate glavnice 10 godina, početak na otplatu glavnice 5 godina, uz promjenljivu kamatnu stopu temeljenu na LIBOR-u što se primjenjuje na šestomjesečne depozite u eurima uvećanu za kamatnu maržu, početnu naknadu (*front and fee*) od 1 posto iznosa zajma plativu na dan stupanja na snagu ugovora o zajmu i naknadu za rezervaciju sredstava (*commitment fee*) od 0,85 posto od datuma nastanka te obveze i 0,75 posto nakon isteka četiri godine od nastanka obveze⁸.

EU CARDS Darovnica za Projekt sređivanja zemljišnih knjiga i katastra: Podrška registraciji pomorskog dobra (TF 052657) - 1.960.000 eura

Vlada Republike Hrvatske sklopila je s IBRD-om ugovor o ovoj darovnici 6. srpnja 2004.⁹ Darovnicu od 1,96 milijuna eura Hrvatskoj je odobrila Europska unija u sklopu CARDS-a, radi uspostave učinkovitog sustava zemljišnih knjiga i razvoja tržišta nekretninama. Za Projekt sređivanja zemljišnih knjiga i katastra s IBRD-om je 2002. godine ugovoren zajam od 26 milijuna eura, EU je također iz CARDS-a 2003. godine dao darovnicu od 4,9 milijuna eura koju koriste Ministarstvo pravosuđa i Državna geodetska uprava do kraja 2006. godine za tehničku pomoć, usavršavanje kadrova i uspostavu informacijskog sustava prostornih podataka. Provedba Projekta sređivanja zemljišnih knjiga i katastra podržana je dakle zajmom IBRD-a i darovnicama EU CARDS-a u sveukupnom iznosu od 32,86 milijuna eura.

Sredstva darovnice od 1,96 milijuna eura koristit će Ministarstvo pravosuđa i Državna geodetska uprava do 31. kolovoza 2007. za financiranje aktivnosti u području pomorstva u sklopu Projekta sređivanja zemljišnih knjiga i katastra, prema ugovorenim kategorijama izdataka: 1. za savjetodavne usluge 645.000 eura, 2. za edukaciju i obuku kadrova 260.000 eura, 3. za tehničke usluge 625.000 eura, što obuhvaća izvršenje katastarskih izmjera, pripremu ortofoto karata, razvoj informatičkog sustava, informiranje javnosti i druge usluge, 4. za nabavu opreme 370.000 eura i 5. za operativne troškove Jedinice za provedbu projekta 60.000 eura.

Japanska Darovnica za pripremu Projekta reforme obrazovanja (PHRD TF 053149) - 766.150,00 USD

Ugovor o darovnici 766.150 USD za pripremu Projekta reforme obrazovanja između Vlade Republike Hrvatske i IBRD-a potpisan je 22. prosinca 2004.¹⁰ Osnovna svrha projekta i darovnice jest poboljšanje obrazovnog sustava u Hrvatskoj, odnosno potpora reformskim naporima Vlade Republike Hrvatske u sektoru obrazovanja radi razvitka modernog obrazovanja koje bi povećalo mogućnosti obrazovanja i za nastavnike i za učenike. Darovnicom će se financirati šest osnovnih aktivnosti: 1. analiza reforme obrazovanja učitelja i nastavnika i potreba za stručnim usavršavanjem (148.700 USD), 2. dijagnostička analiza i plan kurikularne reforme općeg obrazovanja (126.650 USD), 3. razvijanje strateškog okvira za evoluciju rezultata obrazovanja (138.450 USD), 4. procjena upravljanja obrazovanjem i potrebe razvoja upravljanja (141.825 USD), 5. upravljanje koordinacijskim timom darovnice i komuniciranje s javnošću o reformi obrazovanja (162.275 USD) i 6. upravljanje drugim studijama koje su potrebne za pripremu Projekta (48.250 USD). Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, u svojstvu primatelja darovnice, povlačit će sredstva do 23. lipnja 2005. (ili kasnijeg datuma koji IBRD može utvrditi) za plaćanje dviju kategorija izdataka: 1. konzultantske usluge - 727.250 USD i 2. usavršavanje, radionice, konzultacije - 38.900 USD.

⁷ Zakon o potvrđivanju Ugovora o zajmu između Republike Hrvatske i Međunarodne banke za obnovu i razvoj za financiranje Projekta zaštite od onečišćenja voda u priobalnom području objavljen je u Narodnim novinama - Međunarodni ugovori, br. 11/2004.

⁸ Efektivna jednokratna naknada (*front and fee*) iznositi će 0,50 posto umjesto ugovorenih 1 posto te naknada za rezervaciju sredstava (*commitment fee*) 0,35 posto umjesto ugovorenih 0,85 posto zbog toga što je Odbor izvršnih direktora Svjetske banke odobrio smanjenje tih naknada za zajmove odobrene u razdoblju od 1. srpnja 2004. do 30. lipnja 2004.

⁹ Darovnicu je odobrio EU u sklopu CARDS-a, a Ugovor o darovnici sklopljen je s IBRD-om u svojstvu administratora sredstava darovnice. Uredba o objavi Ugovora između Vlade Republike Hrvatske i Međunarodne banke za obnovu i razvoj o darovnici za Projekt sređivanja zemljišnih knjiga i katastra: Podrška registraciji pomorskog dobra (TF 052657) objavljena je u Narodnim novinama - Međunarodni ugovori, br. 8/2004.

¹⁰ Uredba o objavi Ugovora o darovnici nije objavljena u Narodnim novinama - Međunarodni ugovori do kraja 2004. godine.

Nizozemske darovnice za provedbu dvaju projekata u području razvoja i racionalizacije informacijskog sustava financijskog menadžmenta u Hrvatskoj - 60.000,00 eura

U sklopu Nizozemske Konstitucije u kojoj se Republika Hrvatska nalazi u svojstvu članice IBRD-a¹¹, dobivene su dvije darovnice, svaka po 30.000 eura: 1. za potporu Projekta razvoja informacijskog sustava financijskog upravljanja - Strategijska studija za Hrvatsku, s ugovorenim rokom provedbe do 1. studenoga 2005. i 2. za potporu Projekta racionalizacije informacijskog financijskog upravljanja - Studija o racionalizaciji u Hrvatskoj, s rokom izradbe do 1. lipnja 2005. Ugovori o darovnicama sklopljeni su 26. studenoga 2004. između Ministarstva financija RH i nizozemskog Ministarstva za razvojnu suradnju. Sredstva darovnica povučena su potkraj 2004.

8.1.3. Priprema projekata za financiranje novim zajmovima

U različitim fazama pripreme tijekom 2004. godine nalazilo se sedam projekata za financiranje kojih se očekuje sklapanje ugovora o novim zajmovima IBRD -a u 2005. godini, a koji su obuhvaćeni CAS-om za razdoblje od 2005. do 2008. To su sljedeći projekti:

1. Projekt socijalnog i gospodarskog oporavka (35 milijuna eura) - svrha projekta jest gospodarska i socijalna revitalizacija nerazvijenih i ratom pogođenih područja posebne državne skrbi.
2. Hrvatski projekt tehnološkog razvitka (31 milijun eura) - usmjeren je na poboljšanje konkurentnosti hrvatskoga gospodarstva ojačavanjem domaće znanstvene tehnološke infrastrukture, posebice industriji.
3. Projekt razvoja sustava socijalne skrbi (31 milijun eura) - obuhvaća reorganizaciju i racionalizaciju sustava socijalne skrbi, jačanje informacijsko-upravljačkog sustava socijalne skrbi i poboljšanje infrastrukture u ustanovama socijalne skrbi.
4. Plan razvoja sustava odgoja i obrazovanja 2005. - 2010. (70,1 milijun eura).
5. Projekt usklađivanja poljoprivrednog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU-a - predujam zajma (1,85 milijuna USD).
6. Projekt istočna Slavonija II (40 milijuna USD) - nastavlja se na Projekt obnove istočne Slavonije, zapadnog Srijema i Baranje, koji se financira prije ugovorenim zajmom IBRD-a.
7. Programski zajam za strukturne prilagodbe (PAL-120 milijuna eura) - obuhvaća reforme na deset različitih područja (konkurentnost i upravljanje, financijska disciplina, promicanje osnivanja novih poslovnih subjekata, poticanje izvoza i inovacija, javna uprava, upravljanje javnim rashodima, pravosuđe, mirovinski sustav, programi socijalne pomoći i financiranje zdravstva).

¹¹ Republika Hrvatska u svojstvu članice IBRD-a nalazi se u tzv. Nizozemskoj Konstituciji koja okuplja 12 zemalja članica (Armenija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Cipar, Gruzija, Izrael, Hrvatska, Makedonija, Moldavija, Nizozemska, Rumunjska i Ukrajina). Naime, te zemlje već tradicionalno zastupa Nizozemska, odnosno izvršni direktor Konstitucije je Ad Melkret (predstavnik Nizozemske), a njegova je zamjenica Tamara Solynyk (predstavnica Ukrajine). Sastanci Konstitucije redovito se održavaju prije godišnjega i proljetnog zasjedanja banke i MMF-a.

8.1.4. Pregled zajmova i stanje duga prema Međunarodnoj banci za obnovu i razvoj (IBRD)

U razdoblju od 1994. do 2004. godine IBRD je dodijelio 28 dugoročnih zajmova za financiranje programa i projekata u Republici Hrvatskoj. Republika Hrvatska sklopila je 19 zajmova izravno s IBRD-om (javni zajmovi)¹², dok je devet zajmova sklopljeno uz državno jamstvo¹³. Svi ti zajmovi, zajedno sa zajmom za Projekt vodoopskrbe u Istri (dodijeljenim 1990. godine, preuzetim 1994. godine uz jamstvo Republike Hrvatske¹⁴), čine ukupno 29 zajmova u vrijednosti 656,36 milijuna USD i 519,02 milijuna eura. U razdoblju od 1995. do 2004. godine, ukupno je iskorišteno 31. prosinca 2004. godine 573,03 milijuna USD (87,30 posto od ukupnih zajmova u USD) i 352,39 milijuna eura (67,89 posto od zajmova u eurima).

Ukupno stanje nepovučenih sredstava zajmova 31. prosinca 2004. iznosilo je 83,33 milijuna USD (12,70 posto od zajmova u USD) i 166,63 milijuna eura (32,11 posto od zajmova u eurima). Ta kreditna sredstva koristit će se za financiranje projekata i programa prema ugovorenim rokovima, odnosno u razdoblju od 2005. do 2010. godine.

Stanje duga Republike Hrvatske, bilo u svojstvu dužnika ili jamca, prema IBRD-u po zajmovima sklopljenim u razdoblju od 1994. do 2004. godine i po preuzetim zajmovima sklopljenim u vrijeme bivše SFRJ¹⁵ iznosilo je 31. prosinca 2004. godine 439,57 milijuna USD i 293,51 milijuna eura.

¹² Od devetnaest izravno sklopljenih zajmova, deset zajmova iskorišteno je i zatvoreno (zajmovi za financiranje: Projekta hitne obnove, Projekta u zdravstvu, Projekta u sektoru cesta, Projekta razvoja tržišta kapitala prometa, Projekta razvoja službi za potporu obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima, Projekta tehničke pomoći, Projekta hitne obnove prometa i razminiranje, Projekta za obnovu i zaštitu obalnih šuma, Projekta prilagodbe financijskog sektora i poduzeća i Projekta strukturne prilagodbe), a devet zajmova su efektivni za korištenje.

¹³ Za financiranje Projekta oporavka investicija bilo je ukupno odobreno 52 milijuna DEM zajmoprimcima - bankama (Varaždinskoj banci d.d. 13,9 milijuna DEM, Dalmatinskoj banci d.d. 15,6 milijuna DEM, Slavonskoj banci d.d. 17,3 milijuna DEM i Alpe Jadran banci d.d. 5,2 milijuna DEM), koje su zajmove sklopile uz jamstvo Republike Hrvatske. Alpe Jadran Banka d.d. otkazala je 1.901.123,00 DEM u srpnju 2000. godine, Varaždinska banka d.d. 6.488.486,31 DEM u rujnu 2001., a Nova banka d.d., Zadar (Dalmatinska banka) 1. svibnja 2003. 708.139,97 eura. Ovi su zajmovi konvertirani u euro 30. studenoga 2001. te sada ukupno iznose 21.589.498,73 eura. HBOR je također, uz jamstvo Republike Hrvatske, sklopio zajam od 65 milijuna DEM za Program investiranja u lokalnu infrastrukturu i zaštitu okoliša, koji nakon konverzije u euro iznosi 33.233.972,28 eura. Tijekom 2003. sklopljena su tri nova zajma za financiranje Projekta obnove riječkoga prometnog pravca, uz državno jamstvo (Hrvatske autoceste - 15,7 milijuna eura, Lučka uprava Rijeka - 55,1 milijuna USD i Hrvatske ceste - 76,2 milijuna eura) te zajam za Projekt energetske učinkovitosti (HEP) 4,4 milijuna eura, također uz državno jamstvo.

¹⁴ Zajam br. 30690-HR, dodijeljen u iznosu od 28 milijuna USD, preuzet je na temelju Zakona o potvrđivanju (ratifikaciji) Sporazuma o jamstvu između Republike Hrvatske i Međunarodne banke za obnovu i razvoj i Sporazuma o preuzimanju zajma između Republike Hrvatske i Međunarodne banke, sklopljenih 25. veljače 1993. (Narodne novine - Međunarodni ugovori, br. 7/1994). U siječnju 2001. neiskorišteni iznos od 1.983.710,78 USD otkazan je te je zajam zatvoren.

¹⁵ Republika Hrvatska, u sklopu postupka učlanjenja u IBRD (25. veljače 1993. postala je punopravnom članicom), preuzela je 7,6 posto neotplaćenih dugova bivše SFRJ prema IBRD-u na temelju 17 zajmova hrvatskih korisnika. Od 1994. do 2004. u potpunosti je otplaćeno svih 17 preuzetih zajmova. Tijekom 2004. isplaćeni su posljednji obroci zajma IBRD-a br. 30690-HR, dobivenog za financiranje istarskog vodovoda (posljednje dospijeće: 14. travnja 2004. godine).

Tablica 8.1. Pregled zajmova Međunarodne banke za obnovu i razvoj (IBRD) sklopljenih od 1994. do 2004. godine

Red. br.	Naziv projekta	Datum zaključenja	Valuta	Iznos zajma	Neiskorišteno 31. 12. 2004.	Rok za korištenje	Dug 31. 12. 2004.	Datum dospijeca otplate glavnice	
								Prvo	Posljednje
I. Javni zajmovi									
1.	Projekt hitne obnove (37600-HR)	27.6.1994.	000 USD	128.000,00	0,00	31.12.1999.	78.595,00	15.12.1998.	15.6.2011.
2.	Projekt u zdravstvu (38430-HR)1	8.3.1995.	000 USD	38.925,49	0,00	30.4.2000.	22.665,89	15.6.2000.	15.12.2011.
3.	Projekt u sektoru cesta (38690-HR)2	27.4.1995.	000 USD	79.878,48	0,00	31.12.2001.	54.554,71	15.12.1999.	16.6.2012.
4.	Projekt razvoja tržišta kapitala (39990-HR)3	23.4.1996.	000 EUR	7.260,34	0,00	30.6.1999.	5.148,70	15.10. 2001.	15.4.2013.
5.	Projekt razvoja službi za potporu obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima (39880-HR)4	23.4.1996.	000 USD	14.258,74	0,00	31.2.2002.	9.952,34	1.9.2001.	1.3.2013.
6.	Projekt tehničke pomoći (39890-HR)	23.4.1996.	000 USD	5.000,00	0,00	30.4.2000.	3.530,00	15.10.2001.	15.4.2013.
7.	Projekt hitne obnove prometa i razminiranje (41040-HR)5	4.12.1996.	000 EUR	74.797,17	0,00	31.12.2001.	55.901,68	15.7.2002.	15.1.2012.
8.	Projekt za obnovu i zaštitu obalnih šuma (41190-HR)6	31.1.1997.	000 USD	38.589,30	0,00	30.5.2003.	28.268,90	15.6.2002.	15.12.2013.
9.	Prilagodba financijskog sektora i poduzeća (EFSAL-41590-HR)7	4.6. 1997.	000 EUR	81.806,70	0,00	31.12.2001.	61.355,02	15.12.2002.	15.6.2012.
10.	Projekt obnove istočne Slavonije, Baranje i zapadnog Srijema (43510-HR)8	8.9.1998	000 EUR	37.835,59	3.476,79	31.12.2004.	30.575,24	15.1.2004.	15.7.2013.
11.	Projekt osuvremenjivanja i restrukturiranja željeznica (44330-HR)	20.1.1999.	000 EUR	85.400,00	4.959,41	30.6.2005.	76.170,58	15.9.2004.	15.3.2014.
12.	Projekt tehničke pomoći u vezi s institucionalnim i zakonodavnim promjenama s ciljem razvoja privatnog sektora (44600-HR)	5.5.1999.	000 USD	7.300,00	2.423,61	3.6.2005.	4.511,38	15.10.2004.	15.4.2014.
13.	Projekt zdravstvenog sustava (45130-HR)	7.10.1999.	000 USD	29.000,00	14.253,62	30.6.2005.	14.746,37	30.6.2005.	15.12.2014.
14.	Projekt olakšavanja trgovine i transport u jugoistočnoj Europi (45820-HR)	27.10. 2000.	000 EUR	14.800,00	2.153,36	31.3.2005.	12.646,63	15.5.2006.	15.11.2015.
15.	Projekt tehničke pomoći u vezi sa stečajevima (46130-HR)	3.7. 2001.	000 USD	5.000,00	3.879,19	31.7.2005.	1.120,80	15.12.2006.	15.6.2016.
16.	Strukturna prilagodba (46410-HR)	5.12.2001.	000 USD	202.000,00	0,00	31.10.2003.	202.000,00	15.4.2007.	15.10.2016.
17.	Projekt ulaganja u mirovinski sustav (46720-HR)	17.9. 2002.	000 USD	27.300,00	15.160,98	30.12.2006.	12.139,01	15.1. 2007.	15.5.2017.
18.	Projekt sređivanja zemljišnih knjiga (46740-HR)	18.9. 2002.	000 EUR	26.000,00	23.174,55	30.9.2008.	2.825,44	15.5.2008.	15.11.2017.
19.	Projekt zaštite od onečišćenja voda u obalnom području (72260-HR)	2.7.2004.	000 EUR	40.000,00	40.000,00	30.11.2008.	0,00	15.10.2009.	15.4.2019.
UKUPNO I.:			000 USD	575.252,03	35.717,43		432.084,43		
			000 EUR	367.899,81	73.764,12		244.623,33		

Red. br.	Naziv projekta	Datum zaključenja	Valuta	Iznos zajma	Neiskorišteno 31. 12. 2004.	Rok za korištenje	Dug 31. 12. 2004.	Datum dospijea otplate glavnice	
								Prvo	Posljednje
II. Zajmovi uz jamstvo RH									
1.	Projekt oporavka investicija (4 zajma: 4246,4247,4248 i 4249 HR)9	4.12.1997.	000 EUR	21.589,49	0,00	31.12.2002.	17.209,01	15.3.2003.	15.9.2012.
2.	Program investiranja u lokalnu infrastrukturu i zaštita okoliša (MEIP 43520-HR)10	25.9.1998.	000 EUR	33.233,97	15.529,01	30.6.2006.	12.719,86	15.11.2003.	15.5.2013.
3.	Projekt obnove riječkog prometnog pravca (47140-HR) - Hrvatske autoceste	12.7.2003.	000 EUR	15.700,00	15.319,60	9.9.2009.	380,39	15.12.2008.	15.6.2018.
4.	Projekt obnove riječkog prometnog pravca (47150-HR) - Lučka uprava Rijeka	12.7.2003.	000 USD	55.100,00	47.613,30	9.9.2009.	7.486,69	15.12. 2008.	15.6.2018.
5.	Projekt obnove riječkog prometnog pravca (47160-HR) - Hrvatske ceste	12.7.2003.	000 EUR	76.200,00	57.703,94	9.9.2009.	18.496,05	15.12. 2008	15.6.2018.
6.	Projekt energetske učinkovitosti (71980-HR) - Hrvatska elektroprivreda d.d.	10.11.2003.	000 EUR	4.400,00	4.316,00	30.6.2010.	84,00	15.4.2008.	15.10.2013.
UKUPNO II. :			000 EUR	151.123,47	92.868,57		48.889,32		
			000 USD	55.100,00	47.613,30		7.486,69		
III. Preostali naslijedeni neotplaćeni zajmovi (preuzeti uz jamstvo RH)									
1.	Projekt vodoopskrbe u Istri (30690-HR)11	1.2.1990.	000 USD	26.016,29	0,00	30.6.2000.	0,00	15.10.1994.	15.4.2004.
SVEUKUPNO (I.+II.+III.):			000 USD	656.368,32	83.330,73		439.571,13		
			000 EUR	519.023,28	166.632,70		293.512,65		

Napomene:

- (1.) Za financiranje Projekta u zdravstvu ugovoren je zajam od 40 milijuna USD; otkazano je 22. 6. 2000. USD 1.074.503,54 tako da zajam iznosi: 38.925.496,46 USD.
- (2.) Za Projekt u sektoru cesta ugovoren je zajam od 80 milijuna USD; otkazano je 4. 1. 2002. USD 121.510,13 tako da zajam iznosi: 79.878.489,69 USD.
- (3.) Za Projekt razvoja tržišta kapitala ugovoren je zajam od 14,2 milijuna DEM. Nakon konverzije u euro izvršene 30.11. 2001., zajam iznosi: 7.260.344,71 eura.
- (4.) Za Projekt u privatnom sektoru poljoprivrede ugovoren je zajam od 17 milijuna USD; otkazano je 21.12. 2000. 2 milijuna USD i 9. 5. 2003. 741.255,51 USD te zajam iznosi: 14.258.744,49 USD.
- (5.) Za Projekt hitne obnove prometa i razminiranje ugovoren je zajam 150,9 milijuna DEM, nakon konverzije u euro zajam iznosi: 77.153.944,87 eura; 30. 6. 2002. otkazano je 2.356.771,68 eura tako da zajam iznosi: 74.797.173,19 eura.
- (6.) Za Projekt obnove i zaštite obalnih šuma ugovoren je zajam od 42 milijuna USD, otkazano je 3.140.690,88 USD te zajam iznosi: 38.589.309,12 USD.
- (7.) Za Projekt prilagodbe financijskog sektora i poduzeća ugovoren je zajam od 160 milijuna DEM, koji nakon konverzije u euro iznosi: 81.806.700,99 eura.
- (8.) Za Projekt obnove istočne Slavonije, Baranje i zapadnog Srijema ugovoren je zajam od 74 milijuna DEM, koji nakon konverzije u euro iznosi: 37.835.599,21 eura.
- (9.) Ugovorena su četiri zajma u sveukupnom iznosu od 52 milijuna DEM za financiranje Projekta oporavka investicija (Varaždinska banka d.d. 13,9 milijuna DEM, Dalmatinska banka d.d. 15,6 milijuna DEM, Slavonska banka d.d. 17,3 milijuna DEM i Alpe Jadran d.d. 5,2 milijuna DEM.) Međutim, tri su banke otkazale dijelove zajmova: Alpe Jadran banka, Split u srpnju 2000. otkazala je 1.901.123,00 DEM, Varaždinska banka d.d., Varaždin u rujnu 2001. 6.488.486, 31 DEM i Nova banka d.d., Zadar (Dalmatinska banka) u svibnju 2003. 798.139,97 eura. Nakon konverzije svih zajmova u euro i odbitka otkazanih iznosa za Projekt oporavka investicija, zajam Varaždinskoj banci iznosi: 3.789.466,78 eura, Novoj banci d.d., Zadar (Dalmatinskoj banci): 7.268.013,38 eura, Slavonskoj banci: 8.845.349,54 eura i Alpe Jadran banci 1.686.689,03 eura, odnosno sveukupno: 21.589.498,73 eura.
- (10.) Za MEIP ugovoren je zajam od 65 milijuna DEM, koji nakon konverzije u euro iznosi: 33.233.972,28 eura.
- (11.) Za financiranje Projekta vodoopskrbe u Istri ugovoren je zajam od 28 milijuna USD; 8. 1. 2001. otkazano je 1.983.710,78 USD, te je zajam iznosio: 26.016.289,22 USD i u cijelosti je otplaćen.

Sve dospjele obveze prema IBRD-u po naslijeđenom zajmu i po novim zajmovima plaćene su uredno i na vrijeme¹⁶. Iz sredstava Državnog proračuna¹⁷ izravno su plaćene obveze po osnovi 18 javnih zajmova te obveze po osnovi naslijeđenog zajma korištenog za financiranje vodovoda u Istri. Na temelju jamstva Republike Hrvatske, također su plaćene dospjele obveze u ukupnom iznosu 202.562,72 eura (glavnica 168.624,06+ kamate 33.938,66) po zajmu br. 42490-HR (obveze Alpe Jadran Banke d.d. - u likvidaciji, Split).

Obveze po zajmu za Projekt u zdravstvu platio je Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje¹⁸. Dospjele kamate i naknade po zajmovima za Projekt oporavka investicija¹⁹ i Program investiranja u lokalnu infrastrukturu i zaštitu okoliša²⁰, dobivene uz jamstvo Republike Hrvatske, podmirile su tri poslovne banke i HBOR (zajmoprimci). Kamate i naknade dospjele po zajmovima dobivenim za Projekt obnove riječkog prometnog pravca u ukupnom iznosu od 390.041,54 eura i 234.116,76 USD podmirili su korisnici Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o. i Lučka uprava Rijeka.

Kamate na jednovalutne zajmove u eurima (*single currency loans*) plaćene su po godišnjoj stopi u rasponu od najniže 2,25 posto do najviše 2,69 posto. Kamate na zajmove dobivene u američkim dolarima plaćene su po stopama 4,85 posto, 4,62 posto i 3,80 posto za zajmove u skupini valuta (*pool*), dok su za jednovalutne zajmove (*single currency loans*) plaćene kamate u rasponu od najniže 1,43 posto do najviše 2,30 posto.

Naknade na neiskorištene glavnice zajmova obračunate su i naplaćene po stopi od 0,25 posto godišnje. Zahvaljujući urednom i pravodobnom plaćanju dospjelih obveza i poštovanju IBRD-ovih strogih pravila financijske discipline, u razdoblju od 1. siječnja 2004. do 31. prosinca 2004. ostvarene su uštede na temelju djelomičnog oprostakamata na zajmove odobrene RH i uz jamstvo RH u ukupnom iznosu od 688.401,75 USD i 260.254,77 eura²¹.

8.1.5. Korištenje sredstava zajmova u 2004. godini

Tijekom 2004. godine ukupno je povučeno iz raspoloživih sredstava IBRD zajmova (javnih i javno zajamčenih) 14,88 milijuna USD i 66,93 milijuna eura. Podaci o korištenju sredstava zajmova za provedbu projekata sadržani su u *tablici br. 8.2. (Korištenje zajmova IBRD-a u 2004. godini)*. Provedba ugovorenih projekata i programa, uz stanovita kašnjenja u povlačenju nekih zajmova (namijenjenih obnovi istočne Slavonije, Baranje i zapadnog Srijema i ulaganjima u lokalnu infrastrukturu i zaštitu okoliša (Split-Kaštela), modernizaciju i restrukturiranje željeznica i ulaganja u zdravstvo), obavljala se u skladu s osposobljenosti jedinica za provedbu projekata, dinamikom radova, postupkom nabava, mogućnostima ispunjenja ugovorenih uvjeta za povlačenje zajmova i osiguranim financijskim sredstvima iz domaćih izvora. Zbog sporije provedbe projekata produljeni su rokovi za povlačenje sredstva zajmova kojima se financiraju Projekt osuvremenjivanja i restrukturiranja željeznica (do 30. 6. 2005.) i Projekt zdravstvenog sustava (30. 12. 2005.)

U 2004. godini nisu korištena sredstva zajma IBRD-a br. 41190-HR za Projekt obnove i zaštite obalnih šuma jer je zajam prije ugovoren u iznosu od 42 milijuna USD zatvoren za povlačenje potkraj 2003. godine, a preostala sredstva u iznosu od 3.410.690,88 USD otkazana su. Zajam je povučen u iznosu 38.589.309,12 USD te je IBRD u studenome 2004. dostavio izmijenjeni otplatni plan.

¹⁶ Prema primljenim pozivima IBRD-a na plaćanje i ugovorenim planovima otplate sklopljenih zajmova (izravnih zajmova i zajmova uz državno jamstvo), tijekom 2004. godine ukupno je IBRD-u plaćeno 21.524.018,84 USD (glavnice+kamate+naknade), 40.216.555,62 eura (glavnice+ kamate+naknade) i 14.950.619,60 CHF (glavnice+kamate). Od tih ukupno plaćenih iznosa, isplaćeno je iz sredstava Državnog proračuna za obveze po osnovi javnih zajmova i naslijeđenog zajma za Projekt vodoopskrbe u Istri (zajam br. 30690-HR) ukupno 21.421.902,65 USD (glavnice + kamate + naknade) i 33.614.733,15 eura (glavnice + kamate + naknade) i 14.950.619,60 CHF (glavnice + kamate).

¹⁷ Državni proračun Republike Hrvatske za 2004. godinu (Narodne novine, br. 31/2004, 47/2004 i 104/2004.)

¹⁸ HZZO je platio u 2004. godini 2.078.543,64 USD (glavnica 1.624.939,06 + kamate 453.514,58) i 2.989.582,83 CHF (glavnice 2.159.044,81+ kamate 830.538,02) po osnovi zajma od 38,92 milijuna USD za Projekt u zdravstvu.

¹⁹ Tri poslovne banke podmirile su tijekom 2004. godine sveukupno 2.380.426,56 eura za plaćanje glavnica i kamata na temelju zajmova korištenih za Projekt oporavka investicija.

²⁰ Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR) platila je u 2004. ukupno 3.687.040,57 eura (glavnice 3.323.397,22 eura + 363.643,35 eura za kamate i naknade) po zajmu od 33,23 milijuna eura ugovorenom za financiranje Programa investiranja u lokalnu infrastrukturu i zaštitu okoliša (MEIP).

²¹ IBRD odobrava smanjene kamate samo onim dužnicima koji pravodobno i točno ispunjavaju svoje obveze najkasnije u roku 30 kalendarskih dana nakon dana dospjeća duga na naplatu. Tijekom fiskalne 2004. godine IBRD je obračunavao oprost kamata (*Interest Partial Waiver*) po stopi od 0,05 i 0,25 posto godišnje.

Tablica 8.2. Korištenje zajmova IBRD-a u 2004. godini

Red. br.	Oznaka zajma	Naziv projekta	Datum efektivnosti	Valuta	Iznos zajma	Ukupno korišteno do 31. 12. 2003.	Korištenje u 2004.	Ukupno korišteno od 31. 12. 2004.
1	2	3	4	5	6	7	8	9 (7+8)
	I. JAVNI ZAJMOVI							
1.	37600-HR	Projekt hitne obnove (zatvoren)	19. 8. 1994.	USD	128.000.000,00	128.000.000,00	0,00	128.000.000,00
2.	38430-HR	Projekt u zdravstvu (zatvoren)	17. 8. 1995.	USD	38.925.496,46	38.925.496,46	0,00	38.925.496,46
3.	38690-HR	Projekt u sektoru cesta (zatvoren)	26. 7. 1995.	USD	79.878.486,69	79.878.489,69	0,00	79.878.489,69
4.	39990-HR	Projekt razvoja tržišta kapitala (zatvoren)	22. 6. 1996.	EUR	7.260.344,71	7.260.344,71	0,00	7.260.344,71
5.	39880-HR	Projekt razvoja službi za potporu obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima (zatvoren)	22. 7. 1996.	USD	14.258.744,49	14.258.744,49	0,00	14.258.744,49
6.	39890-HR	Projekt tehničke pomoći (zatvoren)	22. 7. 1996.	USD	5.000.000,00	5.000.000,00	0,00	5.000.000,00
7.	41040-HR	Projekt hitne obnove prometa i razminiranje (zatvoren)	4. 3. 1997.	EUR	74.797.173,19	74.797.173,19	0,00	74.797.173,19
8.	41190-HR	Projekt za obnovu i zaštitu obalnih šuma (zatvoren)	31. 7. 1997.	USD	38.589.309,12	38.589.309,12	0,00	38.589.309,12
9.	41590-HR EFSAL	Program prilagodbe financijskog sektora i poduzeća (zatvoren)	15. 11. 1997.	EUR	81.806.700,99	81.806.700,99	0,00	81.806.700,99
10.	43510-HR	Projekt obnove istočne Slavonije, Baranje i zapadnog Srijema	6. 1. 1999.	EUR	37.835.599,21	24.691.260,42	9.667.542,21	34.358.802,63
11.	44330-HR	Projekt modernizacije i restrukturiranja željeznica	9. 6. 1999.	EUR	85.400.000,00	52.237.057,35	28.203.523,83	80.440.583,18
12.	44600-HR	Projekt tehničke pomoći institucionalnim i zakonodavnim promjenama s ciljem razvoja privatnog sektora	3. 8. 1999.	USD	7.300.000,00	3.486.043,86	1.390.341,95	4.876.385,81
13.	45130-HR	Projekt zdravstvenog sustava	28. 3. 2000.	USD	29.000.000,00	11.586.834,45	3.159.537,19	14.746.371,64
14.	45820-HR	Projekt olakšavanja trgovine i transporta u jugoistočnoj Europi	2. 5. 2001.	EUR	14.800.000,00	6.272.728,74	6.373.908,82	12.646.637,56
15.	46130-HR	Projekt tehničke pomoći u vezi sa stečajevima	29. 1. 2002.	USD	5.000.000,00	587.372,83	533.428,78	1.120.801,61
16.	46410-HR	Strukturna prilagodba (SAL) (zatvoren)	8. 2. 2002.	USD	202.000.000,00	202.000.000,00	00,00	202.000.000,00
17.	46720-HR	Projekt ulaganja u mirovinski sustav	20.2.2003.	USD	27.300.000,00	6.044.265,26	6.094.744,81	12.139.010,07
18.	46740-HR	Projekt sređivanja zemljišnih knjiga i katastra	20. 2. 2003.	EUR	26.000.000,00	1.085.857,36	1.739.588,49	2.825.445,85
19.	72260-HR	Projekt zaštite od onečišćenja voda u obalnom području	17. 12. 2004.	EUR	40.000.000,00	0,00	0,00	0,00
		Ukupno I.:		USD	575.252.039,76	528.356.556,16	11.178.052,73	539.534.608,89
				EUR	327.899.818,10	248.151.122,76	45.984.565,35	294.135.688,11

Red. br.	Oznaka zajma	Naziv projekta	Datum efektivnosti	Valuta	Iznos zajma	Ukupno korišteno do 31. 12. 2003.	Korištenje u 2004.	Ukupno korišteno od 31. 12. 2004.
1	2	3	4	5	6	7	8	9 (7+8)
II. ZAJMOVI DOBIVENI UZ JAMSTVO RH								
1.	30690-HR	Projekt vodoopskrbe u Istri (zatvoren)	1. 2. 1990. (preuzet 25. 2. 1993.)	USD	26.016.289,22	26.016.289,22	0,00	26.016.289,22
2.	42460, 42470, 42480 42490 - HR (4 zajma)	Projekt oporavka investicija	4. 3. 1998.	EUR	21.589.498,73	21.589.498,73	0,00	21.589.498,73
3.	43520-HR	Projekt financiranja lokalne infrastrukture i zaštita okoliša	28. 6. 1999.	EUR	33.233.972,28	14.791.569,87	2.913.389,75	17.704.959,62
4.	47140 - HR (Hrvatske autoceste)	Projekt obnove riječkog prometnog pravca	12. 7. 2003.	EUR	15.700.000,00	157.000,00	223.391,26	380.391,26
5.	47150-HR (Lučka uprava Rijeka)	Projekt obnove riječkog prometnog pravca	12. 7. 2003.	USD	55.100.000,00	3.778.030,07	3.708.669,17	7.486.699,24
6.	47160-HR (Hrvatske ceste)	Projekt obnove riječkog prometnog pravca	12. 7. 2003.	EUR	76.200.000,00	762.000,00	17.734.051,05	18.496.051,05
7.	71980-HR (Hrvatska elektroprivreda)	Projekt energetske učinkovitosti	8. 4. 2004.	EUR	4.400.000,00	0,00	84.000,00	84.000,00
Ukupno II.:				USD	81.116.289,22	29.794.319,29	3.708.669,17	33.502.988,46
				EUR	151.123.471,01	37.300.068,60	20.954.832,06	58.254.900,66
Sveukupno				USD	656.368.328,98	558.150.875,45	14.886.721,90	573.037.597,35
(I.+II.):				EUR	519.023.289,11	285.451.191,36	66.939.397,41	352.390.588,77

Sredstva zajmova IBRD-a u 2004. godini uložena su najviše u restrukturiranje i modernizaciju željeznica (28,20 milijuna eura), za Projekt obnove riječkog prometnog pravca (3,70 milijuna USD + 17,95 milijuna eura), obnovu istočne Slavonije, Baranje i zapadnog Srijema (9,66 milijuna eura), razvitak i olakšavanje trgovine i transporta u jugoistočnoj Europi (6,37 milijuna eura), ulaganja u mirovinski sustav (6,09 milijuna USD). U obnovu zdravstvenog sustava uloženo je 3,15 milijuna USD. Za provedbu Projekta financiranja lokalne infrastrukture i zaštite okoliša preko HBOR-a korišteno je 2,91 milijuna eura. Iz zajma za provedbu Projekta tehničke pomoći namijenjenog razvoju privatnog sektora povučeno je 1,39 milijuna USD, za provedbu Projekta sređivanja zemljišnih knjiga i katastra povučeno je 1,73 milijuna eura, a najmanje je povučeno iz zajma za Projekt tehničke pomoći u vezi sa stečajevima, samo 533.428,78 USD te zajma za Projekt energetske učinkovitosti (84.000 eura). Zajam za financiranje Projekta zaštite od onečišćenja voda u obalnom području postao je efektivan 17. prosinca 2004. te se sredstva tog zajma nisu povlačila do kraja 2004. godine.

8.1.6. Pregled darovnica

Za provedbu programa i projekata u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 1995. do 2004. ugovorene su ukupno 43 darovnice. Darovnice su namijenjene pripremi brojnih projekata na području infrastrukture, strukturnih prilagodbi u sektoru zdravstva i socijalne zaštite, poljoprivrede, obrazovanja, javnih financija i sudstva te očuvanja okoliša i razvoja privatnog sektora. Ugovori o darovnicama sklopljeni su u četiri različite valute u ukupnom iznosu od 22.902.944 USD, 270.500.000 JPY, 352.800 GBP i 6.920.000 eura.

Republika Hrvatska sklopila je s IBRD-om kao provedbenom agencijom 37 ugovora o darovnicama u ukupnom iznosu 21.250.450 USD, 270.500.000 JPY, 352.800 GBP i 6.860.000 eura.

Sredstva tih darovnica koriste se preko IBRD-a kao provedbene agencije, a odobrena su iz međunarodnih fondova tehničke pomoći, na primjer: (1) Globalnog fonda za zaštitu okoliša (*Global and Environmental Facility - GEF*), (2) Fonda za razvoj politike i ljudskih resursa (*Policy and Human Resources Development Fund - PHRD*) te iz sredstava donacija vlada Japana, UK Velike Britanije i Sjeverne Irske, Nizozemske te iz programa CARDS Europske unije.

Osim navedenih 37 darovnica ugovorene su još dvije darovnice između Ministarstva financija RH i nizozemskoga Ministarstva za razvojnu suradnju, ukupno vrijedne 60.000 eura. Te darovnice dobivene su od nizozemske vlade u sklopu tzv. Nizozemske Konstitucije u kojoj se Republika Hrvatska nalazi u svojstvu članice IBRD-a.

Također su četiri darovnice (o kojima se ne vodi evidencija u sklopu Ministarstva financija) u ukupnom iznosu 1.652.494 USD dodijeljene: 1. Hrvatskoj elektroprivredi d.d. - dvije darovnice, za Projekt toplana 187.994 USD i za Projekt energetske učinkovitosti 350.000 USD, 2. nevladinim udrugama za Program povratka izbjeglica na područjima Zadra, Knina i Šibenika 1.090.000 USD i 3. darovnica za praćenje projekata Globalnog fonda za zaštitu okoliša (GEF) - *Operational focal point* - 24.000 USD (sredstva su korištena za izradbu više brošura, prijevode dokumenata, studijska putovanja i drugo u području zaštite okoliša).

Bespovratna sredstva darovnica uglavnom se koriste za plaćanje konzultantskih usluga i izradbu studija potrebnih za što bolju pripremu projekata koji se nakon završetka studija izvedivosti prijavljuju Banci za financiranje zajmovima.

Republika Hrvatska ugovorila je 28 darovnica u američkim dolarima u ukupnom iznosu od 21.250.450 USD, od čega je 20 darovnica zatvoreno, dok je u sklopu osam darovnica 31. prosinca 2004. preostalo za korištenje 11,62 milijuna USD. Ta će se sredstva povlačiti u razdoblju od 2005. do najkasnije do 2010. godine prema ugovorenim rokovima zatvaranja pojedinih darovnica. U japanskim jenima ugovoreno je šest darovnica ukupne vrijednosti 270,5 milijuna jena. Iz tih je darovnica utrošeno do 31. prosinca 2004. ukupno 199,84 milijuna jena, a 70,65 milijuna jena otkazano je i darovnice su zatvorene. U britanskim funtama ugovorena je jedna darovnica u iznosu od 352.800, a preostala sredstva od 2.831,68 GBP otkazana su te je darovnica zatvorena 31. ožujka 2004. godine. Sredstva donirana iz EU CARDS-a - dvije darovnice u ukupnom iznosu od 6,8 milijuna eura namijenjene za financiranje Projekta sređivanja zemljišnih knjiga i katastra, koristit će se do 31. kolovoza 2007. Nizozemske darovnice za provedbu dvaju projekata u području racionalizacije i razvoja informacijskoga sustava financijskog menadžmenta povučene su potkraj 2004. godine, a rokovi za provedbu projekata su lipanj/studenj 2005.

Nove darovnice u pripremi

Tijekom 2004./2005. godine u pripremi je pet darovnica vrijednih više od 12 milijuna USD, koje će se ugovoriti preko IBRD-a:

1. darovnica japanske vlade za pripremu Projekta održivog zdravstvenog sustava (425.000 USD),
2. darovnica Kraljevine Norveške za sufinanciranje Projekta očuvanja krških ekoloških sustava (200.000 USD),
3. darovnica nizozemske vlade za Projekt zaštite od onečišćenja voda u priobalnom području (2 milijuna USD),
4. darovnica nizozemske vlade za Projekt usklađivanja poljoprivrede s pravnom stečevinom EU (4 milijuna USD),
5. darovnica iz sredstva GEF-a (Fond za globalni okoliš) za Projekt obnovljivih izvora energije (5,5 milijuna USD).

Osnovni podaci o darovnicama ugovorenim između Republike Hrvatske i IBRD-a te dobivenih u sklopu nizozemske Konstitucije IBRD-a u razdoblju od 1995. do 2004. godine sadržani su u *tablici br. 8.3.*

Tablica 8.3. Pregled darovnica IBRD-a i Nizozemske Konstitucije u sklopu IBRD-a (stanje: 31. 12. 2004.)

Red. br.	Godina odobrenja	Oznaka darovnice	Namjena darovnice	Valuta	Ugovoreni iznos darovnice	Otkazani iznos	Ostalo za korištenje 31. 12. 2004.
A. Darovnice ugovorene s IBRD-om							
1.	1995.	28851 (zatvorena)	Priprema zakona o nabavi	USD	148.000,00	101.474,50	0,00
2.	1995.	29116 (zatvorena)	Potpora privatnim poljoprivrednim gospodarstvima	JPY	56.600.000,00	13.888.305,00	0,00
3.	1995.	29117 (zatvorena)	Obnova i zaštita obalnih šuma	JPY	21.200.000,00	146.615,00	0,00
4.	1995.	29314 (zatvorena)	Prilagodba javnog sektora-PSAL	JPY	75.600.000,00	5.504.815,00	0,00
5.	1995.	29315 (zatvorena)	Struktura prilagodbe poljoprivrede	JPY	29.400.000,00	24.096.291,00	0,00
6.	1995.	29316 (zatvorena)	Restrukturiranje Hrvatskih željeznica	JPY	58.800.000,00	5.457.694,00	0,00
7.	1996.	29486 (zatvorena)	Ulaganje u infrastrukturu gradskog okoliša	USD	500.000,00	436,40	0,00
8.	1996.	29674 (zatvorena)	Obnova prometne infrastrukture Grada Zagreba	USD	800.000,00	0,00	0,00
9.	1997.	28360 (zatvorena)	Strategija biološke raznolikosti	USD	102.000,00	0,00	0,00
10.	1997.	27098 (zatvorena)	Razvoj privatnog sektora	USD	398.000,00	216.246,71	0,00
11.	1997.	25539 (zatvorena)	Upravljanje javnim financijama	USD	314.000,00	130.485,40	0,00
12.	1997.	25229 (zatvorena)	Projekt prilagodbe sektora poduzeća i financijskog sektora	JPY	28.900.000,00	21.561.550,00	0,00
13.	1998.	27099 (zatvorena)	Zaštita od poplava u istočnoj Slavoniji	USD	200.000,00	3.046,31	0,00
14.	1998.	25193 (zatvorena)	Modernizacija zdravstva	USD	418.260,00	2.164,80	0,00
15.	1998.	25597 (zatvorena)	Zaštita od poplava u porječju srednjeg toka rijeke Save	USD	476.150,00	0,00	0,00
16.	1999.	20574 (zatvorena)	Informatički problem 2000.	USD	80.000,00	0,00	0,00
17.	1999.	27259 (zatvorena)	Zaštita okoliša i jačanje sposobnosti upravljačkih sustava	USD	276.490,00	7.666,26	0,00
18.	1999.	22644	Upravljanje močvarnim područjem Parka prirode Kopački rit	USD	750.000,00	436,02	0,00
19.	1999.	25799 (zatvorena)	Projekt komunalne ekološke infrastrukture	USD	216.840,00	48,55	0,00
20.	1999.	26113 (zatvorena)	Prilagodba stečajnog zakona	USD	253.700,00	110.258,89	0,00
21.	1999.	23163 (zatvorena)	Očuvanje krških ekosustava	USD	230.000,00	107,82	0,00
22.	1999.	26112 (zatvorena)	Modernizacija luke Rijeka	USD	337.500,00	10,00	0,00
23.	2000.	27386 (zatvorena) (1.)	Izgradnja učinkovite društvene i gospodarske komunikacije	USD	400.000,00	0,00	8.507,13
24.	2001.	26262 (zatvorena)	Projekt socijalne zaštite (japanska darovnica)	USD	200.000,00	0,00	0,00
25.	2001.	26441 (zatvorena)	Projekt zaštite od onečišćenja voda na priobalnom području	USD	325.000,00	0,00	0,00
26.	2001.	29810 (zatvorena)	Projekt socijalne zaštite (britanska darovnica)	GBP	352.800,00	2.831,68	0,00
27.	2002.	50539	Projekt očuvanja krških ekoloških sustava	USD	5.070.000,00	0,00	3.380.701,95
28.	2002.	50513	Projekt socijalnog i gospodarskog oporavka	USD	425.360,00	0,00	179.997,43
29.	2003.	51107	Projekt obnovljivih izvora energije	USD	350.000,00	0,00	226.897,00
30.	2003.	52014	Projekt institucionalne sposobnosti praćenja učinkovitosti sudova	USD	350.000,00	0,00	206.659,90
31.	2003.	52062	Projekt jačanja upravljanja proračunom	USD	368.000,00	35.000	333.000,00
32.	2003.	51781 (2.)	Projekt sređivanja zemljišnih knjiga i katastra	EUR	4.900.000,00	0,00	4.357.197,05
33.	2003.	52381 (Grad Zagreb - zatvorena) (3.)	Priprema projekta grada Zagreba za smanjivanje udjela organskih tvari u otpadnim vodama	USD	350.000,00	0,00	350.000,00

Red. br.	Godina odobrenja	Oznaka darovnice	Namjena darovnice	Valuta	Ugovoreni iznos darovnice	Otkazani iznos	Ostalo za korištenje 31. 12. 2004.
34.	2003.	52141 (HEP USD 5.000.00,00 + HBOR USD 2.000.000,00)	Projekt energetske učinkovitosti	USD	7.000.000,00	0,00	6.264.100,00
35.	2003.	52844	Projekt integriranog upravljanja ekosustavom sliva rijeke Neretve i Trebišnjice	USD	145.000,00	0,00	145.000,00
36.	2004.	52657	Projekt sređivanja zemljišnih knjiga i katastra: podrška registraciji pomorskog dobra	EUR	1.960.000,00	0,00	1.960.000,00
37.	2004.	53149	Priprema projekta reforme obrazovanja	USD	766.150,00	0,00	766.150,00
Ukupno (1.-37.):				USD	21.250.450,00	572.381,68	11.984.116,41
				JPY	270.500.000,00	70.655.270,00	0,00
				GBP	352.800,00	2.831,68	0,00
				EUR	6.860.000,00	0,00	6.317.187,05
B. Darovnice Nizozemske Konstituce u sklopu IBRD-a							
38.	2004.	5105 CF	Projekt strategijske studije informacijskog sustava financijskog menadžmenta	EUR	30.000,00	30.000,00	0,00
39.	2004.	5105 CF	Projekt za studiju o racionalizaciji informacijskog sustava financijskog menadžmenta	EUR	30.000,00	30.000,00	0,00
Ukupno (1.-39.):				USD	21.250.450,00	572.381,68	11.984.116,41
				JPY	270.500.000,00	70.655.270,00	0,00
				GBP	352.800,00	2.831,68	0,00
				EUR	6.920.000,00	0,00	6.317.187,05

Napomene:

- (1.) Darovnica 27386 zatvorena je za korištenje pa se preostala sredstva od 8.507,13 USD ne mogu povlačiti u idućem razdoblju. Očekuje se potvrda IBRD-a o otkazu tih preostalih sredstava.
- (2.) Ugovorom o Darovnici 5178 utvrđeno je da se kamate na deponirana sredstva u Trust Fundu pripisuju neiskorištenom iznosu darovnice; od navedenog iznosa 4.357.197,05 eura, na kamate se odnosi 64.439,86 eura.
- (3.) Darovnica 52381 zatvorena je za korištenje 31. prosinca 2004. te se sredstva neće moći povlačiti. IBRD nije odobrio produljenje roka korištenja zbog neaktivnosti u provedbi projekta.

8.2. Europska banka za obnovu i razvoj (EBRD)

Aktivnosti EBRD-a u Republici Hrvatskoj tijekom 2004. godine odvijale su se u skladu s prije donesenim dokumentom *Strategija za Hrvatsku*²², koji je obuhvatio razdoblje od dvije godine (2003.-2004.). Taj dokument sadrži osnovne smjernice suradnje i s Vladom Republike Hrvatske zajednički utvrđen okvirni plan i program projekata koje EBRD financira na pet ključnih sektora:

1. infrastruktura i zaštita okoliša (poticanje komercijalizacije, liberalizacije i privatizacije infrastrukturnih usluga);
2. poduzeća (obuhvaća razvoj malih i srednjih tvrtki, posebice onih koje razvijaju nove proizvodne procese i tehnologije i poboljšavaju razinu upravljanja, znanja i radnih sposobnosti, promicanje *greenfield* investicija, izravna strana ulaganja, te razvijanje regionalne suradnje financiranjem regionalnog širenja hrvatskih tvrtki);
3. turizam koji je od posebnog značenja za razvoj ukupnog hrvatskoga gospodarstva (provedba privatizacije i restrukturiranje hotela te izravna strana ulaganja u izgradnju novih turističkih kapaciteta);
4. poljoprivreda i prehrambena industrija (novim financijskim instrumentima radi financiranja poljoprivredne proizvodnje);
5. financije (privatizacija i konsolidacija bankarskog sektora, jačanje komercijalnih banaka koje kreditnim linijama financiraju projekte malog i srednjeg poduzetništva, promoviranje novih financijskih proizvoda u području kreditiranja tvrtki i građanstva, te jačanje nebankovnih financijskih institucija promoviranjem vrijednosnica poduprtih zalogom imovine (*asset-backed securities*), *leasingom*, itd.).

8.2.1. Poslovne operacije u 2004. godini

U skladu sa svojim mandatom²³, utvrđenim prioritetima poslovanja²⁴ i donesenom Strategijom za Hrvatsku, EBRD je pružio izravnu potporu razvitku privatnog i javnog sektora u Hrvatskoj. Financijski sektor EBRD je osnaživao dodjelom kredita bankama radi bržeg razvitka stanogradnje i poljoprivrede. Pomagao je financiranje novih korporativnih projekata i komunalnu infrastrukturu u Dubrovniku.

U 2004. godini EBRD je odobrio pet novih zajmova za financiranje projekata u Republici Hrvatskoj, bez državnog jamstva, u ukupnom iznosu od 161 milijun eura.

Tablica 8.4. Novi zajmovi EBRD-a ugovoreni 2004. godine

KORISNIK	PROJEKT	VALUTA	IZNOS
Grad Dubrovnik	Projekt razvoja gradskog prijevoza	EUR	7.500.000,0
Zagrebačka banka d.d., Zagreb	Kreditna linija za hipotekarno financiranje stanova/kuća	EUR	100.000.000,00
GETRO, Zagreb	Proširivanje lanca supermarketa	EUR	20.000.000,00
LURA d.d., Zagreb	Proširivanje poslovanja	EUR	8.500.000,00
Zagrebačka banka d.d., Zagreb	Program skladišnih primki (sektor poljoprivrede)	EUR	25.000.000,00
Ukupno:		EUR	161.000.000,00

Tijekom 2004. godine Republika Hrvatska nije sklopila s EBRD-om ni jedan novi izravni zajam niti zajam uz državno jamstvo. Zbog relativno visoke cijene zajmova EBRD-a, namjera je Republike Hrvatske i nadalje ne uzimati zajmove od EBRD-a, nego eventualno poduprijeti projekte uz državno jamstvo za sektore u kojima EBRD ima komparativne prednosti.

²² EBRD - *Strategy for Croatia, Approved by the Board of Directors on 19, November 2002.*

²³ EBRD je osnovan i posluje s posebnim mandatom da financira projekte kojima se pomaže i ubrzava proces tranzicije u tržišna gospodarstva i razvoj privatne i poduzetničke inicijative u zemljama srednje i istočne Europe, opredijeljenih za primjenu načela višestranačke demokracije, pluralizma i tržišnoga gospodarstva.

²⁴ Banka je svoje poslovanje od 2000. godine usmjerila prema konstruktivnom i kreativnom partnerstvu sa zemljama - članicama, klijentima i drugim međunarodnim financijskim institucijama radi što bolje mobilizacije kapitala i sufinanciranja razvoja međuregionalne infrastrukture i trgovine. Prioritetno je financirala projekte u privatnom sektoru, ojačavala financijski sektor radi otvaranja novih poslovnih perspektiva na tržišnim principima, poticala restrukturiranje poduzeća i banaka, osnivanje i rast malih i srednjih poduzeća i komercijalizaciju javnog sektora i infrastrukture.

U listopadu 2004. otpočele su brojne zajedničke aktivnosti Vlade Republike Hrvatske i EBRD-a radi izradbe nove Strategije za Hrvatsku koja obuhvaća razdoblje od 2005. do 2007. godine. Nakon makroekonomske analize stanja u hrvatskome društvu i gospodarstvu, strateška je orijentacija EBRD-a da će u idućim godinama usko surađivati s hrvatskom Vladom i poduzimati takve poslovne aktivnosti koje će podupirati hrvatske napore za pristup Europskoj uniji. Prvi nacrt Strategije objavljen je na EBRD-ovoj web stranici u listopadu 2004., s pozivom javnosti za prikupljanje primjedaba i komentara. Vlada Republike Hrvatske prihvatila je 24. veljače 2005. Dokument Europske banke za obnovu i razvoj: Strategija za Hrvatsku²⁵, a potom je 3. ožujka 2005. prihvaćena od Odbora izvršnih direktora EBRD-a. *Strategija za Hrvatsku* opsežan je dokument koji se sastoji od preporuke predsjednika EBRD-a i četiriju poglavlja u sklopu kojih se daju analitički ocjene portfelja banke, poslovnog okruženja, strateške orijentacije i suradnje s drugim međunarodnim financijskim institucijama. Strategija sadrži osnovne smjernice i preporuke za postizanje ciljeva tranzicije u Hrvatskoj, prioritetne sektore u koje će EBRD ulagati sredstva te zajednički utvrđen okvirni plan projekata što će ih banka financirati u iduće dvije godine. U sklopu preporuka identificiraju se glavni strukturni izazovi s kojima će se Republika Hrvatska suočiti: restrukturiranje i privatizacija preostalih komunalnih poduzeća u državnom vlasništvu i malih poduzeća u turizmu te ubrzanje reformi u javnoj upravi i pravosuđu. Za postizanje tranzicijskih ciljeva hrvatskoj Vladi preporučuju se sljedeće aktivnosti: 1.) promicanje sudjelovanja privatnog sektora u infrastrukturi na nacionalnoj i lokalnoj razini, 2.) jačanje neovisnosti i kapaciteta novouspostavljenih regulacijskih tijela, 3.) poboljšavanje poslovnog okruženja kako bi se privukla *greenfield* ulaganja i strana izravna ulaganja, 4.) ubrzanje procesa privatizacije javnih komunalnih poduzeća i malih poduzeća u sektoru turizma, 5.) početak restrukturiranja u osjetljivim sektorima (poljoprivredi, brodogradnji), 6.) ojačati napore za poboljšanje transparentnosti i učinkovitosti te smanjiti korupciju u pravosuđu i javnoj upravi i (7.) nastavak razvijanja regionalne suradnje jačanjem prekogranične trgovine, ulaganja i stranih ulaganja. U Strategiji se definira da će najveći prioritet EBRD dati ulaganjima u tri ključna sektora hrvatskoga gospodarstva:

1. infrastrukturu i zaštitu okoliša, posebice financiranje prometne, odnosno željezničke infrastrukture, telekomunikacija, komunalne infrastrukture te infrastrukture za zaštitu okoliša, uz pomoć ISPA programa EU;
 2. financijski sektor - EBRD će poduprijeti institucionalno jačanje komercijalnih banaka, nastaviti će financirati mala, mikro i srednja poduzeća uz pomoć Phare programa EU-a kreditnim linijama za mala i srednja poduzeća (*SME Finance Facility*) te Programa financiranja ruralnog razvoja (*Rural Finance Facility*), odnosno otvaranja kreditne linije za financiranje ruralnih područja kako bi se pomoglo seoskim gospodarstvima da ispune standarde EU-a; također će nastaviti podupirati sektor *leasinga*, poduprijet će privatizaciju osiguravajućih društava, nastaviti će preko banaka malim općinama odobravati zajmove za infrastrukturna ulaganja;
 3. poduzetnički sektor - EBRD će poduprijeti privatizaciju i restrukturiranje strateški važnih poduzeća u državnome vlasništvu, posebice u osjetljivim sektorima (željeznice, turizam), identificirat će tvrtke koje će poboljšavati korporativno upravljanje i prihvaćati najnovije standarde poslovanja te će im pružati financijske instrumente i surađivati s njima u financiranju njihovih razvojnih planova, u poljoprivrednom - prehrambenom sektoru preko skladišnica nastojat će proširiti financiranje primarne poljoprivredne proizvodnje, podupirat će ekspanziju hrvatskih poduzeća na susjedne zemlje i obrnuto, surađivat će sa stranim strateškim ulagačima u promicanju novih projekata i *greenfield* ulaganja.
- EBRD predviđa u iduće dvije godine ulagati u hrvatske projekte između 150 i 250 milijuna eura, od čega u infrastrukturne projekte planira uložiti 110 milijuna eura.

²⁵ Document of European Bank for Reconstruction and Development Strategy for Croatia, As approved by the Bord of Directors at its meeting on 3 March 2005. Dokument je dostupan na engleskom jeziku na portalu EBRD-a: www.ebrd.org

Projekti u pripremi

U različitim fazama pripreme četiri su infrastrukturna projekta koje bi EBRD bio spreman financirati uz državno jamstvo, bude li to država zatražila, a ti su projekti obuhvaćeni novom Strategijom suradnje 2005.-2007., te šest projekata lokalne komunalne infrastrukture uz jamstvo gradova.

Projekti koji se predlažu financirati uz državno jamstvo (142,5 milijuna eura):

1. Projekt izgradnje obalne infrastrukture luke Dubrovnik - 26,5 milijuna eura;
2. Obilaznica oko Rijeke (istočni dio) - 36 milijuna eura;
3. Ulaganja u projekte željeznice - 50 milijuna eura (izgradnja optičkih kabela na koridorima X i Vb i izgradnja kolosijeka na odabranim dionicama koridora X);
4. Rekonstrukcija terminala luke Ploče - 30 milijuna eura (uz sufinanciranje IBRD-a).

Projekti komunalne infrastrukture uz jamstvo gradova (59 milijuna eura)

1. Grad Split - razvoj i modernizacija gradskog prijevoza - 7 milijuna eura;
2. Grad Karlovac - modernizacija vodovoda (uz ISPA sufinanciranje) - 10 milijuna eura;
3. Grad Rijeka - modernizacija vodovoda - 7 milijuna eura;
4. Grad Zagreb - rekonstrukcija cesta - 15 milijuna eura;
5. Odlagališta smeća - gradovi Osijek, Dubrovnik, Rijeka - 20 milijuna eura, i
6. Grad Zagreb - spalionica smeća.

Povlačenje zajmova u 2004. godini

U 2004. godini povučeno je ukupno 62,88 milijuna eura i 10,77 milijuna USD iz sredstava aktivnih zajmova prije sklopljenih uz državno jamstvo.

U sklopu *tablice 8.5., Pregled povlačenja sredstava zajmova EBRD-a u 2004. godini*, sadržani su podaci o povučenim sredstvima zajmova za svaki pojedini projekt. Najviše sredstava iz zajmova EBRD-a uloženo je u cestovnu infrastrukturu - Projekt sanacije autocesta u Hrvatskoj (18,31 milijuna eura) i Projekt izgradnje autoceste Rijeka - Zagreb (15,59 milijuna eura), potom u Projekt centra za oblasnu kontrolu Zagreb (11,47 milijuna eura), ekološke projekte INA-Industrije nafte (12,6 milijuna eura), Program investiranja u lokalnu infrastrukturu i zaštitu okoliša (4,45 milijuna eura), dok su za Projekt obnove željezničkih lokomotiva povučena prema ugovorenom roku preostala sredstva od 719.603,33 eura i zajam je zatvoren.

Tablica 8.5. Pregled povlačenja sredstava zajmova EBRD-a u 2004. godini

Red. br.	Naziv projekta	Oznaka zajma	Datum zaključenja ugovora	Valuta	Svota zajma	Iskorišteno 31. 12. 2003.	Korištenje u 2004.	Ukupno iskorišteno 31. 12. 2004.	Neiskorišteno 31. 12. 2004.	Rok za korištenje
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
I. JAVNI ZAJMOVI										
1.	Projekt sustava zračne plovidbe	231* (zatvoren)	21.9.1994.	USD	19.735.519,76	19.735.519,76	0,00	19.735.519,76	0,00	31.12.2001.
2.	Projekt obnove autocesta	286* (zatvoren)	17.1.1995.	EUR	36.195.876,03	36.195.876,03	0,00	36.195.876,03	0,00	28.2.1999.
3.	Projekt veletržnica (Nacionalne veletržnice d.d.)	627* (zatvoren)	8.12.1997.	EUR	3.203.558,48	3.203.558,48	0,00	3.203.558,48	0,00	24.3.2002.
Ukupno I.				USD	19.735.519,76	19.735.519,76	0,00	19.735.519,76	0,00	
				EUR	39.399.434,51	39.399.434,51	0,00	39.399.434,51	0,00	
II. ZAJMOVI DOBIVENI UZ JAMSTVO RH										
1.	Projekt obnove elektroenergetske mreže (HEP)	283 (zatvoren)	2.2.1995.	EUR	32.211.388,52	32.211.388,52	0,00	32.211.388,52	0,00	30.6.2000.
2.	Kreditna linija za turizam (HBOR)	443 (zatvoren) otplaćen	26.6.1996.	EUR	25.564.594,06	25.564.594,06	0,00	25.564.594,06	0,00	1.5.1998.
3.	Program investiranja u lokalnu infrastrukturu i zaštitu okoliša (HBOR)	494*	9.12.1996.	EUR	31.575.223,50	27.118.624,77	4.456.598,72	31.575.223,49	0,01	31.1.2004.
4.	Projekt obnove željezničkih lokomotiva (HŽ)	733	8.12.1998.	USD	35.000.000,00	34.280.396,67	719.603,33	35.000.000,00	0,00	5.2.2004.
5.	Financiranje investicija malih i srednjih poduzeća (HBOR)	923* (zatvoren)	20.3.2001.	EUR	6.000.000,00	6.000.000,00	0,00	6.000.000,00	0,00	19.9.2004.
6.	Ekološki projekti u INA-Industriji nafte d.d.	935	10.5.2001.	EUR	36.000.000,00	13.331.711,56	12.602.037,98	25.933.749,54	10.066.250,46	30.6.2005.
7.	Autocesta Rijeka-Zagreb	975*	22.10.2001.	EUR	60.000.000,00	26.467.191,37	15.590.681,89	42.057.873,26	17.942.126,74	11.5.2005.
8.	Uljanik brodogradilište d.d., Pula - avansno jamstvo za izgradnju tankera	18149	26.2.2002.	USD	11.490.000,00	1.436.250,00	10.053.750,00	11.490.000,00	0,00	31.10.2004.
9.	Projekt centra za oblasnu kontrolu Zagreb	25800	5.9.2002.	EUR	25.000.000,00	5.513.287,94	11.473.846,67	16.987.134,61	8.012.865,39	30.9.2005.
10.	Projekt sanacije autocesta u Hrvatskoj	27171	13.12.2002.	EUR	46.500.000,00	4.743.945,25	18.315.154,78	23.059.100,03	23.440.899,97	30.4.2006.
11.	Projekt dovršetka autoceste na Koridoru X u RH (Županja-Lipovac)	31848*	12.11.2003.	EUR	45.000.000,00	0,00	450.000,00	450.000,00	44.550.000,00	20.11.2006.
Ukupno II.				EUR	307.851.206,08	140.950.743,46	62.888.320,04	203.839.063,51	104.012.142,57	
				(1.-11.): USD	46.490.000,00	35.716.646,67	10.773.353,33	46.490.000,00	0,00	
Sveukupno				EUR	347.250.640,59	180.350.177,98	62.888.320,04	243.228.498,02	104.012.142,57	
				(I.+II.): USD	66.225.519,76	55.452.166,43	10.773.353,33	66.225.519,76	0,00	

Napomene:

- (1.) Zajmom br. 231 ugovorena su 22 milijuna USD; otkazano je tijekom 1996. i 2001. sveukupno 2.264.480,24 USD te je zajam zatvoren 14. 2. 2002.
- (2.) Zajmom br. 286 ugovoreno je 70,9 milijuna DEM, umanjeno za nepovučeni iznos od 107.019,78 DEM te konvertirano u eure.
- (3.) Zajmom br. 627 ugovoreno je 33,5 milijuna DEM, tijekom 2000./2001. otkazano je 27.212.026,09 DEM; zajam je konvertiran u eure te je 25. 3. 2002. otkazano 11.431,53 eura i zajam je zatvoren za povlačenje.
- (4.) Zajmom br. 494 ugovoreno je 105 milijuna DEM; tijekom 1999. i 2001. otkazano je ukupno 24,56 milijuna DEM; konvertiran je u eure; u 2002. otkazano je 5 milijuna eura te je 10. 4. 2003. otkazano još 4.553.095,43 eura.

- (5.) Zajam br. 923 ugovoren je u iznosu od 12 milijuna eura; 12. 9. 2004. otkazano je 6 milijuna eura, a na specijalnom računu povučena sredstva od 1.755.568,49 eura isplaćuju se do 19. 1. 2005.
- (6.) Zajam br. 975 ugovoren je u iznosu od 90 milijuna eura; EBRD je smanjio zajam za 30 milijuna eura nakon što je ugovoreno sufinanciranje s EIB-om od 60 milijuna eura.
- (7.) Zajam br. 31848 ugovoren je u studenome 2003.; Ugovor o zajmu i Ugovor o jamstvu stupili su na snagu 9. prosinca 2004. Zakon o potvrđivanju Ugovora o jamstvu između Republike Hrvatske i Europske banke za obnovu i razvoj za Projekt dovršetka autoceste na Koridoru X u Republici Hrvatskoj donio je Hrvatski sabor na sjednici 4. lipnja 2004. godine i objavljen je u Narodnim novinama - Međunarodni ugovori, br. 6/2004.

Isplate dospjelih obveza prema EBRD-u

Iz Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2004. godinu podmirene su sve dospjele obveze po javnim zajmovima i po zajmu danom Hrvatskim željeznicama uz državno jamstvo²⁶. Korisnici EBRD-ovih zajmova - Hrvatska elektroprivreda d.d., Hrvatska banka za obnovu i razvitak, INA-Industrija nafte d.d., Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o., Autocesta Rijeka-Zagreb d.d. i Hrvatske autoceste d.o.o. pravodobno su platili tijekom 2004. godine svoje obveze prema pozivima EBRD-a na plaćanje²⁷, stoga jamstva Republike Hrvatske za te zajmove nisu bila aktivirana.

8.2.2. Pregled zajmova (1994.-2004.)

U razdoblju od 1994. do 2004. godine EBRD je u Hrvatskoj financirao 67 projekata u ukupnom iznosu od 1,317 milijarde eura (prema podacima EBRD-a²⁸), od čega povoljni financijski zajmovi iznose 1,1 milijardu eura, a izravna ulaganja kapitala (*equity*) 217 milijuna eura. U projekte privatnog sektora ukupno je uložio 67 posto od ukupnih sredstava te projekte javnog sektora podržao s 34 posto od ukupno uloženi sredstava.

Zajmovi EBRD-a dodijeljeni Republici Hrvatskoj (tri zajma) i dobiveni uz državno jamstvo (11 zajmova), iskazani u valutama zajmova, prema stanju 31. prosinca 2004. godine iznose 347,25 milijuna eura i 66,22 milijuna USD. U razdoblju od 1994. do 2004. kumulativno je iskorišteno 66,22 milijuna USD (100 posto) po osnovi korištenja zajmova sklopljenih u USD i 243,23 milijuna eura (70,05 posto) na temelju zajmova konvertiranih ili sklopljenih u eurima. Prema ugovorenim rokovima korištenja, do 20. studenoga 2006. godine preostalo je za povlačenje 104,01 milijuna eura (29,95 posto).

Republika Hrvatska sklopila je s EBRD-om u razdoblju od 1994. do 2004. tri ugovora o izravnim zajmovima u ukupnom iznosu od 39,39 milijuna eura i 19,73 milijuna USD te jedanaest ugovora o jamstvima u ukupnom iznosu od 307,85 milijuna eura i 46,49 milijuna USD. U sklopu tih ukupno četrnaest zajmova osam ih je zatvoreno za povlačenje, od čega se šest otplaćuje, a dva su u cijelosti otplaćena.

²⁶ Državnim proračunom Republike Hrvatske za 2004. godinu (Narodne novine, br. 31/2004, 47/2004 i 104/2004.) osigurana su sredstva za izvršenje obveza prema EBRD-u. Tijekom 2004. EBRD-u je plaćeno prema primljenim pozivima na plaćanje: (1.) po zajmu br. 231 od 19,73 milijuna USD, namijenjenom izgradnji sustava zračne plovidbe, ukupno 1.016.907,76 USD (glavnica 985.519,76 + kamate 31.388,00); (2.) po zajmu br. 286. od 36,19 milijuna eura, namijenjenom obnovi autoceste, ukupno 3.564.062,65 eura (glavnica 3.015.908,48 + kamate 548.154,17); (3.) po zajmu br. 627 od 3,20 milijuna eura za Projekt veletžnica plaćeno je 505.546,45 eura (glavnica 320.355,84 + kamate 185.190,61); (4.) po zajmu br. 733 od 35 milijuna USD za obnovu željezničkih lokomotiva ukupno 3.604.795,89 USD (glavnica 2.916.668,00 + kamate 686.477,67 + troškovi 1.650,22).

²⁷ Dospjele obveze po zajmu br. 283 HEP je platio u ukupnom iznosu 4.465.590,06 eura (glavnica 4.294.851,80 + kamate 170.738,26), HBOR je platio dospjele obveze po zajmu br. 494 (MEIP) ukupno 4.203.486,47 eura (glavnica 3.407.520,18 eura + kamate 788.801,17 + troškovi 7.165,10) i zajmu br. 923 (Financiranje investicija malih i srednjih poduzeća) ukupno 463.674,84 eura (glavnica 250.000 + kamate 181.591,51 + troškovi 32.083,33), Hrvatska kontrola zračne plovidbe platila je kamate i troškove 808.478,49 eura po zajmu br. 25800, Autocesta Rijeka-Zagreb d.d. ukupno je platila 1.248.123,78 eura za kamate i troškove po zajmu br. 975 te Hrvatske autoceste d.o.o. dospjele kamate i troškove 1.135.619,87 eura po zajmu br. 27171 i dospjelu jednokratnu naknadu od 450.000,00 eura po zajmu br. 31848.

²⁸ Izvor: *Strategy for Croatia, 3 March, 2005., Annex 1. Committed Projects per Year as of December 31, 2004.*

Tijekom 2004. godine zatvorena su za povlačenje sljedeća tri zajma, sklopljena uz jamstvo Republike Hrvatske:

1. Zajam br. 494 od 31.575.223,50 eura, ugovoren za financiranje Programa investiranja u lokalnu infrastrukturu i zaštitu okoliša (MEIP) preko Hrvatske banke za obnovu i razvitak (HBOR). Taj zajam je izvorno bio sklopljen na 105 milijuna DEM, uz jamstvo RH²⁹, te je 1999. godine umanjen za 6,5 milijuna DEM (odustalo se od tranše C namijenjene investicijskom programu za grad Rijeku) te je iznosio 98,44 milijuna DEM. Nakon drugog otkaza u iznosu od 18 milijuna DEM, Dodatkom 3. ugovora svota je zajma iznosila 80,44 milijuna DEM. Nakon konverzije DEM u euro zajam je iznosio 41.128.318,92 eura. HBOR je u ožujku 2002. zatražio ponovno smanjenje zajma za 5 milijuna eura i prolongiranje roka korištenja do 31. ožujka 2003. te je zajam sveden na iznos 36.128.318,92 eura. Umanjene su svote tranši krajnjim korisnicima pa je tranša A iznosila 30.677.512,87 eura (Vodoprivredno i komunalno poduzeće Split), tranša B 4.970.191,68 eura (Komunalno poduzeće Pula) i tranša D 480.614,37 eura (Hrvatske vode).

U travnju 2003. HBOR je zatražio otkaz dijela zajma u iznosu od 4.553.095,43 eura, zajam je sveden na 31.575.223,50 eura te je napravljen novi raspored tranši korisnicima tako da tranša A iznosi: 30.677.512,87 eura (za Vodoprivredno i komunalno poduzeće Split), tranša B: 897.710,63 eura (za Komunalno poduzeće Pula), dok je tranša D (za Hrvatske vode) otkazana. Rok za korištenje produljen je do 31. siječnja 2004. godine, do kada su sredstva zajma povučena i zajam je zatvoren.

2. Zajam br. 733, ugovoren za financiranje Projekta obnove željezničkih lokomotiva u iznosu od 35 milijuna USD, sklopljen 8. prosinca 1998. godine, uz jamstvo RH. Projekt obuhvaća obnovu dizelskih lokomotiva (financira se sa 22,2 milijuna USD), remont i osuvremenjivanje dizel-električnih lokomotiva (9,62 milijuna USD) te konzultantske usluge za provedbu projekta (230.000 USD). Ugovoreni rok za povlačenje zajma (do 31. ožujka 2002.) prolongiran je prvi put tijekom 2001. godine i utvrđen novi rok: 31. kolovoza 2003., i drugi put kada je definiran konačan rok do 5. veljače 2004. godine. Hrvatske željeznice do tog su roka u 2004. povukle preostala sredstva od 719.603,33 USD te je zajam zatvoren.
3. Zajam br. 923, prvobitno odobren Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak (HBOR) u iznosu od 12 milijuna eura za financiranje investicijskih projekata malih i srednjih poduzeća, uz jamstvo RH, radi bržeg razvitka privatnog sektora u Republici Hrvatskoj. Ugovoreno je povlačenje u sklopu četiriju tranši, svaka po 3 milijuna eura. Prva je tranša povučena 31. svibnja 2002., druga tranša 12. rujna 2003., a preostale tranše (6 milijuna eura) trebale su se povući do ugovorenog roka: 19. rujna 2004. godine. Međutim, 12. rujna 2004. godine otkazano je povlačenje preostalog nepovučene dijela zajma u iznosu od 6 milijuna eura te je s EBRD-om dogovoreno da se prije povučena sredstva deponirana na specijalnom računu mogu isplaćivati krajnjim korisnicima do 19. siječnja 2005. godine.

Stanje duga prema EBRD-u 31. 12. 2004. godine

Ukupan javni dug prema EBRD-u potkraj 2004. godine iznosio je 37,73 milijuna USD i 157,55 milijuna eura, od čega je po izravnim javnim zajmovima dug iznosio 17,32 milijuna eura, a po zajamčenim zajmovima 37,73 milijuna USD i 140,23 milijuna eura. Detaljni podaci o izravnim javnim zajmovima i zajmovima dobivenim uz državno jamstvo sadržani su u *tablici br. 8.6.*

²⁹ Zakon o potvrđivanju Ugovora o jamstvu Republike Hrvatske za *Program investiranja u lokalnu infrastrukturu i zaštitu okoliša* između Republike Hrvatske i Europske banke za obnovu i razvoj, Narodne novine - Međunarodni ugovori, br. 4/1997.

Tablica 8.6. Pregled zajmova dobivenih od EBRD-a (stanje duga: 31. prosinca 2004.)

Red. br.	Naziv projekta	Oznaka zajma	Datum zaključenja ugovora	Valuta	Svota zajma	Iskorišteno	Preostalo za korištenje	Rok za korištenje	Dospijeće glavnice prvo/posljednje	Dug
1	2	3	4	5	6	7	8 (6-7)	9	11	12
I. JAVNI ZAJMOVI										
1.	Projekt sustava zračne plovidbe*	231* zavoren	21. 9. 1994.	USD	19.735.519,76	19.735.519,76	0,00	31. 12. 2001.	21. 9. 1996. 21. 3. 2004.	0,00
2.	Projekt obnove autocesta **	286* zavoren	17. 1. 1995.	EUR	36.195.876,03	36.195.876,03	0,00	28. 2. 1999.	10. 4. 1998. 10. 10. 2009.	15.079.542,36
3.	Projekt veletržnica****	627* zavoren	8. 12. 1997.	EUR	3.203.558,48	3.203.558,48	0,00	24. 3. 2002.	24. 5. 2002. 24. 11. 2011.	2.242.490,96
Ukupno I.				USD	19.735.519,76	19.735.519,76	0,00			0,00
				EUR	39.399.434,51	39.399.434,51	0,00			17.322.033,32
II. ZAJMOVI DOBIVENI UZ JAMSTVO RH										
1.	Projekt obnove elektroenergetske mreže	283 zavoren	2. 2. 1995.	EUR	32.211.388,52	32.211.388,52	0,00	30. 6. 2000.	10. 3. 1998. 10. 3. 2005.	2.147.425,91
2.	Kreditna linija za turizam	443 zavoren	26. 6. 1996.	EUR	25.564.594,06	25.564.594,06	0,00	1. 5. 1998.	23.12. 1998. 23. 12. 2002.	0,00
3.	Program investiranja u lokalnu infrastrukturu i zaštitu okoliša****	494* zavoren	9. 12. 1996.	EUR	31.575.223,50	31.575.223,49	0,01	31. 1. 2004.	10. 4. 2001. 10. 10. 2011.	23.852.641,17
4.	Projekt obnove željezničkih lokomotiva	733	8. 12. 1998.	USD	35.000.000,00	35.000.000,00	0,00	5. 2. 2004.	20. 5. 2002. 20. 11. 2013.	26.249.996,00
5.	Financiranje investicija malih i srednjih poduzeća (HBOR)	923*	20.3.2001.	EUR	6.000.000,00	6.000.000,00	0,00	19. 9. 2004.	5. 8. 2004. 5. 8. 2011.	5.750.000,00
6.	Ekološki projekti u INA-Industriji nafte d.d.	935	10.5.2001.	EUR	36.000.000,00	25.933.749,54	10.066.250,46	30.6.2005.	30.9.2005. 30.3.2011.	25.933.749,54
7.	Autocesta Rijeka-Zagreb	975*	22.10.2001.	EUR	60.000.000,00	42.057.873,26	17.942.126,74	11.5.2005.	12.5.2005. 12.11.2019.	42.057.873,26
8.	Uljanik brodogradilište d.d., Pula - avansno jamstvo EBRD-a, uz jamstvo RH	18149	26.2. 2002.	USD	11.490.000,00	11.490.000,00	0,00	izdaju se 4 jamstva do 31. 10. 2004.	Rok za povrat jamstva do 31. 5. 2006.	11.490.000,00
9.	Projekt centra za oblasnu kontrolu Zagreb	25800	5.9. 2002.	EUR	25.000.000,00	16.987.134,61	8.012.865,39	30.9.2005.	20.11. 2006. 20.5. 2013.	16.987.134,61
10.	Projekt sanacije autocesta u Hrvatskoj	27171	13.12. 2002.	EUR	46.500.000,00	23.059.100,03	23.440.899,97	30.4. 2006.	20.5.2006. 20.11.2017.	23.059.100,03
11.	Projekt dovršetka autoceste na Koridoru X u RH (Županja-Lipovac)	31848	12.11.2003.	EUR	45.000.000,00	450.000,00	44.550.000,00	20.11.2006.	20.5. 2007. 20.11. 2021.	450.000,00
Ukupno II.				EUR	307.851.206,08	203.839.063,51	104.012.142,57			140.237.924,52
				USD	46.490. 000,00	46.490.000,00	0,00			37.739.996,00
Sveukupno (I.+ II.):				USD	66.225.519,76	66.225.519,76	0,00			37.739.996,00
				EUR	347.250.640,59	243.238.498,02	104.012.142,57			157.559.957,84

Napomene:

- (1.) Zajam br. 231 ugovoren je na 22 milijuna USD; 6. 5. 1996. otkazano je 2.264.480,24 USD, zajam iznosi 20 milijuna USD.
- (2.) Zajam br. 286 ugovoren je u iznosu od 70,9 milijuna DEM; 28. 2. 1999. otkazan je nepovučeni iznos od 107. 019,78 DEM, tako da zajam iznosi 70.792.980,22 DEM. Preostali dug konvertiran u eure iznosi 31.12. 2003. 18.095.450,84 eura.
- (3.) Ugovoreni zajam br. 627 u iznosu od 33,5 milijuna DEM smanjen je 1. 9. 2000. za 9 milijuna DEM te 24.11. 2001. za još 18.212.026,09 DEM. Zajam, nakon otkazanih svota (ukupno: 27.212.026,09 DEM) iznosi 6.287.973,91 DEM, što konvertirano u eure iznosi 3.214.990,01 eura. Nepovučeni iznos 11.431,53 eura otkazan je 25. 3. 2002. te zajam iznosi 3.203.558,48 eura.
- (4.) Ugovoreni zajam br. 494 od 105 milijuna DEM smanjen je 23. 11. 1999. za 6,56 milijuna DEM i 6. 4.2001. za 18 milijuna DEM (ukupno 24,56 milijuna DEM). Zajam od 80,44 milijuna DEM konvertiran u euro iznosi 41.128.318,93 eura; 6. 5. 2002. otkazano je 5 milijuna eura te 10. 4. 2003. još 4.553.095,43 eura tako da zajam iznosi 31.575.223,50 eura.
- (5.) Zajam br. 923 ugovoren je u iznosu od 12 milijuna eura; 12. 9. 2004. otkazano je 6 milijuna eura; preostala sredstva povučena na specijalnom računu isplaćuju se do 19. 1. 2005.
- (6.) Zajam br. 975 ugovoren je u iznosu od 90 milijuna eura; EBRD je 1. 7. 2002. smanjio zajam za 30 milijuna eura tako da zajam iznosi 60 milijuna eura.
- (7.) Zajam br. 31848 ugovoren je u studenome 2003., Ugovor o zajmu i Ugovor o jamstvu stupili su na snagu 9. prosinca 2004. Zakon o potvrđivanju Ugovora o jamstvu između Republike Hrvatske i Europske banke za obnovu i razvoj za Projekt dovršetka autoceste na Koridoru X u Republici Hrvatskoj donio je Hrvatski sabor na sjednici 4. lipnja 2004. godine i objavljen je u Narodnim novinama - Međunarodni ugovori, br. 6/2004.

8.3. Razvojna banka Vijeća Europe (CEB)

Novi zajmovi ugovoreni 2004. godine

Razvojna banka Vijeća Europe (CEB) tijekom 2004., u okvirima svojih mogućnosti i na temelju Pravila o zajmovima CEB-a, nastavila je pružati potporu Hrvatskoj u razvoju posebice triju sektora važnih za uspješnu integraciju u Europsku uniju: 1.) poticanje povratka izbjeglica, 2.) poboljšanje kvalitete i učinkovitosti obrazovnog sustava i 3.) potpora razvoju hrvatskih otoka. Republika Hrvatska sklopila je s CEB-om tri nova izravna okvirna zajma u ukupnoj vrijednosti od 888.171.371,00 kuna.

1. Okvirni ugovor o zajmu 1435(2002) za Projekt održivi povratak prognanika i izbjeglica - povrat imovine i stambeno zbrinjavanje, u iznosu od 292.351.000,00 kuna, potpisan je 30. siječnja 2004. u Zagrebu i 3. siječnja 2004. u Parizu. Cilj je tog projekta nastavljanje Projekta povratka prognanika i izbjeglica u RH, koji je 2001. godine financiran zajmom CEB-a od 232.000.000,00 kuna. Taj novi zajam, odobren za pokriće 50 posto ukupnih troškova Projekta, isplaćivat će se u tranšama s rokom otplate deset godina uz pet godina počeka za glavnica, kamatnu stopu temeljenu na šestomjesečnom EURIBOR-u/LIBOR-u, koja se za svaku pojedinu tranšu određuje posebnim ugovorom te umanjuje za 0,50 posto godišnje subvencije CEB-a tijekom razdoblja otplate, zatezne kamate koje se obračunavaju tako što jednomjesečni EURIBOR/LIBOR uvećava za 2,5 posto godišnje i naknadu na neisplaćena sredstva od 0,50 posto godišnje u slučaju nepovlačenja sredstva zajma prema ugovorom definiranim minimalnim pragovima. Zakon o potvrđivanju Okvirnog ugovora o zajmu objavljen je u Narodnim novinama - Međunarodni ugovori, br. 6/2004 te je na snagu stupio 2. srpnja 2004.
2. Okvirni ugovor o zajmu 1456(2003) za Projekt izgradnje i obnove školskih objekata u Republici Hrvatskoj, u iznosu od 402.456.000,00 kuna, potpisan je 15. prosinca 2004. u Zagrebu. Ulaganja u sektoru obrazovanja važna za tehnološki i gospodarski razvoj Hrvatske CEB podržava tim trećim po redu zajmom odobrenim radi dovršenja obnove u ratu oštećenih škola te nabave opreme. Do kraja 2004. zakon o potvrđivanju Okvirnog ugovora nije donesen te se sredstva zajma nisu povlačila u 2004. godini.³⁰
3. Okvirni ugovor o zajmu 1498(2004) za Projekt izgradnje objekata komunalne i društvene infrastrukture na hrvatskim otocima, u iznosu od 193.364.371,00 kuna, potpisan je u Zagrebu 15. prosinca 2004. Ulaganja u komunalnu infrastrukturu, zdravstvenu i socijalnu skrb te obrazovanje ključna su za promicanje održivoga gospodarskog i društvenog razvoja na otocima te je u sklopu Nacionalnog programa za razvoj otoka (što ga je Hrvatski sabor donio 1997.) pokrenut taj projekt za koji se planira utrošiti 769.814.000,00 kuna, od čega će se sredstvima iz zajma CEB-a financirati 25 posto, iz proračuna jedinica lokalne uprave 50 posto te iz državnog proračuna 25 posto. Zakon o potvrđivanju Okvirnog ugovora nije donesen do kraja 2004. te se sredstva zajma nisu povlačila u 2004. godini³¹.

Priprema Strategije Razvojne banke Vijeća Europe za Hrvatsku za razdoblje 2005.-2009.

Tijekom 2004. godine otpočele su brojne aktivnosti na izradbi nacrtu dokumenta koji će definirati strateški okvir za prioritetna područja suradnje s CEB-om, opseg i usmjerenost povoljnih dugoročnih financijskih zajmova, te oblike tehničke pomoći i različite aranžmane za sufinanciranje s drugim međunarodnim financijskim institucijama. CEB-ova financijska potpora Hrvatskoj uglavnom će biti usmjerena na potporu nacionalnim programima razvoja i modernizaciji u socijalnim sektorima: 1. izbjeglice i prognanici, 2. zdravstvo, 3. obrazovanje, 4. izgradnja socijalnih stambenih objekata, 5. poboljšanje uvjeta života u urbanim i ruralnim područjima, 6. zaštita okoliša, 7. zapošljavanje i stručno osposobljavanje, 8. kulturna baština i 9. poboljšanje života manjina (pitanje Roma). Nacrt strategije za Hrvatsku (2005.-2009.) Vlada Republike Hrvatske prihvatila je 20. svibnja 2005. godine.

³⁰ Zakon o potvrđivanju Okvirnog ugovora o zajmu broj F/P 1456 (2003) za Projekt obnove i izgradnje školskih objekata u Republici Hrvatskoj, između Razvojne banke Vijeća Europe i Republike Hrvatske, donio je Hrvatski sabor na sjednici 20. svibnja 2005., a objavljen je u Narodnim novinama - Međunarodni ugovori, br. 5/2005.

³¹ Zakon o potvrđivanju Okvirnog ugovora o zajmu br. F/P 1498(2004) za Projekt izgradnje objekata komunalne i društvene infrastrukture na hrvatskim otocima, između Republike Hrvatske i Razvojne banke Vijeća Europe, donio je Hrvatski sabor na sjednici 20. svibnja 2005., a objavljen je u Narodnim novinama - Međunarodni ugovori, br. 5/2005.

Korištenje zajmova u 2004. godini

U 2004. godini povučeno je ukupno 170.244.641,60 kuna (23.190.700,00 eura, prema tečaju CEB-a na dan povlačenja pojedinih tranši). Odnosno, povučene su sljedeće tranše iz okvirnih zajmova prije sklopljenih s CEB-om: druga tranša iz Okvirnog zajma za provedbu Projekta obnove franjevačkog samostana Male braće u Dubrovniku, u iznosu od 630.700,00 eura (4.625.901,00 kuna); druga tranša iz Okvirnog zajma za Projekt obnove i modernizacije ŠNZ "Andrija Štampar", Zagreb, i MCZZM, Dubrovnik, u iznosu od 935.000,00 eura (7.009.096,60 kuna) i prva tranša iz Okvirnog zajma za Projekt održivog povratka prognanika i izbjeglica od 21.625.000,00 eura (158.609.644,00 kuna).

Pregled zajmova ugovorenih u razdoblju od 1998. do 2004. godine

U razdoblju od 1998. do 2004. s CEB-om je ugovoreno financiranje jedanaest projekata u Republici Hrvatskoj. Republika Hrvatska sklopila je deset izravnih zajmova ukupno vrijednih 1.676.535.780,00 kuna, za financiranje projekata obnove zdravstvene infrastrukture, škola, povijesne baštine, projekte izgradnje komunalne i društvene infrastrukture na otocima te za povratak prognanika i izbjeglica, dok je jedan okvirni kredit sklopila Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR), uz jamstvo Republike Hrvatske, vrijedan 8 milijuna eura, za promicanje malog i srednjeg poduzetništva.

Na temelju sklopljenih okvirnih izravnih zajmova Republike Hrvatske ukupno je povučeno 852.470.816,60 kuna, preostalo je 824.064.963,40 kuna (49,15 posto) za ulaganja u provedbu projekata.

Detaljan pregled zajmova sklopljenih s CEB-om u razdoblju od 1998. do 2004. godine, koji sadrži podatke o korištenju sredstava, odnosno povlačenja pojedinih tranši u razdoblju od 1999. (kada su povučene prve tranše) do 2004. godine, ugovorenim financijskim uvjetima i stanju duga Republike Hrvatske prema CEB-u, prikazan je u *tablici br. 8.7.*

Tablica 8.7. Pregled zajmova CEB-a i stanje duga 31. 12. 2004. godine

Red. br.	Projekt	Iznos okvirnog zajma u HRK	Tranša / datum povlačenja	Iskorišteno u HRK*	Valuta	Dug u valuti 31. 12. 2004.	KTA fiksna	Poček za GI	Dospijeće otplate glavnice	
									Prvo	Posljednje
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
I. OKVIRNI IZRAVNI ZAJMOWI RH										
1.	Projekt F/P 1278/1998 Obnova zdravstvene infrastrukture u istočnoj Slavoniji (Korisnik: Ministarstvo zdravstva)	172.744.129	I. (17. 3. 1999.)	35.078.800	USD	5.075.000	5,71%	5 god.	17. 3. 2005.	17. 3. 2009.
	zajam je zatvoren		II. (2. 11. 1999.)	34.288.200	EUR	4.500.000	5,38%	5 god.	2. 11. 2005.	2. 11. 2009.
			III. (22.2. 2000.)	26.329.600	EUR	3.400.000	5,56%	5 god.	2.2. 2006.	22.2. 2010.
			IV. (29.11. 2000.)	36.396.000	EUR	4.800.000	5,54%	5 god.	29.11. 2006.	29.11. 2010.
			V. (21.12. 2001.)	14.778.000	EUR	2.000.000	4,67%	5 god.	21.12.2007.	21.12. 2011.
			VI. (18.1.2002.)	7.551.000	EUR	1.000.000	4,89%	5 god.	18.1. 2008.	18.1. 2012.
			VII. (4.6.2003.)	18.322.529	EUR	2.400.000	3,56%	5 god.	4.6.2009.	4.6. 2013.
			Ukupno 1. (I.-VII.):	172.744.129	USD EUR	5.075.000 18.100.000				
2.	Projekt F/P 1279/1988 Obnova škola u istočnoj Slavoniji (Korisnik: Ministarstvo za javne radove, obnovu i graditeljstvo)	67.368.000	I. (15.3. 1999.)	16.658.110	USD	2.410.000	5,71%	5 god.	17. 3. 2005.	17. 3. 2009.
	zajam je zatvoren	Otkazano je: 987.205	II. (23. 11. 1999.)	23.715.310	EUR	3.100.000	5,04%	5 god.	29. 11. 2005.	29. 11. 2009.
			III. (29.11. 2000.)	14.406.750	EUR	1.900.000	5,53%	5 god.	29.11. 2006.	29.11. 2010.
			IV. (1.8. 2001.)	7.897.670	EUR	1.100.000	5,06%	5 god.	1.8.2007.	1.8.2011.
			V. (5.8.2003.)	3.702.955	EUR	490.000	3,75%	5 god.	5.8.2009.	5.8.2013.
			Ukupno 2. (I.- V.):	66.380.795	USD EUR	2.410.000 6.590.000				
3.	Projekt F/P 1352/1999 Obnova škola (Korisnik: Ministarstvo za javne radove, obnovu i graditeljstvo)	98.682.000	I. (1.8.2001.)	24.410.980	EUR	3.400.000	5,06%	5 god.	1.8.2007.	1.8. 2011.
			II. (3.10. 2002.)	42.841.700	EUR	5.800.000	4,31%	6 god.	17.4. 2008.	17.4. 2012.
			III. (5.8.2003.)	20.404.035	EUR	2.700.000	3,75%	5 god.	5.8.2009.	5.8.2013.
			Ukupno 3. (I.-III.):	87.656.715	EUR	11.900.000				
4.	Projekt F/P 1378/2000 Projekt povratka prognanika i izbjeglica u RH - obnova i stambeno zbrinjavanje (Korisnik: Ministarstvo za javne radove, obnovu i graditeljstvo)	232.000.000	I. (1.8. 2001.)	58.155.579	EUR	8.100.000	5,06%	5 god.	1.8. 2007.	1.8. 2011.
	zajam je zatvoren		II. (17.4. 2002.)	96.067.400	EUR	13.000.000	5,24%	5 god.	17.4. 2008.	17.4. 2012.
			III. (29.7.2003.)	77.777.030	EUR	10.300.000				
			Ukupno 4. (I.-III.):	232.000.000	EUR	31.400.000				

Red. br.	Projekt	Iznos okvirnog zajma u HRK	Tranša / datum povlačenja	Iskorišteno u HRK*	Valuta	Dug u valuti 31. 12. 2004.	KTA fiksna	Početak za GI	Dospijeće otplate glavnice	
									Prvo	Posljednje
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
5.	Projekt F/P 1379/2000 Projekt obnove franjevačkog samostana Male braće, Dubrovnik	10.325.454	I. (8.8. 2002.)	4.639.950	EUR	630.000	5,32%	5 god.	8.8.2008.	8.8. 2012.
			II. (12.8.2004.)	4.625.901	EUR	630.700	4,46%	5 god.	12.8.2010.	12.8.2014.
			Ukupno 5. (I.-II.):	9.265.851	EUR	1.260.700				
	Projekt F/P 1351/1999									
6.	Projekt obnove zdravstvene infrastrukture (Korisnik: Ministarstvo zdravstva RH)	186.837.031	I. (19.12. 2003.)	112.328.259	EUR	14.578.000	4,10%	5 god.	19.12.2009.	19.12. 2013.
7.	Projekt F/P 1419/2001 Projekt obnove ŠNZ "Andrija Štampar", Zagreb, i MCZM, Dubrovnik	21.395.000	I. (12.8. 2003.)	6.476.327	EUR	856.725	4,3%	5 god.	12.8. 2090.	12.8. 2013.
			II. (17.12.204.)	7.009.096,60	EUR	935.000	3,80%	5 god.	17.12.2010.	17.12.2014.
			Ukupno 7. (I.- II.):	1.348.523,60	EUR	1.791.725				
8.	Projekt F/P 1435/2002 Projekt održivi povratak prognanika i izbjeglica	292.351.000	III. (12.8.2004.)	158.609.644	EUR	21.625.000	4,00%	5 god.	12.8.2010.	12.8.2014.
9.	Projekt F/P 1456/2004 Projekt izgradnje i obnove školskih objekata u Republici Hrvatskoj	402.456.000								
10.	Projekt F/P 1498/2004 Projekt izgradnje komunalne i društvene infrastrukture na hrvatskim otocima	193.364.371								
	Sveukupno okvirni zajmovi (1.-10.):	1.676.535.780	Sveukupno iskorišteno (stanje: 31.12. 2004.):	852.470.816,60	Sve-ukupno: USD EUR	7.485.000 107.245.425				
	II. OKVIRNI KREDIT UZ JAMSTVO RH	Iznos u EUR		Iskorišteno u EUR		Dug u valuti				
11.	Projekt F/P 1392/2000 Financiranje kreditnog programa malog i srednjeg poduzetništva (HBOR)	8.000.000	I. (31.5. 2002.)	2.000.000	EUR	1.833.333,34	Euribor +0,40%	26 mjeseci	5.8. 2004.	5.2. 2010.
			II. (12.9. 2003.)	2.000.000	EUR	2.000.000	Euribor +0,29%	29 mjeseci	5.2.2006.	5.8. 2011.
			Ukupno 11. (I.- II.):	4.000.000	EUR	3.833.333,34				
					Sve-ukupno: (1.-11.): USD EUR	7.485.000 111.078.758,34				

Napomena: podaci o korištenju zajmova u kunama iskazani su po tečaju CEB-a za valute na dan isplate pojedinih tranši.

1. Okvirnim zajmom za Projekt obnove zdravstvene infrastrukture u istočnoj Slavoniji (F/P 1278/1998)³² u iznosu od 172.744.129 kuna financira se 44 posto od ukupnih 388.800.650 kuna procijenjenih neto troškova rekonstrukcije i obnove sustava primarne i sekundarne zdravstvene zaštite (obnove/izgradnje 18 centara primarne zaštite i tri bolnice, izgradnje 48 stanova za zdravstvene djelatnike te nabave medicinske opreme).
U 2003. godini sklopljen je dodatni ugovor za povlačenje VII. tranše iz okvirnog zajma, te je u lipnju 2003. iskorišteno 18.322.529 kuna. Za provedbu Projekta, prema stanju na dan 31.12. 2003., iz Okvirnog zajma povučeno je preko sedam tranši ukupno 172.744.129 kuna (100 posto) te je zajam zatvoren.
2. Za Projekt obnove škola u istočnoj Slavoniji³³ s CEB-om je ugovoren Okvirni zajam br. F/P 1279/1998 od 67.368.000 kuna (50 posto od ukupno 134.736.000 kuna procijenjenih neto troškova popravaka i obnove 33 osnovne škole i jedne srednje škole obuhvaćene Projektom). Projekt je provodilo Ministarstvo za javne radove, obnovu i graditeljstvo kao dio ukupnog programa obnove u području istočne Slavonije. U 2003. godini ugovoreno je povlačenje pete tranše u iznosu od 490.000 eura, povučene u kolovozu 2003. (3.702.955 kuna). Sa stanjem 31. 12. 2003. iskorišteno je ukupno 66.380.795, a preostala sredstva od 987.205 kuna otkazana su i zajam je zatvoren.
3. Za provedbu Projekta obnove škola u Republici Hrvatskoj, iz Okvirnog zajma od 98.682.000 kuna (F/P 1352/1999)³⁴ financira se obnova 41 škole u ratom stradalim područjima u osam županija. Projekt provodi Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka kao dio ukupnog programa obnove. U kolovozu 2003. povučena je treća tranša u iznosu od 2,7 milijuna eura (20.404.035 kuna). Preostalo je za povlačenje na dan 31. 12. 2004. 11.025.258 kuna (11,17 posto), dok je u razdoblju od 2001.do 2003. sveukupno povučeno 87.656.715 kuna (88,83 posto). Tijekom 2004. godine nije bilo povlačenja sredstava.
4. Projekt obnove i stambenog zbrinjavanja prognanika i izbjeglica u Republici Hrvatskoj financira se Okvirnim zajmom od 232.000.000 kuna (F/P 1378/2000)³⁵, koji je potpisan 2. i 7. veljače 2001. godine. Tim se zajmom i proračunskim sredstvima financira rješavanje problema stambenog zbrinjavanja prognanika i izbjeglica povratom imovine vlasnicima i osiguranjem alternativnog smještaja za privremene korisnike, organiziranom obnovom oštećenih i uništenih obiteljskih kuća u vlasništvu povratnika, te obnovom komunalne infrastrukture. Projekt je provodilo Ministarstvo za javne radove, obnovu i graditeljstvo kao dio ukupnog programa obnove. U srpnju 2003. povučena je posljednja, treća tranša od 10,3 milijuna eura (77.777.030 kuna), zajam je u cijelosti iskorišten i zatvoren.
5. Projekt obnove franjevačkog samostana Male braće u Dubrovniku financira se zajmom CEB-a u iznosu od 10.325.454 kuna (F/P 1379/2000)³⁶, sklopljenim 19. lipnja 2001. u Dubrovniku prigodom održavanja 36. godišnje skupštine CEB-a. Tim zajmom, proračunskim sredstvima Franjevačke provincije sa sjedištem u Zadru i World Monument Watch (WMW) darovnicom financira se obnova i sanacija franjevačkog samostana Male braće u Dubrovniku, koju provode sâm samostan i Ministarstvo kulture. Obnova samostana započela je sa zapadnim krilom, prije svega s obnovom stare knjižnice, te glazbenog i rukopisnog arhiva za koje je bilo nužno što žurnije intervenirati radi smanjenja šteta na iznimno vrijednome fundusu, te zato da bi knjižnica bila ponovno korištena u znanstvene svrhe za koje je bila nedostupna već godinama. U 2004. utrošeno je 630.700 eura, a preostalo je za povlačenje 1.059.603 kuna (10,26 posto).

³² Zakon o potvrđivanju Okvirnog ugovora o zajmu između Fonda Vijeća Europe za socijalni razvoj i Republike Hrvatske, za projekt 1278 (1998.) - Obnova zdravstvene infrastrukture u istočnoj Slavoniji (Narodne novine - Međunarodni ugovori, br. 13/1998).

³³ Zakon o potvrđivanju Okvirnog ugovora o zajmu između Fonda Vijeća Europe za socijalni razvoj i Republike Hrvatske, za projekt 1279 (1998.) - Obnova škola u istočnoj Slavoniji (Narodne novine - Međunarodni ugovori, br. 13/1998).

³⁴ Zakon o potvrđivanju Okvirnog ugovora o zajmu između Razvojne banke Vijeća Europe i Republike Hrvatske za obnovu škola (Narodne novine - Međunarodni ugovori, br. 7/2001).

³⁵ Zakon o potvrđivanju Okvirnog ugovora o zajmu između Republike Hrvatske i Razvojne banke Vijeća Europe za Projekt povratka prognanika i izbjeglica u Republici Hrvatskoj - obnova i stambeno zbrinjavanje (Narodne novine - Međunarodni ugovori, br. 7/2001).

³⁶ Zakon o potvrđivanju Okvirnog ugovora o zajmu 1379(2000) za obnovu franjevačkog samostana Male braće u Dubrovniku, između Razvojne banke Vijeća Europe i Republike Hrvatske (Narodne novine - Međunarodni ugovori, br. 14/2001).

6. Projekt obnove zdravstvene infrastrukture financira se zajmom CEB-a u iznosu 186.837.031 kuna (F/P 1351/1999)³⁷, potpisanim 23. i 30. listopada 2001. godine (stupio na snagu 31. srpnja 2002.). Tim zajmom i proračunskim sredstvima financiraju se građevinski radovi ili nabava opreme za četiri opće bolnice (Pakrac, Dubrovnik, Sisak i Zadar), dva kliničko-bolnička centra (Rijeka, Zagreb) i četiri doma zdravlja (Metković, Slunj, Knin, Dubrovnik) te nabava medicinske i nemedicinske opreme za 45 ambulanti koje su prije izgrađene iz sredstava državnog proračuna. Projekt provodi Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi kao i dio ukupnog programa obnove zdravstva. U kolovozu 2003. povučena je prva tranša od 14.578.000 eura (112.328.259 kuna), a preostalo je za povlačenje 74.508.772 kuna (39,88 posto).
7. Projekt obnove Škole narodnog zdravlja "Andrija Štampar" obuhvaća obnovu objekata u Zagrebu i Dubrovniku za edukaciju kadra iz područja zdravstvenog menadžmenta i promocije zdravlja. Ugovoren je zajam CEB-a u iznosu od 21.395.000 kuna (F/P 1419/2001)³⁸. Procijenjena vrijednost projekta iznosi 42.790.000 kuna, od čega se CEB zajmom financira 50 posto, dok se preostalih 21.395.000 kuna (50 posto) sufinancira iz državnog proračuna 7 posto, Grad Zagreb 21 posto, HZZO 5 posto i Medicinski fakultet Zagreb 17 posto.
U kolovozu 2003. povučena je prva tranša u iznosu od 856.725 eura (6.476.327 kuna), te u prosincu 2004. druga tranša, 935.000 eura (7.009.096,60 kuna), odnosno sveukupno je povučeno 13.485.423,60 kuna, a 31.12. 2004. preostalo je za povlačenje 7.909.576,40 kuna (36,97 posto).
8. Projekt F/P 1435 (2002) - Održivi povratak prognanika i izbjeglica³⁹, nastavak projekta F/P 1378(2000), CEB financira zajmom od 292.351.000 kuna. Cilj je tog projekta povrat imovine vlasnicima (povratnicima) osiguravanjem alternativnog smještaja privremenim korisnicima koji zadovoljavaju uvjete. U 2004. godini povučena je prva tranša zajma od 21.625.000 eura (158.609.644 kuna), a preostalo je za povlačenje 133.741.356 kuna (45,75 posto).
9. Projekt izgradnje i obnove školskih objekata u Republici Hrvatskoj, F/P 1456 (2003), obuhvaća izgradnju i obnovu 143 osnovne i srednje škole u 18 županija i u Gradu Zagrebu. Cilj je tog projekta izgradnja i obnova škola izravno pogođenih ratnim štetama ili s povećanim brojem učenika prognanika i izbjeglica. Škole financirane u sklopu Projekta bit će otvorene manjinama i drugim etničkim skupinama i osiguravat će pristup hendikepiranim osobama. Okvirnim zajmom od 402.456.000 kuna CEB financira 50 posto vrijednosti Projekta⁴⁰. Potkraj 2004. počela je priprema zakona o potvrđivanju Okvirnog ugovora o zajmu te će nakon njegova donošenja projekt provoditi Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka.
10. Projekt izgradnje objekata društvene i komunalne infrastrukture na hrvatskim otocima, F/P 1498 (2004), izrađen je kako bi se poboljšali životni uvjeti i podigla kvaliteta života na otocima te smanjilo iseljavanje stanovništva. Očekuje se da će provedba Projekta pridonijeti gospodarskom i društvenom razvoju otoka te da će privući naseljavanje novih stanovnika. Projekt obuhvaća ulaganja u izgradnju vodovoda i kanalizacije, cesta, strujnih i plinskih mreža, zdravstvenu infrastrukturu, socijalnu skrb i obrazovanje. CEB financira Projekt zajmom od 193.364.371 kuna⁴¹, što iznosi 25 posto vrijednosti Projekta, iz državnog proračuna također će se financirati 25 posto, dok će preostalih 50 posto financirati jedinice lokalne i regionalne samouprave. Projekt će provoditi Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka nakon donošenja zakona o potvrđivanju Okvirnog ugovora o zajmu, koji je u postupku donošenja.

³⁷ Zakon o potvrđivanju Okvirnog ugovora o zajmu (1351/1999) za obnovu zdravstvene infrastrukture, između Razvojne banke Vijeća Europe i Republike Hrvatske (Narodne novine - Međunarodni ugovori, br. 9/2002 i 12/2002).

³⁸ Zakon o potvrđivanju Okvirnog ugovora o zajmu 1419/2001 za obnovu Škole narodnog zdravlja "Andrija Štampar" u Zagrebu i Međunarodnog centra za zdravstveni menadžment "Andrija Štampar" u Dubrovniku (Narodne novine - Međunarodni ugovori, br. 10. i 12/2002.)

³⁹ Zakon o potvrđivanju Okvirnog ugovora o zajmu za projekt 1435(2002), Održivi povratak prognanika i izbjeglica - povrat imovine i stambeno zbrinjavanje, između Republike Hrvatske i Razvojne banke Vijeća Europe (Narodne novine - Međunarodni ugovori, br. 6/2004.)

⁴⁰ Okvirni ugovor o zajmu potpisan je 15. prosinca 2004., a zakon o potvrđivanju Okvirnog ugovora u postupku je donošenja.

⁴¹ Okvirni ugovor o zajmu potpisan je 15. prosinca 2004., a zakon o potvrđivanju Okvirnog ugovora u postupku je donošenja.

- 11. Projekt financiranja kreditnog programa malog i srednjeg poduzetništva financira se zajmom CEB-a br. F/P 1392/2000⁴² Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak (HBOR) i odobren je uz državno jamstvo. Ukupna vrijednost projekta iznosi 20 milijuna eura, od čega se zajmom CEB-a financira 8 milijuna eura (40 posto), a ostatak od 12 milijuna eura (60 posto) financira zajmom Europska banka za obnovu i razvoj (EBRD). Okvirni ugovor o kreditu sklopljen je s CEB-om 16. veljače u Parizu i 21. veljače i 15. ožujka u Zagrebu, a stupio je na snagu 19. rujna 2001. HBOR je drugu tranšu zajma od 2 milijuna eura povukao u rujnu 2003. godine. Preostalo je za povlačenje, sa stanjem 31.12. 2004., 4 milijuna eura (50 posto). Cilj programa kreditiranja srednjoročno je i dugoročno kreditiranje razvoja malog i srednjeg poduzetništva u svrhu povećanja zaposlenosti. Kredite HBOR daje trgovačkim društvima i obrtnicima koji imaju manje od 250 zaposlenih i najmanje su 51 posto u privatnom vlasništvu. Krediti se koriste za ulaganja u osnovna sredstva (poslovni prostor, opremu), ulaganja u obrtna sredstva (do visine 30 posto iznosa kredita) i refinanciranje postojećih financijskih obveza (pod uvjetom da sveukupan iznos korišten za obrtna sredstva i refinanciranje ne premašuje 30 posto iznosa kredita).

Iz Državnog proračuna za 2004. godinu plaćene su dospjele kamate po iskorištenim tranšama okvirnih zajmova u ukupnom iznosu od 427.393,50 USD i 3.912.386,07 eura. HBOR je u 2004. godini platio dospjele kamate 95.898,80 eura i prvu dospjelu glavnicu 166.666,66 eura po okvirnom kreditu namijenjenom financiranju malog i srednjeg poduzetništva, sklopljenog uz jamstvo RH.

Dug Republike Hrvatske prema CEB-u, po svim povučenim tranšama iz sklopljenih okvirnih ugovora, sa stanjem 31.12. 2004. iznosi 7.485.000 USD i 107.245.425 eura, dok dug HBOR-a prema CEB-u, na temelju okvirnog kredita sklopljenog uz jamstvo RH, iznosi 3.833.333,34 eura.

Projekti / zajmovi u pripremi

U različitim su fazama pripreme novi projekti za financiranje zajmovima CEB-a u sklopu prioritetnih sektora suradnje, koji će se definirati u sklopu Strategije suradnje za Hrvatsku za razdoblje 2005.-2009.: istraživanje, obnova i revitalizacija kulturne i povijesne baštine u Iloku, Vukovaru i Vučedolu (22,6 milijuna eura) te druga faza obnove franjevačkog samostana Male braće u Dubrovniku (10 milijuna eura), modernizacija zdravstva (19 milijuna eura), izgradnja studentskih domova, projekti u području zaštite okoliša i financiranje malih i srednjih poduzeća.

⁴² Zakon o potvrđivanju Okvirnog ugovora o kreditu između Republike Hrvatske, Hrvatske banke za obnovu i razvitak i Razvojne banke Vijeća Europe, za financiranje kreditnog programa poduzetništva (Narodne novine - Međunarodni ugovori, br. 9/2001).

8.4. Europska investicijska banka (EIB)

Uspostavljanje institucionalnih odnosa

Republika Hrvatska je, nakon uspostavljanja diplomatskih odnosa s tadašnjom Europskom zajednicom, izravno počela surađivati s EIB-om 1992. godine, a tijekom 1994. godine izvršena je podjela preostalog duga po osnovi zajmova ili dijelova zajmova dodijeljenih bivšoj SFRJ po načelima parcijalne sukcesije. Pravne i financijske odnose s EIB-om glede naslijeđenog duga Republika Hrvatska je uredila 1995. godine sklapanjem Sporazuma o garanciji i Ugovornog pisma br. 0298⁴³.

Aktivnosti uspostavljanja institucionalnih odnosa Republike Hrvatske s EIB-om započete 1995. godine⁴⁴ te prekinute nakon hrvatskih akcija oslobađanja okupiranih područja u kolovozu 1995., nastavljene su na poziv EIB-a sredinom 2000. godine, kada se raspravljalo o pripremama dvaju hrvatskih projekata: 1.) izgradnji autoceste Breznički Hum-Varaždin (23,2 km)⁴⁵ i 2.) modernizaciji i elektrifikaciji željezničke pruge na Paneuropskom koridoru Vc, kandidiranih i prihvaćenih kao tzv. *quick-start* projekti u sklopu Pakta o stabilnosti.

Vijeće ministara Europske unije odobrilo je EIB-u mandat 7. studenoga 2000. godine da financira infrastrukturne projekte i projekte razvoja privatnog sektora u Republici Hrvatskoj. Okvirni sporazum između Republike Hrvatske i Europske investicijske banke, potpisan 13. prosinca 2000. godine, stupio je na snagu 30. listopada 2001.⁴⁶ Taj sporazum uređuje aktivnosti EIB-a u Republici Hrvatskoj te omogućuje banci da dugoročnim povoljnim zajmovima financira projekte u skladu s hrvatskim razvojnim prioritetima. Na temelju Okvirnog sporazuma, Odbor guvernera EIB-a odobrio je 6. veljače 2001. davanje zajmova za investicijske projekte u RH.

8.4.1. Zajmovi sklopljeni 2004. godine

Europska investicijska banka, u skladu s politikom EU-a, okvirima svoje poslovne politike i na temelju sklopljenog Okvirnog sporazuma s Hrvatskom, tijekom 2004. godine povoljnim dugoročnim zajmovima vrijednim ukupno 195 milijuna eura podržala je financiranje dvaju velikih infrastrukturnih projekata: 1. Projekt završetka autoceste na Koridoru X u Republici Hrvatskoj (dionica autoceste Županja - Lipovac) - 45 milijuna eura, i 2. Projekt - Integralni razvoj lokalne zajednice okvirnim višesektorskim zajmom za komunalnu infrastrukturu, u iznosu 150 milijuna eura.

Republika Hrvatska sklopila je s EIB-om dva nova ugovora na temelju kojih se financiranju spomenuti infrastrukturni projekti.

1. Ugovor o jamstvu između Republike Hrvatske i Europske investicijske banke za Projekt završetka autoceste na Koridoru X u Republici Hrvatskoj, potpisan je 22. i 29. srpnja 2004. godine⁴⁷. Ugovor o financiranju između Europske investicijske banke i društva Hrvatske autoceste d.o.o. potpisan je 14. i 29. srpnja 2004. i njime se daje zajam EIB-a br. 22639 od 45 milijuna eura, uz državno jamstvo za djelomično financiranje troškova konstrukcije i izgradnje dviju dionica autoceste Županja - Spačva (15,95 km) i Spačva - Lipovac (13,48 km). Procijenjena vrijednost projekta iznosi 102,6 milijuna eura, od čega će se sredstvima zajma EIB-a financirati 43,86 posto, sredstvima zajma EBRD-a od 45 milijuna eura također 43,86 posto te iz vlastitih sredstava 12,28 posto. Zajam EIB-a od 45 milijuna eura koristit će se do 1. travnja 2007. godine u deset tranši, čija minimalna ugovorena vrijednost iznosi 3 milijuna eura. Ugovoreni rok otplate je 25 godina, uključujući početak pet i pol godina za otplatu glavnice, a kamatna stopa fiksna ili varijabilna odredit će se pri povlačenju svake od pojedinih tranši zajma.

⁴³ Zakon o potvrđivanju Sporazuma o garanciji između Republike Hrvatske i Europske investicijske banke i Ugovornog pisma br. 0298, potpisanih 12. siječnja 1995. u Luxembourg i 10. veljače u Zagrebu (Narodne novine - Međunarodni ugovori, br. 6/1995.), stupio je na snagu 23. svibnja 1995.

⁴⁴ U sklopu priprema Nacrta ugovora između Republike Hrvatske i Europske unije o trgovini i suradnji izrađen je i Nacrt protokola o financijskoj suradnji s Europskom zajednicom, koji je trebao omogućiti EIB-u financiranje projekata u Hrvatskoj.

⁴⁵ Ovaj je projekt poslije suspendiran do potvrde usklađenosti s izvedbenim kriterijima.

⁴⁶ Zakon o potvrđivanju Okvirnog sporazuma između Republike Hrvatske i Europske investicijske banke, koji uređuje aktivnosti EIB-a u Republici Hrvatskoj (Narodne novine - Međunarodni ugovori, br. 6/2001.).

⁴⁷ Zakon o potvrđivanju Ugovora o jamstvu između Republike Hrvatske i Europske investicijske banke za Projekt završetka autoceste na Koridoru X u Republici Hrvatskoj, objavljen je u Narodnim novinama - Međunarodni ugovori, br. 1/2005.

- 2. Okvirni višesektorski zajam za komunalnu infrastrukturu - Ugovorom o financiranju između Republike Hrvatske i Europske investicijske banke za Projekt - Integralni razvoj lokalne zajednice, potpisanim 24. prosinca 2004., odobren je zajam EIB-a br. 22881 od 150 milijuna eura⁴⁸. Cilj je Projekta uklanjanje razlika u razvoju nerazvijenih krajeva i stvaranje preduvjeta za održivi gospodarski i društveni razvoj te integralno upravljanje razvojem lokalne zajednice unapređivanjem kvalitete komunalnih usluga, stanovanja, zdravstvene i socijalne skrbi, obrazovanja, kulture i sporta. Projekt obuhvaća tri komponente: 1. komunalnu komponentu (vodoprivreda, odvodnja, popravci i obnova prometnica, opskrba plinom i strujom), 2. socijalnu komponentu (domovi za starije i nemoćne, djecu, škole, domovi zdravlja, ambulante, muzeji, knjižnice) i 3. zaštitu okoliša (odlaganje i čuvanje otpada, objekti za reciklažu i sl.). Procijenjena vrijednost Projekta iznosi 300 milijuna eura, od čega će se zajmom EIB-a financirati 50 posto. Sredstva zajma koristit će se do 31. 7. 2008. povlačenjem maksimalno 15 tranši u minimalnom iznosu od 5 milijuna eura, a otplaćivat će se u roku od 15 godina, uz početak za glavnica od pet godina. Kamatna stopa utvrđivat će se pri povlačenju tranši prema ugovorenim opcijama - fiksna, promjenljiva ili promjenljiva kamatna stopa fiksnog raspona. Projekt će se realizirati provedbom višesektorskih investicijskih potprojekata koje će nominirati jedinice lokalne samouprave.

8.4.2. Povlačenja sredstava zajmova u 2004. godini

U 2004. godini ukupno je iz prije odobrenih zajmova EIB-a povučeno 33.071.244,02 eura, od čega je po izravnim zajmovima povučeno 8 milijuna te po zajmovima dobivenim uz državno jamstvo 25.071.244,02 eura. Podaci o povučenim sredstvima sadržani su u *tablici br. 8.8*.

Najviše sredstava utrošeno je na provedbi Projekta obnove državnih cesta - 15 milijuna eura. Povučena je treća tranša od 5 milijuna eura uz fiksnu kamatnu stopu od 5,01 posto i četvrta tranša od 10 milijuna eura uz fiksnu kamatnu stopu od 4,72 posto s rokom povrata od 15 godina i počekom od pet godina.

Za financiranje Projekta kontrole zračne plovidbe Zagreb povučeno je 8,5 milijuna eura, odnosno četvrta tranša od 5 milijuna eura uz fiksnu kamatnu stopu 4,43 posto, peta tranša od 1,5 milijuna eura uz fiksnu kamatnu stopu od 4,30 posto i šesta tranša od 2 milijuna eura uz fiksnu kamatnu stopu od 4,04 posto.

Iz zajma odobrenog za Projekt obnove komunalne infrastrukture na područjima od posebne državne skrbi povučena je prva tranša od 8 milijuna eura uz fiksnu kamatnu stopu od 4,28 posto.

HBOR je tijekom 2004. godine povukao posljednju, četvrtu tranšu od 1.571.244,02 eura, ugovorenu iz EIB-ova globalnog zajma br. 21.316 od 10 milijuna eura, namijenjenog financiranju malih poduzeća.

Za financiranje Projekta obnove željeznice na Vc Paneuropskom koridoru, za koji je ugovoren zajam br. 21.051 u iznosu 40 milijuna eura, tijekom 2004. nije bilo povlačenja sredstava zajma kao ni za Projekt autoceste Rijeka-Zagreb iz ugovorenog zajma br. 21.609 te iz zajma br. 22.374 zaključenog za financiranje Projekta izgradnje plinovodnog sustava u Republici Hrvatskoj.

Sredstva se nisu povlačila ni po novim zajmovima sklopljenim u 2004. godini zbog toga što do kraja 2004. nisu doneseni zakoni o potvrđivanju ugovora o jamstvu, odnosno ugovora o financiranju koji su potpisani s EIB-om, pa ti zajmovi nisu bili ni operativni za povlačenje.

⁴⁸ Zakon o potvrđivanju Ugovora o financiranju između Republike Hrvatske i Europske investicijske banke za Projekt - Integralni razvoj lokalne zajednice, u postupku je donošenja.

Tablica 8.8. Pregled povlačenja sredstava zajmova EIB-a u 2004. godini

- u EUR-

Red. br.	Oznaka zajma	Naziv projekta	Korisnik zajma	Iznos zajma	Povučeno do 31. 12. 2003.	Povlačenja I. - XII. 2004.	Ukupno 31. 12. 2004.	Nepovučeno 31. 12. 2004.	Rok za povlačenje
I. JAVNI ZAJMOVI									
1.	21.051	Projekt obnove infrastrukture i modernizacija sustava signalizacije i telekomunikacija na dijelovima Vc Paneuropskog koridora	Hrvatske željeznice d.o.o.	40.000.000,00	8.500.000,00	0,00	8.500.000,00	31.500.000,00	30.10. 2005.
2.	22.165	Projekt obnove komunalne infrastrukture na područjima od posebne državne skrbi	Ministarstvo, mora, turizma, prometa i razvitka	50.000.000,00	0,00	8.000.000,00	8.000.000,00	42.000.000,00	31.3. 2006.
3.	22.881	Okvirni višestruki zajam za komunalnu infrastrukturu - Projekt-Integralni razvoj lokalne zajednice	Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka	150.000.000,00	0,00	0,00	0,00	150.000.000,00	31.7. 2008.
UKUPNO I. (1.-3.):				240.000.000,00	8.500.000,00	8.000.000,00	16.500.000,00	223.500.000,00	
II. ZAJMOVI DOBIVENI UZ JAMSTVO RH									
1.	21.262.	Projekt obnove državnih cesta	Hrvatske ceste d.o.o.	60.000.000,00	5.000.000,00	15.000.000,00	20.000.000,00	40.000.000,00	26.5. 2004.
2.	21.316.	Globalni zajam HBOR	HBOR	10.000.000,00	8.428.755,98	1.571.244,02	10.000.000,00	0,00	26.5. 2004.
3.	21.609	Projekt autoceste Rijeka-Zagreb	Autocesta Rijeka-Zagreb	60.000.000,00	42.000.000,00	0,00	42.000.000,00	18.000.000,00	30.6. 2005.
4.	21.677	Projekt kontrole zračne plovidbe Zagreb	Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o.	20.000.000,00	7.750.000,00	8.500.000,00	16.250.000,00	3.750.000,00	30.6. 2006.
5.	21.850	Projekt sanacije autocesta u RH	Hrvatske autoceste	50.000.000,00	7.000.000,00	0,00	7.000.000,00	43.000.000,00	31.12. 2006.
6.	22.374	Projekt izgradnje plinovodnog sustava u RH	Plinacro d.o.o.	90.000.000,00	0,00	0,00	0,00	90.000.000,00	1.12. 2007.
7.	22.639	Projekt završetka autoceste na Koridoru X u RH (dionica: Županja-Lipovac)	Hrvatske autoceste d.o.o.	45.000.000,00	0,00	0,00	0,00	45.000.000,00	1.4. 2007.
UKUPNO II.(1.-7.):				335.000.000,00	70.178.755,98	25.071.244,02	95.250.000,00	239.750.000,00	
SVEUKUPNO (I.+II.):				575.000.000,00	78.678.755,98	33.071.244,02	111.750.000,00	463.250.000,00	

8.4.3. Isplate dospjelih obveza po zajmovima EIB-a u 1994. godini

Iz Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2004. godinu isplaćene su dospjele kamate po osnovi povučenih dviju tranši iz zajma EIB-a br. 21.051, korisnika Hrvatske željeznice d.o.o., u ukupnom iznosu od 420.978,12 eura. Ostali korisnici zajmova sklopljenih uz jamstvo Republike Hrvatske pravodobno su podmirili sve dospjele obveze pa državna jamstva nisu bila aktivirana. Hrvatske ceste d.o.o. po zajmu 21.262 isplatile su kamate po osnovi povučenih četiriju tranši u ukupnom iznosu od 335.113,89 eura, Autocesta Rijeka-Zagreb d.d. isplatila je 1.000.252,32 eura po osnovi povučenih dviju tranši iz zajma EIB-a br. 21.609, Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o. platila je kamate po šest povučenih tranši iz zajma br. 21.677 u ukupnom iznosu od 540.419,44 eura, Hrvatske autoceste d.o.o. po zajmu su br. 21.850 platile 341.600 eura za kamate po jednoj povučenoj tranši i HBOR je isplatio po globalnom zajmu br. 21.316 dospjele kamate po osnovi povučenih četiriju tranši ukupno 390.193,80 eura.

Otplate preuzetih zajmova

Naslijeđeni dugoročni zajmovi, dodijeljeni u razdoblju od 1982. do 1989. godine⁴⁹, otplaćivali su se i u 2004. godini na temelju zakona i prema planovima otplata u različitim valutama. EIB je 6. prosinca 2001. godine izradio revidirane planove otplata po tranšama povlačenja zajmova u prijašnjim valutama (BEF, DEM, FRF, ITL, NLG i GRD), nakon izvršene konverzije tih valuta plaćanja u euro po fiksnim tečajevima. Dospjele obveze prema Europskoj investicijskoj banci po zajmovima korištenim za financiranje cesta i željeznice plaćene su sredstvima iz Državnog proračuna za 2004. godinu. Nakon podmirenja svih dospjelih obveza u 2004. godini, u cijelosti su otplaćena dva zajma, a preostali dug iskazan u eurima i četiri druge valute plaćanja te konvertiran u kune, prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan 31. prosinca 2004. iznosio je 234.389.587,35 kuna. Pregled preuzetih zajmova EIB-a te stanje duga potkraj 2004. godine prikazani su u *tablici br. 8.9.*

Tablica 8.9. Pregled preuzetih zajmova EIB-a i stanja duga

Red. br.	Oznaka zajma kod EIB-a	Novi zajmoprimci po ugovornim pismima	Jamac po ugovornim pismima	Iznos zajma u EUR	Valuta otplate	Preostali dug u valutama otplate 31. 12. 2004.
1.	16275 EEMS-HE CRO (otplaćen : 30.11.2001.)	HEP d.d. Zagreb Ugovorno pismo broj: 0297	Republika Hrvatska	10 552 500,00	EUR GBP	0,00 0,00
2.	16279 TYH-II-HC CRO (otplaćen: 15.7.2003.)	Republika Hrvatska Ugovorno pismo broj: 0298		16 000 000,00	EUR USD	0,00 0,00
3.	16284 TYR-I-HZ CRO (otplaćen: 31.1.2004.)	Hrvatske željeznice d.o.o. Ugovorno pismo broj: 0296	Republika Hrvatska	29 190 000,00	EUR DKK USD GBP	0,00 0,00 0,00 0,00
4.	16289 TYH-III-HC CRO (otplaćen: 15.9.2004.)	Republika Hrvatska Ugovorno pismo broj: 0298		15 250 000,00	EUR GBP DKK USD CHF	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00
5.	13554 TYH-IV-HC CRO	Republika Hrvatska Ugovorno pismo broj: 0298		60 000 000,00	EUR GBP JPY CHF	8.294.690,00 717.697,83 1.188.028.374,00 7.193.018,22
6.	14090 TYR-IIB-HZ CRO	Hrvatske željeznice d.o.o. Ugovorno pismo broj: 0296	Republika Hrvatska	18 000 000,00	EUR CHF USD GBP	4.074.208,45 2.908.954,16 1.053.928,20 1.024.159,46
	SVEUKUPNO:			148 992 500,00	EUR	12.368.898,45
					USD	1.053.928,20
					GBP	1.741.857,29
					CHF	10.101.972,38
					JPY	1.188.028.374,00
					HRK*	234.398.587,35

*prema srednjem tečaju HNB-a 31. 12. 2004.

⁴⁹ Po načelu parcijalne sukcesije i na temelju poštovanja tzv. teritorijalnog načela preuzeto je šest preostalih neotplaćenih dugoročnih zajmova korisnika sa sjedištem u Republici Hrvatskoj (Hrvatske elektroprivrede, Hrvatskih cesta i Hrvatske željeznice), nominiranih u ECU-ima, s obvezom povrata u različitim valutama. Sveukupan preuzeti dug iskazan u 11 valuta plaćanja na dan 31.12. 1994. iznosio je 877.147.661,94 kune.

8.4.4. Pregled zajmova (2001.-2004.)

Nakon stupanja na snagu Okvirnog sporazuma između RH i EIB-a, EIB je odobrio četrnaest zajmova ukupno vrijednih 641.000.000 eura. Od tih četrnaest zajmova tri su zajma izravno sklopljena s državom (ukupno vrijedna 240 milijuna eura), sedam je zajmova ugovoreno uz državno jamstvo (ukupno vrijednih 335 milijuna eura), a bez državnog jamstva dodijeljena su četiri globalna zajma bankama za financiranje malih i srednjih privatnih poduzeća, u ukupnom iznosu od 66 milijuna eura.

U okviru sklopljenih javnih i javno garantiranih zajmova ukupno je u razdoblju od 2001. do kraja 2004. godine povučeno 111,75 milijuna eura te toliko iznosi i ukupan dug prema EIB-u, a za povlačenje do 2008. godine preostalo je 463,25 milijuna eura. Po izravnim javnim zajmovima povučeno je 16,5 milijuna eura te za povlačenje preostaje 223,5 milijuna eura, dok je po zajmovima sklopljenim uz državno jamstvo povučeno 95,25 milijuna eura, a za povlačenje preostalo 239,75 milijuna eura. Osnovni podaci o zajmovima dani su u pregledu zajmova (*tablica br. 8.10.*).

Ovi su zajmovi ugovoreni uz sljedeće uvjete: rok otplate 8-20 godina, poček na otplatu glavnice 3,5-5,5 godina, fiksnu i/ili promjenljivu kamatnu stopu utemeljenu na EURIBOR-u uvećanom za maržu EIB-a, zatezne kamate koje se obračunavaju uvećavanjem ugovorenih kamata za 2 posto ili 2,5 posto (u slučaju da su ugovorene fiksne kamate) te uvećavanjem ugovorenih kamata za 0,25 posto (u slučaju da su ugovorene promjenljive kamate) i plaćanje naknada u slučaju odgađanja isplate tranši i/ili otkazivanja isplate tranši.

Tablica 8.10. Pregled zajmova EIB-a odobrenih u skladu s Okvirnim sporazumom između RH i EIB-a od 13.12. 2000. (stanje: 31.12. 2004.)

I. JAVNI ZAJMOVI

Red. br.	Oznaka zajma	Naziv projekta	Korisnik	Datum sklapanja ugovora	Zakon objavljen	Rok za korištenje	Valuta	Iznos zajma	Povučeno	Preostalo za povlačenje	Dug
1.	FI No. 21.051	Projekt obnove infrastrukture i modernizacije sustava signalizacije i telekomunikacija na dijelovima Vc Paneuropskog koridora	Hrvatske željeznice d.o.o.	24.5. 2001.	NN-MU br. 2/2002.	30.10.2005.	EUR	40.000.000,00	8.500.000,00	31.500.000,00	8.500.000,00
2.	FI No. 22.165	Projekt obnove komunalne infrastrukture na područjima od posebne državne skrbi	Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka	30.7.2003.	NN-MU br. 16/2003	31.3.2006.	EUR	50.000.000,00	8.000.000,00	42.0.000,00	8.000.00,00
3.	FI No. 22.881	Okvirni višestruki zajam za komunalnu infrastrukturu - Projekt: Integralni razvoj lokalne zajednice	Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka	20.i 24.12. 2004.	NN-MU br. u postupku	31.7.2008.	EUR	150.000.000,00	0,00	150.000.000,00	0,00
		UKUPNO I. (1.-3.):					EUR	240.000.000,00	16.500.000,00	223.500.000,00	16.500.000,00

II. ZAJMOVI DOBIVENI UZ JAMSTVO RH

Red. br.	Oznaka zajma	Naziv projekta	Korisnik	Datum sklapanja ugovora	Zakon objavljen	Rok za korištenje	Valuta	Iznos zajma	Povučeno	Preostalo za povlačenje	Dug
1.	FI No. 21.262	Projekt obnove državnih cesta	Hrvatske ceste d.o.o.	29.10.2001.	NN-MU br. 4/2002.	26.5.2004.	EUR	60.000.000,00	20.000.000,00	40.000.000,00	20.000.000,00
2.	FI No. 21.316	Globalni zajam za HBOR	HBOR	26.11.2001.	NN-MU br. 4/2002.	26.5.2004.	EUR	10.000.000,00	10.000.000,00	0,00	10.000.000,00
3.	FI No. 21.609	Projekt autoceste Rijeka-Zagreb	Autocesta Rijeka-Zagreb d.d.	24.6.2002.	NN-MU br. 10/2002.	30.6.2005.	EUR	60.000.000,00	42.000.000,00	18.000.000,00	42.000.000,00
4.	FI No. 21.677	Projekt kontrole zračne plovidbe Zagreb	Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o.	10./12.9.2002.	NN-MU br. 14/2002.	30.6.2006.	EUR	20.000.000,00	16.250.000,00	3.750.000,00	16.250.000,00
5.	FI No. 21.850	Projekt obnove autoceste	Hrvatske autoceste d.o.o.	13.12.2002.	NN- MU br.10/2003	31.12.2006.	EUR	50.000.000,00	7.000.000,00	43.000.000,00	7.000.000,00
6.	FI No. 22374	Projekt izgradnje plinovodnog sustava u RH	Plinacro d.o.o.	16.12.2003.	NN-MU br. 3/2004	1.12.2007.	EUR	90.000.000,00	0,00	90.000.000,00	0,00
7.	FI No. 22639	Projekt završetka autoceste na Koridoru X u RH (dionica: Županja-Lipovac)	Hrvatske autoceste d.o.o.	22. i 29.7.2004.	NN-MU br. 1/2005	1.4.2007.	EUR	45.000.000,00	0,00	45.000.000,00	0,00
		UKUPNO II. (1.-7.):					EUR	335.000.000,00	95.250.000,00	239.750.000,00	95.250.000,00
		SVEUKUPNO (I.+II.):					EUR	575.000.000,00	111.750.000,00	463.250.000,00	111.750.000,00

III. ZAJMOVI DOBIVENI BEZ DRŽAVNOG JAMSTVA

Vrsta zajma	Korisnik	Datum ugovora	Iznos
1. Globalni zajam	Privredna banka Zagreb d.d.	18.10.2001.	EUR 16.000.000,00
2. Globalni zajam	HVB Bank Croatia d.d.	14.12.2001.	EUR 20.000.000,00
3. Globalni zajam	Raiffeisenbank Austria d.d.	6.6.2003.	EUR 20.000.000,00
4. Globalni zajam	Raiffeisenbank Leasing d.d.	6.6.2003.	EUR 10.000.000,00
		UKUPNO (1.-4.):	EUR 66.000.000,00

Novi projekti u pripremi

U različitim su fazama pripreme novi infrastrukturni projekti koje će EIB financirati zajmovima u ukupnom iznosu 150 milijuna eura. Za financiranje splitske obilaznice predviđa se zajam od 60 milijuna eura, za poboljšanje cesta (druga faza) 60 milijuna eura te za drugu fazu autoceste Zagreb - Rijeka 30 milijuna eura. Za financiranje razvoja privatnog sektora, odnosno malih i srednjih poduzeća, predviđaju se globalni zajmovi u vrijednosti 50 milijuna eura (globalni zajam HBOR-u 20 milijuna eura i globalni zajam Zagrebačkoj banci 30 milijuna eura).

Republika Hrvatska sa sve je četiri međunarodne financijske institucije u kojima je zajmoprimac (IBRD, EBRD, CEB i EIB) te s Interameričkom bankom za razvoj nastavila dobru suradnju kao dioničar, ažurno prateći promjene u politikama tih institucija, koje bi mogle imati posljedice i na Republiku Hrvatsku. Godinu 2004. posebice je obilježio svestrani napor da se pripreme strategije suradnje s međunarodnim financijskim institucijama - zajmodavcima, što je učinjeno s trima od četiriju institucija. Kako je potkraj 2004. formalno prihvaćena samo strategija suradnje sa Svjetskom bankom, do tog su vremena bile pripremljene i nove strategije s EBRD-om i CEB-om, koje su stvarno prihvaćene početkom 2005. godine. Kao izazov za 2005. preostala je izradba strategije suradnje s EIB-om.

9. Godišnje izvješće o poslovanju društava u većinskom državnom vlasništvu u 2004. godini

..... Na temelju financijskih izvještaja, Bilance, Računa dobiti i gubitka, Pregleda stanja obveza prema dobavljačima i potraživanjima od kupaca, izrađena je analiza poslovanja 19 javnih poduzeća u državnome i pretežno državnom vlasništvu:

- ACI d.d.,
- Autocesta Rijeka-Zagreb d.d.,
- Croatia Airlines d.o.o.,
- Croatia osiguranje d.d.,
- Hrvatska elektroprivreda d.d.,
- Hrvatska lutrija d.o.o.,
- Hrvatska pošta d.d.,
- Hrvatska radiotelevizija,
- Hrvatske autoceste d.o.o.,
- Hrvatske ceste d.o.o.,
- Hrvatske vode,
- Hrvatske šume d.o.o.,
- Hrvatske željeznice d.o.o.,
- Industrija nafte d.d.,
- Jadrolinija,
- Jadranski naftovod d.d.,
- Narodne novine d.d.,
- Plovput d.o.o.,
- Vjesnik d.d..

Tablica 9.1. Pokazatelji poslovanja poduzeća u državnome i pretežno državnom vlasništvu za razdoblje siječanj - prosinac 2004. godine

R.br.	PODUZEĆA	UKUPNA AKTIVA		04/ 03.	UKUPNA PASIVA		04/ 03.	DOBIT/GUBITAK		04/ 03.	PRIHODI		04/ 03.	RASHODI		04/ 03.
		2003.	2004.		2003.	2004.		2003.	2004.		2003.	2004.		2003.	2004.	
1.	Hrvatske željeznice	10.640.991	11.713.083	110	10.640.991	11.713.083	110	-189.832	-175.449	92	3.371.382	3.806.559	113	3.561.214	3.982.008	112
2.	Hrvatska elektroprivreda	26.222.474	26.418.840	101	26.222.474	26.418.840	101	34.746	459.417	1.322	8.887.929	9.113.939	103	8.653.183	8.654.522	98
3.	Hrvatske šume	1.869.631	1.895.276	101	1.869.631	1.895.276	101	-16.760	15.768	-94	1.903.666	1.947.518	102	1.920.426	1.931.750	101
4.	Jadrolinija	697.707	917.160	131	697.707	917.160	131	16.365	4.524	28	673.080	708.722	105	656.715	704.198	107
5.	Hrvatska pošta	1.446.071	1.275.786	88	1.446.071	1.275.786	88	10.259	-134.723	-1.313	1.527.146	1.445.789	95	1.516.887	1.580.512	104
6.	Narodne novine	382.936	398.368	104	382.936	398.368	104	39.168	29.337	75	488.607	508.656	104	479.319	479.319	107
7.	HRT	954.088	990.474	104	954.088	990.474	104	67.769	3.507	5	1.393.034	1.376.241	99	1.325.265	1.372.734	104
8.	INA Matiča	14.028.531	15.128.107	108	14.028.531	15.128.107	108	817.566	1.518.140	186	14.672.057	16.547.108	113	13.854.491	15.028.968	108
9.	Plovidput	149.590	139.897	94	149.590	139.897	94	38	117	308	65.328	68.011	104	65.290	67.894	104
10.	Croatia Airlines	2.444.792	2.322.823	95	2.444.792	2.322.823	95	15.134	37.699	249	1.423.346	1.429.348	100	1.408.212	1.391.649	99
11.	Croatia osiguranje	4.999.730	5.290.454	106	4.999.730	5.290.454	106	96.192	105.440	111	2.686.537	2.983.063	111	2.591.345	2.877.623	111
12.	Hrvatske ceste	66.726.950	67.241.144	101	66.726.950	67.241.144	101	127.172	0	0	1.250.864	1.300.852	104	1.123.692	1.300.852	116
13.	Hrvatske autoceste	29.306.505	32.902.513	112	29.306.505	32.902.513	112	0	0	0	642.547	872.924	136	642.547	872.924	136
14.	Autocesta Rijeka - Zagreb	4.895.143	5.016.043	102	4.895.143	5.016.043	102	-11.168	449	-4	290.299	346.553	119	301.467	346.560	115
15.	JANAF	2.496.515	2.442.769	98	2.496.515	2.442.769	98	26.389	30.181	114	332.964	321.439	97	306.575	291.258	95
16.	Viesnik	269.912	246.121	91	269.912	246.121	91	-22.024	-10.811	49	270.449	272.510	101	292.473	283.321	97
17.	ACI	445.390	442.118	99	445.390	442.118	99	6.737	-1.510	-22	105.411	114.651	109	98.674	116.161	118
18.	Hrvatske vode	9.969.929	10.647.753	107	9.969.929	10.647.753	107	-56.680	13.917	-25	1.675.520	1.690	101	1.732.200	1.676.935	91
19.	Hrvatska lutrija	264.766	309.548	117	264.766	309.548	117	301.840	62.403	21	354.141	349.160	99	52.301	286.757	548
	UKUPNO	178.211.651	185.738.277	104	178.211.651	185.738.277	104	1.261.911	1.958.429	155	42.014.307	45.203.351	108	40.752.396	43.237.874	106

9.1. Osnovne značajke poslovanja

Glavno obilježje poslovanja navedenih poduzeća u 2004. godini znatan je rast dobiti na vrlo visokih 65 posto u usporedbi s 2003. godinom. Takvom rastu dobiti ponajviše je pridonijela Hrvatska elektroprivreda d.d., čija je dobit u 2004. godini iznosila 459,4 mln kuna, što je u usporedbi s prethodnom godinom povećanje od 1.222 posto. Razlog je takvom drastičnom porastu dobiti u povoljnoj hidrologiji, uštedi goriva zbog manjeg rada termoelektrana, te znatnom porastu izvoza za 235 posto.

Isto tako velik rast dobiti ostvarili su: Plovput d.o.o. (208 posto), INA Matica d.d. (86 posto), Croatia Airlines d.d. (149 posto), Jadranski naftovod d.d. (14 posto), Croatia osiguranje d.d. (11 posto).

U apsolutnom iznosu najveću dobit ostvarila je INA Matica d.d. u visini od 1.518 mln kuna, što je udjel od 70 posto u ukupnoj dobiti 19 društava, zatim slijedi Hrvatska elektroprivreda d.d., čiji je udjel dobiti u ukupnoj dobiti 19 društava 21 posto, te Croatia osiguranje d.d. s udjelom od 5 posto u ukupnoj dobiti 19 društava. U 2004. godini četiri društva poslovala su s gubicima: Hrvatske željeznice d.o.o., Hrvatska pošta d.d., Vjesnik d.d., ACI d.d..

Hrvatske željeznice d.o.o. iskazale su gubitak u visini od 175,4 mln kuna, što je u usporedbi s 2003. godinom smanjenje od 8 posto. Hrvatska pošta d.d. iskazala je gubitak od 134,7 mln kuna, što je negativan trend u usporedbi s 2003. godinom, kada je Društvo ostvarilo dobit od 10,3 mln kuna. Društva Vjesnik d.d. i ACI d.d. bilježe smanjenje gubitka u usporedbi s 2003. godinom. Vjesnik d.d. poslovao je s gubitkom od 10,8 mln kuna, što je u usporedbi s 2003. godinom smanjenje od 51 posto. ACI d.d. iskazao je gubitak od 1,5 mln kuna, što je u usporedbi s 2003. godinom smanjenje od 78 posto.

Poslovanje 19 društava u 2004. godini određeno je u velikoj mjeri rastom ukupnih prihoda za 8 posto, uz istodobno sporiji rast rashoda za 6 posto u usporedbi s 2003. godinom, što je pozitivan trend poslovnih aktivnosti ovih društava.

Troškovi zaposlenih pratili su trend rasta ukupnih prihoda pa su i oni u usporedbi s 2003. godinom porasli 8 posto.

Najveći porast troškova zaposlenih iskazali su Hrvatske autoceste d.o.o. (47 posto), Hrvatska lutrija d.o.o. (29 posto) i Hrvatska radiotelevizija (23 posto).

Zaduženost društava u 2004. godini iznosila je 24.318 mln kuna, što je u usporedbi s 2003. godinom povećanje od 22 posto.

Najveći rast zaduženosti zabilježile su Hrvatske ceste d.o.o., i to 948 posto u usporedbi s 2003. godinom. Zatim slijede Jadrolinija s povećanjem zaduženosti 187 posto te Hrvatske autoceste d.o.o. 64 posto i Croatia Airlines d.d. 63 posto u usporedbi s 2003. godinom. Kod ostalih društava zabilježen je trend pada zaduženosti u usporedbi s 2003. godinom.

Rezultati pozitivnog poslovanja s gledišta uplata u državni proračun utjecali su na povećanje prihoda od poreza na dobit, koja je u usporedbi s prethodnom godinom povećana za visokih 503 posto, što je ponajviše efekt baznog razdoblja.

Subvencije države u promatranom razdoblju povećane su 31 posto, i to najvećim dijelom zbog izdvajanja većih sredstava društvu Autocesta Rijeka-Zagreb d.d. (100 posto) i povećanja subvencija Hrvatskim željeznicama d.o.o. od 69 posto.

U promatranom razdoblju zabilježeno je povećanje negativnog trenda neto radnoga kapitala 17,6 posto u usporedbi s 2003. godinom, što upozorava na probleme s likvidnosti u pojedinim društvima: Hrvatske željeznice d.o.o., Hrvatska elektroprivreda d.d., Hrvatske ceste d.o.o., Hrvatske autoceste d.o.o. i ACI d.d..

ACI d.d.

ACI d.d. nije do kraja sastavljanja ovoga godišnjeg izvješća dostavio tražene podatke.

Autocesta Rijeka-Zagreb d.d.

Tijekom 2004. godine Autocesta Rijeka-Zagreb d.d. ostvarila je dobit u visini 0,42 mln kuna, što je početak pozitivnog kretanja poslovanja, jer je u 2003. godini Društvo iskazalo gubitak u poslovanju od 11,1 mln kuna. Veći rast prihoda nad rastom rashoda u 2004. godini u usporedbi s 2003. godinom rezultirao je ostvarenom dobiti Društva, što je povoljno utjecalo na profitabilnost, rentabilnost i ekonomičnost, te na njihov rast. Stupanj zaduženosti smanjio se u usporedbi s 2003. godinom. To upućuje na činjenicu da se ukupna imovina društva Autocesta Rijeka-Zagreb s 35 posto financirala iz tuđih izvora, a trend je pozitivan zbog smanjenja zaduženosti u usporedbi s prethodnom godinom, kada se imovina financirala s 44 posto tuđih izvora.

Croatia Airlines

Postavljanjem planskih smjernica za 2004. godinu Croatia Airlines projicirala je nastavak pozitivnog poslovanja, te je rastom prometa i prihoda ostvarena neto dobit od 38,0 mln kuna, što je 149 posto više nego u 2003. godini kada je iznosila 15,1 mln kuna. Iako je zadržalo trend pozitivnog poslovanja i ostvarilo dobit, slika financijskog poslovanja Društva daje negativan odraz, te upozorava na određene segmente poslovanja koji se dodatno mogu unaprijediti. U 2004. godini Društvo je financiralo gotovo 60 posto obveza iz tuđih sredstava, što se velikim dijelom odnosi na sredstva kreditnih institucija. Spomenuti iznosi obveza prema kreditnim institucijama čine gotovo 50 posto ukupne pasive.

Croatia osiguranje d.d.

Tijekom 2004. godine prihodi Društva rasli su brže od rashoda te je kao rezultat ostvarena neto dobit od 105,4 mln kuna, što je 11 posto više nego u 2003. godini kada je iznosila 95,2 mln kuna. Ukupni prihodi iznosili su 2.983 mln kuna, što je 11 posto više nego u 2003. godini. Zaračunata bruto premija koja u strukturi prihoda čini najveću stavku (91,6 posto) u 2004. godini porasla je za 99,1 mln kuna (3 posto) u usporedbi s 2003. godinom. Najveći porast premije bilježe životna osiguranja, čije povećanje iznosi 36,6 mln kuna (17,8 posto) u usporedbi s 2003. godinom. Ukupni rashodi iznosili su 2.878 mln kuna, što je 11 posto više nego 2003. godine, pri čemu su povećanje ostvarile gotovo sve kategorije rashoda. Strukturno, najvećim udjelom sudjeluju izdaci za štete (60 posto ukupnih), dok je dinamika kretanja zadržana na razini prethodne godine.

Hrvatska elektroprivreda d.d.

Poslovnu godinu Društvo je završilo s dobiti od 459,4 mln kuna, što je znatan porast u usporedbi s 2003., kada je dobit iznosila 34,7 mln kuna. Razlog je drastičnom porastu u povoljnoj hidrologiji, uštedi goriva zbog manjeg rada termoelektrana, te znatnom porastu izvoza od 235 posto. Ukupni prihodi iznose 9,1 mlrd kuna, što je porast od tri posto. U strukturi ukupnih prihoda najveći porast zabilježen je kod poslovnih (9 posto). Ukupni rashodi iznose 8,7 mlrd kuna, čime ostvaruju neznatan pad od dva posto u usporedbi s 2003. U strukturi ukupnih rashoda najveći porast u usporedbi s 2003. ostvaren je kod troškova osoblja (8 posto) i ukupno iznose 1,4 mlrd kuna.

Hrvatska lutrija d.o.o.

Društvo je poslovnu 2004. godinu završilo s ostvarenom dobiti od 62,4 mln kuna, što je povećanje od 10,1 mln kuna u usporedbi s 2003. godinom. Dobit Društva nakon oporezivanja iznosila je 49,5 mln kuna. Utvrđen je porez na dobit od 12,9 mln kuna, što je 16,6 posto više nego 2003. godine. Ukupni prihodi iz osnovne djelatnosti iznosili su 349,2 mln kuna, što je 4,9 mln kuna ili 1,4 posto manje nego 2003. godine. Ukupni rashodi iznose 286,8 mln kuna, što je pet posto manje njego 2003. godine. Stupanj zaduženosti ostao je na istoj razini. Veće smanjenje rashoda u odnosu na smanjenje prihoda, te iskazanu veću dobit povoljno se odrazilo na profitabilnost i ekonomičnost uz istu stopu rentabilnosti.

Hrvatska pošta d.d.

Društvo je u 2004. godini zabilježilo gubitak u iznosu od 134,7 mln kuna, što je velika promjena nakon prošlogodišnje ostvarene dobiti u iznosu od 10,2 mln kuna. Ukupni prihodi Društva iznosili su 1,4 mlrd kuna, što je pad od pet posto u usporedbi s 2003. U strukturi ukupnih prihoda porast je ostvaren kod financijskih prihoda (123 posto), dok su poslovni prihodi zadržali razinu iz 2003. godine. Promatrajući strukturno, poslovni prihodi iskazali su pad, od čega je najveći zabilježen u udjelu subvencija i dotacija od 66 posto. Ukupni rashodi iznosili su 1,5 mlrd kuna, što je porast od četiri posto u usporedbi s 2003. U strukturi ukupnih rashoda porast su ostvarili poslovni rashodi od četiri posto, te financijski rashodi od 15 posto. Troškovi osoblja ostvarili su porast od sedam posto, dok su troškovi amortizacije zabilježili pad od osam posto.

Hrvatska radiotelevizija

Poslovanje HRT-a tijekom 2004. godine obilježilo je negativno kretanje. Ostvaren je pozitivan financijski rezultat poslovanja u iznosu od 3,5 mln kuna. Ponajprije se takav trend ogleda kroz brži rast troškova u odnosu na prihod za 4,8 posto te pad prihoda od marketinga za devet posto, što je rezultiralo smanjenjem dobiti 96 posto. Porast troškova vanjske suradnje, znatan rast troškova osoblja od 25 posto te rast zaposlenosti od četiri posto dodatno opterećuju poslovanje Društva. Zbog navedenih problema očita je potreba daljnje racionalizacije poslovanja, a posebice smanjenje troškova vanjske suradnje te politike rasta troškova plaća.

Hrvatske autoceste d.o.o.

Prihodi Društva ujednačeni su s rashodima tako da je dobit Društva za 2004. godinu bila nula. Ukupni prihodi u 2004. godini ostvareni su u iznosu od 873,2 mln kuna, što je u usporedbi s 2003. godinom povećanje od 36 posto. Prihod od cestarine ostvaren je u iznosu od 775 mln kuna, što je 44 posto više nego u 2003. godini. Prihod od cestarine u 2004. godini povećan je 20,5 posto zbog povećanja cijene cestarine s 0,33 na 0,40 kuna po kilometru te zbog 7,5 posto većeg prometa vozila na autocestama u usporedbi s 2003. godinom. Ukupni rashodi u 2004. godini za izgradnju autocesta, održavanje i upravljanje iznose 6.220 mln kuna. Za izgradnju i investicijsko održavanje autocesta uloženo je 4.738 mln kuna ili 97 posto od planiranoga. Koeficijent zaduženosti povećan je u 2004. godini, te upozorava na to da se ukupna imovina Društva financira s 30 posto tuđeg kapitala. Zaduženost je povećana zbog investiranja u izgradnju novih dionica autoceste.

Hrvatske ceste d.o.o.

Poslovanje društva Hrvatske ceste d.o.o. određeno je Zakonom o javnim cestama. Osnovna djelatnost Društva je građenje, rekonstrukcija i održavanje državnih cesta. Donošenjem novog Zakona o cestama i primjenom odredaba koje reguliraju financiranje javnih cesta, izvori sredstava predstavljaju javni kapital kojim Republika Hrvatska financira građenje i održavanje javnih cesta i iz kojeg se nadoknađuje razlika prihoda i rashoda ostvarenih u poslovnoj godini. Zbog primjene kapitalnog pristupa, iskazani rezultat (dobit/gubitak) za 2004. godinu je nula. Osnovni i najveći izvor sredstava za financiranje poslovanja - naknada iz goriva, nije dovoljna za pokriće troškova održavanja, izgradnje i osiguranje amortizacije, te je iz javnog kapitala pokrivena razlika prihoda i rashoda u visini od 139 mln kuna. Društvo je u stopostotnom vlasništvu države.

Hrvatske vode

Za plan upravljanja Hrvatskih voda za 2004. godinu može se reći da je gotovo ostvaren. Prihodi su samo dva posto manji od planiranih, a izdaci iz redovite djelatnosti smanjeni su za jedan posto. Na smanjenje plana utjecalo je smanjenje prihoda iz državnog proračuna za četiri posto, tako da su kapitalni transferi smanjeni te je ukupno zaduženje zadržano na istoj razini.

Hrvatske šume d.o.o.

Poslovnu godinu Društvo je ostvarilo s dobiti od 15,8 mln kuna, što je pozitivan pomak u usporedbi s 2003. kada je poslovalo s gubitkom od 16,8 mln kuna. Ukupni prihodi iznosili su 1,9 mlrd kuna, te su ostvarili rast dva posto u usporedbi s 2003. godinom. U strukturi ukupnih prihoda porast je ostvaren kod poslovnih prihoda (tri posto). Ukupni rashodi iznosili su 1,9 mlrd kuna, što je gotovo jednako iznosu ostvarenih ukupnih rashoda u prethodnoj godini. U strukturi ukupnih rashoda, rashodi razdoblja zadržali su se na prošlogodišnjoj razini, te su iznosili 1,9 mlrd kuna. Promatrajući njihovu strukturu u usporedbi s 2003., ostvaren je porast kod troškova osoblja (četiri posto) i troškova amortizacije (21 posto).

Hrvatske željeznice d.o.o.

Glavno obilježje poslovanja ovog društva u 2004. godini gubitak je u iznosu od 175,4 mln kuna, što je pad od osam posto u usporedbi s 2003. Ostvaren je porast ukupnih prihoda, ali i ukupnih rashoda od 12 posto. U strukturi ukupnih prihoda najveći porast zabilježen je kod financijskih (51 posto), te poslovnih (38 posto). Znatna dio poslovnih prihoda ostvaruje se od subvencija i dotacija (69 posto). Potrebno je naglasiti da je upravo kod tog društva najveći udio subvencija pokriva plaće radnika. Preko državnog proračuna preuzete su i sve obveze po stanjima domaćih i inozemnih kredita ovog društva. U strukturi ukupnih rashoda najveći porast u usporedbi s 2003. ostvaren je kod financijskih (90 posto). U sklopu rashoda zabilježen je porast od četiri posto, a najveći udio u strukturi čine troškovi osoblja (34 posto). Troškovi amortizacije porasli su 13 posto.

INA Matica d.d.

Društvo je poslovnu godinu završilo s dobiti u iznosu od 1,5 mlrd kuna, što je porast od 50 posto u usporedbi s 2003. godinom. Ukupni prihodi Društva iznosili su 16,5 mlrd kuna, što je porast od 13 posto u usporedbi s 2003. U strukturi ukupnih prihoda porast su ostvarili poslovni prihodi od 16 posto u usporedbi s promatranim razdobljem. Promatrajući strukturno, poslovni prihodi ostvarili su najveći porast od izvoza (36 posto). Ukupni rashodi iznosili su 15,0 mlrd kuna, čime je ostvaren porast od osam posto u usporedbi s promatranim razdobljem. U strukturi ukupnih rashoda porast su ostvarili poslovni rashodi (devet posto), od čega su troškovi osoblja veći dva posto, te troškovi amortizacije četiri posto.

Jadrolinija

Društvo je poslovnu godinu završilo s dobiti u iznosu od 4,5 mln kuna, što je znatan pad od 72 posto u usporedbi s 2003., kada je ona iznosila 16,4 mln kuna. Ukupni prihodi Društva iznosili su 708,7 mln kuna, što je porast od pet posto u usporedbi s 2003. U strukturi ukupnih prihoda porast je ostvaren kod poslovnih (tri posto) i financijskih (27 posto) prihoda. U strukturi poslovnih prihoda porast je ostvaren kod izvoza (sedam posto) i subvencija i dotacija (dva posto). Ukupni rashodi iznosili su 704,2 mln kuna, što je porast od sedam posto u usporedbi s 2003. U strukturi ukupnih rashoda porast su ostvarili poslovni rashodi od sedam posto, te financijski rashodi od 90 posto. Troškovi osoblja ostvarili su porast od 12 posto, te troškovi amortizacije 22 posto.

Janaf d.d.

Društvo je poslovnu 2004. godinu završilo s ostvarenom dobiti od 30,2 mln kuna. Ukupni prihodi iznosili su 321,4 mln kuna, što je 11,6 mln kuna ili 3,5 posto manje nego u prethodnom razdoblju. Poslovni prihodi u ukupnim приходima sudjeluju sa 75,7 posto i bilježe blagi rast (jedan posto) u usporedbi s 2003. godinom, dok istodobno financijski prihodi, koji čine 17,6 posto ukupnih prihoda, bilježe znatan pad (37,4 posto). U strukturi poslovnih prihoda bilježe porast prihodi od transporta nafte (5,6 posto), dok su prihodi od skladištenja derivata manji 3,5 posto. Ukupni rashodi iznose 291,3 mln kuna i manji su pet posto od rashoda ostvarenih za 2003. godinu. Poslovni rashodi, koji čine najveću skupinu rashoda (88,3 posto) veći su dva posto, a u strukturi poslovnih rashoda porast bilježe materijalni troškovi (tri posto) i amortizacija (jedan posto). Troškovi osoblja veći su 3,4 posto u usporedbi s 2003. godinom.

Narodne novine d.d.

Društvo je poslovnu godinu završilo s dobiti od 29,3 mln kuna, što je pad od 28 posto u usporedbi s 2003. godinom. Ukupni prihodi Društva iznosili su 508,7 mln kuna, što je porast od četiri posto u usporedbi s 2003. U strukturi ukupnih prihoda porast su ostvarili poslovni prihodi od šest posto u usporedbi s promatranim razdobljem. Promatrajući strukturno, poslovni prihodi iskazali su pad, od čega je najveći zabilježen u udjelu subvencija i dotacija (66 posto). Ukupni rashodi iznosili su 479,3 mln kuna, što je porast od sedam posto u usporedbi s 2003. U strukturi ukupnih rashoda najveći porast ostvarili su poslovni rashodi (48 posto), od čega su troškovi osoblja porasli 12 posto, a troškovi amortizacije šest posto.

Plovput

Društvo je poslovnu godinu završilo s dobiti u iznosu od 0,1 mln kuna, što je porast od 208 posto u usporedbi s 2003. godinom, kada su iznosili 0,04 mln kuna. Ukupni prihodi Društva iznosili su 68,0 mln kuna (porast od četiri posto u usporedbi s 2003). U strukturi ukupnih prihoda poslovni rashodi zadržali su se na razini prethodne godine, te su iznosili 64,4 mln kuna. Na najveći porast poslovnih prihoda utjecali su prihodi od prodaje u zemlji, koji su porasli 21 posto u usporedbi s 2003. Udio subvencija i dotacija smanjen je za 55 posto. Ukupni rashodi iznosili su 67,9 mln kuna, čime je ostvaren porast od četiri posto u usporedbi s promatranim razdobljem. U strukturi ukupnih rashoda porast su ostvarili poslovni rashodi (osam posto), od čega su troškovi osoblja rasli osam posto, te troškovi amortizacije pet posto.

Vjesnik

Tijekom 2004. godine započelo je restrukturiranje Vjesnika d.d., prilagođavajući organizacijsku i kadrovsku strukturu nužnoj tehnološkoj modernizaciji. S nastavkom procesa očekuje se racionalizacija i u troškovima kadrova i u troškovima proizvodnje. Iako je bilo pozitivnih pomaka u poslovanju Društva smanjenjem gubitka za 49 posto, u poslovnoj politici Vjesnika postoji još dosta prostora za daljnje unapređenje poslovnih rezultata.

Uprava za financiranje programa i projekata pomoći Europske unije obavlja poslove vezane uz provođenje programa pomoći Europske unije Republici Hrvatskoj.

Uprava je osnovana kao rezultat potpisivanja Memoranduma o razumijevanju između Europske komisije i Vlade Republike Hrvatske o osnivanju Središnje jedinice za financiranje i ugovaranje (SJFU), koja je smještena unutar Uprave za financiranje programa i projekata pomoći Europske unije. SJFU je provedbeno tijelo za pojedine projekte u sklopu programa pomoći CARDS te za pretprijetne programe PHARE i ISPA. Ustroj SJFU-a dio je univerzalnog modela Europske unije za provođenje njezinih programa pomoći izvan EU-a, a podrazumijeva korištenje posebnih pravila i procedura skrojnih posebno za provođenje programa pomoći EU. U sklopu navedenih programa SJFU je odgovoran za plaćanja, računovodstvo, ugovornu administraciju, provođenje nabave te financijsko i drugo izvješćivanje o obavljenim uslugama. Opis poslova SJFU uključuje pripremu natječajne dokumentacije u suradnji s jedinicama za provedbu programa u resornim ministarstvima i drugim tijelima državne uprave, provođenje natječaja, vođenje procesa odabira dobavljača, potpisivanje ugovora, nadziranje provedbe ugovora u suradnji s jedinicama za provedbu programa, izvršavanje plaćanja te financijsko i ostalo izvješćivanje. Vrste ugovora koje se sklapaju za provedbu projekata s odabranim ponuđačima ugovori su o nabavi robe, usluga, *twinninga*, izvođenju radova te ugovora o dodjeli darovnica (*grant shema*).

Posebnost položaja SJFU u nacionalnoj administraciji proizlazi iz:

- a) uvođenja programa pomoći EU i tendencije da se stvore administrativne strukture koje će se izgrađivati u okruženju tzv. decentraliziranog sustava provedbe (*Decentralised Implementation System*) i proširenoga sustava provedbe (*Extended Decentralised Implementation System*), na temelju vrijedećih propisa EU;
- b) potrebe za uspostavljanjem sustava financijskog upravljanja sredstvima pomoći EU, koji će u sebi ujedinjavati najbolje prakse sustava u suglasju s načelom tzv. *zdravog* financijskog upravljanja (*Sound Financial Management*);
- c) prakse koja proizlazi iz pozitivnih iskustava novih zemalja članica EU-a u provedbi pretprijetnih programa na istim osnovama;
- d) činjenice da je SJFU most između nacionalne administracije i EU-a predstavljenog kroz delegacije pri pojedinim zemljama;
- e) činjenice da su iskustva stečena u navedenom okruženju temelj apsorpcijskih kapaciteta buduće zemlje članice.

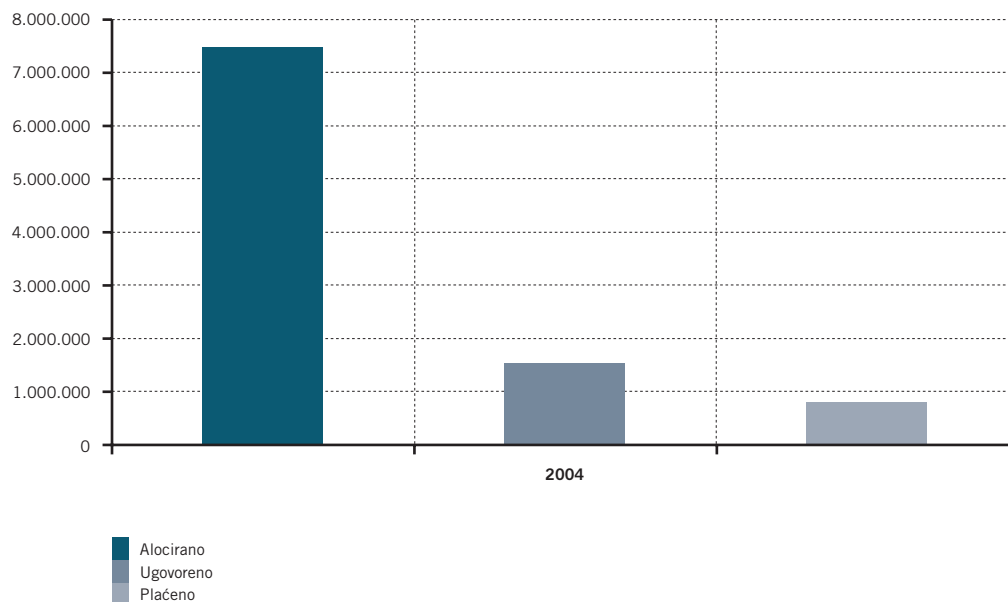
U sklopu programa CARDS za 2002. godinu, odlukom Europske komisije identificirano je sedam projekata koji će se implementirati kroz 13 zasebnih ugovora uz potpunu odgovornost SJFU, u sklopu tzv. decentraliziranog sustava provedbe. Ukupna vrijednost projekata koji se provode decentralizirano jest 7,5 milijuna eura, odnosno 12,7 posto od ukupnog iznosa sredstava alociranih za CARDS 2002 (59 milijuna eura). U skladu s primjenjivim pravilima, provedba tih projekata završit će do kraja 2006. godine.

Decentralizirani su sljedeći CARDS projekti:

1. Jačanje kapaciteta na području poljoprivrede i prehrambenih proizvoda (1.750.000 eura),
2. Jačanje kapaciteta na području zaštite potrošača (1.250.000 eura),
3. Strukovno osposobljavanje i obrazovanje (1.500.000 eura),
4. Lokalno partnerstvo za zapošljavanje (900.000 eura),
5. Pokretljivost višeg obrazovanja: politika priznavanja diploma (600.000 eura),
6. Unapređenje sanitarne inspekcije i kontrole hrane (750.000 eura),
7. Unapređenje fitosanitarne inspekcije (750.000 eura).

CARDS 2002 (Decentralizirano, stanje sa 31. 12. 2004., u EUR)

Do 31. prosinca 2004., Središnja jedinica za financiranje i ugovaranje sklopila je dva ugovora u ukupnoj vrijednosti od 1.489.604 eura, od čega je izvođačima plaćeno 650.949 eura.

11. Izvješće o radu Uprave za harmonizaciju unutarnje revizije i financijske kontrole za 2004. godinu
--

Implementiranje unutarnjih financijskih kontrola i unutarnje revizije u javnom sektoru jedan je od temeljnih preduvjeta (poglavlje 32. - prije poglavlje 28.) u procesu pridruživanja Republike Hrvatske Europskoj uniji. Ministarstvo financija RH prepoznalo je tu potrebu, odnosno obvezu i od 2002. godine započelo sustavan rad na reformi unutarnjih financijskih kontrola i uvođenju unutarnje revizije, najprije ustrojavanjem posebne Uprave za unutarnju reviziju i nadzor u Ministarstvu financija.

Već tada je uspostavljena suradnja s konzultantima američke tvrtke USAID radi pomoći u ustrojavanju Uprave i određivanju početne strategije rada. Paralelno je s Delegacijom Europske komisije i konzultantskom tvrtkom SIGMA otpočeo rad na pripremi projekta CARDS 2002. *Razvoj unutarnjih financijskih kontrola i unutarnje revizije u Republici Hrvatskoj*. Projekt je Europska komisija prihvatila i odobrila 2003. godine, a otpočeo je u listopadu 2003., s rokom trajanja od dvije godine.

Uprava za unutarnju reviziju i nadzor sastojala se od dva odjela, i to Odjela za unutarnju reviziju i Odjela za unutarnji nadzor. Poslove Uprave obavljalo je sedam zaposlenika.

U 2005. ta je uprava preimenovana u Upravu za harmonizaciju unutarnje revizije i financijske kontrole. Godine 2004. nastavljen je daljnji razvoj Uprave, a time i razvoj sustava unutarnjih financijskih kontrola i unutarnje revizije u javnom sektoru.

Tijekom cijele 2004. Uprava je u izvršenju planiranih poslova bila angažirana na sljedećim poslovima:

- pripremi Pravilnika o unutarnjoj reviziji proračunskih korisnika, podzakonskog akta koji detaljnije određuje obvezu ustrojavanja unutarnje revizije u tijelima državne uprave,
- izradbi prijedloga, i podnošenju Vladi Republike Hrvatske na prihvaćanje, dokumenta *Strategija razvoja unutarnje financijske kontrole i unutarnje revizije (PIFC) u Republici Hrvatskoj*,
- izvršavanju aktivnosti projekta CARDS 2002. *Razvoj unutarnjih financijskih kontrola i unutarnje revizije*, u stalnoj suradnji s projektnim timom te predstavnicima Europske komisije, Europske delegacije, sve prema terminskom planu projekta,
- obavljanju pilot-revizija u Ministarstvu financija,
- pripremi dokumenata radi stvaranja konačnih pretpostavki za operativno ustrojavanje nove profesije i poslova unutarnje revizije u tijelima državne uprave,
- stalnoj koordinaciji s tijelima državne uprave na ustrojavanju unutarnje revizije,
- pripremanju za predlaganje zahtjeva i dobivanju odobrenja Europske komisije za novi projekt *Daljnji razvoj unutarnjih financijskih kontrola i unutarnje revizije u Republici Hrvatskoj*, kroz CARDS 2004.,
- suradnji s međunarodnim institucijama (Svjetskom bankom i drugim domaćim i inozemnim institucijama) koje su nadzirale stanje i razvoj unutarnjih financijskih kontrola te uvođenje unutarnje revizije u Republici Hrvatskoj,
- suradnji na usklađivanju Nacionalnog programa Republike Hrvatske za pridruživanje EU za 2004. (Poglavlje 28.), te u pripremi istog programa za 2005.,
- izradbi Nacrta zakona o reviziji,
- davanju mišljenja na prijedloge zakonskih akata i drugih dokumenata pripremljenih od drugih uprava Ministarstva financija,
- uspostavljanju i održavanju web internetske stranice Uprave za unutarnju reviziju i nadzor projekta (pifc.mfin.hr), u sklopu internetske stranice Ministarstva financija,
- rješavanju predmeta nadzora po pisanim prijavama,
- sudjelovanju na raznim seminarima o temi unutarnje financijske kontrole i unutarnje revizije, te ostalim poslovima.

Na temelju donesenih dokumenata u 2004. su naznačeni poslovi i nadležnosti ove uprave. Tako je Pravilnik o unutarnjoj reviziji proračunskih korisnika (Narodne novine 111/04), donesen u kolovozu 2004., propisao uvjete koje treba ispunjavati unutarnji revizor, standarde i metodologiju rada unutarnje revizije, kriterije na temelju kojih proračunski korisnici uređuju unutarnju reviziju te način usklađivanja rada unutarnje revizije proračunskih korisnika. Obveza donošenja Pravilnika proizlazi iz odredaba članaka 137. i 138. Zakona o proračunu (Narodne novine 96/03).

Dokument *Strategija razvoja unutarnje financijske kontrole i unutarnje revizije u Republici Hrvatskoj* Vlada Republike Hrvatske donijela je na sjednici 2. rujna 2004. Svrha je strateškog dokumenta o PIFC-u iznijeti ključne elemente o sadašnjem stanju te o razvojnoj strategiji za uspostavljanje i razvoj sveobuhvatne i

..... učinkovite unutarnje financijske kontrole u javnom sektoru Republike Hrvatske. Važnost izradbe ovoga dokumenta Vlada Republike Hrvatske navela je u odgovorima na Upitnik EK (Poglavlje 28.)

Sustav unutarnje financijske kontrole (PIFC) sastoji se od tri osnovna elementa:

1. financijsko upravljanje i unutarnja kontrola
2. unutarnja revizija
3. središnja harmonizacijska jedinica, odnosno Uprava u Ministarstvu financija zadužena za uspostavljanje ovoga sustava.

Razvojna strategija PIFC-a, istovjetna za nacionalna sredstva i za sredstva EU, od velike je važnosti u postupku integriranja Republike Hrvatske u Europsku uniju. Moguće su izmjene i dopune Strategije tijekom procesa pridruživanja, ovisno o zahtjevima Europske unije i stečenim iskustvima.

U skladu s međunarodno prihvaćenim standardima, praksom razvijenom u Europskoj komisiji i zemljama članicama, odnosno u skladu s preporukama EU, pojam "unutarnja financijska kontrola u javnom sektoru" podrazumijeva cjelokupni, objedinjeni sustav koji uspostavlja Vlada Republike Hrvatske radi kontroliranja, revidiranja i izvještavanja o korištenju nacionalnih proračunskih sredstava i sredstava EU.

Predloženi koncept za Republiku Hrvatsku, u svrhu postizanja djelotvornog i transparentnog funkcioniranja PIFC-a, u dokumentu *Strategija razvoja unutarnjih financijskih kontrola i unutarnje revizije* u potpunosti će poštovati tri elementa:

- I. Upravljačku odgovornost za prikupljanje i potrošnju javnih sredstava, uključujući odgovornost za uspostavljanje i održavanje učinkovitih sustava financijskog upravljanja i kontrole (FMC)

Uspostava i provedba sustava FMC-a, uključujući skup pravila radi postizanja učinkovitog, djelotvornog i ekonomičnog korištenja raspoloživih sredstava (uključujući inozemna sredstva), pripada pod odgovornost čelnika i rukovodstva svake institucije (ministarstva ili TDU). Čelnici su odgovorni za funkcioniranje, djelotvornost i razvoj sustava financijskog upravljanja i kontrole. Dužnosnici preuzimaju odgovornost za nadzor sustava financijskog upravljanja i kontrole, za razvoj toga sustava i za povezanu financijsku odgovornost. Sustav FMC-a sastoji se od:

- a) neovisnih funkcija *ex ante* i *ex post* financijske kontrole.
Ex ante financijska kontrola niz je kontrolnih djelatnosti prijeko potrebnih za donošenje financijskih odluka koje se odnose na korištenje proračunskih sredstava, na obveze, postupke javne nabave, ugovore i s njima povezane isplate te na povrat neopravdano uplaćenih iznosa.
Ex post financijska kontrola jest provjera da li su proračunska sredstva korištena zakonito, svrhovito i pravodobno.
- b) funkcija računovodstva i financijskog izvještavanja
- c) procedure pripreme, obradbe i pohrane financijskih i ostalih dokumenata.

Za uspješno funkcioniranje sustava FMC-a obvezna je primjena načela podjele dužnosti.

Sustav je usklađen s vrijedećim zakonodavstvom, proračunskim odredbama i načelima dobrog financijskog upravljanja, odnosno s načelima transparentnosti, učinkovitosti, djelotvornosti i ekonomičnosti. Sustav FMC-a sadrži sve mjere za kontroliranje i upravljanje ukupnim državnim prihodima/primicima, rashodima/izdacima, imovinom i obvezama. Sustav FMC-a obuhvaća sve unutarnje kontrolne sustave i procedure u javnom sektoru.

Ex ante kontrole uvode čelnici kako bi se osiguralo učinkovito poslovanje javnog sektora, odnosno da bi se javna sredstva (uključujući i inozemna) odgovarajuće trošila i tako se ostvarili postavljeni ciljevi.

Glavni su ciljevi FMC-a osigurati:

- pouzdanost i cjelovitost informacija, osobito financijskih informacija,
- usklađenost s politikama, planovima, procedurama, zakonima i propisima,
- zaštitu imovine,
- ekonomičnu, učinkovitu i djelotvornu uporabu resursa.

Neovisna unutarnja revizija u svakom ministarstvu i u svakoj javnoj instituciji osigurava postojanje i djelotvorno funkcioniranje cjelovitoga sustava unutarnjih kontrola.

..... II. Funkcionalno neovisna unutarnja revizija, osposobljena za obavljanje revizije sustava i revizije poslovanja

Unutarnja revizija neovisna je, objektivna aktivnost davanja stručnog mišljenja, oblikovana na način da pridodaje vrijednost i poboljšava poslovanje organizacije. Pomaže organizaciji da ostvari svoje ciljeve uvođenjem sustavnoga, disciplinarnog pristupa procjenjivanju i povećanju učinkovitosti procesa upravljanja rizikom, kontrole i gospodarenja.

Unutarnja revizija objektivno i stručno procjenjuje sustave unutarnjih kontrola, upozorava na uočene slabosti i daje preporuke za njihovo otklanjanje.

U svome će radu primjenjivati međunarodne standarde unutarnje revizije i najbolju praksu zemalja članica EU.

Sustav unutarnjih kontrola propisani je sustav financijskih i ostalih vrsta pravila i procedura poslovnih procesa, uključujući organizacijske strukture, metode i postupke, koje je uspostavio čelnik proračunskog korisnika u sklopu svoga djelokruga kako bi osigurao zakonito, ekonomično, učinkovito i djelotvorno odvijanje cjelokupnog poslovanja.

Unutarnja revizija nije nadopuna i zamjena za upravljačke procese, već pomoć čelniku u ostvarenju ciljeva iz djelokruga proračunskog korisnika.

Unutarnji revizori neovisni su u svome radu, koji obavljaju na temelju strateškog i godišnjeg plana što ga odobrava čelnik institucije, a isto tako i u obavljanju unutarnje revizije i izvještavanju o rezultatima. Čelnik je odgovoran za praćenje provedbe preporuka unutarnjeg revizora.

III. Središnji sustav harmonizacije i koordinacije za sustav financijskog upravljanja i kontrole te unutarnje revizije

U skladu s praksom u EU i drugim zemljama, potrebno je uspostaviti središnju jedinicu (upravu) za usklađivanje metodologija FMC-a i unutarnje revizije za sva ministarstva/TDU. Tako je u Ministarstvu financija uspostavljena Uprava za unutarnju reviziju i nadzor, odnosno Središnja harmonizacijska jedinica. Ta jedinica odgovorna je za razvoj i provedbu metodologije i standarda. Djelokrug te jedinice jest razvoj procedura i izradba priručnika za financijsko upravljanje i kontrolu te unutarnju reviziju, izradba predložka povelje za unutarnju reviziju i etičkoga kodeksa za državne službenike uključene u unutarnju reviziju. Središnja jedinica razvija i metodologiju za analizu rizika kojom se trebaju koristiti sve javne institucije. K tomu, daje metodološke smjernice u vezi s pitanjima financijske kontrole i unutarnje revizije, procjenjuje aktivnosti službi za unutarnju reviziju, nadgleda provedbu utvrđenih zahtjeva i analizira funkcije jedinica za unutarnju reviziju u javnim pravnim subjektima.

Središnja harmonizacijska jedinica nadležna je za izobrazbu i certificiranje unutarnjih revizora u javnom sektoru.

Ova jedinica podnosi Vladi godišnje izvješće o unutarnjoj reviziji i FMC-u na temelju konsolidiranja i analize godišnjih izvješća koja su joj podnijela različita ministarstva i TDU, odnosno jedinice za unutarnju reviziju.

Osnovna zadaća Središnje harmonizacijske jedinice jest program izobrazbe unutarnjih revizora.

U 2004. godini u program izobrazbe unutarnjih revizora, što ga je pripremio projektni partner, tvrtka SOFRECO, bilo je uključeno ukupno 40 polaznika. Izobrazbu je izvodila inozemna konzultantska tvrtka specijalizirana za izobrazbu unutarnjih revizora u javnom odnosno privatnom sektoru. Od ukupno sedam predviđenih modula za dva kruga polaznika izvedeno je prvih pet modula, a nastavak izobrazbe predviđen je u 2005. Time su polaznici stekli potrebna teoretska znanja da mogu uz pomoć lokalnih stručnjaka projekta obavljati početne revizije u svojim ministarstvima. Za potrebe revizije izrađen je priručnik kojim se detaljnije propisuje metodologija rada unutarnje revizije, tj. postupci i načini provođenja unutarnje revizije. Pri izradbi priručnika surađivalo se s Projektnim timom CARDS 2002. Priručnik unutarnje revizije dobio je i obvezno ga koristiti svaki unutarnji revizor. Priručnik će se s vremenom nadopunjavati i mijenjati s obzirom na iskustva stečena tijekom provođenja revizije.

U sklopu edukacije unutarnjih revizora tijekom 2004. godine obavljene su sljedeće pilot-revizije procesa:

- Revizija naloga za službena putovanja,
- Revizija povrata novčanih sredstava za krivo ili više uplaćene sudske i/ili upravne pristojbe,
- Revizija procesa javne nabave Ministarstva financija,
- Revizija izvršavanja plaćanja po ulaznim računima dobavljača za primljena dobra/usluge,
- Revizija procjene učinkovitosti kontrolnih funkcija proračunskog nadzora (započeta).

Tijekom godine uspostavljena je suradnja s međunarodnim i domaćim institucijama, i to s:

- Međunarodnim monetarnim fondom (IMF) u vezi s izvještajem o stanju standarda i pravila (ROSC),
- Svjetskom bankom u vezi s misijom za utvrđivanje pouzdanosti financijskih procesa i u vezi s Programskim zajmom za prilagodbu (PAL),
- Hrvatskom zajednicom računovodstvenih i financijskih djelatnika.

Uprava je surađivala u usklađivanju Nacionalnog programa Republike Hrvatske za 2004. i pripremama nacionalnog programa za 2005. godinu, vezano uz Poglavlje 28.

U proceduri donošenja Zakona o državnoj reviziji sudjelovalo se u radu saborskih odbora i tijela.

Zaposlenici Uprave tijekom 2004. su godine, uz redovitu edukaciju, prema programu za obrazovanje unutarnjih revizora sudjelovali na različitim seminarima, od kojih su najznačajniji:

- Seminar o PIFC-u, DG Budget, Bruxelles, 25. - 26. 10. 2004.
- 2. radionica središnjih harmonizacijskih jedinica država članica EU i država kandidata, Balatonsozd, Mađarska, 29. 11. - 2. 12. 2004.
- Unutarnja kontrola, Center od Excelence in Finance, Ljubljana, 19. - 21. 5. 2004., te drugi seminari organizirani u Republici Hrvatskoj, a odnose se na unutarnju reviziju i financijske kontrole.

ZAKLJUČAK

Tijekom 2004., zajedno sa stručnjacima projekta CARDS 2002. *Razvoj unutarnjih financijskih kontrola i unutarnje revizije u Republici Hrvatskoj* učinjeno je dosta toga na uspostavi sustava unutarnjih financijskih kontrola, a posebice unutarnje revizije. Međutim, to je samo početak, a razvoj i intenzivnije provođenje idućih aktivnosti očekuje se u 2005. i nadalje, kada je u svim tijelima državne uprave potrebno ustrojiti neovisne i objektivne jedinice unutarnje revizije, te uspostaviti unutarnje financijske kontrole radi učinkovitog, djelotvornog i ekonomičnog upravljanja javnim sredstvima.

12. Unutarnje ustrojstvo Ministarstva financija u 2004. godini

12.1. Unutarnje ustrojstvo Ministarstva financija

(Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija - Narodne novine 70/01., 71/03. i 198/03.)

Unutarnje ustrojstvo Ministarstva financija uređeno je Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija (Narodne novine, br. 70/01., 71/03. i 198/03.).

Radom Ministarstva financija upravlja ministar financija, kojega zamjenjuje državni tajnik.

Za obavljanje poslova iz djelokruga Ministarstva ustrojene su sljedeće upravne organizacije i druge unutarnje ustrojstvene jedinice:

1. Zavod za makroekonomske analize i planiranje
2. Državna riznica
3. Uprava za međunarodne financijske institucije i europske integracije
4. Uprava za financiranje programa i projekata pomoći Europske unije
5. Uprava za gospodarstvo
6. Uprava za financijski sustav
7. Samostalna služba za izgradnju i održavanje graničnih prijelaza i carinskih objekata
8. Uprava za unutarnju reviziju i nadzor
9. Samostalna služba za drugostupanjski upravni postupak
10. Kabinet ministra
11. Tajništvo Ministarstva.

Upravne organizacije u sastavu Ministarstva i ustrojstvene jedinice osnovane posebnim zakonom jesu:

1. Porezna uprava
2. Carinska uprava
3. Devizni inspektorat
4. Ured za sprječavanje pranja novca.

12.2. Djelokrug unutarnjih ustrojstvenih jedinica Ministarstva financija

Zavod za makroekonomske analize i planiranje obavlja poslove analiza i prognoza makroekonomskih kretanja, posebice analizira i planira fiskalnu politiku na razini državnog proračuna, izvanproračunskih fondova, te lokalne uprave i samouprave, analizira monetarnu politiku i politiku tečaja, sudjeluje u aktivnostima državne suradnje s međunarodnim institucijama, te poslovima u vezi s nastupom Republike Hrvatske na međunarodnom financijskom tržištu i agencijama za ocjenu kreditne sposobnosti Republike Hrvatske, priprema mjesečni i godišnji statistički prikaz Ministarstva financija, te obavlja i druge poslove po nalogu ministra.

Državna riznica obavlja poslove što se odnose na pripremu i konsolidaciju proračuna, izvršavanje državnog proračuna, državno računovodstvo te upravljanje gotovinom i javnim dugom.

U Državnoj riznici ustrojeni su: Sektor za pripremu državnog proračuna, Sektor za izvršavanje državnog proračuna, Sektor za upravljanje javnim dugom, Odjel za unapređenje sustava, Odjel proračunskog nadzora.

Sektor za pripremu državnog proračuna izrađuje osnove za planiranje financiranja javnih potreba na razini države, lokalne i područne (regionalne) samouprave i izvanproračunskih fondova, izrađuje državni proračun, predlaže financijske planove izvanproračunskih fondova, obavlja konsolidaciju opće države (državni proračun, izvanproračunski fondovi i proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave), izrađuje zakonske propise i podzakonske akte iz svog djelokruga, izrađuje izvješća o javnoj potrošnji, te obavlja druge poslove po nalogu ministra.

Sektor za izvršavanje državnog proračuna izrađuje nacrt završnog računa državnog proračuna, nacrt završnog računa proračunske rezerve i dinamički plan izvršavanja državnog proračuna, izvršava državni proračun i obavlja administrativne poslove u vezi s izvršavanjem proračuna, uređuje sustav proračunskog računovodstva, sastavlja i podnosi financijske izvještaje i godišnji obračun državnog proračuna, te obavlja i druge poslove po nalogu ministra.

Sektor za upravljanje javnim dugom registrira neposredne i uvjetne obveze po javnom dugu, ugovara kreditna zaduženja i provodi izdavanje vrijednosnih papira na domaćem i vanjskom tržištu, upravlja portfeljom javnog duga s obzirom na izvore, ročnost, valutnu i kamatnu strukturu, priprema prijedloge odluka o izdavanju državnih jamstava, evidentira i vodi brigu o zajmovima koje daje država.

Odjel za unapređenje sustava sudjeluje u prilagodbi poslovnog sustava informatičkom sustavu Državne riznice, brine se o informacijskom sustavu Državne riznice, pruža podršku korisnicima sustava Državne riznice.

Odjel proračunskog nadzora obavlja poslove proračunskog nadzora radi osiguranja zakonitog i svrhovitog korištenja proračunskih sredstava.

Uprava za međunarodne financijske institucije i europske integracije priprema zakonske propise koji se odnose na financijske odnose s inozemstvom, obavlja poslove u vezi s multilateralnom financijskom suradnjom i obvezama iz članstva Republike Hrvatske u međunarodnim i regionalnim financijskim institucijama, priprema i prati financijsku provedbu investicijskih projekata i programa te tehničke pomoći putem međunarodnih financijskih institucija, obavlja poslove iz djelokruga Ministarstva financija koji se odnose na približavanje Republike Hrvatske europskim integracijama, te obavlja i druge poslove po nalogu ministra.

Uprava za financiranje programa i projekata pomoći Europske unije obavlja poslove u vezi s financiranjem, nabavom, plaćanjem, nadzorom i revizijom provedbe svih programa i projekata pomoći Europske unije Republici Hrvatskoj. Predlaže godišnje i višegodišnje planove financiranja programa i projekata, provodi natječaje te sklapa ugovore o nabavi usluga, robe i radova, upravlja sustavom za financijsko praćenje provedbe projekata i tijekom financijskih sredstava te obavlja i druge poslove po nalogu ministra.

Uprava za gospodarstvo planira i prati naplatu neporeznih i kapitalnih prihoda, prati realizaciju gospodarskih programa, prati i analizira poslovanje određenih trgovačkih društava i javnih poduzeća od državnog interesa, prati posljedice elementarnih nepogoda i posljedice ratnih šteta, obavlja poslove u vezi s koncesijama, prati stanje društava koja su dobila državna jamstva te obavlja druge poslove po nalogu ministra.

Uprava za financijski sustav sudjeluje u izradbi zakonskih propisa iz područja bankarskoga i deviznog sustava, sustava osiguranja i platnog prometa, tržišta novca i tržišta kapitala, analizira i predlaže mjere za poboljšanje tih sustava, obavlja inspekcijski nadzor određenih financijskih institucija te obavlja i druge poslove po nalogu ministra.

Samostalna služba za izgradnju i održavanje graničnih prijelaza i carinskih objekata bavi se pripremom, građenjem, rekonstrukcijom i davanjem na uporabu novih graničnih prijelaza te investicijskim i tekućim

održavanjem novoizgrađenih i postojećih graničnih prijelaza i drugih carinskih objekata, provodi javne natječaje u skladu s propisima o javnoj nabavi, usklađuje potrebe ostalih ministarstava i tijela državne uprave koja državnu službu obavljaju na graničnim prijelazima, sudjeluje u radu mješovitih povjerenstava i radnih skupina s predstavnicima susjednih zemalja. Obavlja i ostale poslove u vezi s upravljanjem državnom imovinom na graničnim prijelazima.

Uprava za unutarnju reviziju i nadzor obavlja stalni i cjeloviti nadzor poslovanja Ministarstva financija i druge poslove po nalogu ministra.

Samostalna služba za drugostupanjski upravni postupak rješava po žalbama Porezne uprave, Carinske uprave i županijskih upravnih tijela iz područja financija te po izvanrednim pravnim lijekovima iz svoje nadležnosti, obavlja upravni nadzor nad provedbom zakona i drugih propisa te zakonitošću rada i postupanja prvostupanjskog tijela, surađuje u pripremanju nacрта prijedloga zakona i međunarodnih ugovora iz područja poreza i carina te provodi ostale drugostupanjske postupke iz djelokruga Ministarstva.

Kabinet ministra obavlja protokolarne poslove za ministra, poslove u vezi s predstavkama i pritužbama građana, odnosa s javnošću, administrativne poslove vezane uz komunikaciju s Vladom i Hrvatskim saborom, te druge poslove po nalogu ministra financija.

Tajništvo Ministarstva usklađuje rad unutarnjih ustrojstvenih jedinica i upravnih organizacija u Ministarstvu, koordinira izradbu nacрта prijedloga zakona i drugih propisa iz djelokruga Ministarstva, vodi kadrovsku politiku, obavlja stručne poslove iz područja radnih odnosa, izrađuje prijedlog plana stručnog usavršavanja i osposobljavanja državnih službenika i namještenika, obavlja poslove u vezi s informatizacijom, brine se o urednom i pravilnom korištenju imovine i sredstava za rad te obavlja računovodstvene, opće, tehničke i pomoćne poslove i druge poslove po nalogu ministra.

Porezna uprava organizira, koordinira, prati i kontrolira naplatu poreza, pristojba i drugih proračunskih prihoda, provodi inspekcijski nadzor, provodi ovrhe radi naplate poreza, prati i analizira primjenu poreznih propisa i funkcioniranje poreznog sustava, te predlaže rješenja u području porezne politike.

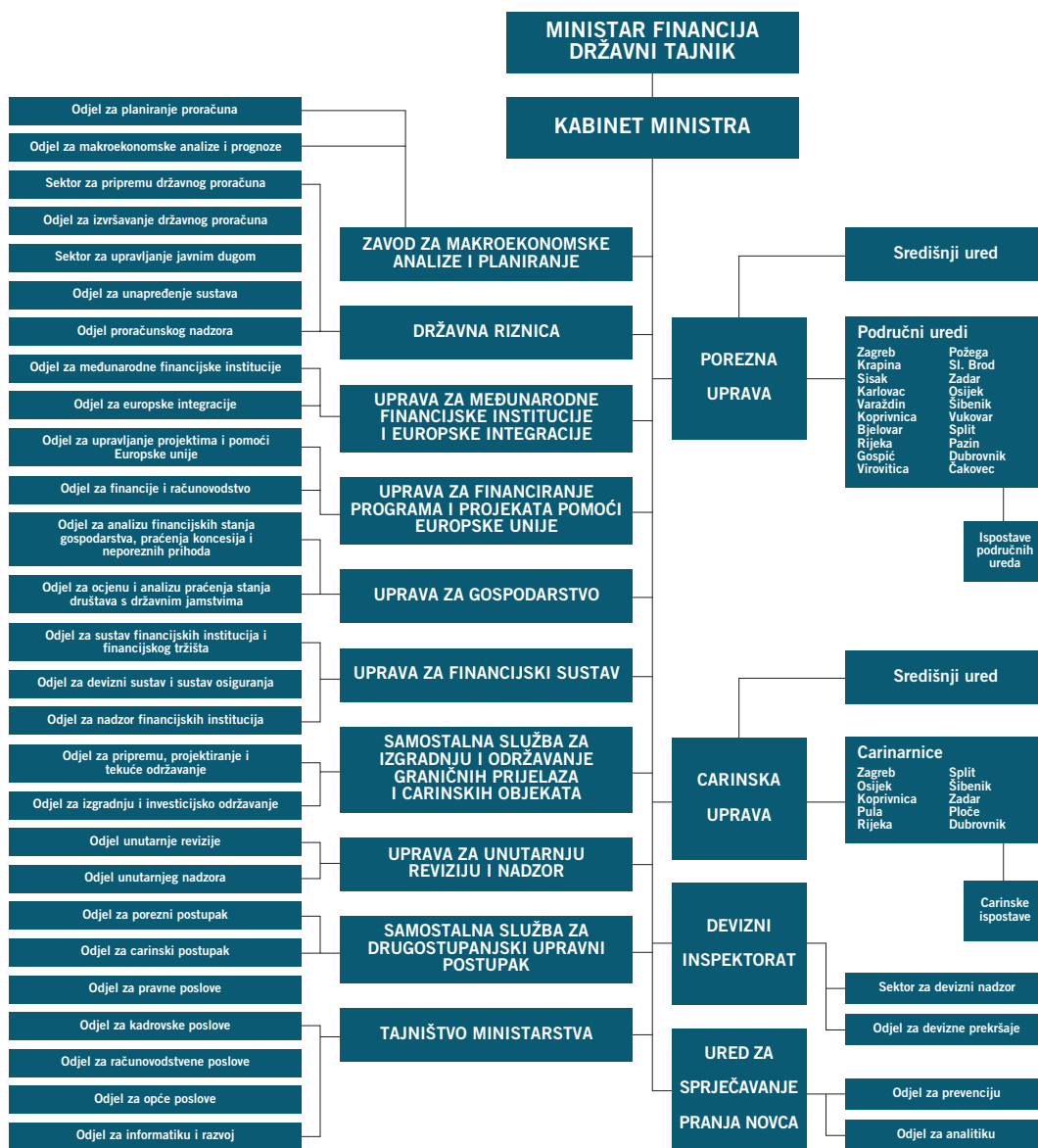
Carinska uprava priprema i predlaže sustavna rješenja i mjere tekuće ekonomske politike u području carinskog sustava, sustava carinske i izvancarinske zaštite, te slobodnih zona, organizira i nadzire rad carinske službe, obavlja carinski nadzor u robnom i putničkom prometu s inozemstvom, obavlja nadzor i kontrolu obračuna i naplate carina, trošarina i drugih davanja koja se obračunavaju pri carinjenju robe, vodi upravni i carinsko prekršajni postupak i postupak o prekršajima u vezi s trošarinama, obavlja i druge poslove po nalogu ministra.

Devizni inspektorat obavlja inspekcijski nadzor i vodi prekršajni postupak u prvom stupnju u području deviznog i vanjskotrgovinskog poslovanja, te kreditnog poslovanja s inozemstvom, kao i druge poslove po nalogu ministra.

Ured za sprječavanje pranja novca prikuplja, analizira, analitički obrađuje i pohranjuje Zakonom o sprječavanju pranja novca propisane podatke o transakcijama, obavlja neposredni nadzor obveznika nad provedbom Zakona, surađuje s odgovarajućim tijelima i službama pojedinih država koje se bave sprječavanjem pranja novca, dostavlja obavijesti o sumnjivim transakcijama nadležnim državnim tijelima na daljnje postupanje, u suradnji s nadležnim tijelima poduzima mjere za sprječavanje i otkrivanje pranja novca te obavlja druge poslove po nalogu ministra.

Radom Državne riznice upravlja glavni državni rizničar, radom Tajništva Ministarstva upravlja tajnik Ministarstva, radom zavoda i uprava upravljaju pomoćnici ministra, radom samostalnih službi upravljaju načelnici samostalnih službi, radom Porezne i Carinske uprave upravljaju ravnatelji - pomoćnici ministra, radom Deviznog inspektorata upravlja glavni devizni inspektor - pomoćnik ministra, a radom Ureda za sprječavanje pranja novca upravlja predstojnik Ureda.

Prilog 1. Osnovni makroekonomski pokazatelji gospodarstva Republike Hrvatske

	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.
Stopa rasta BDP-a (%)	-0,9	2,9	4,4	5,2	4,3	3,8
BDP, po stanovniku (EUR)	4.102	4.560	4.998	5.451	5.747	6.220
Potrošačke cijene, prosjek (%)	4,0	4,6	3,8	1,7	1,8	2,1
Proizvođačke cijene, prosjek (%)	2,5	9,7	3,6	-0,4	1,9	3,5
Broj nezaposlenih, kraj razdoblja	341.730	378.544	395.141	366.162	318.684	317.577
Stopa nezaposlenosti, kraj razdoblja	20,4	22,6	23,1	21,5	19,1	18,5
Stopa anketne nezaposlenosti, prosjek (%)	13,6	16,1	15,9	14,9	14,3	13,8
Prosječna mjesečna bruto plaća, stopa rasta (%)	10,2	7,0	3,9	6,0	4,8	6,4
Prosječna mjesečna bruto plaća, kune	4.551	4.869	5.061	5.366	5.623	5.985
Prosječna mjesečna neto plaća, stopa rasta (%)	13,9	8,9	6,5	5,0	5,9	5,9
Prosječna mjesečna neto plaća, kune	3.055	3.326	3.541	3.720	3.940	4.173
Fizički obujam industrijske proizvodnje, stopa rasta (%)	-1,4	1,7	6,0	5,4	4,1	3,7
Promet u trgovini na malo, realna stopa rasta (%)	-0,4	14,4	9,5	12,6	3,7	2,6
Noćenja turista, stopa rasta (%)	-15,0	45,0	11,0	3,0	4,0	2,0
Indeks fizičkog obujma građevinskih radova, stopa rasta (%)	-7,7	-9,1	3,6	12,8	22,8	2,0
Tečaj HRK/USD, prosjek	7,11	8,28	8,34	7,86	6,70	6,04
Tečaj HRK/USD, kraj razdoblja	7,65	8,16	8,36	7,15	6,12	5,64
Tečaj HRK/EUR, prosjek	7,58	7,63	7,47	7,41	7,56	7,50
Tečaj HRK/EUR, kraj razdoblja	7,68	7,60	7,37	7,44	7,65	7,67
Vanjskotrgovinska bilanca (mil. USD)	-3.485	-3.455	-4.481	-5.818	-8.022	-8.565
Izvoz (mil. USD)	4.247	4.432	4.666	4.904	6.187	8.024
Uvoz (mil. USD)	7.732	7.887	9.147	10.722	14.209	16.589
Tekući račun platne bilance (mil. EUR)	-1.313	-490	-818	-2.097	-1.757	-1.258
Tekući račun platne bilance (% BDP-a)	-7,0	-2,5	-3,7	-8,7	-7,3	-5,2
Ukupni vanjski dug, krajem razdoblja (mil. USD)	10.143	11.282	11.870	15.680	24.759	30.859
Ukupni vanjski dug, krajem razdoblja (mil. EUR)	10.101	12.109	13.458	15.055	19.811	22.675
Devizne rezerve HNB, krajem razdoblja (mil. EUR)	3.013	3.783	5.334	5.651	6.554	6.436
Kamatna stopa na trezorske zapise od 91 dan, kraj razdoblja	11,50%	7,50%	4,00%	2,00%	4,00%	3,80%
ZIBOR (3 mj.), prosjek	15,30%	11,10%	7,90%	4,60%	5,50%	7,35%

Izvor: Državni zavod za statistiku, Hrvatska narodna banka, Ministarstvo financija

Prilog 2. Prihodi državnog proračuna 2002. - 2004.

	(000 HRK)	2002.	2003.	Indeks 2003./2002.	2004.	Indeks 2004./2003.
1	PRIHODI	69.651.075,3	74.677.473,7	107,2	80.463.518,2	107,7
11	Porezi	42.810.173,7	45.281.076,4	105,8	47.149.861,9	104,1
111	Porezi na dohodak, dobit i kapitalnu dobit	6.022.403,1	6.189.047,2	102,8	6.259.713,1	101,1
1111	Porez na dohodak	3.363.295,1	3.114.580,8	92,6	3.128.273,0	100,4
1112	Porez na dobit	2.659.108,0	3.074.466,4	115,6	3.131.440,1	101,9
113	Porezi na imovinu	294.555,6	289.926,0	98,4	355.823,3	122,7
1134	Porez na financijske i kapitalne transakcije	294.555,6	289.926,0	98,4	355.823,3	122,7
114	Porezi na dobra i usluge	33.974.099,2	36.651.147,6	107,9	38.602.220,8	105,3
1141	Opći porezi na dobra i usluge	26.089.212,5	28.260.009,3	108,3	30.013.661,2	106,2
11411	Porez na dodanu vrijednost	25.952.486,3	28.129.299,9	108,4	29.864.904,7	106,2
11412	Porez na prodaju	136.726,2	130.709,4	95,6	148.756,5	113,8
1142	Trošarine	7.474.168,1	7.850.993,1	105,0	7.941.553,7	101,2
1144	Porezi na posebne usluge	39.624,4	7.903,3	19,9	26.216,5	331,7
1145	Porezi na korištenje dobara, ili na dozvolu za korištenje dobara ili za obavljanje djelatnosti	126.558,7	182.348,1	144,1	226.812,5	124,4
11452	Ostali porezi na korištenje dobara, ili na dozvolu za korištenje dobara ili za obavljanje djelatnosti	126.558,7	182.348,1	144,1	226.812,5	124,4
1146	Ostali porezi na dobra i usluge	244.535,5	349.893,8	143,1	393.976,9	112,6
115	Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	2.050.624,3	1.810.866,2	88,3	1.590.727,3	87,8
1151	Carine i ostale takse na uvoz	2.050.624,3	1.810.866,2	88,3	1.590.727,3	87,8
116	Ostali porezi	468.491,5	340.089,4	72,6	341.377,4	100,4
12	Socijalni doprinosi	25.189.614,1	27.416.930,5	108,8	29.477.597,2	107,5
121	Doprinosi za socijalno osiguranje	25.189.614,1	27.416.930,5	108,8	29.477.597,2	107,5
1211	Doprinosi zaposlenika	0,0	12.334.662,0	-	13.139.274,1	106,5
1212	Doprinosi poslodavaca	1.605.081,6	14.323.245,2	892,4	15.737.707,0	109,9
1213	Doprinosi od samozaposlenih ili nezaposlenih	455.559,6	759.023,3	166,6	600.616,1	79,1
1214	Neklasificirani doprinosi	23.128.972,9	0,0	-	0,0	-
13	Pomoći	0,0	10.406,5		10.121,5	97,3
131	Pomoći od stranih vlada	0,0	0,0	-	684,1	
1311	Tekuće	0,0	0,0	-	571,0	
1312	Kapitalne	0,0	0,0	-	113,1	
132	Pomoći od međunarodnih organizacija	0,0	10.406,5		9.437,4	90,7
1321	Tekuće	0,0	10.406,5		9.437,4	90,7
1322	Kapitalne	0,0	0,0	-	0,0	-
133	Pomoći unutar opće države	0,0	0,0	-	0,0	-
14	Ostali prihodi	1.651.287,5	1.969.060,3	119,2	3.825.937,6	194,3
141	Prihodi od imovine	622.899,7	417.485,5	67,0	2.667.701,0	639,0
1411	Kamate	14.105,6	19.433,0	137,8	35.752,0	184,0
1412	Dividende	115.129,8	108.122,9	93,9	1.868.840,6	1.728,4
1413	Povlačenje iz prihoda kvazikorporacija	361.950,2	5,1	0,0	146.819,9	
1414	Prihodi od imovine temeljem osiguranja	0,0	0,0	-	0,0	-
1415	Zakupnina (koncesije i slično)	131.714,1	289.924,5	220,1	616.288,5	212,6
142	Prodaja robe i usluga	625.218,7	749.462,7	119,9	676.950,9	90,3
1421	Prodaja od strane tržišnih ustanova	0,0	0,0	-	0,0	-
1422	Administrativne takse	257.485,7	305.448,1	118,6	312.994,2	102,5
1423	Prihod od slučajne prodaje na tržištu	367.733,0	444.014,6	120,7	363.956,7	82,0
1424	Obračunata prodaja dobara i usluga	0,0	0,0	-	0,0	-
143	Naknade, kazne i globe	333.802,6	307.167,5	92,0	342.370,6	111,5
144	Neobvezni prijenosi osim potpora	0,0	1.522,6		248,5	16,3
1441	Tekući	0,0	1.522,6		248,5	16,3
1442	Kapitalni	0,0	0,0	-	0,0	-
145	Razni i neprepoznati prihodi	69.366,5	493.422,0	711,3	138.666,6	28,1

Prilog 3. Rashodi državnog proračuna 2002. - 2004.

	(000 HRK)	2002.	2003.	Indeks 2003./2002.	2004.	Indeks 2004./2003.
2	RASHODI	70.397.350,9	77.075.487,4	109,5	83.131.114,4	107,9
21	Naknade zaposlenima	19.534.161,7	21.225.816,1	108,7	22.268.286,7	104,9
211	Plaće i nadnice	16.677.053,8	18.037.101,2	108,2	18.888.605,2	104,7
212	Socijalni doprinosi	2.857.107,9	3.188.714,9	111,6	3.379.681,5	106,0
2121	Stvarni socijalni doprinosi	2.857.107,9	3.188.714,9	111,6	3.379.681,5	106,0
2122	Obračunati socijalni doprinosi	0,0	0,0		0,0	
22	Korištenje dobara i usluga	4.391.924,0	4.170.610,6	95,0	4.358.720,5	104,5
23	Potrošnja dugotrajne imovine	0,0	0,0		0,0	
24	Kamate	3.263.574,2	3.587.328,9	109,9	3.972.466,3	110,7
241	Inozemne	1.887.009,3	1.879.419,9	99,6	1.976.502,3	105,2
242	Tuzemne	1.376.564,9	1.707.909,0	124,1	1.995.964,0	116,9
243	Unutar opće države	0,0	0,0		0,0	
25	Subvencije	2.104.974,5	4.292.712,4	203,9	4.968.068,5	115,7
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	657.422,2	1.942.931,7	295,5	2.783.462,4	143,3
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	1.447.552,3	2.349.780,7	162,3	2.184.606,1	93,0
26	Pomoći	4.161.544,5	3.746.958,2	90,0	3.420.326,9	91,3
261	Inozemnim vladama	66.004,3	43.918,0	66,5	76.464,4	174,1
2611	Tekuće	66.004,3	43.918,0	66,5	46.500,0	105,9
2612	Kapitalne	0,0	0,0		29.964,4	
262	Međunarodnim organizacijama	38.682,7	41.239,1	106,6	83.433,8	202,3
2621	Tekuće	38.682,7	41.239,1	106,6	83.433,8	202,3
2622	Kapitalne	0,0	0,0		0,0	
263	Unutar opće države	4.056.857,5	3.661.801,1	90,3	3.260.428,7	89,0
2631	Tekuće	3.956.782,1	3.198.504,5	80,8	2.498.597,5	78,1
2632	Kapitalne	100.075,4	463.296,6	462,9	761.831,2	164,4
27	Socijalne naknade	34.256.888,5	36.204.270,1	105,7	39.730.886,6	109,7
271	Socijalne naknade iz osiguranja	17.950.808,8	28.917.771,5	161,1	28.189.471,6	97,5
272	Naknade za socijalnu pomoć	15.943.381,4	6.731.909,7	42,2	11.177.314,8	166,0
273	Socijalne naknade za zaposlenike	362.698,3	554.588,9	152,9	364.100,2	65,7
28	Ostali rashodi	2.684.283,5	3.847.791,1	143,3	4.412.358,9	114,7
281	Rashodi za imovinu osim kamata	451,8	6.766,9	1.497,8	3.954,6	58,4
282	Razni ostali rashodi	2.683.831,7	3.841.024,2	143,1	4.408.404,3	114,8
2821	Tekući	1.331.109,2	2.325.646,4	174,7	1.842.516,4	79,2
2822	Kapitalni	1.352.722,5	1.515.377,8	112,0	2.565.887,9	169,3

Prilog 4. Transakcije u nefinancijskoj imovini državnog proračuna 2002. - 2004.

	(000 HRK)	2002.	2003.	Indeks 2003./2002.	2004.	Indeks 2004./2003.
31	NEFINANCIJSKA IMOVINA	1.377.002,9	1.812.403,6	131,6	1.419.466,9	78,3
311	Dugotrajna imovina	1.284.191,8	1.795.345,4	139,8	1.384.608,6	77,1
311,1	Nabava: dugotrajna imovina	1.499.188,5	2.019.172,2	134,7	1.624.050,5	80,4
311,2	Prodaja: dugotrajna imovina	214.996,7	223.826,8	104,1	239.441,9	107,0
311,3	Potrošnja dugotrajne imovine: dugotrajna imovina	0,0	0,0	-	0,0	-
3111	Zgrade i građevine	715.757,4	1.199.770,2	167,6	811.476,8	67,6
3111,1	Nabava: zgrade i građevine	929.636,7	1.423.367,0	153,1	1.050.314,9	73,8
3111,2	Prodaja: zgrade i građevine	213.879,3	223.596,8	104,5	238.838,1	106,8
3111,3	Potrošnja dugotrajne imovine: zgrade i građevine	0,0	0,0	-	0,0	-
3112	Postrojenja i oprema	388.336,5	516.597,8	133,0	518.941,0	100,5
3112,1	Nabava: postrojenja i oprema	389.453,9	516.827,8	132,7	519.544,8	100,5
3112,2	Prodaja: postrojenja i oprema	1.117,4	230,0	20,6	603,8	262,5
3112,3	Potrošnja dugotrajne imovine: postrojenja i oprema	0,0	0,0	-	0,0	-
3113	Ostala dugotrajna imovina	180.097,9	78.977,4	43,9	54.190,8	68,6
3113,1	Nabava: ostala dugotrajna imovina	180.097,9	78.977,4	43,9	54.190,8	68,6
3113,2	Prodaja: ostala dugotrajna imovina	0,0	0,0	-	0,0	-
3113,3	Potrošnja dugotrajne imovine: ostala dugotrajna imovina	0,0	0,0	-	0,0	-
312	Zalihe	7,2	0,0	-	0,0	-
313	Pohranjene vrijednosti	69.099,8	5.303,3	7,7	7.518,2	141,8
313,1	Nabava: pohranjene vrijednosti	69.099,8	5.303,3	7,7	7.518,2	141,8
313,2	Prodaja: pohranjene vrijednosti	0,0	0,0	-	0,0	-
314	Neproizvedena imovina	23.704,1	11.754,9	49,6	27.340,1	232,6
314,1	Nabava: neproizvedena imovina	26.743,6	30.513,9	114,1	32.299,2	105,9
314,2	Prodaja: neproizvedena imovina	3.039,5	18.759,0	617,2	4.959,1	26,4
3141	Zemljište	-2.010,2	-18.361,1	-	7.062,3	-
3141,1	Nabava: zemljište	1.029,3	397,9	38,7	12.021,4	3.021,2
3141,2	Prodaja: zemljište	3.039,5	18.759,0	617,2	4.959,1	26,4
3142	Rudna bogatstva	0,0	0,0	-	0,0	-
3142,1	Nabava: rudna bogatstva	0,0	0,0	-	0,0	-
3142,2	Prodaja: rudna bogatstva	0,0	0,0	-	0,0	-
3143	Ostala prirodna imovina	0,0	0,0	-	0,0	-
3143,1	Nabava: ostala prirodna imovina	0,0	0,0	-	0,0	-
3143,2	Prodaja: ostala prirodna imovina	0,0	0,0	-	0,0	-
3144	Nematerijalna neproizvedena imovina	25.714,3	30.116,0	117,1	20.277,8	67,3
3144,1	Nabava: nematerijalna neproizvedena imovina	25.714,3	30.116,0	117,1	20.277,8	67,3
3144,2	Prodaja: nematerijalna neproizvedena imovina	0,0	0,0	-	0,0	-

Prilog 5. Transakcije u financijskoj imovini državnog proračuna 2002. - 2004.

	(000 HRK)	2002.	2003.	Indeks 2003./2002.	2004.	Indeks 2004./2003.
32	NETO FINANCIJSKA IMOVINA	1.649.392,2	-1.320.128,6	-	221.977,3	-
321	Tuzemna	1.635.902,8	-1.330.054,7	-	212.191,5	-
3212	Novac i depoziti	359.542,9	1.146.530,3	318,9	-1.114.263,8	-
3213	Vrijednosni papiri osim dionica	0,0	0,0	-	0,0	-
3213,1	<i>Izdaci</i>	0,0	0,0	-	0,0	-
3213,2	<i>Primici</i>	0,0	0,0	-	0,0	-
3214	Zajmovi	689.541,9	393.362,8	57,0	1.002.955,3	255,0
3214,1	<i>Izdaci</i>	1.014.320,7	1.576.177,4	155,4	1.328.793,9	84,3
3214,2	<i>Primici</i>	324.778,8	1.182.814,6	364,2	325.838,6	27,5
3215	Dionice i ostali udjeli	586.818,0	-2.869.947,8	-	323.500,0	-
3215,1	<i>Izdaci</i>	586.818,0	485.020,0	82,7	448.500,0	92,5
3215,2	<i>Primici</i>	0,0	3.354.967,8	-	125.000,0	3,7
3216	Tehnike rezerve za osiguranje	0,0	0,0	-	0,0	-
3216,1	<i>Izdaci</i>	0,0	0,0	-	0,0	-
3216,2	<i>Primici</i>	0,0	0,0	-	0,0	-
3217	Financijski derivati	0,0	0,0	-	0,0	-
3217,1	<i>Izdaci</i>	0,0	0,0	-	0,0	-
3217,2	<i>Primici</i>	0,0	0,0	-	0,0	-
3218	Ostala potraživanja	0,0	0,0	-	0,0	-
3218,1	<i>Izdaci</i>	0,0	0,0	-	0,0	-
3218,2	<i>Primici</i>	0,0	0,0	-	0,0	-
322	Inozemna	13.489,4	9.926,1	73,6	9.785,8	98,6
3222	Novac i depoziti	0,0	0,0	-	0,0	-
3223	Vrijednosni papiri osim dionica	0,0	0,0	-	0,0	-
3223,1	<i>Izdaci</i>	0,0	0,0	-	0,0	-
3223,2	<i>Primici</i>	0,0	0,0	-	0,0	-
3224	Zajmovi	0,0	0,0	-	0,0	-
3224,1	<i>Izdaci</i>	0,0	0,0	-	0,0	-
3224,2	<i>Primici</i>	0,0	0,0	-	0,0	-
3225	Dionice i ostali udjeli	13.489,4	9.926,1	73,6	9.785,8	98,6
3225,1	<i>Izdaci</i>	13.489,4	9.926,1	73,6	9.785,8	98,6
3225,2	<i>Primici</i>	0,0	0,0	-	0,0	-
3226	Tehnike rezerve za osiguranje	0,0	0,0	-	0,0	-
3226,1	<i>Izdaci</i>	0,0	0,0	-	0,0	-
3226,2	<i>Primici</i>	0,0	0,0	-	0,0	-
3227	Financijski derivati	0,0	0,0	-	0,0	-
3227,1	<i>Izdaci</i>	0,0	0,0	-	0,0	-
3227,2	<i>Primici</i>	0,0	0,0	-	0,0	-
3228	Ostala potraživanja	0,0	0,0	-	0,0	-
3228,1	<i>Izdaci</i>	0,0	0,0	-	0,0	-
3228,2	<i>Primici</i>	0,0	0,0	-	0,0	-
323	Monetarno zlato i SPV	0,0	0,0	-	0,0	-

Prilog 6. Transakcije u obvezama državnog proračuna 2002. - 2004.

	(000 HRK)	2002.	2003.	Indeks 2003./2002.	2004.	Indeks 2004./2003.
33	NETO OBEVEZE	3.772.670,7	2.890.288,7	76,6	4.309.040,4	149,1
33,1	Ukupne otplate	6.240.866,3	6.520.770,5	104,5	13.717.081,5	210,4
33,2	Ukupno zaduživanje	10.013.537,0	9.411.059,2	94,0	18.026.121,9	191,5
331	Tuzemne	1.424.916,2	-159.690,2	-	4.038.705,1	
331,1	Otplate	1.734.325,3	4.146.435,2	239,1	9.009.705,0	217,3
331,2	Zaduživanje	3.159.241,5	3.986.745,0	126,2	13.048.410,1	327,3
3312	Novac i depoziti	0,0	0,0	-	0,0	-
3313	Vrijednosni papiri osim dionica	1.297.359,9	635.810,6	49,0	6.357.475,7	999,9
3313,1	Otplata	1.481.694,3	2.305.093,0	155,6	5.025.194,2	218,0
3313,2	Zaduživanje	2.779.054,2	2.940.903,6	105,8	11.382.669,9	387,0
3314	Zajmovi	127.556,3	-795.500,8	-	-2.318.770,6	-
3314,1	Otplata	252.631,0	1.841.342,2	728,9	3.984.510,8	216,4
3314,2	Zaduživanje	380.187,3	1.045.841,4	275,1	1.665.740,2	159,3
3316	Tehničke rezerve za osiguranje	0,0	0,0	-	0,0	-
3316,1	Otplata	0,0	0,0	-	0,0	-
3316,2	Zaduživanje	0,0	0,0	-	0,0	-
3317	Financijski derivati	0,0	0,0	-	0,0	-
3317,1	Otplata	0,0	0,0	-	0,0	-
3317,2	Zaduživanje	0,0	0,0	-	0,0	-
3318	Ostale obveze	0,0	0,0	-	0,0	-
3318,1	Otplata	0,0	0,0	-	0,0	-
3318,2	Zaduživanje	0,0	0,0	-	0,0	-
332	Inozemne	2.347.754,5	3.049.978,9	129,9	270.335,3	8,9
332,1	Otplate	4.506.541,0	2.374.335,3	52,7	4.707.376,5	198,3
332,2	Zaduživanje	6.854.295,5	5.424.314,2	79,1	4.977.711,8	91,8
3322	Novac i depoziti	0,0	0,0	-	0,0	-
3323	Vrijednosni papiri osim dionica	3.024.357,8	4.051.109,1	133,9	1.215.439,1	30,0
3323,1	Otplata	2.579.181,0	0,0	-	2.526.875,9	
3323,2	Zaduživanje	5.603.538,8	4.051.109,1	72,3	3.742.315,0	92,4
3324	Zajmovi	-676.603,3	-1.001.130,2	-	-945.103,8	-
3324,1	Otplata	1.927.360,0	2.374.335,3	123,2	2.180.500,6	91,8
3324,2	Zaduživanje	1.250.756,7	1.373.205,1	109,8	1.235.396,8	90,0
3326	Tehničke rezerve za osiguranje	0,0	0,0	-	0,0	-
3326,1	Otplata	0,0	0,0	-	0,0	-
3326,2	Zaduživanje	0,0	0,0	-	0,0	-
3327	Financijski derivati	0,0	0,0	-	0,0	-
3327,1	Otplata	0,0	0,0	-	0,0	-
3327,2	Zaduživanje	0,0	0,0	-	0,0	-
3328	Ostale obveze	0,0	0,0	-	0,0	-
3328,1	Otplata	0,0	0,0	-	0,0	-
3328,2	Zaduživanje	0,0	0,0	-	0,0	-

Prilog 7. Rashodi državnog proračuna po funkcijskoj klasifikaciji

	(000 HRK)	2002.	2003.	2004.
7	Ukupni rashodi	74.170.855,1	79.130.476,7	84.794.982,3
701	Opće javne usluge	7.374.118,6	8.202.368,2	8.958.022,6
702	Obrana	4.352.135,6	4.087.773,8	3.700.636,3
703	Javni red i sigurnost	4.790.499,3	5.176.019,6	5.488.422,3
704	Ekonomski poslovi	5.747.134,5	6.631.930,1	7.866.261,5
705	Zaštita okoliša	264.258,6	310.793,9	234.334,6
706	Usluge unapređenja stanovanja i zajednice	1.411.431,1	1.829.917,5	2.528.730,7
707	Zdravstvo	10.703.957,9	11.609.418,9	12.719.750,1
708	Rekreacija, kultura i religija	993.561,7	1.085.002,2	1.242.363,0
709	Obrazovanje	6.314.708,8	6.806.802,9	7.244.729,9
710	Socijalna zaštita	32.219.049,0	33.390.449,7	34.811.731,4

Prilog 8. Transakcije izvanproračunskih fondova i agencija 2002. - 2004.

	(000 HRK)	2002.*	2003.	Indeks 2003./2002.	2004.	Indeks 2004./2003.
1	PRIHODI	8.537.638,0	8.604.825,0	100,8	7.830.258,0	91,0
11	Porezi	2.361.127,0	2.631.104,0	111,4	2.683.804,0	102,0
12	Socijalni doprinosi	10.408,0	7.677,0	73,8	0,0	-
13	Pomoći	3.124.963,0	2.497.178,0	79,9	1.274.492,0	51,0
131	Pomoći od stranih vlada	290,0	1.434,0	494,5	0,0	-
132	Pomoći od međunarodnih organizacija	0,0	0,0	-	0,0	-
133	Pomoći unutar opće države	3.124.673,0	2.495.744,0	79,9	1.274.492,0	51,1
1331	Tekuće	2.901.511,0	2.256.669,0	77,8	926.267,0	41,0
1332	Kapitalne	223.162,0	239.075,0	107,1	348.225,0	145,7
14	Ostali prihodi	3.041.140,0	3.468.866,0	114,1	3.871.962,0	111,6
2	RASHODI	8.175.408,0	6.135.543,0	75,0	5.084.815,0	82,9
21	Naknade zaposlenima	753.945,0	842.647,0	111,8	997.437,0	118,4
211	Plaće i nadnice	649.414,0	725.796,0	111,8	862.263,0	118,8
212	Socijalni doprinosi	104.531,0	116.851,0	111,8	135.174,0	115,7
22	Korištenje dobara i usluga	2.510.074,0	2.132.441,0	85,0	1.969.020,0	92,3
24	Kamate	382.578,0	368.637,0	96,4	371.214,0	100,7
241	Inozemne	32.670,0	147.425,0	451,3	184.282,0	125,0
242	Tuzemne	349.908,0	221.212,0	63,2	186.932,0	84,5
25	Subvencije	1.458.594,0	0,0	-	0,0	-
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	997.401,0	0,0	-	0,0	-
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	461.193,0	0,0	-	0,0	-
26	Pomoći	235.659,0	0,0	-	4.542,0	-
263	Unutar opće države	235.659,0	0,0	-	4.542,0	-
2631	Tekuće	12.430,0	0,0	-	0,0	-
2632	Kapitalne	223.229,0	0,0	-	4.542,0	-
27	Socijalne naknade	1.582.352,0	2.029.198,0	128,2	914.907,0	45,1
271	Socijalne naknade iz osiguranja	1.582.352,0	2.015.288,0	127,4	911.499,0	45,2
272	Naknade za socijalnu pomoć	0,0	13.910,0	-	3.408,0	24,5
28	Ostali rashodi	1.252.206,0	762.620,0	60,9	827.695,0	108,5
3	PROMJENA NETO VRIJEDNOSTI: TRANSAKCIJE	362.230,0	2.469.282,0	681,7	2.745.443,0	111,2
31	NEFINANCIJSKA IMOVINA	4.752.419,0	6.183.610,0	130,1	6.953.996,0	112,5
31,1	Nabava nefinancijske imovine	4.780.957,0	6.216.526,0	130,0	6.984.515,0	112,4
31,2	Prodaja nefinancijske imovine	28.538,0	32.916,0	115,3	30.519,0	92,7
32	NETO FINANCIJSKA IMOVINA	-1.064.076,0	409.057,0	-	-119.979,0	-
321	Tuzemna	-1.064.076,0	409.057,0	-	-119.979,0	-
322	Inozemna	0,0	0,0	-	0,0	-
33	NETO OBVEZE	3.326.113,0	4.123.385,0	-	4.088.574,0	-
331	Tuzemne	722.690,0	1.160.730,0	-	142.589,0	-
332	Inozemne	2.603.423,0	2.962.655,0	-	3.945.985,0	-

* Uključuje Fond za regionalni razvoj i Fond za razvoj i zapošljavanje

Prilog 9. Transakcije Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje 2002. - 2004.

	(000 HRK)	2002.	2003.	Indeks 2003./2002.	2004.	Indeks 2004./2003.
1	PRIHODI	1.558.404,0	1.845.366,0	118,4	670.814,0	36,4
11	Porezi	0,0	0,0	-	0,0	-
12	Socijalni doprinosi	10.408,0	772,0	7,4	0,0	-
13	Pomoći	1.448.330,0	1.741.865,0	120,3	540.922,0	31,1
131	Pomoći od stranih vlada	0,0	0,0	-	0,0	-
132	Pomoći od međunarodnih organizacija	0,0	0,0	-	0,0	-
133	Pomoći unutar opće države	1.448.330,0	1.741.865,0	120,3	540.922,0	31,1
1331	Tekuće	1.435.617,0	1.714.878,0	119,5	521.361,0	30,4
1332	Kapitalne	12.713,0	26.987,0	212,3	19.561,0	72,5
14	Ostali prihodi	99.666,0	102.729,0	103,1	129.892,0	126,4
2	RASHODI	1.575.181,0	1.844.077,0	117,1	587.420,0	31,9
21	Naknade zaposlenima	224.936,0	241.408,0	107,3	290.789,0	120,5
211	Plaće i nadnice	193.157,0	207.538,0	107,4	252.989,0	121,9
212	Socijalni doprinosi	31.779,0	33.870,0	106,6	37.800,0	111,6
22	Korštenje dobara i usluga	117.667,0	127.140,0	108,1	90.721,0	71,4
24	Kamate	666,0	0,0	-	896,0	-
241	Inozemne	0,0	0,0	-	0,0	-
242	Tuzemne	666,0	0,0	-	896,0	-
25	Subvencije	0,0	0,0	-	0,0	-
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru		0,0	-	0,0	-
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora		0,0	-	0,0	-
26	Pomoći	0,0	0,0	-	0,0	-
261	Inozemnim vladama	0,0	0,0	-	0,0	-
262	Međunarodnim organizacijama	0,0	0,0	-	0,0	-
263	Unutar opće države	0,0	0,0	-	0,0	-
2631	Tekuće		0,0	-	0,0	-
2632	Kapitalne		0,0	-	0,0	-
27	Socijalne naknade	1.212.069,0	1.472.945,0	121,5	205.014,0	13,9
271	Socijalne naknade iz osiguranja	1.212.069,0	1.472.945,0	121,5	205.014,0	13,9
272	Naknade za socijalnu pomoć		0,0	-	0,0	-
28	Ostali rashodi	19.843,0	2.584,0	13,0	0,0	-
3	PROMJENA NETO VRIJEDNOSTI: TRANSAKCIJE	-16.777,0	1.289,0	-	83.394,0	6.469,7
31	NEFINANCIJSKA IMOVINA	11.698,0	21.937,0	187,5	18.022,0	82,2
31,1	Nabava nefinancijske imovine	14.740,0	27.173,0	184,3	21.154,0	77,8
31,2	Prodaja nefinancijske imovine	3.042,0	5.236,0	172,1	3.132,0	59,8
32	NETO FINANCIJSKA IMOVINA	-28.475,0	-20.570,0	-	65.372,0	-
321	Tuzemna	-28.475,0	-20.570,0	-	65.372,0	-
322	Inozemna	0,0	0,0	-	0,0	-
33	NETO OBVEZE	0,0	78,0	-	0,0	-
331	Tuzemne	0,0	78,0	-	0,0	-
332	Inozemne	0,0	0,0	-	0,0	-

Prilog 10. Transakcije Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje 2002. - 2004.

	(000 HRK)	2002.	2003.	Indeks 2003./2002.	2004.	Indeks 2004./2003.
1	PRIHODI	725.795,0	1.109.974,0	152,9	865.013,0	77,9
11	Porezi	0,0	0,0	-	0,0	-
12	Socijalni doprinosi	0,0	6.905,0	-	0,0	-
13	Pomoći	258.298,0	287.791,0	111,4	201.874,0	70,1
131	Pomoći od stranih vlada	0,0	0,0	-	0,0	-
132	Pomoći od međunarodnih organizacija	0,0	0,0	-	0,0	-
133	Pomoći unutar opće države	258.298,0	287.791,0	111,4	201.874,0	70,1
1331	Tekuće	258.298,0	287.791,0	111,4	201.874,0	70,1
1332	Kapitalne		0,0	-	0,0	-
14	Ostali prihodi	467.497,0	815.278,0	174,4	663.139,0	81,3
2	RASHODI	1.263.096,0	888.105,0	70,3	831.295,0	93,6
21	Naknade zaposlenima	172.509,0	180.743,0	104,8	185.992,0	102,9
211	Plaće i nadnice	148.247,0	155.722,0	105,0	160.298,0	102,9
212	Socijalni doprinosi	24.262,0	25.021,0	103,1	25.694,0	102,7
22	Korištenje dobara i usluga	901.387,0	113.659,0	12,6	100.979,0	88,8
24	Kamate	0,0	20.554,0	-	0,0	-
241	Inozemne	0,0	0,0	-	0,0	-
242	Tuzemne	0,0	20.554,0	-	0,0	-
243	Unutar opće države	0,0	0,0	-	0,0	-
25	Subvencije	0,0	0,0	-	0,0	-
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	0,0	0,0	-	0,0	-
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	0,0	0,0	-	0,0	-
26	Pomoći	0,0	0,0	-	0,0	-
261	Inozemnim vladama	0,0	0,0	-	0,0	-
262	Međunarodnim organizacijama	0,0	0,0	-	0,0	-
263	Unutar opće države	0,0	0,0	-	0,0	-
2631	Tekuće	0,0	0,0	-	0,0	-
2632	Kapitalne	0,0	0,0	-	0,0	-
27	Socijalne naknade	189.184,0	490.368,0	259,2	544.324,0	111,0
271	Socijalne naknade iz osiguranja	189.184,0	490.368,0	259,2	544.324,0	111,0
272	Naknade za socijalnu pomoć	0,0	0,0	-	0,0	-
28	Ostali rashodi	16,0	82.781,0	517.381,3	0,0	-
3	PROMJENA NETO VRIJEDNOSTI: TRANSAKCIJE	-537.301,0	221.869,0	-	33.718,0	15,2
31	NEFINANCIJSKA IMOVINA	16.093,0	27.272,0	169,5	30.291,0	111,1
31,1	Nabava nefinancijske imovine	22.314,0	31.236,0	140,0	30.913,0	99,0
31,2	Prodaja nefinancijske imovine	6.221,0	3.964,0	63,7	622,0	15,7
32	NETO FINANCIJSKA IMOVINA	266.606,0	604.597,0	-	3.427,0	-
321	Tuzemna	266.606,0	604.597,0	-	3.427,0	-
322	Inozemna	0,0	0,0	-	0,0	-
33	NETO OBVEZE	820.000,0	410.000,0	-	0,0	-
331	Tuzemne	820.000,0	410.000,0	-	0,0	-
332	Inozemne	0,0	0,0	-	0,0	-

Prilog 11. Transakcije Hrvatskog zavoda za zapošljavanje 2002. - 2004.

	(000 HRK)	2002.	2003.	Indeks 2003./2002.	2004.	Indeks 2004./2003.
1	PRIHODI	134.756,0	89.573,0	66,5	111.674,0	124,7
11	Porezi	0,0	0,0	-	0,0	-
12	Socijalni doprinosi	0,0	0,0	-	0,0	-
13	Pomoći	109.478,0	72.000,0	65,8	96.167,0	133,6
131	Pomoći od stranih vlada	0,0	0,0	-	0,0	-
132	Pomoći od međunarodnih organizacija	0,0	0,0	-	0,0	-
133	Pomoći unutar opće države	109.478,0	72.000,0	65,8	96.167,0	133,6
1331	Tekuće	99.728,0	72.000,0	72,2	96.167,0	133,6
1332	Kapitalne	9.750,0	0,0	-	0,0	-
14	Ostali prihodi	25.278,0	17.573,0	69,5	15.507,0	88,2
2	RASHODI	239.458,0	140.387,0	58,6	141.333,0	100,7
21	Naknade zaposlenima	87.228,0	91.633,0	105,0	101.411,0	110,7
211	Plaće i nadnice	75.048,0	78.711,0	104,9	87.690,0	111,4
212	Socijalni doprinosi	12.180,0	12.922,0	106,1	13.721,0	106,2
22	Korištenje dobara i usluga	34.999,0	34.844,0	99,6	36.512,0	104,8
24	Kamate	0,0	0,0	-	2,0	-
241	Inozemne	0,0	0,0	-	0,0	-
242	Tuzemne	0,0	0,0	-	2,0	-
243	Unutar opće države	0,0	0,0	-	0,0	-
25	Subvencije	0,0	0,0	-	0,0	-
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	0,0	0,0	-	0,0	-
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	0,0	0,0	-	0,0	-
26	Pomoći	0,0	0,0	-	0,0	-
261	Inozemnim vladama	0,0	0,0	-	0,0	-
262	Međunarodnim organizacijama	0,0	0,0	-	0,0	-
263	Unutar opće države	0,0	0,0	-	0,0	-
2631	Tekuće	0,0	0,0	-	0,0	-
2632	Kapitalne	0,0	0,0	-	0,0	-
27	Socijalne naknade	117.231,0	13.910,0	11,9	3.408,0	24,5
271	Socijalne naknade iz osiguranja	0,0	0,0	-	0,0	-
272	Naknade za socijalnu pomoć	117.231,0	13.910,0	11,9	3.408,0	24,5
28	Ostali rashodi	0,0	0,0	-	0,0	-
3	PROMJENA NETO VRIJEDNOSTI: TRANSAKCIJE	-104.702,0	-50.814,0	-	-29.659,0	-
31	NEFINANCIJSKA IMOVINA	9.304,0	8.767,0	94,2	4.865,0	55,5
31,1	Nabava nefinancijske imovine	9.412,0	9.061,0	96,3	4.915,0	54,2
31,2	Prodaja nefinancijske imovine	108,0	294,0	272,2	50,0	17,0
32	NETO FINANCIJSKA IMOVINA	-114.006,0	-59.581,0	-	-34.524,0	-
321	Tuzemna	-114.006,0	-59.581,0	-	-34.524,0	-
322	Inozemna	0,0	0,0	-	0,0	-
33	NETO OBVEZE	0,0	0,0	-	0,0	-
331	Tuzemne	0,0	0,0	-	0,0	-
332	Inozemne	0,0	0,0	-	0,0	-

Prilog 12. Transakcije javnog poduzeća Hrvatske vode 2002. - 2004.

	(000 HRK)	2002.	2003.	Indeks 2003./2002.	2004.	Indeks 2004./2003.
1	PRIHODI	1.485.228,0	1.544.421,0	104,0	1.658.435,0	107,4
11	Porezi	0,0	0,0	-	0,0	-
12	Socijalni doprinosi	0,0	0,0	-	0,0	-
13	Pomoći	386.936,0	395.522,0	102,2	434.004,0	109,7
131	Pomoći od stranih vlada	290,0	1.434,0	494,5	0,0	-
132	Pomoći od međunarodnih organizacija	0,0	0,0	-	0,0	-
133	Pomoći unutar opće države	386.646,0	394.088,0	101,9	434.004,0	110,1
1331	Tekuće	220.000,0	182.000,0	82,7	105.340,0	57,9
1332	Kapitalne	166.646,0	212.088,0	127,3	328.664,0	155,0
14	Ostali prihodi	1.098.292,0	1.148.899,0	104,6	1.224.431,0	106,6
2	RASHODI	1.125.187,0	1.427.067,0	126,8	1.426.283,0	99,9
21	Naknade zaposlenima	79.773,0	87.792,0	110,1	93.675,0	106,7
211	Plaće i nadnice	68.267,0	75.924,0	111,2	80.618,0	106,2
212	Socijalni doprinosi	11.506,0	11.868,0	103,1	13.057,0	110,0
22	Korištenje dobara i usluga	724.972,0	826.878,0	114,1	743.383,0	89,9
24	Kamate	47.926,0	37.057,0	77,3	37.907,0	102,3
241	Inozemne	19.735,0	28.015,0	142,0	10.812,0	38,6
242	Tuzemne	28.191,0	9.042,0	32,1	27.095,0	299,7
243	Unutar opće države	0,0	0,0	-	0,0	-
25	Subvencije	0,0	0,0	-	0,0	-
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	0,0	0,0	-	0,0	-
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	0,0	0,0	-	0,0	-
26	Pomoći	0,0	0,0	-	0,0	-
261	Inozemnim vladama	0,0	0,0	-	0,0	-
262	Međunarodnim organizacijama	0,0	0,0	-	0,0	-
263	Unutar opće države	0,0	0,0	-	0,0	-
2631	Tekuće	0,0	0,0	-	0,0	-
2632	Kapitalne	0,0	0,0	-	0,0	-
27	Socijalne naknade	0,0	0,0	-	0,0	-
271	Socijalne naknade iz osiguranja	0,0	0,0	-	0,0	-
272	Naknade za socijalnu pomoć	0,0	0,0	-	0,0	-
28	Ostali rashodi	272.516,0	475.340,0	174,4	551.318,0	116,0
3	PROMJENA NETO VRIJEDNOSTI: TRANSAKCIJE	360.041,0	117.354,0	32,6	232.152,0	197,8
31	NEFINANCIJSKA IMOVINA	295.988,0	290.709,0	98,2	282.527,0	97,2
31,1	Nabava nefinancijske imovine	296.218,0	291.043,0	98,3	282.797,0	97,2
31,2	Prodaja nefinancijske imovine	230,0	334,0	145,2	270,0	80,8
32	NETO FINANCIJSKA IMOVINA	113.322,0	-146.776,0	-	-11.385,0	-
321	Tuzemna	113.322,0	-146.776,0	-	-11.385,0	-
322	Inozemna	0,0	0,0	-	0,0	-
33	NETO OBEZE	49.269,0	26.579,0	-	38.990,0	-
331	Tuzemne	65.563,0	30.289,0	-	42.859,0	-
332	Inozemne	-16.294,0	-3.710,0	-	-3.869,0	-

Prilog 13. Transakcije Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost u 2004.

	(000 HRK)	2004.
1	PRIHODI	172.273,0
11	Porezi	0,0
12	Socijalni doprinosi	0,0
13	Pomoći	1.525,0
131	Pomoći od stranih vlada	0,0
132	Pomoći od međunarodnih organizacija	0,0
133	Pomoći unutar opće države	1.525,0
1331	Tekuće	1.525,0
1332	Kapitalne	0,0
14	Ostali prihodi	170.748,0
2	RASHODI	32.443,0
21	Naknade zaposlenima	1.905,0
211	Plaće i nadnice	1.633,0
212	Socijalni doprinosi	272,0
22	Korištenje dobara i usluga	2.734,0
24	Kamate	0,0
241	Inozemne	0,0
242	Tuzemne	0,0
25	Subvencije	0,0
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	0,0
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	0,0
26	Pomoći	0,0
261	Inozemnim vladama	0,0
262	Međunarodnim organizacijama	0,0
263	Unutar opće države	0,0
2631	Tekuće	0,0
2632	Kapitalne	0,0
27	Socijalne naknade	0,0
271	Socijalne naknade iz osiguranja	0,0
272	Naknade za socijalnu pomoć	0,0
28	Ostali rashodi	27.804,0
3	PROMJENA NETO VRIJEDNOSTI: TRANSAKCIJE	139.830,0
31	NEFINANCIJSKA IMOVINA	1.786,0
31,1	Nabava nefinancijske imovine	1.786,0
31,2	Prodaja nefinancijske imovine	0,0
32	NETO FINANCIJSKA IMOVINA	138.044,0
321	Tuzemna	138.044,0
322	Inozemna	0,0
33	NETO OBVEZE	0,0
331	Tuzemne	0,0
332	Inozemne	0,0

Prilog 14. Transakcije Hrvatskih autocesta 2002. - 2004.

	(000 HRK)	2002.	2003.	Indeks 2003./2002.	2004.	Indeks 2004./2003.
1	PRIHODI	1.695.972,0	1.927.787,0	113,7	2.295.423,0	119,1
11	Porezi	1.212.445,0	1.313.743,0	108,4	1.341.683,0	102,1
12	Socijalni doprinosi	0,0	0,0	-	0,0	-
13	Pomoći	0,0	0,0	-	0,0	-
131	Pomoći od stranih vlada	0,0	0,0	-	0,0	-
132	Pomoći od međunarodnih organizacija	0,0	0,0	-	0,0	-
133	Pomoći unutar opće države	0,0	0,0	-	0,0	-
1331	Tekuće	0,0	0,0	-	0,0	-
1332	Kapitalne	0,0	0,0	-	0,0	-
14	Ostali prihodi	483.527,0	614.044,0	127,0	953.740,0	155,3
2	RASHODI	343.256,0	692.490,0	201,7	756.796,0	109,3
21	Naknade zaposlenima	117.445,0	162.982,0	138,8	236.353,0	145,0
211	Plaće i nadnice	102.594,0	140.867,0	137,3	203.955,0	144,8
212	Socijalni doprinosi	14.851,0	22.115,0	148,9	32.398,0	146,5
22	Korištenje dobara i usluga	200.296,0	406.858,0	203,1	258.509,0	63,5
24	Kamate	25.515,0	122.650,0	480,7	191.132,0	155,8
241	Inozemne	12.935,0	118.482,0	916,0	170.942,0	144,3
242	Tuzemne	12.580,0	4.168,0	33,1	20.190,0	484,4
25	Subvencije	0,0	0,0	-	0,0	-
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	0,0	0,0	-	0,0	-
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	0,0	0,0	-	0,0	-
26	Pomoći	0,0	0,0	-	4.542,0	-
261	Inozemnim vladama	0,0	0,0	-	0,0	-
262	Međunarodnim organizacijama	0,0	0,0	-	0,0	-
263	Unutar opće države	0,0	0,0	-	4.542,0	-
2631	Tekuće	0,0	0,0	-	0,0	-
2632	Kapitalne	0,0	0,0	-	4.542,0	-
27	Socijalne naknade	0,0	0,0	-	0,0	-
271	Socijalne naknade iz osiguranja	0,0	0,0	-	0,0	-
272	Naknade za socijalnu pomoć	0,0	0,0	-	0,0	-
28	Ostali rashodi	0,0	0,0	-	66.260,0	-
3	PROMJENA NETO VRIJEDNOSTI: TRANSAKCIJE	1.352.716,0	1.235.297,0	91,3	1.538.627,0	124,6
31	NEFINANCIJSKA IMOVINA	3.676.519,0	5.113.679,0	139,1	5.778.694,0	113,0
31,1	Nabava nefinancijske imovine	3.676.519,0	5.113.679,0	139,1	5.778.694,0	113,0
31,2	Prodaja nefinancijske imovine	0,0	0,0	-	0,0	-
32	NETO FINANCIJSKA IMOVINA	279.815,0	-412.302,0	-	-162.274,0	-
321	Tuzemna	279.815,0	-412.302,0	-	-162.274,0	-
322	Inozemna	0,0	0,0	-	0,0	-
33	NETO OBVEZE	2.603.618,0	3.466.080,0	-	4.077.793,0	-
331	Tuzemne	0,0	530.000,0	-	379.709,0	-
332	Inozemne	2.603.618,0	2.936.080,0	-	3.698.084,0	-

Prilog 15. *Transakcije Hrvatskih cesta 2002. - 2004.*

	(000 HRK)	2002.	2003.	Indeks 2003./2002.	2004.	Indeks 2004./2003.
1	PRIHODI	1.208.654,0	1.379.782,0	114,2	1.417.787,0	102,8
11	Porezi	1.148.682,0	1.317.361,0	114,7	1.342.121,0	101,9
12	Socijalni doprinosi	0,0	0,0	-	0,0	-
13	Pomoći	0,0	0,0	-	0,0	-
131	Pomoći od stranih vlada	0,0	0,0	-	0,0	-
132	Pomoći od međunarodnih organizacija	0,0	0,0	-	0,0	-
133	Pomoći unutar opće države	0,0	0,0	-	0,0	-
1331	Tekuće	0,0	0,0	-	0,0	-
1332	Kapitalne	0,0	0,0	-	0,0	-
14	Ostali prihodi	59.972,0	62.421,0	104,1	75.666,0	121,2
2	RASHODI	726.445,0	840.372,0	115,7	934.630,0	111,2
21	Naknade zaposlenima	39.895,0	45.037,0	112,9	51.590,0	114,6
211	Plaće i nadnice	34.461,0	38.733,0	112,4	44.349,0	114,5
212	Socijalni doprinosi	5.434,0	6.304,0	116,0	7.241,0	114,9
22	Korištenje dobara i usluga	475.301,0	592.492,0	124,7	696.421,0	117,5
24	Kamate	1.750,0	928,0	53,0	4.306,0	464,0
241	Inozemne		928,0	-	2.528,0	272,4
242	Tuzemne	1.750,0	0,0	-	1.778,0	-
25	Subvencije	0,0	0,0	-	0,0	-
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	0,0	0,0	-	0,0	-
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	0,0	0,0	-	0,0	-
26	Pomoći	0,0	0,0	-	0,0	-
261	Inozemnim vladama	0,0	0,0	-	0,0	-
262	Međunarodnim organizacijama	0,0	0,0	-	0,0	-
263	Unutar opće države	0,0	0,0	-	0,0	-
2631	Tekuće	0,0	0,0	-	0,0	-
2632	Kapitalne	0,0	0,0	-	0,0	-
27	Socijalne naknade	0,0	0,0	-	0,0	-
271	Socijalne naknade iz osiguranja	0,0	0,0	-	0,0	-
272	Naknade za socijalnu pomoć	0,0	0,0	-	0,0	-
28	Ostali rashodi	209.499,0	201.915,0	-	182.313,0	90,3
3	PROMJENA NETO VRIJEDNOSTI: TRANSAKCIJE	482.209,0	539.410,0	111,9	483.157,0	89,6
31	NEFINANCIJSKA IMOVINA	430.755,0	736.943,0	171,1	834.631,0	113,3
31,1	Nabava nefinancijske imovine	432.218,0	738.092,0	170,8	835.907,0	113,3
31,2	Prodaja nefinancijske imovine	1.463,0	1.149,0	78,5	1.276,0	111,1
32	NETO FINANCIJSKA IMOVINA	2.233,0	-167.248,0	-	296,0	-
321	Tuzemna	2.233,0	-167.248,0	-	296,0	-
322	Inozemna	0,0	0,0	-	0,0	-
33	NETO OBVEZE	-49.221,0	30.285,0	-	351.770,0	-
331	Tuzemne	-65.320,0	0,0	-	100.000,0	-
332	Inozemne	16.099,0	30.285,0	-	251.770,0	-

Prilog 16. Transakcije Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka 2002. - 2004.

	(000 HRK)	2002.	2003.	Indeks 2003./2002.	2004.	Indeks 2004./2003.
1	PRIHODI	617.914,0	581.931,0	94,2	575.893,0	99,0
11	Porezi	0,0	0,0	-	0,0	-
12	Socijalni doprinosi	0,0	0,0	-	0,0	-
13	Pomoći	0,0	0,0	-	0,0	-
131	Pomoći od stranih vlada	0,0	0,0	-	0,0	-
132	Pomoći od međunarodnih organizacija	0,0	0,0	-	0,0	-
133	Pomoći unutar opće države	0,0	0,0	-	0,0	-
1331	Tekuće		0,0	-	0,0	-
1332	Kapitalne		0,0	-	0,0	-
14	Ostali prihodi	617.914,0	581.931,0	94,2	575.893,0	99,0
2	RASHODI	301.665,0	251.360,0	83,3	314.474,0	125,1
21	Naknade zaposlenima	3.932,0	4.110,0	104,5	4.678,0	113,8
211	Plaće i nadnice	3.355,0	3.507,0	104,5	4.010,0	114,3
212	Socijalni doprinosi	577,0	603,0	104,5	668,0	110,8
22	Korištenje dobara i usluga	28.046,0	7.915,0	28,2	10.664,0	134,7
24	Kamate	205.819,0	187.360,0	91,0	136.971,0	73,1
241	Inozemne	0,0	0,0	-	0,0	-
242	Tuzemne	205.819,0	187.360,0	91,0	136.971,0	73,1
25	Subvencije	0,0	0,0	-	0,0	-
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	0,0	0,0	-	0,0	-
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	0,0	0,0	-	0,0	-
26	Pomoći	0,0	0,0	-	0,0	-
261	Inozemnim vladama	0,0	0,0	-	0,0	-
262	Međunarodnim organizacijama	0,0	0,0	-	0,0	-
263	Unutar opće države	0,0	0,0	-	0,0	-
2631	Tekuće	0,0	0,0	-	0,0	-
2632	Kapitalne	0,0	0,0	-	0,0	-
27	Socijalne naknade	63.868,0	51.975,0	81,4	162.161,0	312,0
271	Socijalne naknade iz osiguranja	63.868,0	51.975,0	81,4	162.161,0	312,0
272	Naknade za socijalnu pomoć	0,0	0,0	-	0,0	-
28	Ostali rashodi	0,0	0,0	-	0,0	-
3	PROMJENA NETO VRIJEDNOSTI: TRANSAKCIJE	316.249,0	330.571,0	104,5	261.419,0	79,1
31	NEFINANCIJSKA IMOVINA	17.824,0	-94,0	-	27.624,0	-
31,1	Nabava nefinancijske imovine	17.824,0	2.464,0	13,8	27.624,0	1.121,1
31,2	Prodaja nefinancijske imovine	0,0	2.558,0	-	0,0	-
32	NETO FINANCIJSKA IMOVINA	298.425,0	330.665,0	-	-134.228,0	-
321	Tuzemna	298.425,0	330.665,0	-	-134.228,0	-
322	Inozemna	0,0	0,0	-	0,0	-
33	NETO OBVEZE	0,0	0,0	-	-368.023,0	-
331	Tuzemne	0,0	0,0	-	-368.023,0	-
332	Inozemne	0,0	0,0	-	0,0	-

Prilog 17. Transakcije Hrvatskog fonda za privatizaciju 2002. - 2004.

	(000 HRK)	2002.	2003.	Indeks 2003./2002.	2004.	Indeks 2004./2003.
1	PRIHODI	188.883,0	125.991,0	66,7	62.946,0	50,0
11	Porezi	0,0	0,0	-	0,0	-
12	Socijalni doprinosi	0,0	0,0	-	0,0	-
13	Pomoći	0,0	0,0	-	0,0	-
131	Pomoći od stranih vlada	0,0	0,0	-	0,0	-
132	Pomoći od međunarodnih organizacija	0,0	0,0	-	0,0	-
133	Pomoći unutar opće države	0,0	0,0	-	0,0	-
1331	Tekuće	0,0	0,0	-	0,0	-
1332	Kapitalne	0,0	0,0	-	0,0	-
14	Ostali prihodi	188.883,0	125.991,0	66,7	62.946,0	50,0
2	RASHODI	120.195,0	51.685,0	43,0	60.141,0	116,4
21	Naknade zaposlenima	27.676,0	28.942,0	104,6	31.044,0	107,3
211	Plaće i nadnice	23.812,0	24.794,0	104,1	26.721,0	107,8
212	Socijalni doprinosi	3.864,0	4.148,0	107,3	4.323,0	104,2
22	Korištenje dobara i usluga	18.327,0	22.655,0	123,6	29.097,0	128,4
24	Kamate	73.902,0	88,0	0,1	0,0	-
241	Inozemne	0,0	0,0	-	0,0	-
242	Tuzemne	73.902,0	88,0	0,1	0,0	-
25	Subvencije	0,0	0,0	-	0,0	-
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	0,0	0,0	-	0,0	-
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	0,0	0,0	-	0,0	-
26	Pomoći	0,0	0,0	-	0,0	-
261	Inozemnim vladama	0,0	0,0	-	0,0	-
262	Međunarodnim organizacijama	0,0	0,0	-	0,0	-
263	Unutar opće države	0,0	0,0	-	0,0	-
2631	Tekuće	0,0	0,0	-	0,0	-
2632	Kapitalne	0,0	0,0	-	0,0	-
27	Socijalne naknade	0,0	0,0	-	0,0	-
271	Socijalne naknade iz osiguranja	0,0	0,0	-	0,0	-
272	Naknade za socijalnu pomoć	0,0	0,0	-	0,0	-
28	Ostali rashodi	290,0	0,0	-	0,0	-
3	PROMJENA NETO VRIJEDNOSTI: TRANSAKCIJE	68.688,0	74.306,0	108,2	2.805,0	3,8
31	NEFINANCIJSKA IMOVINA	-14.502,0	-15.603,0	-	-24.444,0	-
31,1	Nabava nefinancijske imovine	2.972,0	3.778,0	127,1	725,0	19,2
31,2	Prodaja nefinancijske imovine	17.474,0	19.381,0	110,1	25.169,0	129,9
32	NETO FINANCIJSKA IMOVINA	-14.363,0	280.272,0	-	15.293,0	-
321	Tuzemna	-14.363,0	280.272,0	-	15.293,0	-
322	Inozemna	0,0	0,0	-	0,0	-
33	NETO OBVEZE	-97.553,0	190.363,0	-	-11.956,0	-
331	Tuzemne	-97.553,0	190.363,0	-	-11.956,0	-
332	Inozemne	0,0	0,0	-	0,0	-

Prilog 18. Konsolidirana središnja država, 2002. - 2004.

	(000 HRK)	2002.	2003.	Indeks 2003./2002.	2004.	Indeks 2004./2003.
1	PRIHODI	75.064.040,3	80.786.554,7	107,6	87.019.284,2	107,7
11	Porezi	45.171.300,7	47.912.180,4	106,1	49.833.665,9	104,0
111	Porezi na dohodak, dobit i kapitalnu dobit	6.022.403,1	6.189.047,2	102,8	6.259.713,1	101,1
1111	Porez na dohodak	3.363.295,1	3.114.580,8	92,6	3.128.273,0	100,4
1112	Porez na dobit	2.659.108,0	3.074.466,4	115,6	3.131.440,1	101,9
113	Porezi na imovinu	294.555,6	289.926,0	98,4	355.823,3	122,7
114	Porezi na dobra i usluge	36.335.226,2	39.282.251,6	108,1	41.286.024,8	105,1
1141	Opći porezi na dobra i usluge	26.089.212,5	28.260.009,3	108,3	30.013.661,2	106,2
11411	Porez na dodanu vrijednost	25.952.486,3	28.129.299,9	108,4	29.864.904,7	106,2
11412	Porez na prodaju	136.726,2	130.709,4	95,6	148.756,5	113,8
1142	Trošarine	9.835.295,1	10.482.097,1	106,6	10.625.357,7	101,4
115	Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	2.050.624,3	1.810.866,2	88,3	1.590.727,3	87,8
116	Ostali porezi	468.491,5	340.089,4	72,6	341.377,4	100,4
12	Socijalni doprinosi	25.200.022,1	27.424.607,5	108,8	29.477.597,2	107,5
13	Pomoći	290,0	11.840,5	4.082,9	10.121,5	85,5
14	Ostali prihodi	4.692.427,5	5.437.926,3	115,9	7.697.899,6	141,6
2	RASHODI	75.448.085,9	80.715.286,4	107,0	86.941.437,4	107,7
21	Naknade zaposlenima	20.288.106,7	22.068.463,1	108,8	23.265.723,7	105,4
211	Plaće i nadnice	17.326.467,8	18.762.897,2	108,3	19.750.868,2	105,3
212	Socijalni doprinosi	2.961.638,9	3.305.565,9	111,6	3.514.855,5	106,3
22	Korištenje dobara i usluga	6.870.170,0	6.291.713,6	91,6	6.327.740,5	100,6
24	Kamate	3.646.152,2	3.955.965,9	108,5	4.343.680,3	109,8
241	Inozemne	1.919.679,3	2.026.844,9	105,6	2.160.784,3	106,6
242	Tuzemne	1.726.472,9	1.929.121,0	111,7	2.182.896,0	113,2
25	Subvencije	3.563.568,5	4.292.712,4	120,5	4.968.068,5	115,7
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	1.654.823,2	1.942.931,7	117,4	2.783.462,4	143,3
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	1.908.745,3	2.349.780,7	123,1	2.184.606,1	93,0
26	Pomoći	1.659.176,5	1.737.217,2	104,7	2.162.992,9	124,5
261	Inozemnim vladama	66.004,3	43.918,0	66,5	76.464,4	174,1
262	Međunarodnim organizacijama	38.682,7	41.239,1	106,6	83.433,8	202,3
263	Unutar opće države	1.554.489,5	1.652.060,1	106,3	2.003.094,7	121,2
27	Socijalne naknade	35.839.240,5	37.939.553,1	105,9	40.645.793,6	107,1
271	Socijalne naknade iz osiguranja	19.533.160,8	30.639.144,5	156,9	29.100.970,6	95,0
272	Naknade za socijalnu pomoć	15.943.381,4	6.745.819,7	42,3	11.180.722,8	165,7
273	Socijalne naknade za zaposlenike	362.698,3	554.588,9	152,9	364.100,2	65,7
28	Ostali rashodi	3.581.671,5	4.429.661,1	123,7	5.227.437,9	118,0
281	Rashodi za imovinu osim kamata	451,8	6.766,9	1.497,8	3.954,6	58,4
282	Razni ostali rashodi	3.581.219,7	3.660.274,2	102,2	5.223.483,3	142,7
2821	Tekući	1.626.258,2	2.310.437,4	142,1	1.870.320,4	81,0
2822	Kapitalni	1.954.961,5	1.349.836,8	69,0	3.353.162,9	248,4
3	PROMJENA NETO VRIJEDNOSTI: TRANSAKCIJE	-384.045,6	71.268,3	-	77.846,8	109,2
31	NEFINANCIJSKA IMOVINA	6.129.421,9	7.996.013,6	130,5	8.373.462,9	104,7
311	Dugotrajna imovina	5.898.126,8	7.867.051,4	133,4	8.158.063,6	103,7
312	Zalihe	7,2	0,0	-	0,0	-
313	Pohranjene vrijednosti	70.399,8	5.303,3	7,5	7.518,2	141,8
314	Neproizvedena imovina	160.888,1	123.658,9	76,9	207.881,1	168,1
32	NETO FINANCIJSKA IMOVINA	516.310,2	-963.227,6	-	28.384,3	-
321	Tuzemna	502.820,8	-973.153,7	-	18.598,5	-
322	Inozemna	13.489,4	9.926,1	-	9.785,8	-
33	NETO OBVEZE	7.029.777,7	6.961.517,7	-	8.324.000,4	-
331	Tuzemne	2.078.600,2	948.883,8	-	4.107.680,1	-
332	Inozemne	4.951.177,5	6.012.633,9	-	4.216.320,3	-

Prilog 19. Lokalna država (53 jedinice, 32 grada, županije i grad Zagreb), 2002. - 2004.

	(000 HRK)	2002.	2003.	Indeks 2003./2002.	2004.	Indeks 2004./2003.
1	PRIHODI	9.097.563,2	10.074.567,5	110,7	10.828.868,4	107,5
11	Porezi	5.494.335,2	5.922.472,9	107,8	6.592.062,2	111,3
111	Porezi na dohodak, dobit i kapitalnu dobit	4.918.394,0	5.327.376,0	108,3	5.900.998,9	110,8
1111	Porez na dohodak	3.863.376,9	4.083.336,2	105,7	4.636.341,8	113,5
1112	Porez na dobit	1.055.017,1	1.244.039,8	117,9	1.264.657,1	101,7
113	Porezi na imovinu	329.418,2	315.914,0	95,9	375.089,5	118,7
114	Porezi na dobra i usluge	228.361,4	264.917,2	116,0	301.941,4	114,0
1141	Opći porezi na dobra i usluge	38.714,8	42.806,3	110,6	43.613,3	101,9
11411	Porez na dodanu vrijednost	0,0	0,0	-	0,0	-
11412	Porez na prodaju	38.714,8	42.806,3	110,6	43.613,3	101,9
1142	Trošarine	0,0	0,0	-	0,0	-
115	Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	0,0	0,0	-	0,0	-
116	Ostali porezi	18.161,6	14.265,7	78,5	14.032,4	98,4
12	Socijalni doprinosi	0,0	0,0	-	0,0	-
13	Pomoći	1.266.768,1	1.546.815,0	122,1	1.425.055,7	92,1
14	Ostali prihodi	2.336.459,9	2.605.279,6	111,5	2.811.750,5	107,9
2	RASHODI	7.136.352,6	8.127.197,7	113,9	8.766.249,2	107,9
21	Naknade zaposlenima	1.893.839,3	1.996.994,2	105,4	2.239.472,3	112,1
211	Plaće i nadnice	1.639.774,9	1.732.909,5	105,7	1.972.800,2	113,8
212	Socijalni doprinosi	254.064,4	264.084,7	103,9	266.672,1	101,0
22	Korištenje dobara i usluga	2.902.398,5	3.202.470,5	110,3	3.351.575,2	104,7
24	Kamate	115.048,8	83.216,2	72,3	79.558,6	95,6
241	Inozemne	8.007,1	44.655,5	557,7	41.105,5	92,1
242	Tuzemne	107.041,7	38.560,7	36,0	38.453,1	99,7
25	Subvencije	582.495,1	623.122,6	107,0	726.356,3	116,6
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	534.269,5	570.717,9	106,8	637.156,2	111,6
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	48.225,6	52.404,7	108,7	89.200,1	170,2
26	Pomoći	142.180,6	366.701,1	257,9	267.077,0	72,8
261	Inozemnim vladama	0,0	0,0	-	0,0	-
262	Međunarodnim organizacijama	0,0	0,0	-	0,0	-
263	Unutar opće države	142.180,6	366.701,1	257,9	267.077,0	72,8
27	Socijalne naknade	289.768,0	314.946,5	108,7	376.014,0	119,4
271	Socijalne naknade iz osiguranja	0,0	0,0	-	0,0	-
272	Naknade za socijalnu pomoć	282.929,0	310.386,5	109,7	371.699,7	119,8
273	Socijalne naknade za zaposlenike	6.839,0	4.560,0	66,7	4.314,3	94,6
28	Ostali rashodi	1.210.622,3	1.539.746,6	127,2	1.726.195,8	112,1
281	Rashodi za imovinu osim kamata	0,0	0,0	-	0,0	-
282	Razni ostali rashodi	1.210.622,3	1.539.746,6	127,2	1.726.195,8	112,1
2821	Tekući	938.099,3	1.260.826,0	134,4	1.274.170,8	101,1
2822	Kapitalni	272.523,0	278.920,6	102,3	452.025,0	162,1
3	PROMJENA NETO VRIJEDNOSTI: TRANSAKCIJE	1.961.210,6	1.947.369,8	99,3	2.062.619,2	105,9
31	NEFINANCIJSKA IMOVINA	1.135.933,1	1.668.400,3	146,9	2.121.355,0	127,1
311	Dugotrajna imovina	1.173.198,0	1.675.953,4	142,9	2.213.163,1	132,1
312	Zalihe	0,0	0,0	-	0,0	-
313	Pohranjene vrijednosti	1.553,4	1.581,3	101,8	164,3	10,4
314	Neproizvedena imovina	-38.818,3	-9.134,4	-	-91.972,4	-
32	NETO FINANCIJSKA IMOVINA	785.185,5	197.223,8	-	76.344,6	-
321	Tuzemna	786.827,7	203.921,8	-	78.038,8	-
322	Inozemna	-1.642,2	-6.698,0	-	-1.694,2	-
33	NETO OBVEZE	-40.092,0	-81.745,7	-	135.080,4	-
331	Tuzemne	-26.851,1	7.415,1	-	232.026,2	-
332	Inozemne	-13.240,9	-89.160,8	-	-96.945,8	-

Prilog 20. Konsolidirana opća država, 2002. - 2004.

	(000 HRK)	2002.	2003.	Indeks 2003./2002.	2004.	Indeks 2004./2003.
1	PRIHODI	82.895.735,6	89.314.500,8	107,7	96.426.967,1	108,0
11	Porezi	50.665.636,0	53.834.653,3	106,3	56.425.728,1	104,8
111	Porezi na dohodak, dobit i kapitalnu dobit	10.940.797,1	11.516.423,2	105,3	12.160.712,0	105,6
1111	Porez na dohodak	7.226.672,0	7.197.917,0	99,6	7.764.614,8	107,9
1112	Porez na dobit	3.714.125,1	4.318.506,2	116,3	4.396.097,2	101,8
113	Porezi na imovinu	623.973,9	605.840,0	97,1	730.912,8	120,6
114	Porezi na dobra i usluge	36.563.587,6	39.547.168,8	108,2	41.587.966,2	105,2
1141	Opći porezi na dobra i usluge	26.127.927,3	28.302.815,6	108,3	30.057.274,5	106,2
11411	Porez na dodanu vrijednost	25.952.486,3	28.129.299,9	108,4	29.864.904,7	106,2
11412	Porez na prodaju	175.441,0	173.515,7	98,9	192.369,8	110,9
1142	Trošarine	9.835.295,1	10.482.097,1	106,6	10.625.357,7	101,4
115	Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	2.050.624,3	1.810.866,2	88,3	1.590.727,3	87,8
116	Ostali porezi	486.653,1	354.355,1	72,8	355.409,8	100,3
12	Socijalni doprinosi	25.200.022,1	27.424.607,5	108,8	29.477.597,2	107,5
13	Pomoći	1.190,2	12.034,1	1.011,1	13.991,7	116,3
14	Ostali prihodi	7.028.887,3	8.043.205,9	114,4	10.509.650,1	130,7
2	RASHODI	81.318.570,6	87.295.862,7	107,4	94.286.501,1	108,0
21	Naknade zaposlenima	22.181.946,0	24.065.457,3	108,5	25.505.196,0	106,0
211	Plaće i nadnice	18.966.242,7	20.495.806,7	108,1	21.723.668,4	106,0
212	Socijalni doprinosi	3.215.703,3	3.569.650,6	111,0	3.781.527,6	105,9
22	Korištenje dobara i usluga	9.772.568,5	9.494.184,1	97,2	9.679.315,7	101,9
24	Kamate	3.761.201,0	4.039.182,1	107,4	4.423.238,9	109,5
241	Inozemne	1.927.686,4	2.071.500,4	107,5	2.201.889,8	106,3
242	Tuzemne	1.833.514,6	1.967.681,7	107,3	2.221.349,1	112,9
25	Subvencije	4.146.063,6	4.915.835,0	118,6	5.694.424,8	115,8
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	2.189.092,7	2.513.649,6	114,8	3.420.618,6	136,1
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	1.956.970,9	2.402.185,4	122,8	2.273.806,2	94,7
26	Pomoći	535.489,2	557.296,9	104,1	1.008.884,4	181,0
261	Inozemnim vladama	66.004,3	43.918,0	66,5	76.464,4	174,1
262	Međunarodnim organizacijama	38.682,7	41.239,1	106,6	83.433,8	202,3
263	Unutar opće države	430.802,2	472.139,8	109,6	848.986,2	179,8
27	Socijalne naknade	36.129.008,5	38.254.499,6	105,9	41.021.807,6	107,2
271	Socijalne naknade iz osiguranja	19.534.517,5	30.639.144,5	156,8	29.100.970,6	95,0
272	Naknade za socijalnu pomoć	16.224.953,7	7.056.206,2	43,5	11.552.422,5	163,7
273	Socijalne naknade za zaposlenike	369.537,3	559.148,9	151,3	368.414,5	65,9
28	Ostali rashodi	4.792.293,8	5.969.407,7	124,6	6.953.633,7	116,5
281	Rashodi za imovinu osim kamata	451,8	6.766,9	1.497,8	3.954,6	58,4
282	Razni ostali rashodi	4.791.842,0	5.200.020,8	108,5	6.949.679,1	133,6
2821	Tekući	2.564.357,5	3.571.263,4	139,3	3.144.491,2	88,0
2822	Kapitalni	2.227.484,5	1.628.757,4	73,1	3.805.187,9	233,6
3	PROMJENA NETO VRIJEDNOSTI: TRANSAKCIJE	1.577.165,0	2.018.638,1	128,0	2.140.466,0	106,0
31	NEFINANCIJSKA IMOVINA	7.265.355,0	9.664.413,9	133,0	10.494.817,9	108,6
311	Dugotrajna imovina	7.071.324,8	9.543.004,8	135,0	10.371.226,7	108,7
312	Zalihe	7,2	0,0	-	0,0	-
313	Pohranjene vrijednosti	71.953,2	6.884,6	9,6	7.682,5	111,6
314	Neproizvedena imovina	122.069,8	114.524,5	93,8	115.908,7	101,2
32	NETO FINANCIJSKA IMOVINA	1.301.495,7	-767.908,2	-	104.241,8	-
321	Tuzemna	1.289.648,5	-771.136,3	-	96.150,2	-
322	Inozemna	11.847,2	3.228,1	-	8.091,6	-
33	NETO OBVEZE	6.989.685,7	6.877.867,6	-	8.458.593,7	-
331	Tuzemne	2.051.749,1	954.394,5	-	4.339.219,2	-
332	Inozemne	4.937.936,6	5.923.473,1	-	4.119.374,5	-

.....
IZDAVAČ:
Ministarstvo financija Republike Hrvatske
Zagreb, Katančičeva 5

Uredio:
Zavod za makroekonomske analize i planiranje

Priloge pripremili:
Zavod za makroekonomske analize i planiranje
Sektor za upravljanje javnim dugom
Sektor za pripremu državnog proračuna
Uprava za međunarodne financijske institucije i europske integracije
Uprava za financiranje programa i projekata pomoći Europske unije
Uprava za gospodarstvo
Uprava za unutarnju reviziju i nadzor
Tajništvo Ministarstva

Lektura:

Tehnički uredio:

Tisak:

Naklada:
1000 primjeraka

ISSN 1331 - 6125

Molimo Vas da pri korištenju podataka obvezno navedete izvor

Dostupno na Internetu:
www.mfin.hr/godisnjak

Zagreb, 2005.

2004.